

อุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "อุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้"
ของ รุจณี จีระกมล
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์สินี เสถียรธรราดล)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด อินทจามรรักษ์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ดร.อรทัย ชินอัครพงศ์)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรองกาญจน์ ชูทิพย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	อุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้
ผู้วิจัย	รุจณี จีระกมล
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด อินทจามรรักษ์
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2566
คำสำคัญ	อุดมการณ์, นิทานพื้นบ้าน, เกาหลีใต้

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิธีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวบทหนังสือนิทานพื้นบ้านสำหรับเด็กจำนวน 1 เล่ม 36 เรื่อง ของซังกโย อี ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับรางวัล IBBY Honour List ในปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัยพบกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ทั้งสิ้น 7 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้โครงสร้างประโยค การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพ การอ้างส่วนใหญ่ การใช้อุปลักษณ์เชิงภาพพจน์ และการใช้มูลบท กลวิธีทางภาษาดังกล่าวสื่ออุดมการณ์ทั้งหมด 7 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม อุดมการณ์เรื่องครอบครัว อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส อุดมการณ์ทางการเมือง อุดมการณ์ปีศาจปีศาจ และ อุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม โดยเรียงลำดับตามจำนวนความถี่ที่พบจากมากไปน้อย

ผลการศึกษาวิธีปฏิบัติทางวาทกรรมพบว่านิทานพื้นบ้านเป็นวาทกรรมที่ถูกผลิตซ้ำและถ่ายทอดอยู่ในสังคมมาอย่างยาวนาน เนื่องจากตัวบทเป็นเรื่องเล่าประเภทให้ความบันเทิงจึงได้รับความสนใจจากเด็กที่เป็นผู้รับสารหลักได้ง่าย เด็กจะเชื่อและยอมรับในอุดมการณ์เหล่านั้น นอกจากนี้ ผลการศึกษาวิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมพบว่าอุดมการณ์ต่างๆ ที่สื่อผ่านนิทานพื้นบ้านล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบคิดและค่านิยมในสังคมหลายประการ และในขณะเดียวกันอุดมการณ์ก็ส่งผลต่อระบบคิดและค่านิยมของคนในสังคมด้วยเช่นกัน กล่าวได้ว่าสังคมกับวาทกรรมนั้นมีความสัมพันธ์แบบวิภาษซึ่งกันและกัน งานวิจัยนี้จึงแสดงให้เห็นว่านิทานพื้นบ้านเป็นวาทกรรมรูปแบบหนึ่งที่สามารถสื่อถึงอุดมการณ์ได้และอุดมการณ์เหล่านี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือปลูกฝังความคิดให้แก่เด็กในสังคมเพื่อสร้างเด็กให้มีลักษณะที่ดีตามที่สังคมต้องการ

Title	IDEOLOGIES IN SOUTH KOREAN FOLKTALES
Author	Rujjanee Jeerakamol
Advisor	Assistant Professor Chommanad Intajamornrak, Ph.D.
Academic Paper	M.A. Thesis in Linguistics - (Type A 2), Naresuan University, 2023
Keywords	Ideology, Folktale, South Korea

ABSTRACT

This research aimed to study linguistic strategies and ideologies, discourse practice and socio-cultural practice in South Korean Folktales by using Critical Discourse Analysis framework. The data were from one children's folktale book included 36 folktales by Sang Kyo Lee, who won the IBBY Honour List in 2016. The result of the study showed that there were 7 linguistic strategies adopted in the texts which were lexical selection, sentence structures, modality, honorifics form, referencing to the majority, metaphor, and presupposition. It also showed that there were 7 ideologies which were an ideology related to behavior, people's roles and duties, families, seniority, politics, patriarchy and collectivism, respectively.

The analysis of discourse practice indicated that folktales have been reproduced and transmitted in South Korean society for a long time because the folktales are an entertaining narrative, it easily catches the attention of children who are the main recipients. They will believe and accept these ideologies. The analysis of socio-cultural practice showed that, the various ideologies which conveyed through folktales are related to social notions and values in South Korean society. At the same time, ideologies also affect the notions and values of people in society. It means that society and discourse have a dialectical relationship with each other. In conclusion, this research affirms that folktales are one of the discourses which can convey ideologies and are used as a tool to instill ideas to children in society in order to prepare the children to be good members of the society.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากหลาย ๆ ท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด อินทจามรรักษ์ ผู้รับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ความรู้ คำแนะนำ และคอยช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยชิ้นนี้ได้สำเร็จเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์สินี เสถียรธราดล และอาจารย์ ดร. อรทัย ชินอัครพงศ์ ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังช่วยตรวจแก้ไขและให้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านคณะอาจารย์สาขาวิชาภาษาศาสตร์ทุกท่าน ทั้งศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด อินทจามรรักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แก้วตา สาลีโกชน และอาจารย์ ดร.อรทัย ชินอัครพงศ์ ที่ให้ความรู้ด้านวิชาการ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัย รวมไปถึงให้ข้อคิดในการใช้ชีวิตแก่ผู้วิจัยมาตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาที่สาขาวิชา ภาษาศาสตร์แห่งนี้ และขอขอบคุณรุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อนในสาขาวิชาภาษาศาสตร์ที่คอยถามไถ่ พุดคุย และให้การช่วยเหลือที่ดีแก่ผู้วิจัยเสมอมา

และบุคคลที่สำคัญที่สุดคือครอบครัวของผู้วิจัย ทั้งคุณพ่อธวัชชัย คุณแม่สุภารัตน์ คุณป้าสุรภี และพี่อรอุมา ที่คอยสนับสนุน ให้กำลังใจ และช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอกราบ ขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ รวมไปถึงหลานชายที่เป็นแหล่งเติมพลังใจของผู้วิจัย และเพื่อนทุกคนที่คอยให้ กำลังใจ ให้เสียงหัวเราะ และรับฟังในยามที่ผู้วิจัยประสบกับปัญหาต่างๆ ขอขอบคุณในความปรารถนาดี ของกัลยาณมิตรทุกท่านด้วย

รุจณี จีระกมล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
ประกาศคุุณูปการ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
บทที่ 4 กลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้.....	39
1. กลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้.....	39
2. ความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์กับวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม.....	112
3. ความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์กับวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม.....	125
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล.....	133
สรุปผลการวิจัย.....	133
อภิปรายผล.....	139
บรรณานุกรม.....	150

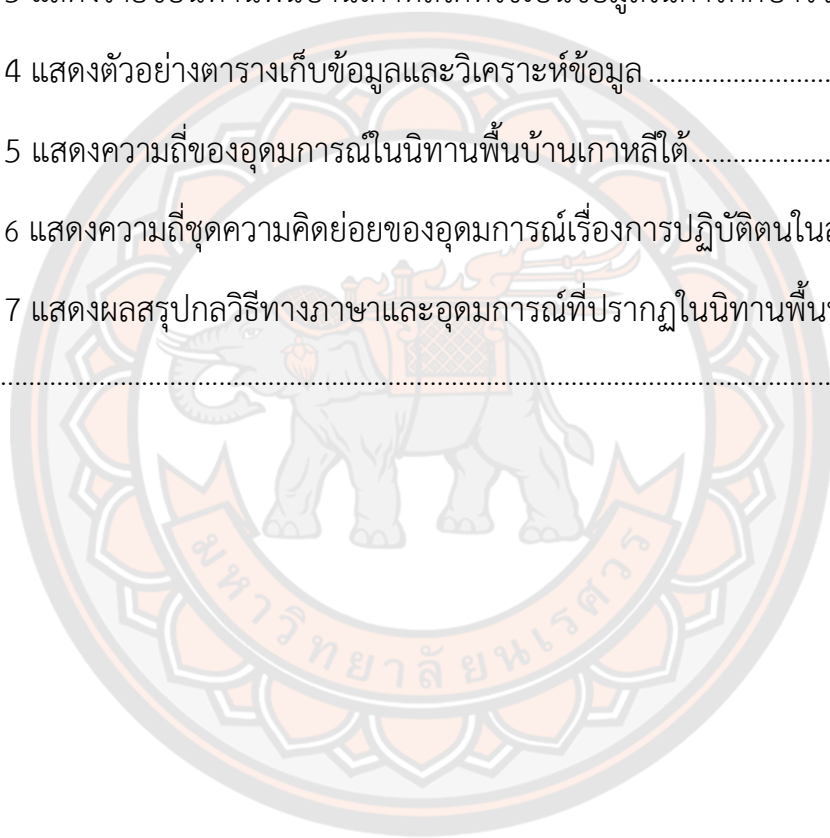
ภาคผนวก..... 156

ประวัติผู้วิจัย 179

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงอักษรเกาหลีในปัจจุบันที่มีพยัญชนะ 19 ตัวและสระ 21 ตัว.....	16
ตาราง 2 แสดงระดับความสุภาพของวิธีแสดงความสุภาพต่อคู่สนทนา	17
ตาราง 3 แสดงรายชื่อนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ที่ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัย	31
ตาราง 4 แสดงตัวอย่างตารางเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	33
ตาราง 5 แสดงความถี่ของอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้.....	39
ตาราง 6 แสดงความถี่ชุดความคิดย่อยของอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม	40
ตาราง 7 แสดงผลสรุปกลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้	134

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงกรอบมิติทั้งสามของวาทกรรม	8
ภาพ 2 แสดงแผนที่ของประเทศเกาหลีใต้.....	15
ภาพ 3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	30

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีหรือเกาหลีใต้มีความสัมพันธ์กันมาช้านาน ประเทศเกาหลีใต้ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระดับอัครราชทูตกับไทยเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2501 จากวันนั้นจนถึงวันนี้เป็นเวลา 60 กว่าปีแล้วที่ประเทศไทยและประเทศเกาหลีใต้ได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมากระแสวัฒนธรรมเกาหลีใต้หรือที่คนไทยคุ้นเคยกันดีกับคำว่า “เกาหลีฟีเวอร์” ได้เข้ามามีอิทธิพลเป็นอย่างมากในประเทศไทย ดำรงค์ ฐานดี (2542, หน้า 90) กล่าวว่ารัฐบาลเกาหลีใต้ได้ทุ่มเงินจำนวนมากในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางวัฒนธรรมระหว่างคนในชาติเองและยังเผยแพร่ให้ทั่วโลกรู้จักถึงอารยธรรมความเป็นอันหนึ่งเดียวกันนี้ของชาวเกาหลีใต้อีกด้วย ดังนั้นไม่ใช่เพียงแค่ประเทศไทยแต่คลื่นวัฒนธรรมเกาหลีที่เรียกว่า Korean Wave หรือ Hallyu (ฮัลลยู) นี้ยังได้แผ่อิทธิพลไปทั่วโลกเช่นกัน

เมื่อกระแส Korean Wave เป็นที่นิยม เด็กและเยาวชนไทยได้รับอิทธิพลจากละคร ภาพยนตร์ และเพลงที่ถูกถ่ายทอดผ่านทางสื่อต่าง ๆ ทำให้มีจำนวนนักเรียนและนักศึกษาที่สนใจศึกษาภาษาเกาหลีเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามการเรียนภาษาไม่ใช่การเรียนความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้สื่อสารกันเพียงเท่านั้น แต่การเรียนภาษาใดก็ตามทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมของภาษานั้นๆ ไปด้วย ดิยู ศรีนราวัฒน์ (2559, หน้า 302) ได้กล่าวว่า ภาษาเป็นสิ่งสะท้อนวัฒนธรรม เราจะเข้าใจระบบความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ขนบประเพณี จนไปถึงวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มชนได้ จำเป็นจะต้องศึกษาจากภาษาที่กลุ่มชนนั้นใช้ กฤษดาวรรณ หงส์ลดาธรรม์และจันทิมา เอี่ยมมานนท์ (2549, หน้า 1) ยังได้กล่าวอีกว่ามนุษย์ใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ต่าง ๆ ใช้ภาษาแก้ไขปัญหา ความขัดแย้ง รวมไปถึงใช้ภาษาเพื่อสื่ออารมณ์ของตนเอง ภาษา สังคม และการสื่อสารนั้นผูกโยงเป็นเรื่องเดียวกัน ทั้งหมดนี้ต่างก็สัมพันธ์กับเจตนา อุดมการณ์ อำนาจ อัตลักษณ์ และสิ่งที่หล่อหลอมความเป็นมนุษย์ด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นเมื่อเรียนรู้ภาษาใดก็ตามจึงหมายถึงกำลังสืบทอดและขับเคลื่อนสิ่งเหล่านี้ให้อยู่คู่กับสังคมสืบต่อไปนั่นเอง

ดังที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาษาและอุดมการณ์มีส่วนที่เกี่ยวข้องกัน การศึกษาทางด้านภาษาศาสตร์ได้ให้ความสนใจในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์เช่นกัน ซึ่งภาษาศาสตร์ (Linguistics) คือ การศึกษาภาษาด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ เพื่อหาคำอธิบายหรือคำตอบ

เกี่ยวกับภาษาที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสาร โดยจะศึกษาภาษาตั้งแต่ระดับเสียง คำ ประโยค ความหมาย จนกระทั่งข้อความ ชลธิชา บำรุงรักษ์ (2559, หน้า 134) กล่าวว่าระบบข้อความ หรือ discourse เป็นหน่วยทางภาษาที่ปรากฏต่อเนื่องกันในระดับที่สูงกว่าประโยค การตีความระบบข้อความนี้ จำเป็นต้องใช้บริบททางภาษาและบริบททางสถานการณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กิริยาท่าทาง โลกทัศน์ และ ความเชื่อ สิ่งที่น่าจะเป็นภาษาระดับข้อความนี้มีหลายรูปแบบ เช่น การสนทนาในชีวิตประจำวัน ข่าวสาร นิทาน คำสั่งสอน การโฆษณา เป็นต้น การวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความเป็นการศึกษาเพื่อหาคำอธิบายเกี่ยวกับกลไกทางภาษาที่ปรากฏในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งนักภาษาศาสตร์จะใช้แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม เช่น วาทกรรม อุดมการณ์ ฯลฯ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อ ค่านิยม และการมองโลกของผู้ใช้ภาษา

อย่างไรก็ตาม นิทานเป็นสารที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงอุดมการณ์ของชนชาตินั้น ๆ ได้ ซึ่งประคอง นิมมานเหมินท์ (2545, หน้า 6) ได้กล่าวถึงนิทานไว้ว่า นิทานหมายถึงเรื่องเล่าที่เล่า สืบทอดต่อกันมา จนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ส่วนนิทานพื้นบ้านนั้นมีความเฉพาะเจาะจง ถึงเรื่องเล่าประเภทหนึ่ง ไม่ได้มีความหมายกว้างเหมือนคำว่านิทาน นอกจากนี้กุหลาบ มลลิกมาส (2516 อ้างอิงในประคอง นิมมานเหมินท์, 2545 หน้า 7) ยังให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าหลักสำคัญที่สุด ของนิทานพื้นบ้านคือเป็นเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง ส่วนใหญ่จะถ่ายทอดแบบ ปากต่อปาก แต่อาจจะมีการเขียนบ้าง เช่น นิทานเรื่องศรีธนญชัย ฯลฯ ดังนั้นจะเห็นได้ว่านิทาน พื้นบ้านที่ถูกถ่ายทอดเรื่องราวสืบต่อกันมาช้านานนั้นเป็นข้อความรูปแบบหนึ่งที่เป็นดังภาพสะท้อน ความคิด ความเชื่อและอุดมการณ์ของคนในสังคม

อุดมการณ์ (Ideology) เป็นคำที่มีนิยามหลากหลาย มีนักวิชาการหลายท่านที่ให้นิยามคำว่า อุดมการณ์ไว้ เช่น แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995 อ้างอิงในณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, หน้า 14) กล่าวว่าอุดมการณ์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจและการมีอำนาจเหนือกว่า อุดมการณ์นี้เป็นสิ่งที่เอื้อประโยชน์แก่กลุ่มผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าในสังคม เพื่อใช้ควบคุมผู้ที่มีอำนาจ น้อยกว่า จนกลายเป็นความไม่เท่าเทียมได้

พาน ไดก์ (Van Dijk, 2000, หน้า 8) ให้นิยามอุดมการณ์ไว้ว่าอุดมการณ์เป็นพื้นฐานของภาพ แสดงแทนทางสังคม (social representations) ที่ถูกเผยแพร่และใช้ร่วมกันโดยสมาชิกในสังคม อุดมการณ์คอยควบคุมว่าในสังคมนั้นๆ สิ่งไหนดีสิ่งไหนเลว สิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด และให้คนในสังคมทำ ในสิ่งที่ถูกต้องเสมอ นอกจากนี้ พาน ไดก์ (Van Dijk, 1995 อ้างอิงในอุมาวัลย์ ชีซ่าง, 2555, หน้า 18) ยังกล่าวอีกว่า อุดมการณ์มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม จัดระบบภาพแทนสังคม (ทัศนคติ ความรู้) ของกลุ่ม และควบคุมวิถีปฏิบัติทางสังคมที่เกี่ยวกับกลุ่ม อุดมการณ์เป็นความเชื่อที่มีร่วมกัน ของคนในสังคมไม่ใช่แค่ความคิดของผู้ใดผู้หนึ่ง เมื่อความเชื่อหรืออุดมการณ์นั้นได้รับการยอมรับจาก คนในสังคมก็จะสามารถพัฒนากลายเป็นโลกทัศน์ (worldview) ได้เช่นเดียวกัน

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี ของ เกียงอิน ปาร์ค (2549) ทำให้ทราบว่านิทานที่ถูกถ่ายทอดมายังรุ่นสู่รุ่น เป็นเครื่องมือที่ใช้ปลูกฝังระบบคิด ระบบสังคมของเกาหลีใต้ได้อย่างหนึ่ง กล่าวคือ ไม่ว่าจะในอดีตหรือปัจจุบัน ชาวเกาหลีใต้ยึดถือปฏิบัติตนตามแนวคิดขงจื้อเป็นหลัก ซึ่งแนวคิดขงจื้อเน้นให้ความสำคัญกับครอบครัว ความกตัญญู และให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง จะเห็นได้จากในปัจจุบัน พิธีไหว้บรรพบุรุษของชาวเกาหลีใต้มักเป็นไปอย่างเคร่งครัด เนื่องจากพิธีไหว้บรรพบุรุษเป็นพิธีที่ให้ลูกหลานได้แสดงความกตัญญูต่อบรรพชน และมีความเชื่อว่าหากทำพิธีไหว้บรรพบุรุษให้ดี บรรพบุรุษก็จะอวยพรให้ลูกหลานอยู่ดีมีสุข นอกจากนี้ยังมีกฎอีกว่าผู้ที่จะทำพิธีไหว้บรรพบุรุษได้ต้องเป็นลูกชายคนโตคนบ้านด้วย ดังนั้นสิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าชาวเกาหลีใต้ใช้นิทานที่เล่าต่อกันมาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดอุดมการณ์ของคนในสังคม ตัวอย่างเช่นพิธีการไหว้บรรพบุรุษข้างต้น ซึ่งมีการถ่ายทอดอุดมการณ์ขงจื้อในเรื่องของอุดมการณ์ครอบครัว อุดมการณ์ความกตัญญู และอุดมการณ์ปิตาธิปไตย

จากงานวิจัยดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่องอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าในขณะที่กระแสคลื่นวัฒนธรรมเกาหลีใต้หรือ Korean Wave ได้รับความนิยมในประเทศไทยเป็นอย่างมาก แต่งานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องอุดมการณ์ของคนเกาหลีใต้ในประเทศไทยนั้นยังไม่แพร่หลายมากนัก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาษาจากในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ซึ่งภาษานั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงอุดมการณ์ได้อย่างชัดเจน อีกทั้งเพื่อให้เข้าใจความคิดความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนกระทั่งวิถีการดำเนินชีวิตของคนเกาหลีใต้ได้มากขึ้นด้วย

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์กับวิถีปฏิบัติทางวัฒนธรรมในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์กับวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบกลวิธีการใช้ภาษาที่สื่ออุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้
2. ทำให้ทราบอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ และทำให้คนไทยเข้าใจวัฒนธรรมของคนเกาหลีใต้ได้มากขึ้น
3. เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องอุดมการณ์ของชาวเกาหลีใต้และชนชาติอื่นต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ข้อมูลจากหนังสือนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้เรื่อง “นิทานพื้นบ้านสำหรับเด็กในหนังสือเรียน” (교과서 전래동화) จำนวน 1 เล่มซึ่งมีทั้งหมด 36 เรื่องที่รวบรวมขึ้นโดยนักเขียน ชังกโย อี และแปลเป็นภาษาไทยโดยผู้วิจัยเองเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา

2. ในการศึกษาครั้งนี้ใช้เกณฑ์จัดแบ่งกลวิธีทางภาษาในข้อความของจันทิม่า อังคพนชกิจ (2557) กลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) และอุมาวัลย์ ชีซ้าง (2555) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ และเนื่องจากข้อมูลที่ใช้เป็นภาษาเกาหลี จึงมีการเพิ่มกลวิธีการใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพ เพื่อให้เหมาะสมกับตัวบทภาษาเกาหลีซึ่งเป็นภาษาที่มีการใช้รูปแสดงการให้เกียรติ (Honorifics)

3. ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995) โดยใช้กรอบมิติทั้งสามของวาทกรรมเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ และใช้ผลการวิจัยเกี่ยวกับภาพสะท้อนสังคมเกาหลีใต้ของเกียงอิน ปาร์ค (2549) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์อุดมการณ์ร่วมด้วย

นิยามศัพท์เฉพาะ

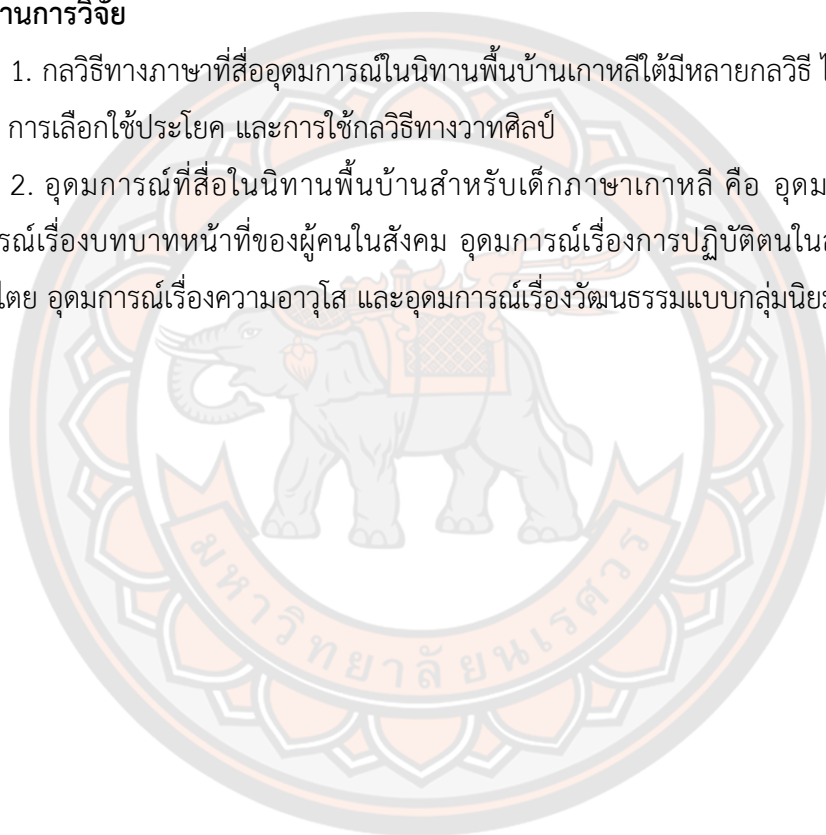
นิทานพื้นบ้าน (Folktale) เป็นเรื่องเล่าที่เล่าด้วยถ้อยคำธรรมดา เป็นภาษาร้อยแก้วไม่ใช่ร้อยกรอง เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน ภายหลังเมื่อการเขียนพัฒนาจึงมีการเขียนนิทานพื้นบ้านขึ้นตามเค้าเดิมที่เคยเป็นมุขปาฐะ นิทานพื้นบ้านจะไม่ปรากฏนามผู้แต่ง (ประคอง นิมมานเหมินท์, 2545)

อุดมการณ์ (Ideology) เป็นพื้นฐานของภาพแสดงแทนทางสังคม (social representations) ที่ถูกเผยแพร่และใช้ร่วมกันโดยสมาชิกในสังคม หน้าที่ของอุดมการณ์คือรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มและคอยควบคุมวิถีปฏิบัติทางสังคม เป็นสิ่งชี้วัดว่าในสังคมนั้นๆ สิ่งไหนดี สิ่งไหนเลว สิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด และเป็นสิ่งชี้้นำให้คนในสังคมทำในสิ่งที่ถูกต้องเสมอ อุดมการณ์เป็นความเชื่อที่มีร่วมกันของคนในสังคมไม่ใช่แค่ความคิดของผู้ใดผู้หนึ่ง หากความเชื่อหรืออุดมการณ์นั้นได้รับการยอมรับจะสามารถพัฒนากลายเป็นโลกทัศน์ (worldview) ได้ (Van Dijk, 2000 และ Van Dijk, 1995 อ้างอิงในอุมาวัลย์ ชีซ้าง, 2555) ซึ่งอุดมการณ์ได้มาจากการวิเคราะห์กรอบมิติทั้งสามของวาทกรรม (the three dimensional framework) ทั้ง 3 ส่วน ได้แก่ ตัวบท วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม

วาทกรรม (Discourse) เป็นการสื่อสารที่ประกอบไปด้วยตัวบท (text)) วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (discourse practice) และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (socio-cultural practice) โดยตัวบทจะเป็นได้ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน รวมไปถึงอวัจนภาษาด้วย วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมเป็นกระบวนการผลิตและตีความตัวบท และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม คือ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ วาทกรรมถือเป็นวิถีปฏิบัติทางสังคมรูปแบบหนึ่ง มีหน้าที่ครอบงำระบบคิดและอุดมการณ์ของคนในสังคม (วิสันต์ สุขวิสิทธิ์, 2554)

สมมติฐานการวิจัย

1. กลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้มีหลายกลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การเลือกใช้ประโยค และการใช้กลวิธีทางวาทศิลป์
2. อุดมการณ์ที่สื่อในนิทานพื้นบ้านสำหรับเด็กภาษาเกาหลี คือ อุดมการณ์ลัทธิขงจื้อ อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้คนในสังคม อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม อุดมการณ์ปีศาจปีศาจไทย อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส และอุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกจะกล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นทั้งหมด 3 ประเด็น ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และอุดมการณ์ แนวคิดเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน และประเทศเกาหลีใต้และสังคมวัฒนธรรม ในส่วนที่สองนั้นจะกล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมเชิงวิพากษ์และอุดมการณ์นิทาน และวัฒนธรรมเกาหลีใต้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และอุดมการณ์

1.1. วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis)

คำว่า Discourse สามารถนิยามได้ 2 แนวทางคือตามแนวโครงสร้างนิยมและแนวหน้าที่นิยม โดยทั้งสองนิยามนั้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หากนิยามตามแนวโครงสร้างนิยม จะกล่าวว่า Discourse หมายถึง ภาษาระดับที่สูงกว่าประโยค สตัมป์ (Stubbs, 1983 อ้างอิงในณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, หน้า 2) นิยามไว้ว่า Discourse หมายถึงภาษาในระดับที่สูงกว่าประโยคหรืออนุพากษ์ นักภาษาศาสตร์ไทยใช้คำที่หลากหลายแทนคำว่า Discourse อาทิ “ข้อความต่อเนื่อง” “ปริจเฉท” “วจนะ” “ระบบข้อความ” หรือ “สัมพันธ์สาร” ส่วนณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556) กล่าวถึง Discourse ว่าต้องมีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน คือมีเอกภาพและสัมพันธ์ภาพ ตามมุมมองแนวโครงสร้างนิยม จะมองว่าภาษาคือปรากฏการณ์ทางความคิด (mental phenomenon) แม้ว่าภาษาจะมีหน้าที่ทางสังคม แต่หน้าที่ทางสังคมนั้นไม่ได้ส่งผลต่อโครงสร้างของภาษาแต่อย่างใด ดังนั้นจึงไม่เน้นศึกษาภาษาในด้านของปริบทการใช้และหน้าที่ทางสังคมแต่จะมุ่งวิเคราะห์เพียงโครงสร้างของหน่วยภาษานั้น ๆ

ส่วนตามแนวหน้าที่นิยมนั้นกล่าวว่า Discourse คือภาษาในปริบทการใช้ นักภาษาศาสตร์กลุ่มหน้าที่นิยม (Functionalism) มองว่าภาษาคือปรากฏการณ์ทางสังคม และหน้าที่ทางสังคมก็กำหนดระบบภายในภาษาเองด้วย ดังนั้นการศึกษารูปแบบภาษาในทุกๆระดับจึงจำเป็นต้องพิจารณาหน้าที่ทางสังคมและปริบทการใช้เป็นสำคัญด้วย ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556) กล่าวว่า Discourse ตามแนวหน้าที่นิยมนั้นจะมีความสัมพันธ์กับปริบทและหน้าที่ทางสังคม มิได้เป็นเพียงรูปภาษาในระดับที่

สูงกว่าประโยค แต่คือกระบวนการหรือวิธีที่ผู้พูดหรือผู้เขียนใช้รูปภาษาสื่อความหมายเพื่อให้บรรลุเจตนาบางประการ ในมุมมองทางหน้าที่นิยมแล้ว Discourse จะมีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องวาทกรรมเป็นอย่างมาก

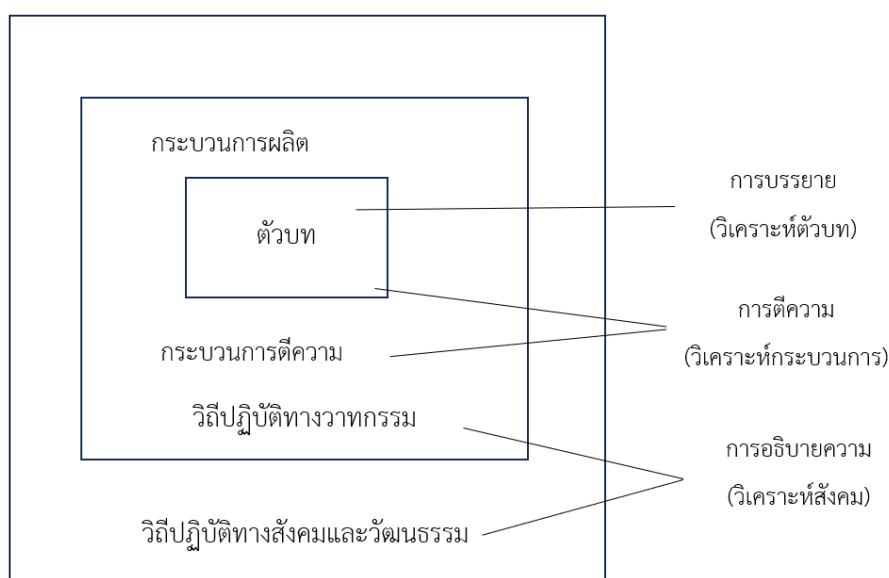
แนวทางการศึกษา Discourse แบ่งได้ 2 แนวทาง คือปริจเฉทวิเคราะห์ (Discourse Analysis หรือ DA) และวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis หรือ CDA บางตำราใช้ว่า Critical Discourse Studies หรือ CDS) ทั้งสองแนวทางนี้มีทั้งส่วนที่ต่างและส่วนที่เกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ ปริจเฉทวิเคราะห์จะศึกษาหน่วยภาษาในระดับที่สูงกว่าประโยค มีวัตถุประสงค์เพื่อพรรณนาหรืออธิบายหน่วยภาษาที่สูงกว่าประโยคในด้านต่าง ๆ ช่วยแก้ข้อสงสัยบางประการที่เกิดขึ้นในการวิเคราะห์หน่วยภาษาระดับอื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์โครงสร้างของประโยค ผู้วิจัยมักจะมีความเป็นกลาง ปราศจากอคติ ปริจเฉทวิเคราะห์ถือว่าเป็นวิชาที่มีขอบเขตกว้างที่สุดวิชาหนึ่งในสาขาภาษาศาสตร์ แนวทางในการศึกษาจึงมีหลากหลาย งานวิจัยบางเรื่องใช้แนวคิดทฤษฎีเดียว บางเรื่องอาจจะใช้หลายแนวคิดรวมกันก็ได้

ส่วนวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์นั้นเป็นการพัฒนาแนวคิดต่อเนื่องจากภาษาศาสตร์เชิงวิพากษ์ (Critical Linguistics) การศึกษาเริ่มต้นขึ้นในปี 1970 โดยนักภาษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัย East Anglia สนใจการวิเคราะห์ภาษาเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาษา อำนาจ และอุดมการณ์ (เพ็ญญา คล้ายสิงห์โต, 2553, หน้า 11) วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มุ่งเน้นศึกษาภาษาในฐานะที่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคม มักวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้อำนาจในทางมิชอบธรรมดา ความไม่เท่าเทียม ความอยุติธรรมที่ถูกผลิตและสื่อผ่านวาทกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เกิดความตระหนักรู้และนำไปสู่การปลดปล่อยผู้ที่ถูกครอบงำ และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จุดที่แตกต่างกันของปริจเฉทวิเคราะห์และวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์คือ ผู้วิจัยในแนวทางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จะไม่เป็นกลาง แต่จะอยู่ข้างผู้ที่ถูกครอบงำหรือถูกเอาเปรียบในสังคม มีแนวทางในการวิจัยที่หลากหลายและมักจะใช้การบูรณาการวิธีวิเคราะห์ตามแนวภาษาศาสตร์กับแนวคิดจากสาขาวิชาอื่น ในงานวิจัยชิ้นนี้จะใช้กรอบการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของ 2 นักคิด ได้แก่ แฟร์คลัฟและพาน ไคก์

แฟร์คลัฟ (Fairclough 1995, 1995, Fairclough and Wodak 1997, Fairclough and Chouliaraki 1999, Fairclough 2000, 2001, 2003 อ้างอิงในณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, หน้า 40-45) กล่าวว่าวาทกรรมเป็นรูปแบบหนึ่งของวิถีปฏิบัติทางสังคม วาทกรรมกับสังคมนั้นมีความสัมพันธ์แบบวิภาษซึ่งกันและกัน กล่าวคือวาทกรรมประกอบสร้างสังคม (ความรู้ อุดมการณ์ ความสัมพันธ์ของคนในสังคม) ในขณะที่เดียวกันวาทกรรมก็ถูกกำหนดโดยสังคมด้วยเช่นกัน นอกจากนี้เขายังตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับการใช้อำนาจอย่างไม่ชอบธรรมหรือการครอบงำนั้น มักไม่ใช่สิ่งที่คนทั่วไปสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน เช่น โฆษณาสถาบันเสริมความงาม

แบบเรียนวิชาต่าง ๆ บทสนทนาระหว่างแพทย์และผู้ป่วยในการตรวจวินิจฉัยโรค สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจในทางมิชอบหรือการครอบงำได้ทั้งสิ้น ดังนั้นวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จึงมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือเพื่อเผยให้เห็นสิ่งนี้

ยิ่งไปกว่านั้น แฟร์คลัฟได้นิยามว่าวาทกรรมเป็น “การกระทำ” รูปแบบหนึ่งในสังคม และยังเน้นอีกว่าการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ต้องแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับสังคมให้ได้ ดังนั้นเขาจึงเสนอ “กรอบมิติทั้งสามของวาทกรรม” (the three dimensional framework) ขึ้นมา ตามกรอบนี้วาทกรรมจะประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ ตัวบท (text) วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (discourse practice) และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (socio-cultural practice) ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 แสดงกรอบมิติทั้งสามของวาทกรรม

ที่มา: แปลจาก Fairclough (2013, หน้า 133)

มิติที่ 1 ตัวบท (text) ประกอบไปด้วยวัจนภาษาและอวัจนภาษาที่สื่อความหมายไม่ว่าจะเป็นภาพ ขนาดตัวอักษร ตำแหน่งข้อความ ฯลฯ ตัวบทนั้นมีหน้าที่ 3 ประการ ตามแนวคิดเรื่องหน้าที่ของภาษาที่ฮัลลiday (Halliday, 1978) ได้เสนอไว้ คือ 1) หน้าที่ด้านถ่ายทอดความคิด (ideational) หมายถึง การสื่อมุมมองต่าง ๆ เกี่ยวกับโลก การสร้างและตอกย้ำภาพแทนของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา 2) หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ (interpersonal) หมายถึง การสร้างและดำรงอัตลักษณ์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) หน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ (textual) หมายถึง การเรียบเรียงให้

เกิดตัวบทที่มีอรรถเอกภาพและสัมพันธ์ภาพ ทั้งสามข้อที่ได้กล่าวไปข้างต้นทำให้ทราบว่าทฤษฎีวิเคราะห์ภาษาในตัวบทมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะสามารถนำไปสู่การศึกษาประเด็นทางสังคม เช่น ภาพแทน อุดมการณ์ ฯลฯ ได้

มิติที่ 2 วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม (discourse practice) หมายถึงวิธีที่ตัวบทถูกผลิตและเผยแพร่ออกไป รวมไปถึงการตีความตัวบทจากผู้รับสารด้วย วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมนั้นถือว่าเป็นสื่อกลางระหว่างวิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมกับตัวบท กล่าวคือสังคมกำหนดวิธีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิธีปฏิบัติทางวาทกรรมไปกำหนดตัวบทต่ออีกทีหนึ่ง นอกจากนี้วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมจะมีผลต่อตัวบทแล้ว ยังมีผลต่อระเบียบวาทกรรมอีกด้วย ระเบียบวาทกรรม คือ การรวมตัวกันระหว่างประเภทตัวบท (genres) วาทกรรม (discourses) และลีลา (style) วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมในปัจจุบันนี้มักไม่เป็นไปตามแบบเดิม เพราะวิธีปฏิบัติทางวาทกรรมมีความสัมพันธ์กับระเบียบวาทกรรมที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น การรายงานข่าวที่มีรูปแบบผสมระหว่างภาษาทางการและภาษาสนทนาทำให้วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมของสื่อในปัจจุบันเปลี่ยนไปด้วยแฟรคัลจัดให้การวิเคราะห์ระเบียบวาทกรรมนี้เป็นการวิเคราะห์สหบท (intertextual analysis) ซึ่งหมายถึง การวิเคราะห์ตัวบทที่แทรกเข้ามาในวาทกรรมหนึ่ง ๆ หรือมีการอ้างอิงถึงตัวบทอื่น ๆ ก่อนหน้า

มิติที่ 3 วิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (socio-cultural practice) แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสถานการณ์ (situation) คือบริบทแวดล้อมเหตุการณ์การสื่อสารนั้น ระดับสถาบัน (institution) คือสถาบันที่เกิดเหตุการณ์การสื่อสารนั้น และระดับที่กว้างที่สุดคือกรอบสังคมวัฒนธรรม คือสังคมที่แวดล้อมเหตุการณ์การสื่อสารนั้น

สรุปแล้ว แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟรคัลนั้นให้ความสำคัญกับตัวบทและบริบท การวิเคราะห์ตัวบทต้องพิจารณาภาษาระดับต่าง ๆ ให้ละเอียด ส่วนการวิเคราะห์บริบทก็คือการวิเคราะห์วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมนั่นเอง การวิเคราะห์มิติทั้งสามของวาทกรรมจะทำให้เห็นความสัมพันธ์แบบวิภาษระหว่างวาทกรรมและสังคมได้อย่างชัดเจน

ฟาน ไคก์ (Van Dijk, 2008, 2009 อ้างอิงในณัฐพร ฟานโพธิ์ทอง, 2556, หน้า 45-49) สิ่งที่ทำให้แนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของฟาน ไคก์แตกต่างจากนักคิดคนอื่น คือเน้นเรื่องแนวคิดทางปริชาน (cognition) ฟาน ไคก์กล่าวว่าวาทกรรมไม่ใช่ผลผลิตภาษาที่อยู่โดด ๆ โดยปราศจากบริบท แต่เป็นรูปแบบหนึ่งของการกระทำทางสังคมหรือเหตุการณ์การสื่อสารที่มีองค์ประกอบหลายอย่าง เขาให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมและการครอบงำเป็นอย่างมาก การครอบงำที่กล่าวถึงนี้ คือการครอบงำทางความคิด ฟาน ไคก์เสนอว่าการครอบงำทางความคิดมีมิติด้วยกันทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) การครอบงำทางความคิดเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมเพราะเกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์และการใช้อำนาจในทางไม่ชอบธรรมของกลุ่มคนในสังคม 2) การครอบงำทางความคิดเป็นปรากฏการณ์ทางปริชาน เพราะเป็นการควบคุมความคิดของ

คนในสังคม และ 3) การครอบงำทางความคิดเป็นปรากฏการณ์ทางสัญญา เพราะการครอบงำกระทำผ่านตัวบท นอกจากนี้เขายังกล่าวเพิ่มว่า ในปัจจุบันนี้การครอบงำทางความคิดมีอำนาจมากกว่าการใช้กำลังหรือการบังคับ กลุ่มผู้มีอำนาจในสังคมจะคอยควบคุมวาทกรรมให้สื่อถึงทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อและอุดมการณ์ที่ทำให้ฝ่ายตนเองได้ผลประโยชน์ ดังนั้นเมื่อคนในสังคมถูกครอบงำทางความคิดก็จะประพฤติตนตามความคิดความเชื่อนั้น ๆ กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้มีอำนาจใช้วาทกรรมเป็นเครื่องมือที่คอยควบคุมความคิดของคนในสังคมนั้นเอง

พาน ไต่กล่าวว่ากระบวนการทางปริชานนั้นเกี่ยวข้องกับความทรงจำ (memory) ซึ่งจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความทรงจำระยะสั้น (Short-Term Memory) และความทรงจำระยะยาว (Long-Term Memory) โดยความทรงจำทั้งสองแบบสัมพันธ์กับวาทกรรมคือ การผลิตและทำความเข้าใจวาทกรรมจะเกิดขึ้นในส่วนของความทรงจำระยะสั้น โดยข้อมูลที่ใช้ในส่วนนั้นมาจากความรู้ที่เก็บอยู่ในส่วนของความทรงจำระยะยาวนั่นเอง ในส่วนของ ในส่วนของความทรงจำระยะยาวนั้นจะมีความทรงจำระดับสังคมประกอบอยู่ด้วย ความทรงจำระดับสังคมเกิดขึ้นจากความเชื่อที่สังคมมีร่วมกัน (Common Ground) หมายถึงสิ่งที่คนในสังคมมองว่าเป็นสามัญสำนึกและมักไม่มีข้อโต้แย้ง และยังเกิดขึ้นจากความเชื่อที่เกี่ยวข้องอุดมการณ์ของกลุ่มสังคมนั้น ๆ อีกด้วย นอกจากนี้ความทรงจำระดับสังคมแล้ว เราแต่ละคนยังมีภาพในความคิด (mental models) หรือ ภาพเหตุการณ์ (event models) อีกด้วย ภาพเหล่านี้เกิดขึ้นจากความรู้ใหม่ ประสบการณ์ที่ผ่านมา ความรู้ของแต่ละคน และข้อมูลที่สมาชิกในสังคมมีร่วมกัน ภาพในความคิดนี้ทำให้แต่ละคนใช้ผลิต และทำความเข้าใจวาทกรรมได้แตกต่างกัน กล่าวคือแต่ละคนจะตีความวาทกรรมตามสิ่งที่ตัวเองมีนั่นเอง

พาน ไต่ก็อธิบายเพิ่มว่าการครอบงำทางความคิดเกิดจากการทำให้ผู้รับสารสร้างภาพในความคิดตามแบบที่ผู้ครอบงำต้องการ การสร้างภาพในความคิดนี้จะรวมไปถึงทัศนคติและอารมณ์ของแต่ละคนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือการกระทำนั้นๆ และความเชื่อที่สังคมมีร่วมกันด้วย กล่าวได้ว่ามิติด้านปริชานนั้นทำให้เราทราบถึงกระบวนการการครอบงำทางความคิดนั่นเอง

1.2 อุดมการณ์ (Ideology)

ตามที่กล่าวไปข้างต้น จะเห็นได้ว่าอุดมการณ์นั้นมีความสัมพันธ์กับอำนาจและวาทกรรมเป็นอย่างมาก อุดมการณ์เป็นอีกคำหนึ่งที่มีนิยามหลากหลาย นักวิชาการที่ให้คำนิยามอุดมการณ์ไว้ยกตัวอย่างเช่น

หลุยส์ อัลตุสแซร์ (Althusser, 1970 อ้างอิงในกาญจนา แก้วเทพ, 2555 หน้า 57) กล่าวว่า อุดมการณ์เป็นปฏิบัติการที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน (Ideological practice) เช่น การขับรถไปตามถนน การอ่านหนังสือพิมพ์ การดูหนัง การฟังเพลง ฯลฯ สิ่งที่เราปฏิบัติกันในชีวิตประจำวันนั้นล้วนแต่มี

อุดมการณ์แฝงอยู่ด้วยกันทั้งสิ้น อุดมการณ์จะสร้างตัวตนให้กับคนที่อยู่ในปฏิบัติการนั้น ๆ หน้าที่หลักของอุดมการณ์คือผลิตซ้ำและสืบทอดโครงสร้างทางสังคมให้คงมีอยู่สืบต่อไป

แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995 อ้างอิงในณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, หน้า 14) กล่าวว่า อุดมการณ์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจและการมีอำนาจเหนือกว่า อุดมการณ์นี้เป็นสิ่งที่เอื้อประโยชน์แก่กลุ่มผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าในสังคม ทำให้กลายเป็นความไม่เท่าเทียมกันในสังคม คนทุกกลุ่มไม่ใช่เฉพาะกลุ่มที่มีอำนาจเหนือกว่าต่างก็มีอุดมการณ์เป็นของตัวเอง

พาน ไค้ (Van Dijk, 2000, หน้า 8) ให้นิยามของอุดมการณ์ไว้ว่าอุดมการณ์เป็นพื้นฐานของภาพแสดงแทนทางสังคม (social representations) ที่ถูกเผยแพร่และใช้ร่วมกันโดยสมาชิกในสังคม อุดมการณ์คอยควบคุมว่าในสังคมนั้น ๆ สิ่งไหนดีสิ่งไหนเลว สิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด และให้คนในสังคมทำในสิ่งที่ถูกต้องเสมอ นอกจากนี้ Van Dijk (1995 อ้างอิงในอุมาวัลย์ ชีช่าง, 2555, หน้า 18) ยังกล่าวอีกว่า อุดมการณ์มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม จัดระบบภาพแทนสังคม (ทัศนคติ ความรู้) ของกลุ่ม และควบคุมวิถีปฏิบัติทางสังคมที่เกี่ยวกับกลุ่ม อุดมการณ์เป็นความเชื่อที่มีร่วมกันของคนในสังคมไม่ใช่แค่ความคิดของผู้ใดผู้หนึ่ง เมื่อความเชื่อหรืออุดมการณ์นั้นได้รับการยอมรับก็จะสามารถพัฒนากลายเป็นโลกทัศน์ (worldview) ได้เช่นเดียวกัน พาน ไค้ยังกล่าวถึงอุดมการณ์ไว้ด้วยว่าอุดมการณ์อยู่ในส่วนของความทรงจำระดับสังคม (social memory) หมายถึงอุดมการณ์นั้นเป็นระบบความเชื่อความคิดที่สมาชิกในกลุ่มสังคมมีส่วนร่วมกันนั่นเอง

ฤทธิณันท์ เชื้อทองและรุจิระ โรจนประภายนต์ (2560) ได้สรุปนิยามของอุดมการณ์ไว้ว่า อุดมการณ์คือระบบความคิดที่ชี้นำพฤติกรรมของคนในสังคม ถือเป็นกรอบความคิดที่ซับซ้อนผู้นำสร้างขึ้นเพื่อควบคุมสังคมโดยผ่านการหล่อหลอมและขัดเกลาจากสถาบันต่าง ๆ อุดมการณ์มีประเด็นของอำนาจและการครอบงำเป็นองค์ประกอบสำคัญ

นอกจากนี้ ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556) กล่าวว่าโดยทั่วไปคำว่าอุดมการณ์มักมีความหมายที่มึนยด้านบวก กล่าวคืออุดมการณ์หมายถึงอุดมคติอันสูงส่งที่จูงใจมนุษย์ให้พยายามทำจนบรรลุผลสำเร็จ แต่ในทางวิชาการนั้นคำว่าอุดมการณ์จะมีความหมาย 2 แบบ ได้แก่ ความหมายที่มึนยเป็นกลางและความหมายที่มึนยด้านลบ อุดมการณ์ที่มึนยเป็นกลางคือความคิด ความเชื่อ ค่านิยมที่กลุ่มคนในสังคมมีส่วนร่วมในนิยามนี้ไม่สามารถบอกได้ว่าแท้จริงแล้วอุดมการณ์นั้นเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ในอีกทางหนึ่ง อุดมการณ์ที่มึนยด้านลบ หมายถึงอุดมการณ์ที่มีความเชื่อผิดๆ บดบังและบิดเบือนความสัมพันธ์เชิงสังคมที่แท้จริง มักจะชี้นำให้คนในสังคมทำในสิ่งที่ผิด และกลุ่มคนที่มีอำนาจมักจะใช้ความเชื่อที่ผิดนี้คอยควบคุมคนในสังคมให้ทำในสิ่งที่เอื้อประโยชน์แก่ตนเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญแก่การศึกษาภาษาที่ใช้จริงอยู่ในปริบททางสังคมและวัฒนธรรม ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟ ในส่วนของกรอบมิติทั้งสามของวาทกรรมมาศึกษาข้อมูล

หนังสือนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้เพื่อแสดงให้เห็นว่านิทานเหล่านี้สอนอะไรให้แก่เด็กเกาหลีใต้บ้างหรือ
แฝงอุดมการณ์ใดไว้บ้าง โดยจะเน้นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์เป็นหลัก
กล่าวคือ จะเน้นศึกษาที่ตัวบทซึ่งมีผลต่อการสร้างวาทกรรมที่สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์ที่แฝงอยู่
เบื้องหลัง ในการวิเคราะห์ตัวบทนั้นจะศึกษาโครงสร้างภาษาในระดับคำ เนื่องจากการเลือกใช้คำนั้น
ถือว่ามีผลสำคัญและน่าสนใจ การเลือกใช้คำศัพท์จะสามารถช่วยให้มองเห็นอุดมการณ์ที่อยู่
เบื้องหลังการใช้คำนั้น ๆ ได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน

2.1 ความหมายของนิทานพื้นบ้าน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ของราชบัณฑิตยสภาได้ให้นิยามคำว่านิทาน
ไว้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป

กิ่งแก้ว อัดถากร (2519, หน้า 11) ให้ความหมายนิทานในเชิงคติชนวิทยาไว้ว่า นิทานเป็น
เรื่องเล่าที่เล่าสืบทอดต่อ ๆ กันมา จนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2545, หน้า 6 และ 7) กล่าวว่านิทานถูกเรียกในชื่อที่แตกต่างกัน
มีทั้งนิทานพื้นบ้าน นิทานพื้นเมือง และนิทานชาวบ้าน แต่นิทานพื้นบ้านนั้นมีความเฉพาะเจาะจงถึง
เรื่องเล่าประเภทหนึ่ง ไม่ได้มีความหมายกว้างเหมือนคำว่านิทาน ลักษณะที่สำคัญที่สุดของนิทาน
พื้นบ้านคือเป็นเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาและไม่ปรากฏนามผู้แต่ง มักถ่ายทอดด้วยปากแต่อาจจะมี
การเขียนบ้าง

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2516 อ้างอิงในประคอง นิมมานเหมินท์, 2545 หน้า 6) ได้อธิบายถึง
ลักษณะของนิทานพื้นบ้านไว้ 3 ประการ ดังนี้

- 1) เป็นเรื่องเล่าที่เล่าด้วยถ้อยคำธรรมดา เป็นร้อยแก้ว ไม่ใช่ร้อยกรอง
- 2) เล่าด้วยปากสืบต่อกันมาอย่างช้านาน ภายหลังเมื่อมีการเขียนเกิดขึ้น จึงเขียนเรื่องตาม
เค้าเดิมที่เคยเล่าด้วยปากเปล่า
- 3) ไม่ทราบนามผู้แต่ง มักจะอ้างว่าเป็นของเก่าที่ฟังมาจากบุคคลสำคัญในอดีต
สรุปแล้วนิทานพื้นบ้านนั้นหมายถึงเรื่องเล่าประเภทหนึ่งที่เล่าโดยบุคคลสำคัญในอดีต
เล่าสืบต่อกันมาด้วยปากเปล่าจนถึงปัจจุบัน และไม่ปรากฏนามผู้แต่ง

2.2 บทบาทและหน้าที่ของนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านถือเป็นข้อมูลทางคติชนประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะนิทาน
พื้นบ้านถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นโดยสมาชิกในสังคม ทำให้เนื้อหาในนิทานพื้นบ้านมักจะสอดแทรก
ความคิดของคนในสังคมนั้น ๆ ไว้ด้วย กล่าวได้ว่านิทานพื้นบ้านสะท้อนให้เห็นความคิด ความเชื่อ

และทัศนคติของคนในสังคมนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน ดังนั้นนิทานพื้นบ้านจึงมีบทบาทและหน้าที่ในสังคมเป็นอย่างมากในฐานะที่เป็นข้อมูลทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง

ศิราพร ณ ถลาง (2557, หน้า 359-414) ใช้แนวคิดเรื่องบทบาทของคติชน 4 ประการของ Bascom (1965) เป็นกรอบกว้าง ๆ ในการอธิบายบทบาทหน้าที่ของคติชนในสังคม โดยศิราพรได้ประยุกต์และอธิบายเพิ่มเติมถึงประเด็นย่อย และได้นำเสนอบทบาทหน้าที่ของคติชนไว้ 3 ประการ ที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. บทบาทคติชนในการอธิบายต้นกำเนิดและอัตลักษณ์ของกลุ่มชนและพิธีกรรม

ในสังคมดั้งเดิมมักจะมีเรื่องเล่าที่อยู่ในรูปของตำนานเพื่ออธิบายว่าตนเป็นใคร มีต้นกำเนิดมาจากที่ใด ในสังคมดั้งเดิมจำนวนมากเชื่อว่าสัตว์นั้นเป็นบรรพบุรุษของตนเองและมีการจัดระเบียบสังคมในรูปของสายตระกูลที่สมาชิกในตระกูลเชื่อว่าสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน เกาหลีใต้เองก็มีความเชื่อว่าต้นกำเนิดของตนนั้นคือหมีและเทพ โดยเห็นได้จากตำนานเรื่องทันกุน วังกอม (Dangun Wanggeom, 단군 왕검) เนื่องจากตำนานนั้นเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับผู้ที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ เช่น พระเจ้า เทพ ผีฟ้า ฯลฯ จึงทำให้มีความสัมพันธ์กับระบบความเชื่อที่เกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ศาสนาและพิธีกรรมในสังคมนั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้ตำนานแล้ว พิธีกรรมก็เป็นส่วนสำคัญในวัฒนธรรมที่ใช้สร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มชนหรือชาติพันธุ์เช่นกัน เมื่อเรานึกถึงพิธีกรรมใดพิธีกรรมหนึ่ง เรามักจะนึกถึงกลุ่มชนที่เป็นเจ้าของพิธีกรรมนั้นด้วย พิธีกรรมเป็นกลไกสำคัญทางวัฒนธรรมที่คอยสร้างขวัญกำลังใจและเอกภาพให้สังคม ให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างดี ดังนั้น ความเชื่อและตำนานซึ่งเป็นส่วนประกอบที่อธิบายที่มาของพิธีกรรมจึงเป็นกลไกทางวัฒนธรรมที่มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญด้วยเช่นกัน

2. บทบาทของคติชนในการให้การศึกษ อบรมระเบียบสังคมและรักษามาตรฐานพฤติกรรมของสังคม

ในบางสังคมที่ยังไม่มีภาษาเขียน เช่น สังคมกลุ่มชาติพันธุ์ มักจะใช้ประเพณีบอกเล่าในการถ่ายทอดวัฒนธรรม ดังนั้นคติชนจึงทำหน้าที่เป็นสถาบันการศึกษาที่คอยให้ความรู้ ถ่ายทอดวัฒนธรรม ภูมิปัญญา รวมไปถึงปลูกฝังทัศนคติ อบรมสั่งสอนระเบียบทางสังคมและรักษามาตรฐานทางจริยธรรมและพฤติกรรมที่เป็นแบบแผนที่สังคมให้การยอมรับ โดยผ่านคติชนหลากหลายประเภท เช่น นิทาน ภาษิต ปริศนาคำทาย ฯลฯ

3. บทบาทคติชนในการเป็นทางออกให้กับความคับข้องใจของบุคคลอันเกิดจากกฎเกณฑ์ทางสังคม

นอกจากคติชนจะมีบทบาทด้านสังคมตามที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว คติชนยังมีบทบาทสำคัญทางด้านจิตใจอีกด้วย เนื่องจากคติชนสามารถเสนอ “ทางลัด” ชดเชยให้กับสิ่งที่มนุษย์ปรารถนาแต่ทำไม่ได้ในชีวิตจริง และยังเสนอ “ทางออก” ให้กับปัญหาที่เกิดจากกฎเกณฑ์อันเคร่งครัดของสังคม

ทำให้สมาชิกมีความอึดอัดใจหรือคับข้องใจที่ไม่สามารถพูดหรือแสดงออกมาได้ ข้อมูลทางจิตชนมักให้ความสนุกและเพลิดเพลินแก่สมาชิกในสังคม กล่าวคือ ความสนุกที่ได้รับนั้นเกิดจากการหลบหนีเข้าไปอยู่ในโลกแห่งจินตนาการที่มีความพึงพอใจมากกว่าอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงนั่นเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่านิทานพื้นบ้านที่ถือเป็นภาษาระดับข้อความทางภาษาศาสตร์และเป็นข้อมูลที่สำคัญทางจิตชนจะสามารถสะท้อนให้เห็นระบบความคิดความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม อุดมการณ์ วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนกระทั่งวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ภาษาที่ใช้ในนิทานพื้นบ้านจึงเป็นสิ่งสะท้อนวัฒนธรรมของประเทศเกาหลีใต้ได้เป็นอย่างดีเช่นกัน

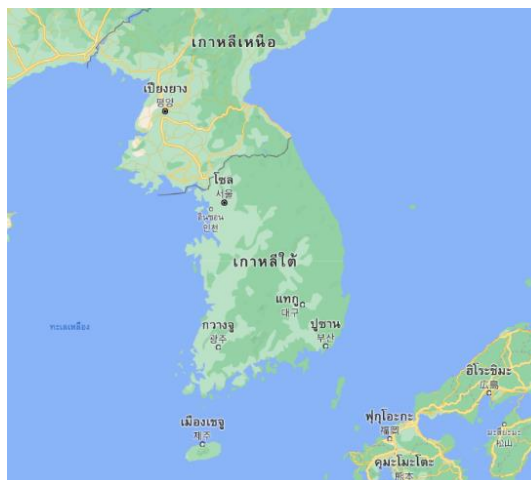
3. ประเทศเกาหลีใต้และสังคมวัฒนธรรม

3.1 ภูมิประเทศและประชากร

สาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea, 대한민국) หรือที่คนทั่วไปรู้จักกันดีในนามเกาหลีใต้ (South Korea) เป็นประเทศที่ตั้งอยู่บริเวณคาบสมุทรเกาหลี ซึ่งมีอาณาเขตอยู่ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของโลก โดยตั้งอยู่ที่ละติจูด 33-39 องศาเหนือ ลองจิจูดที่ 125-131 องศาตะวันออก มีพื้นที่ 100,210.1 ตารางกิโลเมตร ทางเหนือของประเทศติดกับประเทศเกาหลีเหนือ ซึ่งในอดีตเคยเป็นอาณาจักรเดียวกันมาก่อน แต่หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ประเทศเกาหลีเดิมจึงถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือเกาหลีใต้และเกาหลีเหนือ

พื้นที่ส่วนใหญ่ในประเทศเกาหลีใต้เป็นภูเขา และบางส่วนเป็นพื้นที่ราบ จากข้อมูลบนเว็บไซต์ของ Ministry of the Interior and Safety (행정안전부) พบว่า เกาหลีใต้แบ่งการปกครองออกเป็น 8 จังหวัด ได้แก่ คยองกี คังวอน ชุงชองเหนือ ชุงชองใต้ คยองซังเหนือ คยองซังใต้ ช็อลลาเหนือ และช็อลลาใต้ 6 มหานคร ได้แก่ ปูซาน แทกู อินชอน ควังจู แทจอน อุลซาน 1 มหานครพิเศษ ได้แก่ โซล 1 จังหวัดปกครองพิเศษ ได้แก่ เซจู และ 1 เมืองปกครองพิเศษ ได้แก่ เซจง

Statistics Korea (통계청) ได้บันทึกไว้ว่าในเดือนพฤศจิกายนปีพ.ศ. 2563 ประชากรของประเทศเกาหลีใต้มีทั้งหมดประมาณ 51,834,302 คน โดยมีสัดส่วนระหว่างผู้หญิงและผู้ชายอยู่ที่ 50:50 ประเทศเกาหลีใต้มีประชากรมากเป็นอันดับที่ 13 ของเอเชียและอันดับที่ 29 ของโลก ความหนาแน่นของประชากร คือ 516 คนต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร ถือว่าเป็นประเทศที่มีความหนาแน่นของประชากรเป็นอันดับที่ 3 ของโลก รองจากบังกลาเทศและไต้หวัน

ภาพ 2 แสดงแผนที่ของประเทศเกาหลีใต้

ที่มา: แผนที่ กูเกิล (Google Map)

3.2 ฤดูกาล

ประเทศเกาหลีใต้มีฤดูกาลทั้งหมด 4 ฤดู ได้แก่ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และ ฤดูหนาว โดยแต่ละฤดูมีรายละเอียดดังนี้

ฤดูใบไม้ผลิ เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม สภาพอากาศจะเริ่มอบอุ่นเมื่อเทียบกับฤดูหนาวที่ผ่านมา ท้องฟ้าโปร่ง อาจมีฝนตกบ้าง เป็นฤดูที่เหมาะสมแก่การเริ่มต้นเพาะปลูก ต้นไม้จะเริ่มผลิใบและดอกไม้จะเริ่มออกดอก คนเกาหลีใต้มีความเชื่อว่าฤดูใบไม้ผลินี้เป็นสัญลักษณ์แห่งการเริ่มต้นใหม่

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม อากาศจะร้อนอบอ้าวและมีฝนตกหนัก จะมีช่วงที่เรียกว่า ซังมาซอล (장마철) คือ ช่วงที่ฝนตกอย่างต่อเนื่องหลาย ๆ วันในฤดูร้อนจนอาจทำให้เกิดน้ำท่วม เกษตรกรใช้เวลาช่วงนี้ในการบำรุงดิน กำจัดวัชพืช และดูแลพืชผลการเกษตร

ฤดูใบไม้ร่วง เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน อากาศจะแห้งและเย็นสบาย ใบไม้เริ่มเปลี่ยนสีทำให้ทิวทัศน์ของประเทศเกาหลีใต้ในช่วงนี้ดูสวยงามมาก และเป็นฤดูที่ต้องเก็บเกี่ยวพืชผลเพื่อเอาไว้เป็นเสบียงในฤดูหนาว ดังนั้นในฤดูใบไม้ร่วงนี้คนเกาหลีใต้จึงนิยมทำคิมจัง (김장) หรือ การทำกิมจิประจำปี หมายถึง การทำกิมจิจำนวนมากเพื่อเอาไว้รับประทานในช่วงฤดูหนาว

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวเย็นและแห้งแล้ง มีหิมะตก คนเกาหลีจึงไม่นิยมออกจากบ้านในช่วงฤดูหนาว เกษตรกรต้องหยุดทำงานเพราะ

ปลูกพืชไม่ได้ผล ฤดูหนาวเป็นสัญลักษณ์ของความขาดแคลน และเป็นช่วงที่คนเกาหลีมักจะทบทวนถึงการใช้ชีวิตในปีที่ผ่านมา

3.3 ภาษาเกาหลี

จากข้อมูลบนเว็บไซต์ของ National Institute of Korean Language Republic of Korea (국립국어연구원) ได้กล่าวถึงอักษรเกาหลีว่า ตัวอักษรเกาหลีที่คนเกาหลีใช้ในปัจจุบันนั้นมีชื่อเรียกว่า ฮันกิล หรือ 훈글 /hankil/ ซึ่งพระเจ้าเซจงมหาราช กษัตริย์รัชกาลที่ 4 แห่งราชวงศ์โชซอน เป็นคนประดิษฐ์ขึ้นมาในค.ศ. 1443 ก่อนที่จะมีตัวอักษรฮันกิลนี้เกาหลีได้ใช้ตัวอักษรจีนมาก่อน แต่เนื่องจากตัวอักษรจีนมีลักษณะที่เขียนได้ยาก ทำให้ชาวบ้านทั่วไปไม่สามารถเรียนและเขียนได้ พระเจ้าเซจงจึงคิดค้นตัวอักษรฮันกิลนี้ขึ้นมาเพื่อให้ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ โดยในปีค.ศ. 1446 ได้จัดพิมพ์เอกสารที่ชื่อว่า ฮุนมินจงอึม (훈민정음 /hunmintongim/) มีความหมายว่า “เสียงที่ถูกต้องที่ใช้สอนแก่ราษฎร” ถือว่าเป็นหนังสือเล่มแรกที่ใช้สอนตัวอักษรฮันกิลให้แก่คนทั่วไปให้ได้ เดิมทีการประดิษฐ์คิดค้นลักษณะรูปร่างของตัวอักษรฮันกิลนี้เลียนแบบมาจากลักษณะอวัยวะของมนุษย์ในการออกเสียง ทำให้ได้ตัวพยัญชนะ 17 ตัว และเลียนแบบมาจากลักษณะของท้องฟ้า ผืนดิน และคน ทำให้ได้ตัวสระมาอีก 11 ตัว รวมอักษรที่ประดิษฐ์ขึ้นทั้งหมดมี 28 ตัว แต่ในปัจจุบันนี้ ตัวอักษรที่คนเกาหลีใช้อักษรพยัญชนะ 14 ตัว และอักษรสระ 10 ตัว รวมเป็น 24 ตัวเท่านั้น

ตาราง 1 แสดงอักษรเกาหลีในปัจจุบันที่มีพยัญชนะ 19 ตัวและสระ 21 ตัว

พยัญชนะ	ㄱ ㅋ ㆁ ㆅ ㆆ ㆇ ㆈ ㆉ ㆊ ㆋ ㆌ ㆍ ㆎ ㆏ ㆐ ㆑ ㆒ ㆓ ㆔ ㆕ ㆖ ㆗ ㆘ ㆙ ㆚ ㆛ ㆜ ㆝ ㆞ ㆟ ㆠ ㆡ ㆢ ㆣ ㆤ ㆥ ㆦ ㆧ ㆨ ㆩ ㆪ ㆫ ㆬ ㆭ ㆮ ㆯ ㆰ ㆱ ㆲ ㆳ ㆴ ㆵ ㆶ ㆷ ㆸ ㆹ ㆺ ㆻ ㆼ ㆽ ㆾ ㆿ ㆿ
สระ	ㅏ ㅑ ㅓ ㅕ ㅗ ㅛ ㅜ ㅠ ㅡ ㅝ ㅞ ㅟ ㅠ ㅡ ㅢ ㅣ ㅤ ㅥ ㅦ ㅧ ㅨ ㅩ ㅪ ㅫ ㅬ ㅭ ㅮ ㅯ ㅰ ㅱ ㅲ ㅳ ㅴ ㅵ ㅶ ㅷ ㅸ ㅹ ㅺ ㅻ ㅼ ㅽ ㅾ ㅿ ㅿ

นอกจากนี้ลักษณะที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของภาษาเกาหลี คือ การใช้รูปภาษาแสดงการให้เกียรติ (Honorifics) เพื่อแสดงความสุภาพเป็นอย่างมาก รูปภาษาแสดงการให้เกียรตินี้ถือเป็นกลวิธีแสดงความสุภาพอย่างหนึ่ง แต่ละภาษามีรูปแบบการใช้ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับไวยากรณ์และจนกระทั่งรวมไปถึงวัฒนธรรมของผู้เป็นเจ้าของภาษาด้วย โดยที่การเลือกใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพนี้จะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังเป็นสำคัญ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2556, หน้า 104) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟังที่เป็นตัวกำหนดให้สังคม ยกตัวอย่างเช่น พ่อกับลูก นายกับบ่าว ครูกับนักเรียน ฯลฯ ในสังคมเกาหลีได้ หากจะใช้รูปภาษาแสดงการให้เกียรติ สามารถทำได้โดยการเลือกใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพในบทสนทนา ซึ่งความสัมพันธ์ทาง

สังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟังจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบภาษาที่ใช้ในการสนทนานั้น กล่าวคือ ผู้ที่มีอายุมากกว่าหรืออาวุโสกว่าจะใช้ภาษาระดับเป็นกันเองเวลาพูดกับผู้น้อย ส่วนผู้ที่มีอายุน้อยกว่าหรืออาวุโสน้อยกว่าจะต้องใช้ภาษาระดับสุภาพกับคู่สนทนาที่อาวุโสกว่าเสมอเพื่อแสดงถึงการเคารพและยกย่อง โดยในภาษาเกาหลีสามารถเปลี่ยนรูปภาษาทั่วไปให้เป็นรูปภาษาแสดงการให้เกียรติได้ ดังนี้

ในภาษาเกาหลีสามารถจำแนกรูปภาษาแสดงการให้เกียรติ หรือ ภาษารูปแบบสุภาพ (높임법) ได้เป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

1. 주체 높임법 (วิธีแสดงความสุภาพในประธาน) คือ วิธีแสดงความสุภาพที่ยกย่องประธานของประโยค สามารถทำให้อยู่ในรูปแบบสุภาพนี้ได้ ดังนี้

1) เติมวิภัตติปัจจัย -시 /si/ กับรากศัพท์ของกริยา เช่น 가다 /kada/ กลายเป็น 가시다 /kasida/

2) เติมวิภัตติปัจจัย -께서 /k'esŋ/ ที่ทำหน้าที่เป็นการยกประธานไว้ข้างหลังคำนาม เช่น 어머니께서 /amnik'esŋ/

3) ใช้คำศัพท์ที่เป็นคำกริยารูปสุภาพ เช่น 자다 /tcada/, 주무시다 /tcumusida/

2. 객체 높임법 (วิธีแสดงความสุภาพในกรรม) คือ วิธีแสดงความสุภาพที่ยกย่องกรรมของประโยค สามารถทำให้อยู่ในรูปแบบสุภาพนี้ได้ ดังนี้

1) เติมวิภัตติปัจจัย -께 /k'e/ ที่ทำหน้าที่เป็นการยกกรรมไว้ข้างหลังคำนาม เช่น 어머니께 /amnik'e/

2) ใช้คำศัพท์ที่เป็นคำกริยารูปสุภาพ เช่น 주다 /tcuda/ 드리다 /tlida/

3. 상대 높임법 (วิธีแสดงความสุภาพต่อคู่สนทนา) คือ วิธีแสดงความสุภาพที่ยกย่องผู้ฟัง โดยเลือกวิภัตติปัจจัยลงท้ายประโยค ซึ่งวิธีแสดงความสุภาพต่อคู่สนทนาสามารถแบ่งระดับความสุภาพออกเป็น 6 รูปแบบ โดยเรียงตามลำดับความสุภาพมากที่สุดไปความสุภาพน้อยที่สุด ตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงระดับความสุภาพของวิธีแสดงความสุภาพต่อคู่สนทนา

	รูปแบบภาษา	ประโยค บอกเล่า	ประโยค คำถาม	ประโยค คำสั่ง	ประโยค ชักชวน	ประโยค อุทาน	ระดับความ สุภาพ
รูปแบบ ทางการ	하십시오체 /hasipsiotɕ ^h e/	합니다	합니까?	하십시오	하십시오	-	ยกย่องอย่าง สุภาพที่สุด
	하오체 /haotɕ ^h e/	하오	하오?	하오	합시다	하는구려	ยกย่อง เล็กน้อย
	하게체 /hagetɕ ^h e/	하네	하는가?	하게	하세	하는구먼	ยกย่อง เล็กน้อย

รูปแบบภาษา	ประโยค บอกเล่า	ประโยค คำถาม	ประโยค คำสั่ง	ประโยค ชักชวน	ประโยค อุทาน	ระดับความ สุภาพ
해라체 /hɛlatɕʰe/	한다	하나, 하나?	해라, 하렴	하자	하는구나	ลดระดับ ภาษาอย่าง ต่ำสุด
รูปแบบ ไม่เป็น ทางการ	해.체 /hɛjotɕʰe/	해.요	해.요?	해.요	해.요	การยกย่อง อย่างไม่เป็น ทางการ
	해.체 /hɛtɕʰe/	해, 하자	해?, 하자?	해, 하자	해, 하자	การลดระดับ อย่างไม่เป็น ทางการ

3.4 ประวัติศาสตร์เกาหลี

วีระชัย โชคมุกดา (2555) และรองรอง วงศ์โอบอ้อม (2561) ได้กล่าวเกี่ยวกับการแบ่งยุคสมัยของเกาหลีไว้ ดังนี้

ยุคแรกเริ่ม

จากหลักฐานทางด้านโบราณคดีและมานุษยวิทยาทำให้ทราบว่าเกาหลีนั้นมีมนุษย์อาศัยอยู่ตั้งแต่ประมาณ 5,000 – 6,000 ปีก่อนคริสตกาลแล้ว ในช่วงปี 2,000 – 1,000 ปีก่อนคริสตกาลผู้อพยพจากจีนตอนเหนือได้ย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่บริเวณแมนจูเรียและคาบสมุทรเกาหลี ผู้คนเหล่านี้ต่อสู้และยึดครองพื้นที่จากชนพื้นเมืองเดิมและได้นำวัฒนธรรมการเพาะปลูกในยุคใหม่ (Neolithic) เข้ามาในดินแดนนี้ด้วย หลังจากนั้นเป็นต้นมาผู้อพยพได้ผสมกลมกลืนกับคนพื้นเมืองและสร้างวัฒนธรรมหินใหม่ที่ซับซ้อนมากขึ้น ในงานประวัติศาสตร์ของจีนนั้นเรียกกลุ่มคนเหล่านี้ว่าเผ่าฮันเยแม็ก (Han-Ye-Maek tribes)

ชาวเกาหลีมีความเชื่อว่าประเทศและชนชาติของตนเองนั้นเริ่มต้นมาตามตำนานโบราณ “ซัมกุกยูซาหรือจดหมายเหตุสามอาณาจักร” (삼국유사) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับเรื่อง ทันกุนวังกอม (단군 왕검) ทันกุนวังกอมเป็นตำนานการสร้างชาติของเกาหลี เรื่องมีอยู่ว่า พระเจ้าฮวันอิน เทพผู้ปกครองสวรรค์มีพระโอรสนามว่าฮวันอุง ฮวันอุงมีความประสงค์ลงมาอาศัยอยู่บนโลกมนุษย์ พระเจ้าฮวันอินจึงคิดไตร่ตรองเป็นอย่างดีแล้วจึงประทานที่แห่งหนึ่งให้ สถานที่นั้นเป็นพื้นที่บริเวณภูเขาแทแบ็ก และสั่งให้ฮวันอุงลงไปปกครอง ฮวันอุงได้รวบรวมกำลังพล 3,000 คนลงมาด้วย และได้สร้างเมืองใหม่ที่ชื่อว่าชินซีขึ้นมา ที่เมืองใหม่นี้ฮวันอุงมีเทวดารับใช้สามองค์ คือ เทพแห่งลม เทพแห่งฝน และเทพแห่งเมฆ ซึ่งเทพทั้งสามองค์นี้คอยช่วยเหลือมนุษย์ในด้านการเกษตรนั่นเอง อยู่มาวันหนึ่งมีหมึกกับเสียม้ออวนวอนขอให้ฮวันอุงบันดาลให้ตนกลายเป็นมนุษย์ ฮวันอุงจึงสั่งให้หมึกกับ

เสื่อกินผักชุก 1 กำกับกระเทียมสด 20 กลีบ และต้องอาศัยอยู่ในถ้ำห้ามออกมาข้างนอกเป็นเวลา 100 วัน หากทำสำเร็จก็จะกลายเป็นคนได้ จนเวลาผ่านไปไม่นานในที่สุดเสื่อก็ก็นอนไม่ไหวและวิ่งออกมาจากถ้ำก่อน แต่หนีสามารถอดทนได้จนถึงวันที่ 21 และกลายเป็นหญิงสาวรูปร่างงาม และได้ชื่อว่าอุณนยอ หลังจากนั้นหนีจึงออกจากถ้ำไปหาฮวันอุงเพื่อขอบคุณที่ทำให้คำขอของนางเป็นจริงและขอคู่ครองจากฮวันอุง ฮวันอุงจึงรับนางเป็นชายา หลังจากนั้นอุณนยอได้ตั้งครมภ์และให้กำเนิดโอรสนามว่าทันกุน ต่อมาทันกุนได้ขึ้นครองราชย์ต่อจากพระบิดา และสร้างอาณาจักรของตัวเองที่ชื่อว่าโคโซซอน (고조선) ขึ้นมา

ยุคอาณาจักรโคโซซอนหรือโซซอนโบราณ (고조선)

เดิมทีตามบันทึกโบราณและการเรียกขานของทันกุน อาณาจักรแห่งแรกของชาวเกาหลีนี้มีชื่อว่าโซซอน แต่นักประวัติศาสตร์ยุคใหม่พบว่าประวัติศาสตร์ของราชวงศ์สุดท้ายก่อนที่เกาหลีจะเริ่มเข้าสู่ยุคสมัยใหม่นั้นก็มีชื่อว่าโซซอนเหมือนกัน ดังนั้นเพื่อเป็นการแบ่งแยก 2 ยุคนี้ออกจากกัน โซซอนยุคแรกจึงต้องเรียกว่า “โคโซซอน” แทน โดยคำว่า โค (고) แปลว่าเก่า, โบราณ, ตั้งเดิมนั่นเอง จากหลักฐานที่ค้นพบจากเครื่องมือเครื่องใช้ ในทางโบราณคดียุคโคโซซอนจัดอยู่ในช่วงยุคสำริด แต่ช่วงปลายนั้นเริ่มเข้าสู่ยุคเหล็กแล้ว อาชีพของผู้คนส่วนใหญ่คือเกษตรกรรม ทำการเพาะปลูก

ยุคสามก๊ก (삼국시대)

เมื่ออาณาจักรโคโซซอนล่มสลาย ชนเผ่าต่าง ๆ จึงแยกตัวสถาปนาขึ้นเป็นอาณาจักรใหม่ ในยุคสามก๊กนี้เป็นยุคแห่งสามอาณาจักรใหญ่ที่มีอิทธิพลมากที่สุด ได้แก่ โคกูรยอ (고구려), แพ็กเจ (백제) และซิลลา (신라) ในยุคนี้การปกครองเป็นระบบประเทศอย่างชัดเจน มีกษัตริย์เป็นประมุข และใช้ระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช แต่ต่อมามีความขัดแย้งทางอำนาจเกิดขึ้น ทำให้เกิดการรวมทั้งสามก๊กเข้าด้วยกัน

ยุคอาณาจักรรวมซิลลา (통일신라)

หลังจากมีปัญหาความขัดแย้ง แย่งชิงอำนาจการปกครองภายในซึ่งกันและกัน อาณาจักรซิลลาเข้าร่วมกับราชวงศ์ถังของจีน ได้รับกำลังสนับสนุนทำให้โค่นล้มอาณาจักรแพ็กเจ และโคกูรยอได้ รวมเป็นอาณาจักรเดียวเรียกว่า อาณาจักรรวมซิลลา (통일신라) การปกครองในสมัยนี้เน้นให้ความสำคัญกับกษัตริย์ ขุนนาง และข้าราชการ ซึ่งถือว่าเป็นชนชั้นสูง จนละเลยความเป็นอยู่ของประชาชน ในขณะที่ประชาชนอดอยาก แร้นแค้นเพราะเศรษฐกิจที่ตกต่ำแต่พวกชนชั้นสูงกลับกินหรืออยู่สบาย จนในที่สุดอาณาจักรเดิมก็เข้มแข็งขึ้นและแยกออกเป็นสามก๊กใหม่อีกครั้ง

ยุคโครยอ (고려)

หลังจากแยกออกเป็นสามก๊กดั้งเดิม ขุนนางที่ชื่อวังกอน ได้เข้ายึดเมืองโคกูรยอจากกษัตริย์คยองเยและเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นอาณาจักร “โครยอ” พร้อมกับสถาปนาตนเองขึ้นเป็นกษัตริย์และใช้ชื่อว่า

แทโจวังกอนหรือปฐมกษัตริย์วังกอน กษัตริย์วังกอนมีความสามารถในการปกครองเป็นอย่างมากทำให้โครยอมีการพัฒนาในหลายด้าน ในสมัยโครยอนนี้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองและมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของผู้คนมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันชนชั้นปกครองนั้นยึดถือการปฏิบัติตนตามแนวคิดขงจื้อเป็นหลัก หลังจากนั้นเกิดปัญหาขัดแย้งในการปกครองระหว่างกลุ่มขุนนางที่สนับสนุนราชวงศ์หมิงของจีนกับราชวงศ์มองโกลที่ยึดครองจีน นอกจากนี้เพราะต้องทำสงครามกับจีนอยู่บ่อยครั้งทำให้ประชาชนอดอยากแร้นแค้น ในที่สุดโครยอก็อ่อนแอลงและล่มสลายไป

ยุคโชซอน (조선)

หลังจากโครยอเกิดปัญหา แม่ทัพชื่อชองกเยได้ตั้งอาณาจักรโชซอนขึ้นใหม่พร้อมกับสถาปนาตนเองขึ้นเป็นกษัตริย์ชื่อว่าแทโจ ในยุคโชซอนนี้นำเอาลัทธิขงจื้อมาใช้เป็นแนวทางในการปกครองทำให้โชซอนมีความมั่นคงทั้งภายในและภายนอก ต่อมาในสมัยพระเจ้าเซจงมหาราช ซึ่งเป็นกษัตริย์องค์ที่ 4 แห่งราชวงศ์โชซอนได้ประดิษฐ์ตัวอักษรฮันกิลหรืออักษรเกาหลีขึ้น ทำให้ศิลปะวิทยาการมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก จนกระทั่งในปีค.ศ. 1876 เกาหลีถูกญี่ปุ่นรุกรานและโดนบีบบังคับให้ทำสนธิสัญญาคังฮวาโด สนธิสัญญานี้เกาหลีเป็นฝ่ายเสียเปรียบเป็นอย่างมาก และในปีค.ศ. 1910 ญี่ปุ่นได้เข้าครอบครองเกาหลีในฐานะอาณานิคม ทำให้ราชวงศ์โชซอนสิ้นสุดลง

ยุคสาธารณรัฐเกาหลี (대한민국)

หลังจากถูกญี่ปุ่นเข้ายึดครอง อำนาจทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จึงตกอยู่ในกำมือของชาวญี่ปุ่น ประชาชนเกาหลีมีสภาพชีวิตที่ลำบากมาก ขาดแคลนทั้งเครื่องอุปโภคและบริโภค ชาวเกาหลีจึงออกมาชุมนุมเรียกร้องเอกราชหลายครั้ง จนกระทั่งวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ.1919 เกิดการเรียกร้องเอกราชครั้งใหญ่ของชาวเกาหลี มีผู้เข้าร่วมชุมนุมไม่ต่ำกว่า 10 ล้านคน ผลจากการลุกฮือทำให้ชาวเกาหลีมากกว่า 7,000 คนถูกสังหารโดยทหารและตำรวจชาวญี่ปุ่น หลังจากเหตุการณ์นั้นญี่ปุ่นยังบีบบังคับชาวเกาหลีมากขึ้น เช่นห้ามพูดห้ามเขียนภาษาเกาหลี ห้ามตั้งชื่อบุคคลเป็นภาษาเกาหลี ฯลฯ จนกระทั่งในปี 1945 ญี่ปุ่นพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 เกาหลีจึงได้รับเอกราชอีกครั้ง

หลังจากที่ญี่ปุ่น ประกาศยอมแพ้ต่อฝ่ายพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1945 ฝ่ายพันธมิตรได้เข้าไปปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นในเกาหลีด้วย สหรัฐอเมริกาและรัสเซียนั้นแม้ว่าจะเป็นพันธมิตรกันในฝ่ายสัมพันธมิตรแต่แท้จริงแล้วกลับมีอุดมการณ์การที่ขัดแย้งกัน ทั้งสองประเทศต่างก็เล็งเห็นความสำคัญทางยุทธศาสตร์ของคาบสมุทรเกาหลีและต้องการที่จะเข้าไปมีผลประโยชน์เหนือคาบสมุทรแห่งนี้ จึงตกลงแบ่งแยกดินแดนของประเทศนี้ออกเป็น 2 ส่วนโดยใช้เส้นละติจูดที่ 38 องศาเหนือ ทำให้กลายเป็นประเทศเกาหลีใต้หรือสาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea) และประเทศเกาหลีเหนือหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (Democratic People's Republic of Korea) ในปัจจุบัน

3.5 ขนชั้นในสังคมเกาหลีสมัยก่อน

สังคมเกาหลีเป็นสังคมที่มีการแบ่งชนชั้นมาตั้งแต่โบราณ ในยุคโชซอนนั้นได้แบ่งชนชั้นออกเป็น 4 ขนชั้น ได้แก่ ยังกัน (양반), ชุงอิน (중인), ชังมิน (상민) และชอนมิน (천민) สถานภาพทางสังคมจะขึ้นอยู่กับชนชั้นของแต่ละคน การจัดลำดับชนชั้นจะขึ้นอยู่กับชนชั้นของบิดามารดา กล่าวคือหากบิดามารดาอยู่ชนชั้นไหนบุตรที่เกิดมาก็จะอยู่ในชนชั้นนั้นด้วย การเปลี่ยนแปลงของสถานภาพทางสังคมเป็นไปได้ยากมาก (เกียงอิน ปาร์ค, 2549) โดยแต่ละชนชั้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ขนชั้นยังกันหรือชนชั้นขุนนาง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ มุบัน (ขุนนางฝ่ายบู) และ มุนบัน (ขุนนางฝ่ายบุน) ขนชั้นนี้ถือว่าเป็นชนชั้นที่มีอิทธิพลและอำนาจมากในสังคมสมัยโชซอน ขุนนางนั้นแบ่งออกเป็น 9 ระดับ ได้แก่ ขุนนางระดับ 1-3 ถือเป็นขุนนางชั้นสูง ระดับ 4-6 ถือเป็นขุนนางระดับกลาง และระดับ 7-9 ถือเป็นขุนนางระดับล่าง ผู้ที่จะได้รับตำแหน่งขุนนางต้องผ่านการสอบควากอ (과거) หรือการสอบจอหงวน ดังนั้นชนชั้นนี้จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการศึกษาภาษาจีนและวรรณกรรมขงจื้อ ผู้ที่สอบได้อันดับหนึ่งในวิชาภาษาและวรรณศิลป์จะได้เป็นขุนนางชั้นสูงสุดทันที การสอบควากอเป็นเป้าหมายในชีวิตอย่างหนึ่งของผู้ชายส่วนใหญ่ในสมัยโบราณ แต่ต่อมาในช่วงปลายยุคโชซอน มีปัญหาเรื่องการทุจริต จึงทำให้การสอบควากอถูกยกเลิกไปในที่สุด ขนชั้นยังกันมีหน้าที่จัดเก็บภาษีและดูแลผลประโยชน์ของรัฐ คนในชนชั้นนี้มีพื้นฐานร่ำรวย และในการแต่งงานนั้น จะแต่งงานได้เฉพาะกับคนในชนชั้นเดียวกันเท่านั้น หากมีภรรยา นอกสมรส ภรรยาและบุตรนอกสมรสนั้นจะถูกจัดให้อยู่ในชนชั้นชุงอินหรือชนชั้นกลางทันที

2) ขนชั้นชุงอินหรือชนชั้นกลาง ส่วนใหญ่คนชนชั้นนี้จะเป็นเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น ขุนนางท้องถิ่นระดับล่าง และภรรยากับบุตรนอกสมรสของชนชั้นยังกัน การเลื่อนสถานะของคนในชนชั้นชุงอินขึ้นสู่ชนชั้นยังกันเป็นไปได้น้อยมาก หากคนในชนชั้นนี้เข้ารับราชการจะสามารถรับตำแหน่งสูงสุดได้ถึงเพียงแค่ขุนนางระดับ 3 เท่านั้น นอกจากนี้ ขนชั้นชุงอินยังรวมถึงผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพและศาสตร์ต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ซึ่งทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทำการคัดเลือกบุคคลเพื่อฝึกสอนและจะให้เข้ารับราชการในตำแหน่งขุนนางระดับล่าง และสามารถสืบทอดตำแหน่งได้ทางสายโลหิต คนในชนชั้นชุงอินนั้นจะมีฐานะดีกว่าคนในชนชั้นชังมิน

3) ขนชั้นชังมินหรือสามัญชน เป็นชนชั้นส่วนใหญ่ของประเทศ คนในชนชั้นนี้จะประกอบอาชีพเป็นชาวนา พ่อค้า และช่างฝีมือ ชาวนาส่วนใหญ่จำเป็นต้องเช่าที่ดินเพื่อทำมาหากิน มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สามารถเป็นเจ้าของที่ดินได้ ขนชั้นนี้ถือเป็นกำลังหลักของประเทศ เนื่องจากภาษีแรงงาน และกองกำลังทหารได้มาจากประชากรในชนชั้นชังมินแทบทั้งหมด กฎหมายกำหนดว่าผู้ที่เป็นเพศชายและมีอายุระหว่าง 16-60 ปีในชนชั้นชังมินนี้ต้องไปเกณฑ์ทหารและเป็นแรงงานของรัฐ งานส่วนใหญ่จะเป็นงานก่อสร้างและงานซ่อมแซมสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น ถนน สุสานหลวง

เชื่อน ป้อมปราการ เป็นต้น ส่วนใหญ่แล้วคนในชนชั้นซังมินจะมีฐานะยากจนหรือพอมีกินมิใช่นอกจากนี้ยังต้องแบกภาระหนักทั้งการจ่ายภาษีและเป็นแรงงานของรัฐอีกด้วย

4) ชนชั้นชอนมินหรือชนชั้นต่ำ เป็นชนชั้นที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำที่สุด ส่วนใหญ่จะเป็นทาส ทั้งทาสของรัฐและทาสส่วนบุคคล ทาสของรัฐจะทำงานในโรงงานที่ผลิตสินค้าให้แก่ทางการหรือราชสำนัก และบางครั้งยังมีหน้าที่รับใช้ขุนนางระดับสูงด้วย ส่วนทาสส่วนบุคคลนั้นมีหน้าที่ปรนนิบัติรับใช้เจ้านายและบุคคลในครอบครัว นอกเหนือจากทาสแล้ว กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพบางอาชีพยังถูกจัดให้อยู่ในชนชั้นชอนมินด้วย เช่น นักแสดงละคร คนทรงเจ้า นางบำเรอ คนฆ่าสัตว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วคนฆ่าสัตว์นั้นเป็นอาชีพที่ได้รับการดูถูกและเป็นที่ยกย่องในสังคมเกาหลีมากกว่าอาชีพอื่น ๆ คนในชนชั้นชอนมินส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและเป็นที่ยกย่องแคลนของคนในสังคม

แม้ว่าในปัจจุบันนี้จะไม่มีการแบ่งแยกชนชั้นทางสังคมเหมือนในยุคโชซอนแล้ว แต่ความคิดเรื่องการจัดลำดับคนในสังคมและมุมมองต่ออาชีพต่าง ๆ ยังคงได้รับอิทธิพลอย่างมากมาจากในยุคนั้น กล่าวคือ ในปัจจุบันนี้ก็เช่นกัน คนเกาหลีได้ยังคงให้ความสำคัญกับอาชีพข้าราชการเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะครอบครัวไหนต่างก็ต้องการให้ลูกตัวเองสอบเข้ารับราชการ ชาวเกาหลีได้มีความเชื่อว่าอาชีพข้าราชการเป็นอาชีพที่มีเกียรติและน่ายกย่อง หากลูกบ้านไหนเข้ารับราชการได้จะนำความภาคภูมิใจมาสู่ครอบครัวด้วย

3.6 แนวคิดที่สำคัญ

แนวคิดในยุคปัจจุบันของเกาหลีส่วนใหญ่มีรากฐานมาจากยุคโชซอน (ค.ศ. 1932-1987) เพราะยุคโชซอนนี้เป็นราชวงศ์ที่มีอายุยาวมากกว่า 500 ปี อีกทั้งยังเพิ่งสลายไปเมื่อศตวรรษที่ 20 นี้เองด้วย เดิมทีมีการบันทึกในสมันโครยอว่าได้รับลัทธิขงจื้อมาจากจีน แต่ในตอนนั้นพุทธศาสนายังคงมีอิทธิพลทางสังคมมากกว่า (ฮย็อนนา มุน, 2560, หน้า 10) จนกระทั่งมาในยุคโชซอนที่ลัทธิขงจื้อเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลในสังคมเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ชนชั้นขุนนางหรือชนชั้นยังบันในยุคโชซอนเป็นผู้เริ่มนำลัทธิขงจื้อใหม่ (Neo-Confucianism) มาใช้เป็นปรัชญาการเมืองในการปกครองประเทศ แม้ว่าในช่วงแรกจะบังคับใช้ในกลุ่มชนชั้นสูงเพียงเท่านั้น แต่ในช่วงโชซอนตอนปลายวิธีคิดและปรัชญาของลัทธิขงจื้อได้แทรกซึมเข้าไปสู่ทุกกลุ่มชนชั้นในสังคมเกาหลีได้ ทำให้ชาวเกาหลีทุกคนใช้ปรัชญาขงจื้อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันด้วย

เกียงอิน ปาร์ค (2549) กล่าวว่า ลัทธิขงจื้อคิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างและทุกปรากฏการณ์ในโลกแบ่งเป็นสองส่วน คือ หยินและหยาง ดังนั้นจึงมีความเชื่อที่ว่าผู้ชายเป็นหยางและผู้หญิงเป็นหยิน ซึ่งหยินกับหยางนี้ไม่ใช่สิ่งที่ขัดแย้งกันแต่เป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมกันและกันทำให้โลกสมบูรณ์แบบมากขึ้น นอกจากนี้ลัทธิขงจื้อยังเสนอไว้อีกว่ามนุษย์ประกอบขึ้นด้วยจิตวิญญาณกับร่างกาย ซึ่งได้จิตวิญญาณมาจากสวรรค์และได้ร่างกายมาจากบิดามารดา จิตวิญญาณที่ได้รับมาจากสวรรค์นี้ย่อมมี

หลักคุณธรรมของสวรรค์ติดมาด้วยตั้งแต่เกิด เช่น ความมีน้ำใจ ความจงรักภักดี ความมีมารยาท ยิ่งไปกว่านั้นตามทีกล่าวไปข้างต้นว่าบิดามารดาเป็นผู้ให้กำเนิดร่างกาย ดังนั้นจึงนับว่าบิดามารดาเป็นสิ่งที่ต้องเคารพนับถือสูงสุด และคุณธรรมที่สำคัญที่สุดที่ทุกคนต้องปฏิบัติให้ได้ คือ การกตัญญูต่อบิดามารดา นอกจากนี้ลัทธิขงจื๊อยังสอนว่าครอบครัวเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคมและมีความสำคัญที่สุด อีกด้วยเพราะครอบครัวเป็นเสมือนแหล่งกำเนิดหรือรากฐานของมนุษย์แต่ละคน ดังนั้นคนในครอบครัวเดียวกันต้องรักใคร่และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่เสมอ แนวคิดเรื่องความครัวนี้ทำให้ชาวเกาหลีให้ความสำคัญต่อการทำพิธีไหว้บรรพบุรุษเป็นอย่างมาก เนื่องจากพิธีไหว้บรรพบุรุษจัดขึ้นเพื่อแสดงถึงการเคารพและเป็นการระลึกถึงคนในครอบครัวที่เสียชีวิตไปแล้ว

นอกจากนี้ลัทธิขงจื๊อเชื่อว่าจักรวาลมีเพียงครอบครัวใหญ่เพียงครอบครัวเดียว ทุกสิ่งทุกอย่างจะมีความเกี่ยวข้องกันและมีลำดับสูง-ต่ำ โดยมีกฎ 삼강오륜 /samganoljun/ (สามหลักปฏิบัติตนห้าหลักจริยธรรม) เป็นข้อบัญญัติสำคัญในการดำเนินชีวิต (ตำรงค์ ฐานติ, 2550) สิ่งนี้เป็นหลักที่กล่าวถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของคนในสังคม ชาวเกาหลีเคร่งครัดในหลักคำสอนนี้เป็นอย่างมาก ซึ่ง 삼강오륜 คือ หลักคุณธรรมพื้นฐานสามประการและจริยธรรมห้าประการที่ต้องยึดถือปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

삼강 หรือ สามหลักปฏิบัติตน เป็นหลักที่กล่าวถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของคนในสังคม ได้แก่

- 1) 군위신강 คือ ข้าราชการบริหารต้องจงรักภักดีต่อกษัตริย์
- 2) 부위자강 คือ บุตรชายต้องนับถือบิดา
- 3) 부위부강 คือ ภรรยาต้องนับถือสามี

오륜 หรือ ห้าหลักจริยธรรม เป็นข้อปฏิบัติทางจริยธรรมที่คนในสังคมต้องปฏิบัติตาม ได้แก่

- 1) 군신유의 คือ ต้องมีความจงรักภักดีระหว่างข้าราชการและกษัตริย์
- 2) 부자유친 คือ ต้องมีความรักใคร่ใกล้ชิดระหว่างบุตรชายและบิดา
- 3) 부부유별 คือ ต้องมีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างสามีและภรรยา
- 4) 장유유서 คือ ต้องมีลำดับความอาวุโสระหว่างเด็กและผู้ใหญ่
- 5) 붕우유신 คือ ต้องมีความเชื่อใจในหมู่เพื่อนฝูง

ชาวเกาหลีใช้แนวคิดของลัทธิขงจื๊อที่ดังกล่าวเป็นหลักพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ซึ่งแนวคิดนี้มีอิทธิพลต่อสังคมเป็นอย่างมาก กล่าวคือ สังคมเกิดการแบ่งแยกบทบาทและหน้าที่ระหว่างชายกับหญิงอย่างเคร่งครัด คนในสังคมตัดสินพฤติกรรมว่าสิ่งไหนดีสิ่งไหนไม่ดีจากการปฏิบัติตามแนวคิดนี้ รวมไปถึงส่งผลให้สังคมเคร่งครัดและให้ความสำคัญกับการลำดับอาวุโสเป็นอย่างมากอีกด้วย โดยชาวเกาหลีได้ปลูกฝังและส่งต่อแนวคิดนี้มาอย่างยาวนานจากรุ่นสู่รุ่น จนแนวคิดของลัทธิขงจื๊อกลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเกาหลีอย่างแยกไม่ออก กล่าวได้ว่า ความคิด ความเชื่อ หรือพฤติกรรม

ของคนในสังคมทุกวันนี้ล้วนแต่ได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่าลัทธิขงจื้อฝังรากลึก อยู่ในสังคมเกาหลีได้มาอย่างยาวนานจวบจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

3.7 ความเชื่อและศาสนา

จากผลสำรวจของ Statistics Korea (통계청) เกี่ยวกับศาสนาที่คนเกาหลีได้นับถือมากที่สุดตั้งแต่ปี 1985 ถึงปี 2015 พบว่าศาสนาที่คนนับถือมากที่สุด 3 ศาสนาแรก ได้แก่ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ และศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก ยิ่งไปกว่านั้นจากการสำรวจในปี 2012 เป็นต้นมาพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเกินครึ่งไม่มีศาสนา รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ ศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก แสดงให้เห็นว่าคนเกาหลีได้ในยุคปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่ไม่นับถือศาสนาใด ๆ เลย อย่างไรก็ตามแม้คนส่วนใหญ่จะไม่ได้นับถือศาสนาใด แต่ในชีวิตประจำวันของคนเกาหลีได้เกือบจะทุกคนนั้นยังคงยึดถือคำสอนของลัทธิขงจื้อเป็นหลักปฏิบัติสำคัญในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว

นอกจากศาสนาที่กล่าวไปข้างต้นแล้วยังมีศาสนาและลัทธิอื่น ๆ อีกมากมายที่ถูกเผยแพร่อยู่ในประเทศเกาหลีใต้ แต่ไม่ว่าศาสนาใดก็ตามล้วนมีรากฐานมาจากความเชื่อทางไสยศาสตร์ด้วยกันทั้งสิ้น โดยคนที่เชื่อด้านไสยศาสตร์หรือภูติผีนี้จะถูกเรียกว่าเป็นพวกที่นับถือลัทธิเซมัน (샤머니즘) หรือลัทธิบูชาเทพเจ้า ลัทธินี้มีคนสำคัญ คือ คนทรงเจ้าหรือมูตัง (무당) ซึ่งจะบุคคลที่ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ และลัทธินี้ยังมีความเชื่อว่าคนทรงเจ้า คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างวิญญาณเทพเจ้าและมนุษย์ หากจะติดต่อกับวิญญาณหรือพระเจ้าได้นั้นต้องผ่านพิธีกรรมที่เรียกว่ากูด (굿) นอกจากนี้คนทรงเจ้ายังสามารถปัดเป่าโชคร้าย รักษาความเจ็บปวด และเป็นหนทางในการเชื่อมโยงการเดินทางจากโลกปัจจุบันสู่โลกหน้าได้ รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาระหว่างโลกมนุษย์กับปรโลกด้วย (ภาวนา เพ็ชรพราย, 2563, หน้า 38)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในประเทศไทยมีงานวิจัยที่ใช้แนวคิดเรื่องวาทกรรมเชิงวิพากษ์ในการวิเคราะห์เป็นจำนวนมาก งานเหล่านี้มีทั้งกลุ่มที่ใช้ข้อมูลเป็นนิทานและแบบเรียนของรัฐ เพราะทั้งสองประเภทนี้เป็นวาทกรรมที่มีบทบาทสำคัญในการสื่ออุดมการณ์สู่เด็กในสังคมได้เป็นอย่างดี โดยในหัวข้อนี้จะแบ่งงานวิจัยที่ผ่านมามีออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมและอุดมการณ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเกาหลี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมและอุดมการณ์

เพ็ญญา คล้ายสิงห์โต (2553) ได้ศึกษารูปภาษาและอุดมการณ์ทางเพศสภาพที่แฝงอยู่ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมจากหนังสือพิมพ์ในช่วงปีพ.ศ. 2549-2550 ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) โดยวิเคราะห์ที่ตัวบทในระดับข้อความและระดับคำ ผลการศึกษาพบว่า ในระดับข้อความนั้นมีการใช้โครงสร้างพาดหัวข่าวอาชญากรรมทั้งหมด 13 รูปแบบ ซึ่งรูปแบบที่พบมากที่สุด คือ การนำเสนอเฉพาะเหตุการณ์ความรุนแรง ส่วนในระดับคำ พบว่ามีการใช้คำแทนบุคคลแตกต่างกันตามสถานะและเพศของผู้กระทำและถูกกระทำในกรณีที่อ้างถึงเพศชายเท่านั้น แต่หากกล่าวอ้างถึงเพศหญิงจะใช้คำแทนบุคคลประเภทเดียวกันหมด จากการวิเคราะห์ภาษาในตัวบทดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ใช้รูปภาษาในพาดหัวข่าวอาชญากรรมเหมือนและแตกต่างกันตามเพศผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ซึ่งรูปภาษาเหล่านี้สามารถสะท้อนให้เห็นอุดมการณ์ทางเพศสภาพที่แฝงอยู่ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้ กลไกทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้มักจะตอกย้ำประเด็นใดประเด็นหนึ่งอย่างซ้ำ ๆ และยังแอบแฝงข้อมูลบางประเด็นไว้ด้วย งานวิจัยนี้จึงแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ที่ถูกผลิตและเผยแพร่อยู่ในสังคมทำหน้าที่ผลิตซ้ำอุดมการณ์ทางเพศสภาพ โดยใช้ภาษาที่ตอกย้ำถึงคุณลักษณะ พฤติกรรม บทบาททางเพศของเพศชายและเพศหญิง และสิ่งนี้ยังแสดงให้เห็นถึงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในสังคมไทยด้วย

วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503-2544 : การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ งานวิจัยนี้ใช้แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของแฟร์คลัฟเป็นกรอบในการศึกษาอุดมการณ์ที่สื่อผ่านหนังสือเรียนแต่ละหลักสูตร ผลการศึกษาพบกลวิธีทางภาษาที่ใช้สื่ออุดมการณ์ทั้งหมด 15 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การอ้างถึง การใช้ประโยคแสดงเหตุผล การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยโครงสร้างประโยค การซ้ำกระบวนประโยค การใช้กลวิธีทางวาทศิลป์ การใช้วัจนกรรม การใช้ความเชื่อที่มีอยู่ก่อน การใช้เสียงที่หลากหลาย การกำหนดกรอบตีความ การลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง การบรรยายภาพไว้คู่กัน การสร้างให้กลายเป็นตัวตลกในเรื่อง และการใช้ส่วนประกอบของตัวบทหนังสือเรียน กลวิธีเหล่านี้สื่ออุดมการณ์ต่าง ๆ ทั้งหมด 10 ชุดความคิด โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่

คือ อุดมการณ์ที่ปรากฏในหนังสือเรียนทุกเล่มของทุกหลักสูตร ได้แก่ อุดมการณ์เด็ก และอุดมการณ์ความเป็นหญิงและความเป็นชาย ส่วนอุดมการณ์ที่ปรากฏผ่านหนังสือเรียนบางเล่มนั้น ได้แก่ อุดมการณ์ประเทศไทย อุดมการณ์สถาบันพระมหากษัตริย์ อุดมการณ์รัฐกับประชาชน อุดมการณ์เมืองและชนบท อุดมการณ์ครู อุดมการณ์คนชายขอบในสังคมไทย อุดมการณ์ชาติพันธุ์ประเทศเพื่อนบ้าน และอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งแต่ละอุดมการณ์ยังปรากฏชุดความคิดย่อยอีก งานวิจัยเรื่องนี้มุ่งแสดงให้เห็นว่าหนังสือเรียนเป็นวาทกรรมที่ผลิตซ้ำอุดมการณ์ของรัฐและผู้มีอำนาจในสังคม เพื่อเตรียมให้เด็กเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตามที่รัฐเห็นว่าเหมาะสม

อุมาวัลย์ ชีช้าง (2555) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในเรื่องเล่าสำหรับเด็กในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ พ.ศ. 2523 – 2533 โดยใช้กรอบแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของแฟร์คลัฟ ในส่วนของผลการวิจัยพบกลวิธีหลัก 3 วิธี ได้แก่ กลวิธีทางภาษาในตัวบท กลวิธีระดับตัวบทและกลวิธีระดับสหบท กลวิธีเหล่านี้ล้วนแต่ใช้สื่ออุดมการณ์ในเรื่องเล่าสำหรับเด็กทั้งสิ้น นอกจากนี้ผลการวิจัยพบอุดมการณ์ทั้งหมด 6 อุดมการณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คืออุดมการณ์ที่ปรากฏอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ อุดมการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก-ผู้ใหญ่ อุดมการณ์เกี่ยวกับความเป็นเด็กดีและคนดี อุดมการณ์เกี่ยวกับบทบาทชาย-หญิงในสังคมไทย และอุดมการณ์เกี่ยวกับความยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือ อุดมการณ์ที่ปรากฏบางช่วงเวลา ได้แก่ อุดมการณ์เกี่ยวกับความยากจน อุดมการณ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ และชุดความคิดย่อยเรื่องสังคมเมืองกับชนบท งานวิจัยเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่ารัฐนั้นใช้เรื่องเล่าสำหรับเด็กนี้เป็นเครื่องมือถ่ายทอดและปลูกฝังความคิดเชิงอุดมการณ์ให้แก่เด็กในสังคมไทย เพื่อสร้างเด็กดีและพลเมืองดี ซึ่งจะเอื้อต่อการกำกับดูแลและควบคุมสมาชิกในสังคมต่อไป

วัชรินทร์ แก่นจันทร์ (2555) ได้ศึกษาอุดมการณ์ความเป็นอื่นในวรรณกรรมล้านนา โดยใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของ นอร์แมน แฟร์คลัฟ (Norman Fairclough) และแนวคิดเรื่องคู่ตรงข้าม (Binary Opposition) ของ โคลด เลวี-สเตราส์ (Claude Lévi-Strauss) เป็นกรอบในการวิจัย ตัวบทที่ใช้วิเคราะห์เป็นวรรณกรรมล้านนาทั้งที่เป็นวรรณกรรมมุขปาฐะและวรรณกรรมลายลักษณ์ จำนวนทั้งหมด 163 เรื่อง ผลการศึกษาพบอุดมการณ์ 4 อุดมการณ์ ได้แก่ 1) อุดมการณ์อำนาจนิยม 2) อุดมการณ์ความรุนแรง 3) อุดมการณ์ปีศาจไทย และ 4) อุดมการณ์รัฐชาติ ซึ่งในงานวิจัยนี้นอกจากจะทำให้ทราบถึงอุดมการณ์ที่คนล้านนามีต่อกลุ่มชาติพันธุ์แล้ว ยังพบประเด็นเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมกันอยู่ด้วย กล่าวคือ ภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ปรากฏมักเป็นไปในทางลบ ทำให้มีการเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้อย่างดูถูกหรือมีความหมายไปในทางลบ ในขณะที่เดียวกันกลุ่มชาติพันธุ์กลับเรียกตนเองแตกต่างกันออกไปและมีความหมายในทางบวก ยิ่งไปกว่านั้นกลุ่มชาติพันธุ์มักจะถูกทำให้เป็นคนชายขอบ (Marginal People) ทั้งชายขอบทางภูมิศาสตร์และชายขอบทางความคิดด้วย งานวิจัยนี้จึงแสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมหรือ

เรื่องเล่าที่ถูกถ่ายทอดสืบทอดต่อกันมาในสังคมเป็นวาทกรรมรูปแบบหนึ่งที่ใช้สื่ออุดมการณ์ได้ และวาทกรรมเหล่านั้นยังสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้นในสังคมด้วย

รมย์ธีรา ศิริพงษ์วรกุล (2555) ศึกษาทฤษฎีการนำเสนออุดมการณ์และอุดมการณ์ทางสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมการ์ตูนสำหรับเด็กที่ได้รับรางวัลจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2549-2553 ผลการศึกษาพบกลวิธีการนำเสนออุดมการณ์ผ่านองค์ประกอบทางวรรณกรรม ได้แก่ การนำเสนอผ่านแก่นเรื่อง การนำเสนอผ่านโครงเรื่อง การนำเสนอผ่านตัวละคร การนำเสนอผ่านฉาก และการนำเสนอผ่านภาพประกอบ โดยปรากฏอุดมการณ์ทั้งหมด 7 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์เรื่องชาตินิยม อุดมการณ์เรื่องพุทธศาสนา อุดมการณ์ความรู้ อุดมการณ์การเคารพผู้อาวุโส อุดมการณ์การพึ่งตนเอง อุดมการณ์ความอดทน เข้มแข็ง กล้าหาญ และอุดมการณ์ความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ภาษาและภาพที่ใช้ในวรรณกรรมการ์ตูนสำหรับเด็กนั้นสามารถสื่ออุดมการณ์ได้ แม้ว่าจุดประสงค์หลักวรรณกรรมการ์ตูนคือการให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านเป็นหลัก แต่วรรณกรรมการ์ตูนเหล่านั้นยังถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อทางอุดมการณ์ของผู้แต่งหรือผู้ใหญ่ในสังคมที่ต้องการปลูกฝังทัศนคติหรือความคิดบางประการที่ผู้ใหญ่เห็นว่าดีให้แก่เด็ก และเด็กก็จะรับอุดมการณ์เหล่านั้นเข้าไปโดยไม่รู้ตัวผ่านสื่อวรรณกรรมการ์ตูนที่มีทั้งภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจได้ ไม่ต้องผ่านการตีความมากมาย และภาพที่น่าสนใจ เช่น ภาพสีหน้าตัวละคร ภาพฉากที่มีหลายสี เป็นต้น

ไอยดา กลิ่นอัน (2563) ศึกษาอุดมการณ์ในหนังสือเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของแฟร์คลัฟ โดยวิเคราะห์ทั้งตัวบท วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบอุดมการณ์ที่ปรากฏในหนังสือเรียนทุกเล่ม 4 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์ความเป็นเด็กและวัยรุ่น และ อุดมการณ์ความเป็นชาย-หญิง อุดมการณ์เกี่ยวกับเจ้าของภาษา และอุดมการณ์เกี่ยวกับโรงเรียนและนักเรียน และพบอุดมการณ์ที่ปรากฏในหนังสือเรียนบางเล่ม 9 อุดมการณ์ เช่น อุดมการณ์เพื่อน อุดมการณ์ประเทศไทย เป็นต้น อุดมการณ์ดังกล่าวถูกนำเสนอผ่านกลวิธีทางภาษาทั้งหมด 8 กลวิธี ซึ่งกลวิธีที่พบมากที่สุด คือ กลวิธีการใช้คำศัพท์ และมักจะพบกลวิธีการใช้คำศัพท์นี้ร่วมกับคำแสดงการประเมินค่าด้วย งานวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นว่าหนังสือเรียนที่ถูกผลิตขึ้นภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐเป็นวาทกรรมที่ได้รับการรับรองว่าถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งยังมีครูเป็นผู้ถ่ายทอดสารทำให้อุดมการณ์ที่แฝงอยู่ส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง งานวิจัยนี้ยังชี้ให้เห็นว่ารัฐใช้วาทกรรมหนังสือเรียนผลิตซ้ำอุดมการณ์ที่รัฐต้องการเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กและเตรียมให้เด็กกลายเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อรัฐในด้านการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมเป็นอย่างมาก

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเกาหลี

เกียงอิน ปาร์ค (2549) ศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือรวบรวมนิทานพื้นบ้านทั้งสิ้น 9 เล่มและคัดเลือกเฉพาะเรื่องที่มีเนื้อหาสะท้อนภาพสังคมเกาหลีเด่นชัดจำนวน 100 เรื่อง เสนอผลการศึกษาในแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบภาพสะท้อนสังคมเกาหลีทั้งหมด 4 ด้าน คือ ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิต ได้แก่ การประกอบอาชีพ อาหารการกิน การสร้างบ้าน เครื่องมือเครื่องใช้ การศึกษา การคมนาคมและยาพื้นบ้าน ภาพสะท้อนด้านประเพณี ได้แก่ ประเพณีการเกิด ประเพณีการสมรส ประเพณีการตายและประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ ภาพสะท้อนด้านแนวคิด ได้แก่ แนวคิดแนวคิดเรื่องความกตัญญู แนวคิดเรื่องความเมตตา กรุณา แนวคิดเรื่องความเฉลียวฉลาด แนวคิดเรื่องความซื่อสัตย์ แนวคิดเรื่องการเชื่อฟัง แนวคิดเรื่อง การเสียสละ แนวคิดเรื่องความกล้าหาญ แนวคิดเรื่องความขยันหมั่นเพียร แนวคิดเรื่องความพอเพียง แนวคิดเรื่องการเมืองการมีมารยาท แนวคิดเรื่องความบริสุทธิ์ของสตรี แนวคิดเรื่องการรักพี่น้อง แนวคิดเรื่องความเป็นแม่บ้าน แนวคิดเรื่องความอดทนของสตรี และแนวคิดเรื่องการยึดถือความถูกต้อง และสุดท้าย ภาพสะท้อนด้านความเชื่อ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องโลก ความเชื่อเรื่องผี ความเชื่อเรื่องเลข 3 ความเชื่อเรื่องพระเจ้าฮานอนิม ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าซันชิน ความเชื่อเรื่องฮวงซุ้ย ความเชื่อเรื่องเจ้าที่ ความเชื่อเรื่องข้อห้าม ความเชื่อเรื่องการพยากรณ์ และความเชื่อทางศาสนา งานวิจัยเรื่องนี้ ทำให้เห็นภาพสะท้อนของสังคมเกาหลีในสมัยโบราณโดยเฉพาะสังคมของชนชั้นสามัญ ซึ่งวิถีชีวิต แนวคิด ประเพณีและความเชื่อหลาย ๆ อย่างยังคงมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของชาวเกาหลีได้ ยุคปัจจุบันนี้

ธีระพงศ์ เสรีสำราญ (2555) ศึกษาภาพสะท้อนของสตรีเกาหลีจากการสร้างตัวละครนำหญิงในภาพยนตร์ของคิม คี-ด็อก ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการตีความจากภาพยนตร์ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์และสังคมของประเทศเกาหลี ผลการวิจัยพบว่าตัวละครนำหญิงมักจะเป็นคนชายขอบและไม่ค่อยมีบทบาท มีความแปลกแยกจากสังคม โดดเดี่ยว และมักมีปฏิสัมพันธ์กับตัวละครชายในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับเพศและความรุนแรง ตัวละครนำหญิงในภาพยนตร์ของคิม คี-ด็อกสะท้อนภาพของสตรีในสังคมเกาหลีภายใต้บริบทของลัทธิขงจื้อใหม่ ซึ่งเป็นลัทธิที่ชาวเกาหลีนำแนวคิดมาใช้เป็นปรัชญาหลักในการดำเนินชีวิต และใช้เป็นกรอบในการกำหนดความสัมพันธ์ของคนในสังคมด้วย แนวคิดของลัทธิขงจื้อส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในแง่ที่ว่า ผู้ชายอยู่เหนือกว่าผู้หญิงในทุกประการ และผู้หญิงต้องปฏิบัติตามผู้ชายเสมอ งานวิจัยนี้ตอกย้ำให้เห็นว่าความคิดและทัศนคติของสังคมเกาหลีได้ในปัจจุบันยังคงได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้ออยู่ โดยมีแนวคิดสำคัญที่ว่าเพศชายเป็นผู้ที่มีอำนาจมากที่สุด ในสังคมและเพศหญิงด้อยกว่าเพศชาย สิ่งนี้ยังแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงในสังคมเกาหลีถูกรีดทอนสิทธิและเสรีภาพหลายประการ ระบบสังคมแบบชายเป็นใหญ่ทำให้เกิดปัญหาด้านความรุนแรง โดยเฉพาะ

ความรุนแรงในครอบครัว หรือการค้าบริการทางเพศ ที่ยังเป็นปัญหาสำคัญของประเทศเกาหลีในปัจจุบันอีกด้วย

รัฐวรัชญ์ พูลศรี และคณะ (2563) ศึกษาอิทธิพลของลัทธิขงจื้อที่มีต่อสตรีเกาหลีและเวียดนาม โดยเปรียบเทียบจากวรรณกรรมสอนหญิงตามแนวคิดขงจื้อเรื่องเตือนหญิง ของนักเขียนชาวจีนนามว่าปิ่นเจา วรรณกรรมเกาหลีเรื่องขุนฮยงจอน และวรรณกรรมเวียดนามเรื่องทวิ์ เกี่ยวกับการศึกษาพบว่า คำสอนของลัทธิขงจื้อส่งอิทธิพลต่อสตรีเกาหลีและเวียดนามด้วยโดยเฉพาะแนวคิดเรื่องหลักความสัมพันธ์ 5 ประการ ในกรณีของประเทศเกาหลีนั้นได้รับรับลัทธิขงจื้อใหม่ (Neo-Confucianism) เข้ามาใช้ช่วงสมัยโชซอนเพื่อใช้เป็นนโยบายหลักในการปกครองประเทศ และหลังจากนั้นแนวคิดของลัทธิขงจื้อได้แพร่ไปยังประชาชนทั่วไป จนทุกคนในสังคมนำแนวคิดของลัทธิขงจื้อนี้มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน แนวคิดที่สำคัญของขงจื้ออย่างหลักความสัมพันธ์ 5 ประการที่กล่าวไปข้างต้นส่งผลต่อสิทธิและบทบาทของสตรีเป็นอย่างมาก กล่าวคือ สตรีเกาหลีก่อนแต่งงานจะถูกฝึกให้มีคุณลักษณะสตรีตามแบบขงจื้อ 4 ประการ ได้แก่ จริยธรรม วาจา ความประพฤติ และการเรือน เพื่อเตรียมให้ผู้หญิงเป็นแม่ผู้ปรารถนาดีและภรรยาผู้แสนดีในอุดมคติของลัทธิขงจื้อ นอกจากนี้ยังมีเรื่องของคุณธรรมที่ผู้หญิงควรมี เช่น การรักษาพรหมจรรย์ และการซื่อสัตย์ต่อสามี ซึ่งเป็นคุณธรรมสำคัญที่หากใครปฏิบัติได้จะได้รับการยกย่องจากคนในสังคมว่าเป็นผู้หญิงที่ดี ส่วนในกรณีของเวียดนามก็พบในลักษณะแบบเดียวกับเกาหลีเช่นกัน งานวิจัยนี้จึงแสดงให้เห็นว่าแนวคิดของลัทธิขงจื้อที่ปรากฏในสังคมเกาหลีและเวียดนามเป็นอิทธิพลของวัฒนธรรมจีนต่อกลุ่มประเทศในวัฒนธรรมที่มีการใช้อักษรจีน หรือกล่าวได้ว่า คำสอนสตรีของลัทธิขงจื้อเป็นคำสอนที่สตรีตะวันออกถูกปลูกฝังไว้ร่วมกัน ซึ่งคำสอนเหล่านี้ถูกถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของวรรณกรรมของแต่ละประเทศและส่งต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

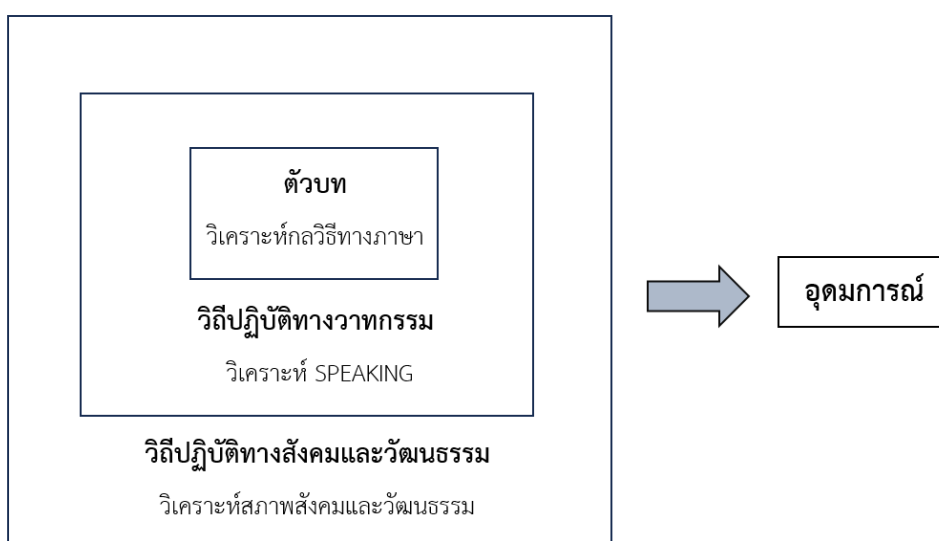
การศึกษาวิจัยเรื่อง “อุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ตัวบทจากบทอ่าน (reading texts) โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้สื่ออุดมการณ์และอุดมการณ์ที่ปรากฏในหนังสือนิทานพื้นบ้านของเกาหลีใต้

ในงานวิจัยนี้ใช้กรอบมิติทั้งสามของวาทกรรม (the three dimensional framework) ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลอฟ (Fairclough, 1995) เป็นกรอบในการวิจัย ซึ่งจะวิเคราะห์ทั้ง 3 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 ตัวบท (text) โดยวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ใช้สื่ออุดมการณ์

มิติที่ 2 วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) โดยวิเคราะห์ตามแนวคิดชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร (SPEAKING) ของไฮม์ส์ (Hymes, 1974) เพื่อให้เห็นกระบวนการผลิตและกระจายตัวบท และกระบวนการบริโภคนิยมและตีความตัวบท

มิติที่ 3 วิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) โดยวิเคราะห์สภาพสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีใต้ เพื่อดูว่าบริบทที่อยู่แวดล้อมตัวบทมีผลต่อการผลิตและสื่ออุดมการณ์ต่างๆ ในวาทกรรม

ภาพ 3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ในบทนี้ได้แบ่งวิธีการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าหนังสือนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้บนเว็บไซต์หนังสือออนไลน์ของร้านหนังสือคโยโบ (교보문고) ซึ่งเป็นร้านหนังสือขนาดใหญ่และได้รับการยอมรับจากคนทั่วไปของประเทศเกาหลีใต้ และได้เลือกหนังสือเรื่องนิทานพื้นบ้านสำหรับเด็กในหนังสือเรียน (교과서 전래동화) จำนวน 1 เล่ม ซึ่งมีนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ทั้งหมด 36 เรื่อง และเป็นนิทานพื้นบ้านสำหรับเด็กระดับชั้นประถมศึกษา ผู้รวบรวมหนังสือนิทานพื้นบ้านเล่มนี้ คือ ซังกโย อี (Sang Kyo Lee, 2019) เป็นนักเขียนนิทานเด็กที่ได้รับรางวัล IBBY Honor List¹ สาขาการเขียน ในปี พ.ศ. 2559 และยังมีผลงานด้านวรรณกรรมเด็กที่ได้รับรางวัลอีกมากมาย ผู้วิจัยเลือกหนังสือเล่มนี้เพราะเป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมจากคนเกาหลีใต้จนได้ตีพิมพ์หลายครั้ง หนังสือเล่มนี้ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ MiraeN ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2554 ปัจจุบันถูกตีพิมพ์เป็นครั้งที่ 12 ในปี พ.ศ. 2562 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หนังสือที่ตีพิมพ์ครั้งล่าสุด เพราะข้อมูลได้รับการตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้องมากที่สุดแล้ว ซึ่งผู้วิจัยใช้นิทานพื้นบ้านทั้ง 36 เรื่องจากหนังสือเล่มนี้จะในการวิเคราะห์ข้อมูล และมีการแปลเป็นภาษาไทยโดยผู้วิจัยเองเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา รายชื่อนิทาน 36 เรื่องที่ปรากฏในหนังสือมีดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงรายชื่อนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ที่ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัย

ลำดับ	ชื่อเรื่องภาษาเกาหลี	คำอ่าน	ชื่อเรื่องแปลภาษาไทย
1	이야기 귀신	[ijagi kwisin]	วิญญาณเรื่องเล่า
2	가난한 청년과 천 년 묵은 지네	[kananhan tɕʰɔŋŋɔŋgwa tɕʰɔn njon mukin tɕine]	หนุ่มยากจนกับตะขาบหนึ่ง พันปี
3	소금 장수와 기름 장수	[sogim tɕaŋsuwa kilim tɕaŋsu]	พ่อค้าเกลือกับพ่อค้าน้ำมัน
4	돼지코가 납작한 이유	[twetɕikʰoga naptɕakhan iju]	เหตุผลที่จมูกของหมูแบน

¹ IBBY Honor List เป็นรางวัลวรรณกรรมเด็กระดับนานาชาติที่จัดตั้งขึ้นโดย 80 ประเทศทั่วโลก อาทิ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส ฯลฯ ซึ่งคณะกรรมการจะคัดเลือกหนังสือเล่มใหม่ที่โดดเด่นหนึ่งเล่มจากแต่ละประเทศในทุก ๆ 2 ปี โดยรางวัลนี้แบ่งออกเป็น 3 สาขาด้วยกัน ได้แก่ สาขาการเขียน สาขาภาพประกอบ และสาขาการแปล

ลำดับ	ชื่อเรื่องภาษาเกาหลี	คำอ่าน	ชื่อเรื่องแปลภาษาไทย
5	떡시루 잡기	[t'öksilu tɕapgi]	การจับหม้อหนึ่งตอก
6	방귀쟁이 떠느리	[pangwitɕaŋi mjɔnili]	ลูกสะใภ้จอมผายลม
7	도깨비 방망이	[tok'ebi paŋmaŋi]	ตะบองของโทแกบี
8	자린고비와 달랑곱재기	[tɕalingobiwa tallangoptɕegi]	คนขี้เหนียวกับคนขี้ตระหนี่
9	소가 된 게으름뱅이	[soga twen keilimbenji]	คนเกียจคร้านกลายเป็นวัว
10	나무꾼과 선녀	[namuk'ungwa sonnjo]	เทพธิดากับคนตัดฟืน
11	별주부전	[pjɔltɕubutɕon]	นิทานพอลจูบู
12	저승에 있는 공간	[tɕɔsɛŋe innin kotgan]	ยุ่งข้าวในปรโลก
13	볍씨 한 톨	[pjɔps'i han t'hol]	เมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ด
14	삼 년 고개	[sam njɔn kogɛ]	เนินเขาสามปี
15	호랑이를 잡은 반쪽이	[holanjiɪl tɕapin pantɕ'oki]	เจ้าครึ่งซีกผู้จับเสือ
16	호랑이와 나그네	[holanjiwa nagne]	เสือกกับนักพเนจร
17	훈장님의 꿀단지	[huntɕaŋnime k'uldantɕi]	โถน้ำผึ้งของท่านอาจารย์
18	끓어지는 샘물	[tɕɔlmɔtɕinin sammul]	บ่อน้ำอ่อนเยาว์
19	송아지와 바꾼 무	[songatɕiwa pak'un mu]	หัวไชเท้าแลกกับลูกวัว
20	냄새 맡은 값	[nemse matin kap]	ราคาของการดมกลิ่น
21	호랑이와 꽃감	[holanjiwa kotgam]	เสือกกับลูกพลับแห้ง
22	삼꾸러기 돼지	[semk'ulɔgi twetɕi]	หมูขี้ฉ้อฉล
23	목화 값은 누가 물어야 하나	[mokhwa kapin nuga mulɔja hana]	ใครต้องเป็นคนชดใช้ค่าฝ้าย
24	소금을 만드는 맷돌	[sogimɪl mandin metdol]	ม่หินที่ผลิตเกลือ
25	오시오, 자시오, 가시오	[osio tɕasio kasio]	เชิญเข้ามาเชิญรับประทาน เชิญออกไป
26	혹부리 영감	[hokp'uli jɔŋgam]	ชายชราเนื่องอก
27	지혜로운 아들	[tɕihjeloun adɪl]	ลูกชายแสนฉลาด
28	콩지 닷 밭 주둥이 닷 밭	[k'ɔntɕi tat pal tɕudunji tat pal]	นกที่มีเท้าหางเท้าจะงอยปาก
29	도깨비를 골탕 먹인 농부	[togebilɪl kolt'haŋ mokin nonbu]	ชาวนาที่ทำให้โทแกบีเจอ

ลำดับ	ชื่อเรื่องภาษาเกาหลี	คำอ่าน	ชื่อเรื่องแปลภาษาไทย
			เรื่องยุ่งยาก
30	연오랑과 세오녀	[jɔnolangwa seojɔ]	ยอนโอรังกับเซโอนยอ
31	누가 떡을 먹을까	[nuga t'okil mɔkilk'a]	ใครจะได้กินต็อก
32	재미네골	[tɕeminegol]	หมู่บ้านแสนสำราญ
33	견우와 직녀	[kjuɳuwa tɕinɳjɔ]	หนุ่มเลี้ยงวัวกับสาวทอผ้า
34	방귀 시합	[pangwi sihap]	การประลองผายลม
35	혜와 달이 된 오누이	[hewa tali twen onui]	สองพี่น้องที่กลายเป็นพระ อาทิตย์และพระจันทร์
36	빨간 부채 파란 부채	[p'alk'an putɕ ^h ɛ p ^h alan putɕ ^h ɛ]	พัดสีแดง พัดสีน้ำเงิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในงานวิจัยครั้งนี้จะศึกษาวิเคราะห์โดยใช้กรอบทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995) เป็นหลัก ซึ่งขั้นตอนการวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 แปลนิทานเป็นภาษาไทยเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา จากนั้นหาตัวบทที่ปรากฏในนิทานเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้จำแนกใส่ตารางโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (Excel) ซึ่งมีรูปแบบตารางดังนี้

ตาราง 4 แสดงตัวอย่างตารางเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวบท	คำแปล	หน้า	กลวิธีทางภาษา	อุดมการณ์
하루 종일 잠을 잤지요	นอนทั้งวัน	28	การเลือกใช้คำศัพท์	การปฏิบัติตนเรื่อง ความเกียจคร้าน
무얼 만들고 계세요?	ทำอะไรอยู่หรือขอรับ	56	การใช้คำและวิภัติ ปัจจัยรูปสุภาพ	ความอาวุโส
은혜를 어찌 갚아야 할까요?	ข้าจะต้องตอบแทน บุญคุณนี้อย่างไรดี	64	การใช้คำแสดง ทัศนภาวะ	การปฏิบัติตนเรื่อง ความกตัญญู
이웃집 할머니	คุณย่าในหมู่บ้าน	202	การเลือกใช้คำศัพท์	ครอบครัว

ตัวบท	คำแปล	หน้า	กลวิธีทางภาษา	อุดมการณ์
마을 사람들은 서로 자기가 가야 한다며 실랑이를 벌였어	คนในหมู่บ้านต่างก็บอก ว่าตัวเองต้องเป็นคนไป และเริ่มทะเลาะกัน	210	การอ้างส่วนใหญ่	วัฒนธรรมแบบ กลุ่มนิยม

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ตัวบทเพื่อจำแนกประเภทกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการสื่ออุดมการณ์โดยอ้างอิงจากกลวิธีทางภาษาในข้อความของจันทิมา อังคพณิชกิจ (2557) ร่วมกับกลวิธีทางภาษาที่ใช้สื่ออุดมการณ์ของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) และอุมาวัลย์ ชีช่วง (2555) และเนื่องจากข้อมูลที่ใช้เป็นภาษาเกาหลีจึงมีการเพิ่มกลวิธีการใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพ เพื่อให้เหมาะสมกับตัวบทภาษาเกาหลี ซึ่งเป็นภาษาที่มีการใช้รูปแสดงการให้เกียรติ (Honorifics) ด้วย หลังจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ประเภทกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการสื่ออุดมการณ์ในงานวิจัยนี้มีทั้งหมด 7 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้คำและ วิภัติปัจจัยรูปสุภาพ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้โครงสร้างประโยค การใช้มูลบท การอ้างส่วนใหญ่ และการใช้อุปลักษณ์เชิงภาพพจน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การเลือกใช้คำศัพท์

การเลือกใช้คำศัพท์เป็นการแสดงความคิดหรือประสบการณ์ของผู้ส่งสาร และคำศัพท์ที่สื่อความหมายจะแสดงให้เห็นถึงอุดมการณ์ได้เป็นอย่างดี แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1989 หน้า 185 อ้างอิงใน จันทิมา อังคพณิชกิจ, 2557, หน้า 140) กล่าวว่า การเลือกใช้คำศัพท์ของผู้เขียนในฐานะผู้ผลิตตัวบทเป็นเรื่องที่แปรไปตามปัจจัยทางสังคมรวมทั้งจะต้องเผชิญกับกระบวนการทางสังคมวัฒนธรรมในวงกว้างอีกด้วย หากอยู่ในวงการหรือชุมชนต่างกัน ย่อมทำให้มุมมองของผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึงและการเลือกใช้ภาษาก็ต่างกันไปด้วย ในงานวิจัยนี้พบการเลือกใช้คำศัพท์ทั้งหมด 2 วิธีดังต่อไปนี้

1.1 การใช้คำเรียกขาน (Terms of Address)

คำเรียกขานเป็นคำที่ใช้เรียกบุคคลเมื่อต้องการปฏิสัมพันธ์กัน ในแต่ละสังคมวัฒนธรรมนั้นอาจมีระบบการเรียกขานไม่เหมือนกัน การเรียกขานมีความสำคัญในแง่ของการบ่งชี้บุคคลและมีผลต่อการสนทนาหรือการพูดคุยระหว่างกัน โดยเฉพาะในสังคมวัฒนธรรมที่มีระบบอาวุโส การเรียกขานจึงเป็นการแสดงความสุภาพเพื่อเคารพหรือให้เกียรติผู้ที่เราพูดด้วย (จันทิมา อังคพณิชกิจ, 2557, หน้า 144-145) ยกตัวอย่างเช่น การเรียกบุคคลที่เราเคารพนับถือว่า “선생님 /sonsenim/ อาจารย์” เพื่อแสดงการยกย่องและเคารพตัวบุคคลนั้น เป็นต้น

1.2 การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำหรือสภาพของคนในสังคม

ฮัลลiday (Halliday, 2004 อ้างอิงใน จันทิมา อังคณชกิจ, 2557, หน้า 148) กล่าวไว้ว่า การปรากฏของคำกริยาในข้อความนั้นอาจบ่งบอกสภาพ สถานการณ์ การกระทำ การเกิดขึ้นของเหตุการณ์ รวมไปถึงความนึกคิด ทศนคติ มุมมองของบุคคลได้ เพราะคำกริยาเป็นคำที่สื่อแทนประสบการณ์และความคิดของบุคคลที่มีต่อเรื่องที่กล่าวถึง ดังนั้นคำกริยาที่ปรากฏในนิทานจึงเป็นเสมือนเครื่องบ่งชี้การกระทำหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ในสังคมเกาหลีใต้ได้ ซึ่งคำเหล่านั้นจะสามารถสื่อให้เห็นอุดมการณ์ที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาอีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น การใช้คำว่า “ไม่ลืมบุญคุณ” เพื่อแสดงการกระทำที่สื่อถึงความกตัญญู ซึ่งความกตัญญูเป็นคุณธรรมสำคัญที่คนในสังคมเกาหลีทุกคนต้องปฏิบัติ

2. การใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพ

ภาษาเกาหลีให้ความสำคัญกับการใช้รูปภาษาแสดงการให้เกียรติ (Honorifics) เพื่อแสดงความสุภาพเป็นอย่างมาก รูปภาษาแสดงการให้เกียรติ คือรูปภาษาที่ระบุสถานภาพทางสังคมระหว่างผู้ร่วมเหตุการณ์ หรือระหว่างผู้ร่วมเหตุการณ์และบุคคลหรือสิ่งของที่ถูกอ้างถึงในสถานการณ์การสื่อสาร (Brown and Levinson 1987 หน้า 179 อ้างอิงใน สุวดี นาสวัสดิ์, 2553 หน้า 2) รูปภาษาแสดงการให้เกียรตินี้ถือเป็นกลวิธีแสดงความสุภาพอย่างหนึ่ง แต่แต่ละภาษาจะมีรูปแบบการใช้ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับไวยากรณ์และจนกระทั่งรวมไปถึงวัฒนธรรมของผู้เป็นเจ้าของภาษาด้วย โดยที่การเลือกใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพนี้จะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังเป็นสำคัญ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2556, หน้า 104) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟังที่เป็นตัวกำหนดให้ผู้พูดใช้ภาษาแตกต่างกันนั้นถูกกำหนดโดยปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความเกี่ยวข้องกันในบทบาททางสังคม เช่น พ่อกับลูก นายกับบ่าว ครูกับนักเรียน ฯลฯ ดังนั้นกล่าวได้ว่ากลวิธีในการเลือกใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพในภาษาเกาหลีนั้นสามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ได้ โดยเฉพาะอุดมการณ์เรื่องความอาวุโสที่ผู้มีสถานะทางสังคมต่ำกว่าหรือมีอายุน้อยกว่าต้องใช้รูปสุภาพเวลาพูดกับผู้ที่มีสถานะทางสังคมสูงกว่าหรือมีอายุมากกว่าเสมอ ยกตัวอย่างเช่น คำว่า “계시다 /kjesida/ อยู่” และ “있다 /itt'a/ อยู่” ทั้งสองคำนี้มีความหมายเหมือนกัน แต่ปรับการใช้ต่างกัน กล่าวคือ คำว่า 계시다 /kjesida/ เป็นรูปสุภาพของคำว่า 있다 /itt'a/ ดังนั้นเวลาที่ผู้น้อยพูดกับผู้ใหญ่จึงจำเป็นต้องใช้คำว่า 계시다 /kjesida/ เสมอเพื่อแสดงความเคารพและยกย่อง ส่วนผู้ใหญ่เวลาคุยกับผู้น้อยสามารถใช้คำว่า 있다 /itt'a/ ได้

3. การใช้คำแสดงทัศนภาวะ

ทัศนภาวะ เป็นประเภททางไวยากรณ์ที่แสดงทัศนคติ มุมมอง จุดยืน หรือความรู้สึกของผู้พูดต่อสิ่งที่พูดในประโยค เช่น ความมั่นใจ ความไม่มั่นใจ ความเป็นไปได้ ความเป็นไปไม่ได้หรือสมมุติ ความเชื่อว่าสิ่งที่พูดเป็นจริงหรือเป็นเพียงการสันนิษฐาน เป็นต้น นอกจากนี้ แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1989 อ้างอิงใน วิสันต์ สุขวิสิทธิ์, 2554, หน้า 83) กล่าวว่าการศึกษาทัศนภาวะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้พูดที่มีต่อผู้อื่น ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้จากการแสดงทัศนภาวะที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ ความผูกพัน และอำนาจของผู้พูดหรือผู้เขียนกับการเคารพต่อความจริงหรือความเป็นไปได้ของการแสดงความจริงนั้น ยกตัวอย่างเช่น การเติมวิภัติปัจจัย “-oɿ-oɿ /aja/, -oɿ-oɿ /oja/ และ -oɿ-oɿ /joja/” หลังคำกริยา ซึ่งมีความหมายว่า “ต้อง” เพื่อสื่อว่ากริยาที่กล่าวถึงนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติ

4. การใช้โครงสร้างประโยค

4.1 การใช้ประโยคเป็นเหตุเป็นผลกัน

การแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างประโยคเหตุและประโยคผลจะทำให้ข้อความนั้นดูมีน้ำหนัก น่าเชื่อถือ เมื่อผู้อ่านอ่านข้อความที่ใช้โครงสร้างดังกล่าวจะสามารถเข้าใจเหตุการณ์ได้เป็นอย่างดี และยังทำให้สามารถแยกแยะสาเหตุและผลที่เกิดเหตุการณ์นั้นได้อย่างชัดเจนด้วย กลวิธีนี้มักทำให้ผู้อ่านคล้อยตามกับเรื่องที่ต้องการจะสื่อ โดยเรื่องนั้น ๆ อาจจะเป็นอุดมการณ์ที่ถ่ายทอดต่อกันมายาวนานแล้วก็เป็นได้ ยกตัวอย่างเช่น “เพราะเป็นคนเกียจคร้านเช่นนี้ เจ้าจะต้องโดนลงโทษ” เป็นต้น

4.2 การใช้ประโยคเงื่อนไข

ประโยคเงื่อนไขจะประกอบด้วยส่วนที่เป็นเหตุ ซึ่งจะมีคำว่า ‘ถ้า’ อยู่ในประโยคเพื่อแสดงข้อแม้หรือเงื่อนไขของประโยคที่เป็นส่วนผลของการกระทำที่อยู่ถัดไป การใช้ประโยคเงื่อนไขจะช่วยโน้มน้าวหรือชักจูงใจผู้ฟังให้ทำตามหรือคิดตามผู้พูด ดังนั้นกลวิธีนี้จึงเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่มีจะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามชุดความคิดหรืออุดมการณ์ที่แฝงอยู่ ยกตัวอย่างเช่น “ข้าสัญญาว่าจะให้รางวัลใหญ่หากเจ้าทำเรื่องดีๆ แก่มนุษย์” เป็นต้น

4.3 การใช้ประโยคขัดแย้ง

ในประโยคขัดแย้งจะมีคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง เช่น แต่ อย่างไรก็ตาม ปรากฏอยู่ด้วย เพื่อแสดงให้เห็นถึงข้อความที่มีความหมายตรงข้ามกันหรือไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เห็นความหลากหลายของอุดมการณ์หรือชุดความคิดที่มีต่อสิ่งต่าง ของคนในสังคมได้ ยกตัวอย่างเช่น “แม้ว่าหมู่บ้านคนจนจะไม่มีอันจะกิน แต่ดอกไม้แห่งรอยยิ้มก็ไม่เคยหายไป” เป็นต้น

5. การใช้มูลบท

ราชบัณฑิตยสถาน (2553) ได้ให้นิยามว่า มูลบท หรือ สภาวะเกิดก่อน (presupposition) หมายถึง การที่คำกล่าวหรือประพจน์บอกนัยความจริงที่เกิดก่อน การใช้มูลบทเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อข้อความที่ทำให้เข้าใจได้โดยนัยว่ามีข้อความอื่น ๆ หรือมีเหตุการณ์บางอย่างปรากฏหรือเกิดขึ้นก่อนหน้าแล้ว หรือมีความคิดและเจตนาบางอย่างที่แฝงอยู่ในตัวบทนั้น แฟร์คลัฟ (Fairclough, 2003 อ้างอิงใน จันทิมา อังคพณิชกิจ, 2557, หน้า 152) มองว่ามูลบทเกี่ยวข้องกับวาทกรรมในแง่ที่โยงไปกับความรู้ทางสังคมและวัฒนธรรมที่ผู้พูดผู้ฟังมีอยู่ร่วมกันและยังเกี่ยวพันกับเรื่องของอำนาจและอุดมการณ์อีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น “บางเวลาที่ออกไปที่หมู่บ้าน สามีจะนำเรื่องราวของโลกภายนอกที่ได้ยินมาเล่าให้ภรรยาฟัง” ประโยคนี้ตีความได้ว่า มีเพียงสามีซึ่งเป็นผู้ชายได้ออกไปทำกิจกรรมนอกบ้าน ส่วนภรรยาที่เป็นผู้หญิงจะใช้ชีวิตอยู่เพียงในบ้านเท่านั้น

6. การอ้างส่วนใหญ่

การอ้างส่วนใหญ่เป็นการเลือกใช้คำที่มีความหมายอ้างถึงบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งอาจเป็นสังคมจริงหรือสังคมที่สร้างขึ้นมาในเรื่องเล่าก็ได้ (วิสันต์ สุขวิสิทธิ์, 2554, หน้า 86) เช่น ทุกคน ใคร ๆ ต่าง ทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นคำที่สื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมมักจะมีการกระทำหรือความคิดไปในแนวทางไหน การอ้างถึงบุคคลนี้จึงถือว่าเป็นการเพิ่มน้ำหนักความน่าเชื่อถือให้ผู้อ่านได้คล้อยตามและยอมรับในอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ ยกตัวอย่างเช่น “ชาวบ้านต่างก็พากันเอ่ยชมชวานาคคนตีจนน้ำลายแห้ง” เป็นต้น

7. การใช้อุปลักษณ์เชิงภาพพจน์

จันทิมา อังคพณิชกิจ (2557, หน้า 161) กล่าวว่าในการวิเคราะห์ข้อความอาจพบการใช้อุปลักษณ์ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ การใช้อุปลักษณ์เชิงภาพพจน์ (figurative metaphor) และการใช้อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ (conceptual metaphor) ซึ่งในงานวิจัยนี้วิเคราะห์เพียงการใช้อุปลักษณ์เชิงภาพพจน์เท่านั้น การใช้อุปลักษณ์เชิงภาพพจน์ เป็นการใช้ภาษาเพื่อแสดงการเปรียบเทียบในลักษณะที่เอาของ 2 สิ่งที่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันหรือคล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้คำเชื่อม “เป็น” ซึ่งอาจรวมไปถึงการใช้ความเปรียบแบบอุปมาที่เป็นการเปรียบเหมือนด้วย ยกตัวอย่างเช่น เธอสวยเหมือนดอกไม้ ลูกสะใภ้อวบอ้วนราวกับดอกโบตั๋น เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (discourse practice) ในส่วนนี้จะวิเคราะห์กระบวนการผลิตตัวบทและการกระจายตัวบทหรือการเผยแพร่ตัวบท ตามเกณฑ์องค์ประกอบในการสื่อสาร ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางในการสื่อสาร และ ผู้รับสาร เพื่อดูกระบวนการผลิตอุดมการณ์ที่สื่อผ่านตัวบท โดยใช้กรอบชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร (SPEAKING) ของ เดล ไฮลล์ (Hymes, 1974) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการสื่อสาร รวมไปถึงกระบวนการผลิตและบริโภคตัวบทของอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (socio-cultural practice) และหาความสัมพันธ์ระหว่างมิติทั้งสามของวาทกรรม ได้แก่ ตัวบท วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม ตามแนวคิดของแฟร์คลัฟที่ว่าวาทกรรมมีอิทธิพลต่อการประกอบสร้างสังคมและวัฒนธรรม ในขณะที่เดียวกันวาทกรรมก็ถูกกำหนดโดยสังคมและวัฒนธรรมที่อยู่รายล้อมรอบตัวบทเช่นกัน โดยผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์สภาพสังคมและวัฒนธรรมที่มีความสัมพันธ์กับการประกอบสร้างอุดมการณ์

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและนำเสนอในรูปแบบของวิทยานิพนธ์

บทที่ 4

กลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้

จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้จำนวนทั้งหมดจำนวน 1 เล่ม 36 เรื่องตามแนวคิดว่าทฤษฎีวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ผลการศึกษาพบว่าตัวบทนิทานพื้นบ้านนั้นสามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์ที่แฝงอยู่โดยผ่านการใช้กลวิธีทางภาษาที่หลากหลาย นอกจากนี้อุดมการณ์ยังสัมพันธ์กับวิถีปฏิบัติทางวัฒนธรรม และวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมด้วย ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

1. กลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้
2. ความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์กับวิถีปฏิบัติทางวัฒนธรรมในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้
3. ความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์กับวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้

1. กลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้

ผลการศึกษาพบว่านิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้สื่ออุดมการณ์ทั้งหมด 7 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม อุดมการณ์เรื่องครอบครัว อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส อุดมการณ์ทางการเมือง อุดมการณ์ปีศาจปีศาจ และ อุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม โดยเรียงตามความถี่ที่ปรากฏได้ดังนี้

ตาราง 5 แสดงความถี่ของอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้

ลำดับ	อุดมการณ์	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
1	อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม	61	36
2	อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม	48	29
3	อุดมการณ์เรื่องครอบครัว	17	10
4	อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส	12	7
5	อุดมการณ์ทางการเมือง	12	7
6	อุดมการณ์ปีศาจปีศาจ	12	7
7	อุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม	7	4
รวม		169	100

โดยแต่ละอุดมการณ์มีรายละเอียดชุดความคิดย่อย และกลวิธีทางภาษาที่ใช้แตกต่างกันดังนี้

1.1 อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม

จากการวิจัยพบว่านิทานพื้นบ้านเกาหลีได้นั้นได้ปลูกฝังลักษณะของการเป็นคนดีและไม่ดี โดยผ่านพฤติกรรมหรือการกระทำของตัวละครในเรื่อง ซึ่งทำให้ผู้รับสารหรือผู้อ่านนิทานได้เรียนรู้ว่า พฤติกรรมใดบ้างที่สังคมให้ค่าว่าดีและเป็นพฤติกรรมที่ทุกคนในสังคมควรปฏิบัติ หรือพฤติกรรมใดที่สังคมด้อยค่าว่าไม่ดีและไม่ควรปฏิบัติ โดยในนิทานนั้นมักเสนอว่าผู้ที่ปฏิบัติตนดี ชีวิตจะมีแต่ความสุข และมีอายุยืนนาน ส่วนผู้ที่ปฏิบัติตนไม่ดี ชีวิตจะมีแต่ความทุกข์ ไม่สมหวัง ซึ่งในงานวิจัยนี้พบว่า อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ชุดความคิดหลัก คือ สิ่งที่ควรปฏิบัติ และสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในสังคม โดยสิ่งที่ควรปฏิบัติมีชุดความคิดย่อยอีก 5 ชุดความคิด ได้แก่ 1) รู้จักกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ 2) มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 3) ขยันและทำงานอย่างหนัก 4) ฉลาด มีไหวพริบ และ 5) มีความกล้าหาญ ส่วนสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัตินั้นมีชุดความคิดย่อยอีก 2 ชุดความคิด ได้แก่ 1) อิจฉาริษยาผู้อื่นจนตัวเองเกิดความโลภ และ 2) เกียจคร้าน โดยพบความถี่ที่ปรากฏดังนี้

ตาราง 6 แสดงความถี่ชุดความคิดย่อยของอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม

สิ่งที่ควรปฏิบัติ		
ลำดับ	ชุดความคิด	จำนวน
1	รู้จักกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ	13
2	ขยันและทำงานอย่างหนัก	9
3	มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	8
4	ฉลาด มีไหวพริบ	4
5	มีความกล้าหาญ	3
สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ		
ลำดับ	ชุดความคิด	จำนวน
1	อิจฉาริษยาผู้อื่นจนตัวเองเกิดความโลภ	13
2	เกียจคร้าน	11
รวม		61

โดยกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนมีรายละเอียดและตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.1.1 สิ่งที่ควรปฏิบัติในสังคม

1.1.1.1 รู้จักกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

ชุดความคิดเรื่องความกตัญญูที่ปรากฏในสังคมเกาหลีใต้สามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ความกตัญญูที่มีต่อบุพการีหรือผู้ที่ให้กำเนิดและความกตัญญูที่มีต่อผู้มีพระคุณ (เกียงอิน ปาร์ค, 2549, หน้า 93) คุณธรรมเรื่องความกตัญญูนี้เป็นหลักคำสอนที่ลัทธิขงจื๊อให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้นสังคมเกาหลีใต้ที่ใช้คำสอนของลัทธิขงจื๊อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตจึงมีแนวคิดที่ยึดถือและปฏิบัติต่อกันสืบมาว่าคุณธรรมที่สำคัญที่สุดของผู้เป็นลูกคือต้องรู้จักกตัญญูต่อพ่อแม่เพราะพ่อแม่เป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูลูกมา จึงต้องตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ด้วยการเชื่อฟังคำสั่งสอน ไม่ทำให้พ่อแม่ทุกข์ใจ เมื่อโตแล้วให้ทำงานหาเลี้ยงพ่อแม่ ประณินปฏิบัติพวกท่านให้มีแต่ความสุขกายและสุขใจ เมื่อพ่อแม่แก่เฒ่าก็ไม่ควรทอดทิ้ง ควรดูแลพวกท่านให้ดีที่สุด เพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณ นอกจากแนวคิดการกตัญญูต่อบุพการีแล้วยังมีอีกแนวคิดหนึ่งคือการกตัญญูต่อผู้มีพระคุณคนอื่น ๆ กล่าวคือ หากผู้ใดช่วยเหลือหรือมีพระคุณแก่เรา เราต้องรู้จักกตัญญูและจำเป็นจะต้องตอบแทนบุญคุณนั้นให้ได้

นอกจากเรื่องความกตัญญูแล้วในสังคมเกาหลีใต้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับการล้างแค้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความกตัญญูอีกด้วย หากกล่าวว่าบุญคุณเป็นสิ่งที่ต้องตอบแทนแล้วนั้น ความแค้นก็เป็นสิ่งที่ต้องชำระคืนเช่นกัน โดยมีแนวคิดที่ว่าหากใครทำดีกับเราหรือช่วยเหลือเรา เราก็ต้องตอบแทนบุญคุณเหล่านั้น แต่ในทางตรงกันข้ามหากใครทำไม่ดีกับเราหรือทำร้ายเรา เราก็ต้องเอาคืนคนเหล่านั้น นอกจากนี้เนื่องจากครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ไม่ว่าจะเป็นบุญคุณหรือความแค้นของคนใดคนหนึ่งครอบครัวจะถือว่าเป็นเรื่องของสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวด้วย กล่าวคือ เมื่อนับรวมเป็นครอบครัวเดียวกันแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องดีหรือเรื่องร้ายต่างก็ถือว่าเป็นเรื่องของทุกคนในครอบครัว ดังนั้นศัตรูของคนในครอบครัวจึงเปรียบเสมือนศัตรูของตนเองเช่นกัน การแก้แค้นแทนคนในครอบครัวรวมไปถึงผู้ที่เป็นสามีหรือภรรยาด้วยนั้นจึงเป็นเสมือนการตอบแทนบุญคุณวิธีหนึ่ง ผลการศึกษาพบกลวิธีที่สื่ออุดมการณ์นี้ 2 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์และการใช้คำแสดงทัศนภาวะ ดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่ออุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญูและความแค้น ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่สื่อถึงความกตัญญู

ตัวอย่างที่ 1

은혜를 잊지 않겠다더니 무, 무슨 짓이야?

inhjel#l ittçi angetdadoni mu musin tçitija

ไหนว่าจะไม่ลืมบุญคุณไง นี่มันเป็นพฤติกรรม (ไม่ดี) อันใดกัน

(เรื่อง เสือกับนักพนजर หน้า 106)

การใช้คำว่า “ไม่ลืมบุญคุณ” และ “พฤติกรรม (ไม่ดี)” จากตัวอย่างที่ 1 มาจากนิทานเรื่อง เสือกับนักพนजर ซึ่งเป็นตอนที่เสือกพยายามจะจับนักพนजरกินหลังจากที่นักพนजरช่วยตนเองให้ขึ้นมาจากหลุมพราง พฤติกรรมของเสือกข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเสือนั้นลืมบุญคุณที่นักพนजरเคยช่วยเหลือตนเองไว้ และการลืมบุญคุณนี้เป็นสิ่งที่ไม่ดี สิ่งนี้เป็นการย้ำเตือนผู้อ่านว่าหากใครช่วยเหลือเรา เราต้องรู้จักตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณนั้น สิ่งนี้นับว่าเป็นพฤติกรรมที่ดีที่คนในสังคมควรปฏิบัติ แต่หากลืมบุญคุณหรือไม่ตอบแทนบุญคุณที่ได้รับมานั้นจะถือว่าเป็นผู้ที่มีความประพฤติไม่ดี ไม่น่าเอาเป็นแบบอย่าง

ตัวอย่างที่ 2

효성스러운 아들은 어머니와 함께 오래오래 잘 살았다고 해

hjosçs#l bun adilin omçniwa ham' e oleole tçal salatdago he

ลูกชายที่มีความกตัญญูทวดที่ต่อบุพการีใช้ชีวิตอยู่กับแม่อย่างนานแสนนาน

(เรื่อง นกที่มีห้าหางห้าจะงอยปาก หน้า 183)

จากตัวอย่างที่ 2 มีการใช้คำศัพท์ว่า “ที่มีความกตัญญูทวดที่ต่อบุพการี” ซึ่งเป็นการกล่าวถึงลักษณะของลูกชายคนหนึ่งที่ออกตามหาแม่ของตนเองอย่างไม่ย่อท้อหลังจากรู้ว่าแม่ลูกนกที่มีห้าหางห้าจะงอยปากจับตัวไป โดยลูกชายนั้นพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อตามหาแม่และพาแม่กลับมาแม้ว่าจะเจอกับอุปสรรคและอันตรายใด ๆ ก็ตาม พฤติกรรมดังกล่าวของลูกชายถือเป็นการแสดงความกตัญญูต่อบุพการีอย่างหนึ่ง การใช้คำศัพท์นี้จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพของลูกที่กตัญญูได้ชัดเจนขึ้นและเป็นสิ่งที่ย้ำเตือนแก่ผู้อ่านว่าลูกทุกคนต้องรู้จักตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ต้องคอยปรนนิบัติและเลี้ยงดูแลพ่อแม่ด้วยใจที่กตัญญูอยู่เสมอตลอดจนไปถึงยามที่พวกเขาแก่เฒ่า

ข. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่สื่อถึงการล้างแค้น

ตัวอย่างที่ 3

형들의 원수를 갚아 주마
 hɔŋdɥe wɔnsulɥi kapa tɕuma
 ข้ามาแก้แค้นศัตรูให้แก่เหล่าพี่ชาย

(เรื่อง เจ้าคริ่งซึกผู้จับเสือ หน้า 103)

จากตัวอย่างที่ 3 คำว่า “แก้แค้นศัตรู” เป็นคำพูดของเจ้าคริ่งซึกที่พูดกับเสือตอนที่กำลังต่อสู้กัน ก่อนหน้านี้อพี่ชายทั้งสองของเขาได้ออกจากบ้านเพื่อไปตามจับเสือตามคำประกาศของเจ้าเมือง ทว่าเมื่อผ่านไปเป็นเวลานานพวกพี่ชายก็ยังไม่กลับบ้าน เขาจึงตัดสินใจเดินทางออกตามหาและได้พบกับเสือที่แปลงกลายเป็นชายชรา เขาได้ทราบว่าเสือนั้นฆ่าพี่ชายทั้งสองตายไปนานแล้ว เจ้าคริ่งซึกจึงจำเป็นต้องต่อสู้และฆ่าเสือเพื่อชำระความแค้นแทนเหล่าพี่ชาย สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าศัตรูของคนในครอบครัวถือว่าเป็นศัตรูของเราเช่นกัน หากใครทำร้ายคนในครอบครัวของเรา เราก็จะต้องเอาคืนให้ได้ ดังนั้นแม้ว่าพี่ชายทั้งสองจะเสียชีวิตไปแล้วก็ตามแต่ความแค้นนั้นยังอยู่ เจ้าคริ่งซึกที่เป็นน้องคนสุดท้องจึงจะต้องชำระความแค้นนั้นแทน เมื่อฆ่าเสือได้และกลับมาที่หมู่บ้าน เขาก็ได้รับรางวัลตอบแทนขนาดใหญ่ จึงนำมาให้พ่อแม่และใช้ชีวิตอยู่อย่างสุขสบายไปอีกนาน การได้รับรางวัลของเจ้าคริ่งซึกแสดงให้เห็นว่าหากแก้แค้นได้สำเร็จก็จะได้รับผลตอบแทน สิ่งนี้ช่วยยืนยันได้ว่าการแก้แค้นแทนครอบครัวเป็นสิ่งที่ควรทำ

2) การใช้คำแสดงทัศนภาวะ

จากการศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบการใช้คำแสดงทัศนภาวะเพื่อแสดงให้เห็นว่าการกระทำของคนในสังคมที่ถูกกล่าวถึงนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติหรือจำเป็นต้องปฏิบัติ โดยมีตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4

이 은혜를 어찌 갚아야 할까요?
 i inhjelɥi ɔtɕ'i kapaja halk'ajo
 ข้าจะต้องตอบแทนบุญคุณนี้อย่างไรดี

(เรื่อง เทพธิดากับคนตัดฟืน หน้า 64)

ตัวอย่างที่ 5

이승에 가거든 덕진 아가씨를 찾아 꼭 빛을 갠아야 해
 isɯŋe kagɔdɪn tɔktɕin agas'ilil tɕ'hatɕa k'ok pitɕil kapaja he
 หากได้กลับไปทีโลกจะไปตามหาแม่นางต๋อกจินและต้องชดใช้หนี้ให้ได้

(เรื่อง ยุ่งข่าวในปรโลก หน้า 80)

จากตัวอย่างข้างต้นมีการใช้คำแสดงทัศนภาวะเพื่อแสดงพฤติกรรมที่คนในสังคมควรปฏิบัติ โดยมีการใช้คำว่า “ต้อง” ร่วมกับกริยาที่สื่อถึงความกตัญญูอย่างคำว่า “ตอบแทนบุญคุณ” และ “ชดใช้หนี้” เพื่อชี้แนะให้คนในสังคมปฏิบัติตาม ซึ่งคำว่า “ต้องตอบแทนบุญคุณ” ในตัวอย่างที่ 4 เป็นคำพูดของกวางที่พูดกับคนตัดฟืนหลังจากที่เขาได้ช่วยชีวิตตนเองไว้จากการถูกนายพรานตามล่า จากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงนับว่าคนตัดฟืนเป็นผู้มีพระคุณของกวาง และกวางจะต้องตอบแทนพระคุณนั้น และคำว่า “ต้องชดใช้หนี้” ในตัวอย่างที่ 5 เป็นคำพูดของเจ้าเมืองที่ถูกนำตัวไปยังปรโลก เขาได้อ้อนวอนแก่พญายมราชว่าอยากกลับไปใช้ชีวิตบนโลกมนุษย์ พญายมราชจึงให้นำข่าวที่เกิดจากการทำความดีบนโลกมนุษย์มาแลกเปลี่ยน ทว่าข่าวของเขามีไม่มากพอที่จะแลกชีวิตคืน เขาจึงถือวิสาสะขโมยข่าวในปรโลกของแม่นางต๋อกจินผู้ที่อาศัยอยู่เมืองเดียวกันมาใช้เพื่อต่อชีวิตให้ตนเองโดยที่ไม่ได้ขออนุญาตก่อน ดังนั้นเขาจึงตั้งมั่นไว้ว่าหากได้กลับมาใช้ชีวิตบนโลกจะต้องตามหาแม่นางต๋อกจินและชดใช้ข่าวที่ตนขโมยในปรโลกให้ได้ ซึ่งการชดใช้หนี้ในครั้งนี้เป็นเสมือนการทดแทนบุญคุณที่ทำให้เขาได้มีชีวิตอยู่ต่อ การใช้คำแสดงทัศนภาวะจากตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการเน้นย้ำแก่ผู้อ่านว่าความกตัญญูเป็นสิ่งที่ดี และการตอบแทนบุญคุณก็เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องทำ

1.1.1.2 ขยันและทำงานอย่างหนัก

แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องความขยันหมั่นเพียรเป็นหนึ่งในแนวคิดที่สำคัญของชาวเกาหลีใต้ถือเป็นคุณธรรมสำคัญที่ทุกคนต้องยึดถือและปฏิบัติตาม เกียงอิน ปาร์ค (2549, หน้า 103) กล่าวว่า ในอดีตสังคมเกาหลีใต้เป็นสังคมเกษตรกรรม เกษตรกรทุกคนต้องมีความขยันขันแข็งออกไปทำไร่ไถนาทุกวันเพื่อให้ผลผลิตโตทันฤดูเก็บเกี่ยว ผลผลิตทางการเกษตรนั้นสามารถเก็บเกี่ยวได้แค่ปีละครั้ง หากพืชผลโตไม่ทันฤดูเก็บเกี่ยวก็จะเสียทั้งเวลาและทรัพยากรไปโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นในปัจจุบันนี้ มิใช่เพียงเกษตรกรเท่านั้นแต่ชาวเกาหลีใต้ทั่วไปก็ได้ให้ความสำคัญกับคุณธรรมในเรื่องนี้มาก เพราะความขยันหมั่นเพียรและทำงานอย่างหนักมีผลต่อรายได้และปากท้องของตนเอง

1) การเลือกใช้คำศัพท์

สำหรับชุดความคิดที่ว่าต้องขยันและทำงานอย่างหนักนี้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำหรือพฤติกรรมและลักษณะนิสัยที่สื่อถึงความขยันของชาวเกาหลีได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่สื่อถึงความขยัน

ตัวอย่างที่ 6

총각은 부지런한 농부가 되어 부모님과 함께 오래오래 잘 살았다고 해
tɕʰonggakin putɕilɔnhan nonbuga tweo pumonimgwa hamk'e oleole tɕal salatdago he
ชายหนุ่มกลายเป็นชาวนาที่ขยันขันแข็งและใช้ชีวิตอย่างดีอยู่กับพ่อแม่มานานแสนนาน

(เรื่อง คนเกียจคร้านกลายเป็นวัว หน้า 61)

จากตัวอย่างที่ 6 มีการใช้คำว่า “ขยันขันแข็ง” ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยที่ชาวเกาหลีได้ควรมี ในที่นี้ได้กล่าวถึงชายหนุ่มผู้หนึ่งที่มีนิสัยเกียจคร้าน ไม่ยอมทำงาน แต่ท้ายที่สุดแล้วเขาได้เปลี่ยนแปลงตัวเองและกลายเป็นชาวนาที่ขยันและตั้งใจทำงานอย่างสม่ำเสมอ จากตัวอย่างข้างต้นยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความขยันกับการใช้ชีวิตด้วย กล่าวคือ หากขยันทำงานก็จะมีชีวิตที่ดีและใช้ชีวิตอย่างยืนนานได้ แต่ในทางตรงกันข้ามหากเกียจคร้าน ไม่ยอมทำงาน ชีวิตก็จะมีแต่ความทุกข์ กลวิธีการใช้คำศัพท์นี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นภาพของการเป็นคนขยันได้ชัดเจนขึ้น และยังเป็น การชี้แนะให้ผู้อ่านคิดว่าความขยันเป็นสิ่งที่ดีและทุกคนควรปฏิบัติตาม

ตัวอย่างที่ 7

농부는 새벽부터 밤까지 쉬지 않고 농사일을 했지
nonbunin sebjokbutʰo pamk'atɕi switɕi ankʰo nonsailɪ hettɕi
ชาวนานั้นทำเกษตรกรรมตั้งแต่เช้ามีดจนถึงตอนกลางคืนไม่ได้หยุดพัก

(เรื่อง หัวไชเท้าแลกกับลูกวัว หน้า 122)

จากตัวอย่างที่ 7 มีการใช้คำศัพท์แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของชาวนาว่า “ทำเกษตรกรรม ตั้งแต่เช้ามีดจนถึงตอนกลางคืนไม่ได้หยุดพัก” สิ่งนี้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพลักษณะของคนขยันได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และผู้อ่านจะเข้าใจว่าผู้ที่ตั้งใจทำงานโดยไม่หยุดพักตั้งแต่ตอนเช้ามีดจนถึงตอนดึกคือคนขยัน นอกจากนี้ความขยันของชาวนาทำให้เขาได้รับผลผลิตที่ดีกว่าใคร เขาสามารถปลูกหัวไชเท้าขนาดใหญ่เท่าตัวคนได้อย่างที่ไม่เคยมีใครทำได้มาก่อน และเมื่อนำหัวไชเท้านี้ไปให้แก่เจ้าเมือง เขาก็ได้รับรางวัลตอบแทนขนาดใหญ่กลับมา หลังจากนั้นชาวนาใช้ชีวิตอย่างสุขสบายไปอีกนานจากเงินที่เขาได้รับ การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำนี้จะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามในชุดความคิด

ที่ว่าการทำงานอย่างขยันขันแข็งและการทำงานอย่างหนักถือเป็นพฤติกรรมที่ดี เป็นสิ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติตาม และหากทำได้ก็จะได้รางวัลตอบแทนความขยันขันแข็งนั้น

2) การใช้คำแสดงทัศนภาวะ

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบว่ามีการใช้คำแสดงทัศนภาวะให้เห็นถึงการปฏิบัติตนในชุดความคิดที่ว่าต้องขยันและทำงานอย่างหนักโดยใช้คำแสดงทัศนภาวะสื่อให้เห็นถึงทัศนคติและมุมมองของคนในสังคม เพื่อชี้้นำให้คนในสังคมนำไปปฏิบัติตาม ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 8

더 열심히 일해야겠다고 마음먹었지
to jolsimhi ilhejagetdago ma+mokttai
ตัดสินใจว่าต้องตั้งใจทำงานมากกว่านี้

(เรื่อง เหตุผลที่จุมุกของหมูแบน หน้า 28)

ตัวอย่างที่ 8 มีการใช้คำแสดงทัศนภาวะ “ต้อง” ร่วมกับกริยา “ตั้งใจทำงาน” เพื่อแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจและการกระทำของสุนัขที่เป็นหนึ่งในตัวละครของเรื่อง โดยที่สุนัขนั้นเห็นว่าไก่ได้ทำหน้าที่ของตนอย่างขยันขันแข็งทุกวัน นั่นคือ การปลุกผู้คนออกไปทำงานทุกเช้า เขาจึงตัดสินใจที่จะทำงานของตัวเองให้หนักมากขึ้นด้วยเพื่อให้เทียบเท่าไก่ ดังนั้นการใช้คำแสดงทัศนภาวะตามตัวอย่างที่กล่าวไปข้างต้นนี้เป็นสิ่งที่สื่อถึงอุดมการณ์ที่ทำให้ผู้อ่านสามารถคล้อยตามได้ และมีจุดประสงค์เพื่อนำมาให้ผู้่านปฏิบัติตนเป็นคนขยันและเอาใจใส่กับงานที่ทำ

3) การอ้างส่วนใหญ่

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยพบว่า มีการเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายอ้างถึงบุคคลส่วนใหญ่ในสังคม ซึ่งคำเหล่านี้จะสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมนั้นมีความคิดและการกระทำแบบไหน โดยการใช้กลวิธีการอ้างส่วนใหญ่จะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามและยอมรับในอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ไปด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 9

사람들은 부지런히 일터로 나가 일했어
salamdilin putçilonhi ilt'wolo naga ilhets'o
ผู้คนต่างก็ออกไปที่ทำงานและทำงานอย่างขยันขันแข็ง

(เรื่อง เหตุผลที่จุมุกของหมูแบน หน้า 26)

จากตัวอย่างที่ 9 การอ้างถึงส่วนใหญ่โดยใช้คำว่า “ผู้คนที่ต่างก็” แสดงให้เห็นพฤติกรรมของคนในสังคมส่วนมากว่าเป็นไปในทิศทางใด ซึ่งจากประโยคข้างต้นทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพการกระทำของคนในสังคมที่ต่างก็ออกไปทำงานอย่างขยันขันแข็ง การใช้กลวิธีอ้างถึงคนส่วนใหญ่ในสังคมนี้เป็นการชี้แนะและเพิ่มความน่าเชื่อถือให้ผู้อ่านคล้อยตามว่าการทำงานอย่างขยันขันแข็งถือเป็นพฤติกรรมที่ดีที่ทุกคนในสังคมควรปฏิบัติ

1.1.1.3 ต้องมีจิตใจเอื้อเพื่อเผื่อแผ่

การมีจิตใจเอื้อเพื่อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่นเป็นคุณธรรมที่ชาวเกาหลีได้สั่งสอนและปลูกฝังสืบต่อกันมา เนื่องจากลัทธิขงจื้อให้ความสำคัญแก่การปฏิบัติตนกับผู้อื่นเป็นอย่างมาก การมีน้ำใจและเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ต่อกัน รวมไปถึงการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น สิ่งนี้ถือเป็นคุณธรรมสำคัญที่คนในสังคมต้องยึดถือและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด กล่าวได้ว่า หากพบผู้ที่กำลังเดือดร้อนหรือตกทุกข์ได้ยากก็ควรยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือ ไม่ควรนิ่งเฉยหรือปล่อยให้ผ่านไปโดยที่ไม่ทำอะไร การกระทำดังกล่าวถือเป็นการกระทำที่ไม่ดีและไม่ควรปฏิบัติ นอกจากนี้หากพบผู้ที่ขาดตกบกพร่องบางสิ่งบางอย่าง ก็ควรแบ่งปันสิ่งที่ตนเองมีแก่ผู้ที่ไม่มียื่น และต้องให้ด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การกระทำนี้จึงนับว่าเป็นการมีจิตใจเอื้อเพื่อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมที่เกี่ยวกับเรื่องความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำที่สื่อถึงความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่

ตัวอย่างที่ 10

언제라도 빌리러 오시고, 형편이 좋아지면 갚으세요

ontɕelado pillilo osigo hjɔnp^hjɔni tɕoatɕimjɔn kapisejo

ไม่ว่าเมื่อไหร่ก็เชิญมายืมได้เลย หากสถานการณ์ดีขึ้นแล้วค่อยคืนก็ได้เจ้าค่ะ

(เรื่อง ยุงข้าวในปรโลก หน้า 82)

จากตัวอย่างที่ 10 เป็นคำพูดของแม่นางด็อกจินที่พูดกับเจ้าเมือง ก่อนหน้านั้นเจ้าเมืองได้ขอยืมข้าวในปรโลกของแม่นางด็อกจินมาใช้โดยที่พลการ เมื่อเขากลับมาที่โลกจึงออกตามหาแม่นางด็อกจินและต้องการจะชดใช้หนี้ให้ และเมื่อเจอแม่นางด็อกจินจึงทราบได้ทันทีว่าทำไมยุงข้าวในปรโลกของแม่นางด็อกจินจึงเต็มไปด้วยข้าวที่เกิดจากการทำความดี เพราะแม่นางด็อกจินนั้นเป็นผู้มีจิตใจดีและ

มักจะมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่นอยู่เสมอ นั่นเอง เจ้าเมืองนั้นได้ลองขอยืมเงินกับแม่นางด็อกจิน และแม่นางด็อกจินก็ยินดีที่จะให้ยืมแม้ว่าจะเพ็งเจอกันครั้งแรกก็ตาม การกระทำนี้ของแม่นางด็อกจิน เป็นเครื่องชี้ให้ผู้อ่านปฏิบัติตามในส่วนที่ว่าหากพบเจอผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากก็ควรจะให้การช่วยเหลือ แม้ว่าจะเป็นคนที่ไม่รู้จักกันก็ตาม สิ่งนี้สื่อให้เห็นคุณธรรมที่สำคัญอีกข้อหนึ่งของสังคมเกาหลีใต้ คือ การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

ตัวอย่างที่ 11

어려운 사람을 돕는 착한 사람이지
 oljɔn salamil topnɪn tɕʰakhan salamitɕi
 เป็นคนดีที่ช่วยเหลือผู้ตกยากนะสิ

(เรื่อง หัวใจเท่าแลกกับลูกวัว หน้า 122)

จากตัวอย่างที่ 11 มีการใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำของคนในสังคม นั่นคือ “เป็นคนดีที่ช่วยเหลือผู้ตกยาก” ประโยคนี้เป็นการกล่าวอ้างถึงชวานาผู้หนึ่งที่เป็นตัวละครหลักในเรื่อง ชวานานั้นเป็นผู้ที่ขยันขันแข็งทำงานและยังเป็นคนที่ชอบช่วยเหลือคนอื่น ชาวบ้านจึงกล่าวชื่นชมเขา สิ่งนี้สื่อให้เห็นว่า การช่วยเหลือคนตกยากนั้นเป็นสิ่งที่ดี เพราะคนที่ช่วยเหลือผู้อื่น คือ คนดี ซึ่งการใช้คำศัพท์ที่สื่อถึงพฤติกรรมของคนในสังคมนี้เป็นการชี้ให้ผู้อ่านคล้อยตามในอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ได้

2) การใช้โครงสร้างประโยค

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการใช้โครงสร้างประโยคสามารถสื่อให้เห็นอุดมการณ์การปฏิบัติตนของคนในสังคมในชุดความคิดที่ว่าต้องมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยโครงสร้างประโยคสื่ออุดมการณ์ที่พบ ได้แก่ การใช้ประโยคเป็นเหตุเป็นผล และการใช้ประโยคเงื่อนไข ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ประโยคเป็นเหตุเป็นผล

ตัวอย่างที่ 12

우린 사흘 굶었으니, 열흘 굶은 사람에게 줍시다
 ulin sahl kulmotsɪni jɔnhil kulmɪn salamege tɕupsida
 เพราะเราอดข้าวกันแค่สามวัน ดังนั้นควรเอาไปให้คนที่อดข้าวสิบวันกันดีกว่า

(เรื่อง ราคาของการดมกลิ่น หน้า 128)

จากตัวอย่างที่ 12 มีการใช้โครงสร้างเป็นเหตุเป็นผลเพื่อสื่อถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตน โดยมีตัวเชื่อมคำว่า “เพราะ...ดังนั้น...” ในที่นี้กล่าวถึงชาวบ้านกลุ่มหนึ่งที่ยากจนและอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกัน การใช้รูปประโยคแบบเป็นเหตุเป็นผลนี้จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่า ถึงแม้เราจะลำบากแล้ว แต่ก็ยังมีผู้ที่ลำบากมากกว่าเราอยู่ ดังนั้นเราควรมีน้ำใจและช่วยเหลือผู้อื่น สิ่งนี้สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนของคนในสังคม ที่ต้องการให้คนในสังคมปฏิบัติตามชุดความคิดที่ว่าควรมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ลำบากกว่าเราเสมอได้เป็นอย่างดี

ข. การใช้ประโยคเงื่อนไข

ตัวอย่างที่ 13

사람들을 위해서 좋은 일을 하면 큰 상을 내리마
salamdihl wiheŋ tɔoin ilil hamjon k'hin sanil nelima
สัญญาว่าจะให้รางวัลใหญ่หากทำเรื่องดี ๆ แก่มนุษย์

(เรื่อง เหตุผลที่จุมูกของหมูแบน หน้า 26)

การใช้โครงสร้างประโยคเงื่อนไขในตัวอย่างที่ 13 แสดงให้เห็นถึงเงื่อนไขและผลลัพธ์ที่จะเกิดตามมา ในที่นี้เป็นคำพูดของราชาแห่งสวรรค์พูดกับหมู ไก่ และสุนัข โดยพระราชาสั่งให้สัตว์ทั้งสามตัวลงมายังโลกมนุษย์และมีคำสั่งว่า หากทำเรื่องดี ๆ แก่มนุษย์ก็จะได้รับรางวัลใหญ่ การใช้ประโยคเงื่อนไขดังกล่าวจะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามได้ว่าควรปฏิบัติตัวดีกับบุคคลอื่นในสังคม เพราะถ้าหากปฏิบัติดีก็จะได้รับรางวัลใหญ่นั้นเอง

ตัวอย่างที่ 14

가난뱅이는 뭐든 생기면 없는 사람에게 나누어 주기 바빴지
kanabenjin mwoɔɔn sɛngimjɔn ɔmnɔn salamege nanuɔ tɔugi pap'attɕi
หากมีเรื่องอะไรเกิดขึ้นก็ตามคนจนมักจะแบ่งปันให้แก่คนที่ไม่มี

(เรื่อง ราคาของการตมกลืน หน้า 128)

ตัวอย่างที่ 14 มีการใช้กลวิธีการใช้โครงสร้างประโยคแบบประโยคเงื่อนไขเพื่อแสดงให้เห็นถึงเงื่อนไขและผลลัพธ์ที่จะเกิดตามมา จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการกล่าวถึงหมู่บ้านที่มีแต่คนจนอาศัยอยู่รวมกัน แม้ว่าสภาพความเป็นอยู่ของคนจนเหล่านั้นจะลำบากอยู่แล้ว แต่หากมีเรื่องอะไรเกิดขึ้นก็ตามพวกเขาในหมู่บ้านก็พร้อมที่จะแบ่งปันสิ่งที่พวกเขามีเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ การใช้โครงสร้างประโยคเงื่อนไขนี้สื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนของคนในสังคมได้ โดยชี้้นำให้ผู้อ่านคล้อย

ตามอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในชุดความคิดที่ว่า ไม่ว่าจะเป็นคนรวยหรือคนจนก็ตาม สิ่งสำคัญที่สุดคือทุกคนควรมีน้ำใจ แบ่งปันและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก

3) การอ้างส่วนใหญ่

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่า มีการเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายอ้างอิงบุคคลส่วนใหญ่ในสังคม เพื่อสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมนั้นมีความคิดและการกระทำแบบไหน โดยการใช้กลวิธีการอ้างส่วนใหญ่นี้จะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามและยอมรับในอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ไปด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 15

마을 사람들은 침이 마르도록 농부를 칭찬했어
mail salamdilin t̚ʰimi malidolok nongbulil t̚ʰint̚ʰanhetsɔ
ชาวบ้านต่างก็พากันชมชวานาจนน้ำลายแห้ง

(เรื่อง หัวไชเท้าแลกกับลูกวัว หน้า 122)

จากตัวอย่างที่ 15 การใช้คำว่า “ชาวบ้านต่างก็” เป็นกลวิธีทางภาษาที่ใช้คำอ้างอิงบุคคลส่วนใหญ่ในสังคม ในที่นี้เป็นการกล่าวถึงชวานาผู้ที่มีความขยันขันแข็งและมีจิตใจดี มักจะเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่บุคคลอื่น ๆ อยู่เสมอ ชาวบ้านทุกคนจึงพากันชื่นชมชวานาคอนนั้นเป็นอย่างมาก กลวิธีการใช้คำที่อ้างอิงส่วนใหญ่นี้สื่อให้เห็นว่าผู้คนในสังคมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำนี้ และทำให้ผู้อ่านคล้อยตามในอุดมการณ์ที่ว่าหากเป็นผู้ที่มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แล้วก็จะได้รับการชื่นชมจากคนอื่นด้วย

ตัวอย่างที่ 16

사람들은 바위를 타고 온 연오랑을 정성껏 대접했어
salamdilin pawilil t̚ʰago on jonolanil t̚ʰɔŋsɔŋk'wot tetɔphetsɔ
ผู้คนต่างก็ต้อนรับยอนโอรังที่ลอยมากับหินอย่างเอาใจใส่

(เรื่อง ยอนโอรังกับเซโอนยอ หน้า 194)

จากตัวอย่างที่ 16 มีการใช้กลวิธีการอ้างถึงส่วนใหญ่โดยใช้คำว่า “ผู้คนต่างก็” เพื่อแสดงให้เห็นพฤติกรรมของคนในสังคมส่วนมากว่าเป็นไปในทิศทางใด จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า ยอนโอรังเป็นคนแปลกหน้าที่ลอยมาตามน้ำจนมาถึงชายฝั่งของหมู่บ้าน แต่ถึงกระนั้นผู้คนในหมู่บ้านก็

พร้อมให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มใจ สิ่งนี้เป็นการชี้แนะและเพิ่มความน่าเชื่อถือให้ผู้อ่านคล้อยตามว่า เราควรมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอแม้จะเป็นผู้ที่เราไม่รู้จักก็ตาม

1.1.1.4 ฉลาด มีไหวพริบ

คนฉลาดในความคิดของชาวเกาหลีใต้หมายถึงผู้ที่มีปัญญาและไหวพริบดี สามารถแก้ไขปัญหามากมาย ได้อย่างดี และสามารถเอาตัวรอดจากสถานการณ์ที่ยากลำบากได้ ต้องรู้เท่าทันกลอุบายของผู้อื่น ไม่ตกเป็นเหยื่อของคนเจ้าเล่ห์ คนฉลาดนั้นมักจะได้รับรางวัลและการยอมรับจากผู้อื่น แต่คนโง่จะเป็นที่นาอับอายและได้รับแต่ความเสื่อมเสีย (เกียงอิน ปาร์ค, 2549, หน้า 96) ในชุดความคิดนี้แสดงให้เห็นว่าการกระทำที่พึงประสงค์อย่างหนึ่งของชาวเกาหลีใต้ คือ การเป็นคนฉลาดและมีไหวพริบ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมควรมี ในทางตรงกันข้ามก็ไม่ควรเป็นบุคคลที่ตกหลุมพรางเล่ห์กลของผู้อื่น พฤติกรรมดังกล่าวจะถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมที่เกี่ยวกับเรื่องความฉลาด มีไหวพริบ ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำที่สื่อถึงความฉลาด

ตัวอย่างที่ 17

호랑이의 피에 넘어갈 두꺼비가 아니었지
holanje k'wee ncmogal tuk'cbiga aniocttai
ไม่ใช่คางคกที่จะตกหลุมพรางเล่ห์กลของเสือ

(เรื่อง การจับหม้อหนึ่งตอก หน้า 34)

การเลือกใช้คำศัพท์จากตัวอย่างที่ 17 ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพการกระทำที่สื่อถึงความฉลาดของคางคก ประโยคนี้เป็นคำพูดของคางคกที่รู้ทันเล่ห์กลของเสือ ก่อนหน้านี้อคางคกและเสือได้ช่วยกันทำชิรูต็อก (ขนมตอกที่นึ่งบนเตา) แต่เสือนั้นเกิดความโลภอยากจะได้ตอกไว้กินเพียงผู้เดียว จึงออกกลอุบายให้ตัวเองและคางคกวิ่งไล่จับหม้อหนึ่งตอกที่ถลิ่งลงจากภูเขา ผู้ที่จับได้ก่อนจะได้กินชิรูตอกทั้งหมดที่อยู่ในหม้อ แต่คางคกนั้นรู้ทัน ว่าถ้าแข่งกันจริง ๆ อย่างไม่คางคกก็แพ้เสือ ดังนั้นคางคกจึงยอมให้เสือกลืนหม้อตอกลงเขาไปก่อน และคางคกค่อยไล่ตามเก็บกินตอกที่หล่นออกมาจากหม้อ พฤติกรรมนี้ของคางคกแสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาดและรู้เท่าทันผู้อื่น แทนที่เขาจะตกหลุมพรางเล่ห์กลของเสือแต่เสือกลับเป็นคนตกหลุมพรางของคางคกเสียเอง การใช้คำศัพท์ที่สื่อถึงพฤติกรรมนี้

จะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามในชุดอุดมการณ์ที่แฝงอยู่และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในสังคมได้

ตัวอย่างที่ 18

자기 피에 자기가 당한 사또는 그 뒤로 이방과 아들만 보면 슬슬 피해 다녔단다
tʰagi k'wee tʰagigə tanhan sat'onin ki twilo ibangwa adɦiman pomjon siɦsil p'ɦie tanjott'anda

หลังจากนั้นหากเจ้าเมืองที่ตกหลุมพรางของตัวเองเจออีบังกับลูกชาย เขาก็จะค่อย ๆ หลบหน้าแล้วเดินไปทางอื่น

(เรื่อง ลูกชายแสนฉลาด หน้า 177)

จากตัวอย่างที่ 18 ได้กล่าวถึงเจ้าเมืองเจ้าเล่ห์ที่ชอบเอาแต่ใจตัวเองและมักจะหาเรื่องกลั่นแกล้งผู้คนอยู่เสมอ เขาได้เรียกอีบัง (เป็นตำแหน่งหนึ่งที่เป็นผู้ช่วยเจ้าเมือง) มาและสั่งให้ไปหาสตรอเบอร์รี่มาให้กิน แต่ขณะนั้นเป็นช่วงกลางฤดูหนาวที่อากาศหนาวที่สุด ไม่สามารถเพาะปลูกพืชพันธุ์อะไรได้ อีบังวิตกกังวลเป็นอย่างมากว่าจะหาสตรอเบอร์รี่มาให้เจ้าเมืองได้อย่างไร ลูกชายของเขาจึงเสนอตัวช่วยและได้ไปคุยกับเจ้าเมืองให้ ลูกชายได้ใช้ความเฉลียวฉลาดของตนเองออกเล่ห์กลอุบายว่าพ่อของเขาถูกงูกัดจึงมาไม่ได้ เจ้าเมืองโกรธและไม่เชื่อว่ากลางฤดูหนาวที่หนาวจัดแบบนี้จะมีงูที่ไหนออกมา ลูกชายจึงตอบกลับไปว่ากลางฤดูหนาวที่หนาวจัดเช่นนี้จะหาสตรอเบอร์รี่ได้อย่างไร สิ่งนี้ทำให้เจ้าเมืองอับอายเป็นอย่างมากที่ตกหลุมพรางเล่ห์กลที่ตนเองได้วางไว้ กลวิธีการใช้ภาษาที่ใช้คำศัพท์แสดงพฤติกรรมของเจ้าเมืองนี้สื่อให้ผู้อ่านเห็นและคล้อยตามในชุดความคิดที่ว่าเราควรเฉลียวฉลาดรู้เท่าทันเล่ห์กลอุบายของผู้อื่น ไม่ตกหลุมพรางของใครง่าย ๆ และผู้ที่ตกหลุมพรางเล่ห์กลของตนเองนั้นเป็นที่น่าอับอายแก่ผู้ที่พบเห็นเป็นอย่างมาก

ตัวอย่างที่ 19

몹시 한 톨씩을 주어 재주를 시험한 뒤에 공간 열쇠 줄 사람을 골라야겠군
pjopsi han t'ɦols'ɦikɦ tʰuə tʰetʰulɦ siɦɦmhan twie kotgan jolswe tʰul salamɦ kollajagetgun

คงต้องเลือกคนที่จะให้กุญแจยืมชั่วคราวหลังจากให้เมล็ดข้าวคนละหนึ่งเมล็ดและทดสอบไหวพริบแล้ว

(เรื่อง เมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ด หน้า 84)

จากตัวอย่างที่ 19 มีการใช้คำศัพท์คำว่า “ทดสอบไหวพริบ” เพื่อแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมหรือการกระทำของคนในสังคมที่ควรเอาเป็นตัวอย่าง ในที่นี้มาจากตอนที่เศรษฐีเฒ่ากำลังตัดสินใจว่าจะให้กุญแจยืมชั่วคราวกับลูกสะใภ้คนไหนดี เพราะคนที่ได้รับกุญแจจะเป็นผู้ที่คอยดูแลข้าวปลาอาหารของคนในบ้านด้วย เขาจึงได้ทำการทดสอบความเฉลียวฉลาดของลูกสะใภ้ทั้งสามคน และคนที่ฉลาด

และมีไหวพริบที่สุดจะเป็นผู้ที่ได้เก็บบุญแจ่มแจ้งเอาไว้ ลูกสะใภ้สองคนแรกนั้นไม่ได้สนใจเมล็ดข้าวหนึ่ง เมล็ดนั้นเลย ผิดกับลูกสะใภ้คนที่สาม ที่นำเมล็ดข้าวนั้นไปใช้ต่อยอดทำเงินจนกระทั่งซื้อไรนา ที่กว้างขวางได้ สิ่งนี้สื่อให้เห็นอุดมการณ์เรื่องความฉลาดและมีไหวพริบได้อย่างชัดเจน กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์จะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามว่าคนที่ฉลาดและมีไหวพริบเป็นผู้ที่สังคมต้องการ และชื่นชม ทุกคนควรปฏิบัติตนให้เป็นผู้ฉลาดและมีไหวพริบ

1.1.1.5 มีความกล้าหาญ

ความกล้าหาญเป็นคุณสมบัติข้อหนึ่งของการเป็นผู้ชายที่ดีในความคิดของ ชาวเกาหลีใต้ (เกียงอิน ปาร์ค, 2549, หน้า 102) ผู้ที่มีความกล้าหาญคือผู้ที่ไม่เกรงกลัวและพร้อมที่จะรับมือกับสิ่งอันตรายที่ได้เผชิญ หากมีความกล้าหาญก็จะสามารถแก้ไขปัญหาหรือต่อกรกับสิ่งอันตรายนั้นได้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึง อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมที่เกี่ยวกับเรื่องความกล้าหาญ ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำที่สื่อถึงความกล้าหาญ

ตัวอย่างที่ 20

옛날에 배짱 두둑한 소금 장수가 있었어
jennale petɕ'an tudukhan sogim tɕansuga itsotsɔ
เมื่อนานมาแล้วมีพ่อค้าเกลือที่เปี่ยมไปด้วยความกล้าหาญอยู่คนหนึ่ง

(เรื่อง พ่อค้าเกลือกับพ่อค้าน้ำมัน หน้า 20)

ตัวอย่างที่ 21

별건 대낮에 뭐가 무섭다고! 호랑이가 나타나면 단번에 때려눕힐 거요
pɔlɡɔn tenate mwoɡga musɔpdago holanjiga natʰanamjɔn tanbone t'eljɔnuphil kjo
กลางวันแสกๆ อย่างนี้จะไปกลัวอะไร! ถ้าเสือมันโผล่ออกมา ข้าจะตีมันให้ล้มให้คราเดียวเลย

(เรื่อง พ่อค้าเกลือกับพ่อค้าน้ำมัน หน้า 20)

การเลือกใช้คำศัพท์จากตัวอย่างที่ 20 และตัวอย่างที่ 21 แสดงให้ผู้อ่านเห็นภาพการกระทำที่สื่อถึงความกล้าหาญของพ่อค้าเกลือ เดิมทีพ่อค้าเกลือเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญมากอยู่แล้ว และใน

ขณะนั้นมีข่าวว่าเสือออกมาเพ่นพ่านในบริเวณใกล้เคียง ชาวบ้านต่างพากันหวาดกลัวแต่พ่อค้าเกลือก็ได้หากลับไม่ เขาจึงประกาศให้ทุกคนทราบว่าเขานั้นไม่เคยกลัวอะไร แม้กระทั่งเสือที่ดุร้ายก็ไม่กลัว หากเจอเสือเขาก็พร้อมที่จะเข้าต่อสู้ทันที การใช้กลวิธีนี้สื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในชุดความคิดที่ว่า ความกล้าหาญคือการที่ไม่เกรงกลัวต่อสิ่งใด และความกล้าหาญนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมพึงมี

ตัวอย่างที่ 22

방을 본 첫째가 나섰어

panhil pon tɕʰottɕ'ega nasɔtsɔ

ลูกคนโตที่เห็นประกาศก็เสนอตัวขึ้นมา

(เรื่อง เจ้าครั่งซึกผู้จับเสือ หน้า 98)

จากตัวอย่างที่ 22 มีการใช้คำศัพท์ “เสนอตัวขึ้นมา” เพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่กล้าหาญของคนในสังคม ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องเจ้าครั่งซึกผู้จับเสือซึ่งเป็นเรื่องราวของหมู่บ้านแห่งหนึ่งที่จู่ๆ ก็มีเสือโผล่มาที่หมู่บ้าน เจ้าเมืองจึงออกประกาศให้รางวัลแก่ผู้ที่จับเสือตัวนั้นได้ แต่ก็ไม่มีใครเสนอตัวออกไปจับเสือ จนกระทั่งเป็นพี่ชายของเจ้าครั่งซึกเองที่ยอมเสนอตัวออกไปตามจับเสือด้วยความกล้าหาญ สิ่งนี้สื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนของคนในสังคมเรื่องความกล้าหาญได้เป็นอย่างดี

1.1.2 สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในสังคม

1.1.2.1 อิจฉาริษยาผู้อื่นจนตัวเองเกิดความโลภ

ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีนั้นมักนำเสนอภาพของคนขี้อิจฉาที่มาพร้อมกับความโลภ และจุดจบหรือจุดเปลี่ยนของคนเหล่านั้น ซึ่งคนขี้อิจฉาที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่รู้สึกไม่พอใจเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีกว่าตนเองจนเกิดเป็นความโลภที่อยากจะได้หรืออยากจะมีเหมือนเขาบ้าง การอิจฉาริษยาผู้อื่นและการไม่รู้จักพอนี้ถือเป็นสิ่งที่สังคมให้ค่าว่าไม่ดี หากผู้ใดกระทำพฤติกรรมนี้ก็จะได้รับการลงโทษหรือไม่ก็ได้รับบทเรียนอย่างหนักจนตัวเองต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ละทิ้งความอิจฉาและความโลภไปกลายเป็นคนที่รู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเองมีแทน

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมที่เกี่ยวกับเรื่องความอิจฉาและความโลภ ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำที่สื่อถึงความอิจฉาและความโลภ

ตัวอย่างที่ 23

욕심쟁이 농부는 쌈이 나서 견딜 수가 없었어
 joksimtɕɛni nonɓunin semi naso kjondil suga ɔpsɔtsɔ
 ชาวนาคนโลกเกิดความอิจฉาจนทนไม่ได้

(เรื่อง หัวไชเท้าแลกกับลูกวัว หน้า 126)

ในตัวอย่างที่ 23 มีการใช้คำศัพท์เพื่อแสดงถึงการกระทำของคนในสังคมที่ว่า “คนโลกเกิดความอิจฉาจนทนไม่ได้” จากตัวอย่างข้างต้นมาจากตอนที่ชาวนาจอมโลกคนหนึ่งเห็นว่าชาวนาผู้ขยันขันแข็งปลูกหัวไชเท้าขนาดใหญ่ได้แล้วนำไปถวายเจ้าเมือง เจ้าเมืองจึงให้ลูกวัวกับชาวนาคนนั้นแทน ชาวนาคนโลกเห็นอย่างนั้นแล้วจึงเกิดเป็นความอิจฉาขึ้นมา อยากได้อยากมีเหมือนชาวนาผู้ขยันคนนั้นบ้าง เขาคิดว่าหากนำของที่ดีกว่าหัวไชเท้าไปถวาย อาจจะได้รับทองหรือที่ดินเป็นการตอบแทน ดังนั้นชาวนาจอมโลกจึงนำลูกวัวไปถวายเจ้าเมือง แต่เจ้าเมืองไม่มีของให้ จึงให้หัวไชเท้าขนาดใหญ่ของชาวนาคนขยันกลับมาแทน สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่มีความโลภและความอิจฉาริษยาผู้อื่นทำยที่สุดแล้วก็จะไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ จากการกระทำนั้น ซึ่งการใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำที่สื่อถึงความโลภและความอิจฉานี้จะทำให้ผู้อ่านตระหนักและคล้อยตามได้ว่าพฤติกรรมข้างต้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง

ตัวอย่างที่ 24

돼지는 어떻게든 할머니의 사랑을 독차지하고 싶었어
 twetɕinɪn ɔt'ɔkedɪn halmonie salanɪl toktɕʰatɕihago sipɔtsɔ
 ไม่ว่าจะอย่างไรเจ้าหมูก็อยากจะครอบครองความรักของคุณย่าเพียงผู้เดียว

(เรื่อง หมูอิจฉา หน้า 146)

จากตัวอย่างที่ 24 มีการใช้คำศัพท์ “อยากจะครอบครองเพียงผู้เดียว” เพื่อสื่อถึงพฤติกรรมที่แสดงความโลภของหมูในเรื่อง คุณย่าได้เลี้ยงหมูและสุนัขไว้เป็นเพื่อน ทว่าหมูอิจฉาสุนัขที่ได้รับการเอ็นดูจากคุณย่าจึงเกิดเป็นความโลภที่อยากจะได้รับความรักจากคุณย่าเพียงผู้เดียว หมูจึงพยายามทำตัวให้คุณยารักด้วยการส่งเสียงร้องทั้งคืนให้เหมือนกับสุนัขที่เฝ้าจรตอนกลางคืน แต่ทำยที่สุดแล้วคุณย่าคิดว่าพฤติกรรมของหมูเป็นปัญหาจึงขายหมูให้พ่อค้าไป การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำนี้ของหมูชี้ว่าคนในสังคมให้เห็นว่าความโลภและความอิจฉาเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรทำพฤติกรรมนี้

2) การใช้คำแสดงทัศนภาวะ

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบว่ามีการใช้คำแสดงทัศนภาวะสื่ออุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในชุดความคิดที่ว่าอย่าอิจฉาริษยาผู้อื่นจนตัวเองเกิดความโลภ โดยการใช้อุทธการณ์นี้จะทำให้เห็นถึงทัศนคติและมุมมองของคนในสังคมได้ และมีจุดประสงค์เพื่อชี้แนะให้คนในสังคมปฏิบัติตามการกระทำนี้ มีตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 25

나도 혹 떼고 금돈을 얻어야지
nado hok t'ego kimdonil ɔtɕjatɕi
ฉันก็ต้องเอาเนื้องอกแล้วได้รับเงินทองเหมือนกันนะสิ

(เรื่อง ชายชราเนื้องอก หน้า 170)

การใช้คำแสดงทัศนภาวะ “ต้อง” ในตัวอย่างที่ 25 สื่อให้เห็นอุดมการณ์การปฏิบัติตนเรื่องความโลภและไม่รู้จักพอ ประโยคข้างต้นเป็นคำพูดของชายชราที่มีเนื้องอกจอมโลภ เขาได้ยินมาว่าก่อนหน้านี้มีชายชราที่มีเนื้องอกเหมือนกันเข้าไปในป่าและได้เจอกับโทแกบี โทแกบีได้ขอให้ชายชราคนนั้นร้องเพลงให้ฟังและตัดเนื้องอกของเขาออกแลกกับเงินทองเพราะคิดว่าเพลงดังออกมาจากเนื้องอก เมื่อชายชราที่มีเนื้องอกจอมโลภอีกคนรู้เรื่องจึงเกิดความโลภ อยากจะเอาเนื้องอกออกและได้รับเงินทองเช่นกัน ดังนั้นการใช้คำแสดงทัศนภาวะจึงแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและตั้งใจของชายชรา ซึ่งเป็นสิ่งที่คนโลภคิดว่าต้องทำเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ที่ตนเองต้องการ แต่สุดท้ายแล้วเพราะความโลภมากของเขา ทำให้เขาได้รับเนื้องอกเพิ่มขึ้นมาอีกแทนที่จะได้รับเงินทอง การกระทำดังกล่าวของชายชราแสดงให้เห็นว่ากรกระทำในลักษณะนี้คือการกระทำที่เกิดจากความโลภ และผลลัพธ์ที่เกิดจากความโลภมักจะไม่ดี ดังนั้นจึงไม่ควรทำพฤติกรรมเช่นนี้

3) การใช้โครงสร้างประโยค

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการใช้โครงสร้างประโยคสามารถสื่อให้เห็นอุดมการณ์การปฏิบัติตนของคนในสังคมในชุดความคิดที่ว่าอย่าอิจฉาริษยาผู้อื่นจนตัวเองเกิดความโลภ โดยโครงสร้างประโยคสื่ออุดมการณ์ที่พบ ได้แก่ การใช้ประโยคเป็นเหตุเป็นผล ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ประโยคเป็นเหตุเป็นผล

ตัวอย่างที่ 26

할머니의 사랑을 더 받으려던 돼지의 욕심이 지나쳐 쫓겨나고 만 거야
 halmonie salanjil to patiljodon twetcie joksimi tɕinatɕ'jɔ tɕ'tgjonago man koja
 เพราะความโลภที่มากเกินไปของเจ้าหมูที่ต้องการได้รับความรักของคุณย่าจึงถูกขับไล่

(เรื่อง หมูขี้ใจฉา หน้า 147)

จากตัวอย่างที่ 26 มีการใช้โครงสร้างประโยคเป็นเหตุเป็นผล ได้แก่ “เพราะ...จึง...” เพื่อสื่อถึงพฤติกรรมที่แสดงความโลภและผลที่ตามมาหลังจากทำพฤติกรรมนั้น ตามที่กล่าวไปก่อนหน้านี้ถึงเรื่องคุณย่าและหมูขี้ใจฉาที่ต้องการจะได้รับความรักจากคุณย่าเพียงผู้เดียว จึงพยายามทำตัวให้คุณย่ารักด้วยการส่งเสียงร้องทั้งคืนให้เหมือนกับสุนัขที่เห่าจรต่อนกลางคืน แต่คุณย่าคิดว่าหมูมีอาการผิดปกติ เพราะร้องทั้งวันทั้งคืนจึงขายหมูให้คนอื่นไป การใช้โครงสร้างประโยคเป็นเหตุเป็นผลทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่า “ความโลภที่มากเกินไป” ของเจ้าหมูเป็นสาเหตุทำให้หมูนั้น “ถูกขับไล่” สิ่งนี้สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนของคนในสังคม ที่ต้องการให้คนในสังคมปฏิบัติตามชุดความคิดที่ว่าอย่าอิจฉาริษยาผู้อื่นจนตัวเองเกิดความโลภได้

ตัวอย่างที่ 27

욕심쟁이 흑부리 할아버지는 욕심을 부리다가 흑 부자가 되고 말았대
 joksimtɕɛni hokbuli halabotɕinɪn joksimiɪ pulidaga hok putɕaga twego malatt'e
 เพราะคุณปู่เนื้องอกจอมโลภมากที่ทำพฤติกรรมโลภจึงกลายเป็นคนรวยเนื้องอก

(เรื่อง ชายชราเนื้องอก หน้า 171)

จากตัวอย่างที่ 27 มีการใช้โครงสร้างประโยคเป็นเหตุเป็นผล ได้แก่ “เพราะ...จึง...” เพื่อสื่อถึงพฤติกรรมที่แสดงความโลภและผลที่ตามมาหลังจากทำพฤติกรรมนั้น ตามที่กล่าวไปก่อนหน้านี้ถึงเรื่องชายชราเนื้องอกจอมโลภที่อยากจะเอาเนื้องอกของตนเองออกและได้รับเงินทองเหมือนกับชายชราเนื้องอกคนก่อนหน้าที่ถูกโทแกบีตัดเนื้องอกเพราะเข้าใจว่าเพลงออกมาจากตรงนั้นและให้เงินทองเป็นการตอบแทน ชายชราเนื้องอกจอมโลภจึงเข้าไปหาโทแกบีบ้าง แต่โทแกบีรู้ทันแล้วว่าเพลงไม่ได้ออกมาจากเนื้องอกที่เขาได้มา โทแกบีจึงนำเนื้องอกนั้นให้กับชายชราจอมโลภ ทำให้ชายชราจอมโลภกลายเป็นคนที่มีเนื้องอก 2 ข้าง การใช้โครงสร้างประโยคเป็นเหตุเป็นผลทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่า หากเกิดความโลภ ไม่รู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเองมีแต่อยากได้อีกเหมือนคนอื่นท้ายที่สุดแล้วสิ่งที่จะได้รับกลับมามีเพียงความเสียหายแทน สิ่งนี้สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนของคนในสังคม ที่ต้องการให้คนในสังคมปฏิบัติตามชุดความคิดที่ว่าอย่าอิจฉาริษยาผู้อื่นจนตัวเองเกิดความโลภ

1.1.2.2 เกียจคร้าน

ความเกียจคร้านเป็นสิ่งตรงข้ามกับความขยันหมั่นเพียร ในสังคมเกาหลีใต้มีความคิดว่า ความขยันหมั่นเพียรถือเป็นคุณธรรมดีที่ทุกคนในสังคมต้องปฏิบัติ ดังนั้นหากไม่ขยันหรือมีพฤติกรรมเกียจคร้านจะถือว่าบุคคลนั้นประพฤติในสิ่งที่ไม่ดีและจะถูกคนในสังคมเหยียดหยาม เพราะคนในสังคมคิดว่าพฤติกรรมเกียจคร้านนี้เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจและต้องได้รับการแก้ไข คนเกียจคร้านคือคนที่ไม่ทำงาน ทุกวันเอาแต่กินและนอนอยู่ในบ้านไม่ออกไปไหน ไม่มีผู้ชื่นชอบคนลักษณะนี้ กล่าวได้ว่า หากผู้ขยันมักจะได้รับรางวัล ผู้ที่เกียจคร้านก็มักจะถูกลงโทษ

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมที่เกี่ยวกับเรื่องความเกียจคร้าน ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำที่สื่อถึงความเกียจคร้าน

ตัวอย่างที่ 28

총각은 날마다 방 안에 누워 둥굴둥굴 게으름을 피웠어
 tɕʰongakin nalmada paŋ ane nuwo twingultwingul keilimil pʰiwotsə
 ทุก ๆ วันชายหนุ่มจะนอนอยู่ในห้อง กลิ้งไปกลิ้งมาทำพฤติกรรมเกียจคร้าน

(เรื่อง คนเกียจคร้านกลายเป็นวัว หน้า 56)

ตัวอย่างที่ 29

그건 네가 밥만 먹고 잠만 자서 그런 거잖아
 kikon nega papman mɔkgo tɕamman tɕaso kilɔn kotɕana
 นั่นก็เพราะเจ้าเอาแต่กินแล้วก็นอนนะสิ

(เรื่อง หมูขี้ฉ้อ หน้า 145)

จากตัวอย่างที่ 28 และตัวอย่างที่ 29 มีการใช้คำศัพท์ที่ว่า “นอนอยู่ในห้อง กลิ้งไปกลิ้งมาทำพฤติกรรมเกียจคร้าน” และ “เอาแต่กินแล้วก็นอน” ตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงการกระทำที่สื่อถึงความเกียจคร้านในทัศนคติของชาวเกาหลีใต้ กล่าวคือ ผู้ที่เอาแต่กินกับนอน วัน ๆ ไม่ทำอะไรนั้นถือว่าเป็นผู้ที่เกียจคร้าน และพฤติกรรมนี้เป็นสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ ไม่ควรเอาเป็นแบบอย่าง กลวิธีเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อถึงอุดมการณ์นี้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพคนที่ทำพฤติกรรมเกียจคร้านได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามชุดอุดมการณ์การปฏิบัติตนนี้ได้ นอกจากนี้สิ่งที่เกิดขึ้นกับชายหนุ่มและเจ้าหมูหลังจากทำพฤติกรรมเกียจคร้าน ยังช่วยยืนยันให้เห็นว่าพฤติกรรมนี้

เป็นสิ่งที่ไม่ดี กล่าวคือ หลังจากกระทำพฤติกรรมนี้ ชายหนุ่มถูกทำให้กลายเป็นวัว ถูกขายและใช้แรงงานอย่างหนัก ส่วนเจ้าหมูก็ถูกขายให้แก่คนอื่นเพื่อนำไปใช้งานต่อ สิ่งที่เกิดขึ้นกับทั้งสองแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่ไม่ดี ที่เกิดจากการทำพฤติกรรมเกียจคร้าน

ตัวอย่างที่ 30

산신령님께서 자네의 게으른 버릇을 고치려 한 게야
sansinljonnimk'eso tçanee keilim polisil kotç'ilijo han keja
ท่านเจ้าป่าเจ้าเขากำลังแก้ไขนิสัยเกียจคร้านของเจ้าอยู่

(เรื่อง คนเกียจคร้านกลายเป็นวัว หน้า 61)

การเลือกใช้คำศัพท์จากตัวอย่างที่ 30 มาจากเรื่องคนเกียจกลายเป็นวัว ซึ่งได้กล่าวถึงชายหนุ่มจอมเกียจคร้านผู้หนึ่งที่ถูกสาปให้กลายเป็นวัวและถูกขายให้กับชาวนา ชาวนานั้นใช้งานวัวอย่างหนัก ทำไร่ไถนาทุกวันตั้งเช้าจนค่ำ และยังใช้วัวขนของหนักอีกด้วย เมื่อมีโอกาสได้กลับร่างเป็นคน ชายหนุ่มจึงคิดว่าที่เขากลายเป็นวัวและโดนใช้งานอย่างหนักนั้นเป็นเพราะเจ้าป่าเจ้าเขากำลังช่วย “แก้ไขนิสัยเกียจคร้าน” ของเขาอยู่ การเลือกใช้กลวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าความเกียจคร้านคือสิ่งที่ไม่ดี และผู้ที่มีนิสัยเกียจคร้านควรแก้ไขนิสัยนั้น

2) การใช้โครงสร้างประโยค

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่ากลวิธี การใช้โครงสร้างประโยคสามารถสื่อให้เห็นอุดมการณ์การปฏิบัติตนของคนในสังคมในชุดความคิดที่ว่าอย่าเกียจคร้าน โดยโครงสร้างประโยคสื่ออุดมการณ์ที่พบ ได้แก่ การใช้ประโยคเป็นเหตุเป็นผลและการใช้ประโยคเงื่อนไข ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ประโยคเป็นเหตุเป็นผล

ตัวอย่างที่ 31

저런 게으름뱅이 같으니 넌 벌을 받아야겠다
tçolon keilimbenji katini non polil patajagett'a
เพราะเป็นคนเกียจคร้านเช่นนี้ เจ้าจะต้องโดนลงโทษ

(เรื่อง เหตุผลที่จมูกของหมูแบน หน้า 29)

จากตัวอย่างที่ 31 มีการใช้โครงสร้างประโยคเป็นเหตุเป็นผล ได้แก่ “เพราะ....” เพื่อสื่อถึงพฤติกรรมเกียจคร้านและผลที่ตามมาหลังจากทำพฤติกรรมนั้น ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องเหตุผลที่

จุมุกของหมูแบน ซึ่งเป็นคำพูดที่พระราชแห่งสวรรค์พูดกับหมู พระราชานั้นมีคำสั่งให้สัตว์ทั้งสามตัวได้แก่หมู ไก่ และสุนัขลงไปช่วยเหลือมนุษย์บนโลก พอผ่านไปได้หนึ่งปีจึงเรียกสัตว์ทั้งสามมาพบและไต่ถามถึงคุณงามความดีที่ได้ทำ แต่เจ้าหมูนั้นตอบเพียงว่าเอาแต่กินข้าวที่เหลือของมนุษย์และนอนทั้งวัน พฤติกรรมนี้ของเจ้าหมูถือว่าเป็นพฤติกรรมของคนเกียจคร้านดังนั้นพระราชแห่งสวรรค์จึงสั่งลงโทษเจ้าหมู การใช้โครงสร้างประโยคเป็นเหตุเป็นผลทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่า หากเป็น “คนเกียจคร้าน” จะต้อง “โดนลงโทษ” สิ่งนี้สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนของคนในสังคม ที่ต้องการให้คนในสังคมคล้อยตามชุดความคิดที่ว่าความเกียจคร้านเป็นสิ่งที่ไม่ดี หากผู้ใดทำพฤติกรรมเกียจคร้านก็จะถูกลงโทษ แต่ในทางตรงกันข้าม หากผู้ใดมีความขยันหมั่นเพียรก็จะได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน

ข. การใช้ประโยคเงื่อนไข

ตัวอย่างที่ 32

힘든 일은 부모님께 맡기고 빈둥빈둥 놀기만 했으니 다시 태어나면 꼭 부모님께 효도해야지

himdɨn ilɨl pumonimk'e matgigo pindunpindun nolgiman hetsini tasi t'ɛonamjɔn k'ok pumonimk'e hjodohejatɕi

เพราะให้พ่อแม่รับผิดชอบงานที่หนักและเอาแต่เที่ยวเล่นทำตัวเหลวไหล ถ้าได้เกิดใหม่จะต้องกตัญญูต่อบุพการีให้จงได้

(เรื่อง คนเกียจคร้านกลายเป็นวัว หน้า 60)

การใช้โครงสร้างประโยคเงื่อนไขในตัวอย่างที่ 32 แสดงให้เห็นถึงเงื่อนไขและผลลัพธ์ที่จะเกิดตามมา ในที่นี้เป็นคำพูดของชายหนุ่มจอมเกียจคร้านที่ถูกสาปให้เป็นวัวและโดนใช้งานอย่างหนัก ในตอนนั้นเองเขาก็คิดว่าสิ่งนี้คือการโดนลงโทษ จากการที่เมื่อก่อนนั้นเขาเอาแต่ทำตัวเกียจคร้านเที่ยวเล่นไปวัน ๆ ไม่ยอมช่วยพ่อแม่ทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ดังนั้น “ถ้าได้เกิดใหม่” เขาจะ “กตัญญูต่อบุพการี” และเปลี่ยนแปลงตนเองใหม่ให้เป็นคนขยันทำงาน ช่วยพ่อแม่หาเงินเลี้ยงครอบครัว การใช้ประโยคเงื่อนไขดังกล่าวจะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามได้ว่าการประพฤติตนเป็นคนเกียจคร้านไม่ยอมทำงานนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี หากใครทำพฤติกรรมดังกล่าวจะถูกลงโทษ

1.2 อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม

ระเบียบแบบแผนพื้นฐานของสังคมเกาหลีได้นั้นมีรากฐานมาจากลัทธิขงจื๊อ ฮย็อนนา มุน (2560, หน้า 12-14) ได้กล่าวถึงกฎการสร้างเผ่าพันธุ์ และกฎการแบ่งแยกในสังคมตามหลักคำสอนของลัทธิขงจื๊อไว้ว่า กฎการสร้างเผ่าพันธุ์ คือ กฎการสืบเชื้อสายผ่านทางสายเลือด โดยกำหนดให้ลูกชายที่เกิดจากภรรยาคนแรกซึ่งสืบเชื้อสายตรงเป็นผู้ที่สืบทอดวงศ์ตระกูลต่อไป ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดการแบ่งแยกในสังคมเกาหลีมากขึ้น ที่เห็นได้ชัดเจนคือการแบ่งแยกชายและหญิงในสังคม ซึ่งส่งผลต่อบทบาทและหน้าที่ของผู้ชายกับผู้หญิงในครอบครัวด้วย และเพื่อเป็นการรักษากฎระเบียบของสังคมดังกล่าว ชาวเกาหลีจึงเคร่งครัดในหลักคำสอน 삼강오륜 /samganoljun/ (สามหลักปฏิบัติตน ห้าหลักจริยธรรม) ของลัทธิขงจื๊อเป็นอย่างมาก 삼강오륜 หมายถึง หลักคุณธรรมพื้นฐานสามประการและจริยธรรมห้าประการที่ต้องยึดถือปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

삼강 หรือ สามหลักปฏิบัติตน เป็นหลักที่กล่าวถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของคนในสังคม ได้แก่

- 1) 군위신강 คือ ข้าราชบริพารต้องจงรักภักดีต่อกษัตริย์
- 2) 부위자강 คือ บุตรชายต้องนับถือบิดา
- 3) 부위부강 คือ ภรรยาต้องนับถือสามี

오륜 หรือ ห้าหลักจริยธรรม เป็นข้อปฏิบัติทางจริยธรรมที่คนในสังคมต้องปฏิบัติตาม ได้แก่

- 1) 군신유의 คือ ต้องมีความจงรักภักดีระหว่างข้าราชบริพาลและกษัตริย์
- 2) 부자유친 คือ ต้องมีความรักใคร่ใกล้ชิดระหว่างบุตรชายและบิดา
- 3) 부부유별 คือ ต้องมีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างสามีและภรรยา
- 4) 장유유서 คือ ต้องมีลำดับความอาวุโสระหว่างเด็กและผู้ใหญ่
- 5) 붕우유신 คือ ต้องมีความเชื่อใจในหมู่เพื่อนฝูง

แนวคิดของลัทธิขงจื๊อที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นหลักพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของชาวเกาหลีได้เป็นอย่างมากมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ และหลักคำสอนนี้ยังส่งผลต่อบทบาทและหน้าที่ของผู้คนในสังคมเกาหลีอีกด้วย

จากการวิจัยพบว่านิทานพื้นบ้านเกาหลีได้นั้นได้กำหนดหน้าที่ของคนในสังคมโดยผ่านพฤติกรรมหรือการกระทำของตัวละครในเรื่อง โดยในงานวิจัยนี้พบว่าอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมสามารถแบ่งชุดความคิดออกเป็น 3 ชุดความคิดหลัก คือ 1) บทบาทหน้าที่ของผู้ชาย 2) บทบาทหน้าที่ของผู้หญิง และ 3) บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ ซึ่งแต่ละชุดความคิดนั้นสามารถแบ่งเป็นชุดความคิดย่อยได้อีก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 บทบาทหน้าที่ของผู้ชาย

หลักปฏิบัติตนในการใช้ชีวิตของชาวเกาหลีใต้มีรากฐานมาจากลัทธิขงจื้อ โดยคำสอนที่สำคัญอย่างหนึ่งของลัทธิขงจื้อ คือ หลักความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลห้าประการ (오륜) อันได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างพระราชากับข้าราชการ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สามีภรรยา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับผู้น้อย และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ซึ่งในหลักความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยา นั้นได้กล่าวไว้ว่า สามีและภรรยาจะต้องแบ่งแยกหน้าที่กันอย่างชัดเจน สิ่งนี้จึงเป็นตัวกำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้ชายผู้หญิงในสังคมเกาหลีสืบต่อมา

เกียงอิน ปาร์ค (2549, หน้า 32-33) กล่าวว่า ผู้ชายถือเป็นหยาง มีความแข็งแกร่ง ส่วนผู้หญิงนั้นถือเป็นหยิน มีความอ่อนโยน ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของผู้ชายในสังคมส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับการใช้แรงและกำลัง รวมไปถึงการเป็นผู้นำและมีอำนาจตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ส่วนผู้หญิงมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลงานในบ้านเท่านั้น เช่น การเลี้ยงดูบุตรธิดาและพ่อแม่สามี การทำงานบ้าน เป็นต้น

บทบาทของผู้ชายที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้มักพบว่า มีบทบาทเป็นสามี ลูกหลาน และชายชรา ยิ่งไปกว่านั้นในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้นี้ยังสอดแทรกค่านิยมและชี้นำอุดมการณ์ที่เกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ชายในแต่ละบทบาทเอาไว้ด้วย อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในส่วนของบทบาทหน้าที่ของผู้ชายสามารถแบ่งชุดความคิดย่อยได้เป็น 3 ชุดความคิด ได้แก่

1) ลักษณะอาชีพของผู้ชาย 2) หน้าที่ผู้ชายในฐานะสามี และ 3) หน้าที่ของผู้ชายในฐานะลูกหลาน โดยกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมมีรายละเอียดและตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.2.1.1 ลักษณะอาชีพของผู้ชาย

วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเกาหลีใต้ที่ยึดหลักคำสอนของลัทธิขงจื้อในการใช้ชีวิตนั้น ส่งผลให้เพศชายเป็นแรงงานหลักของครอบครัว อาชีพที่เพศชายประกอบมักจะเป็นอาชีพที่ใช้แรงงานและทำงานนอกบ้านเป็นหลัก เช่น คนตัดฟืน ชาวนา ชาวประมง ฯลฯ และมักจะเป็นอาชีพที่มีส่วนสำคัญต่อการปกครองและพัฒนาบ้านเมือง เช่น กษัตริย์ เจ้าเมือง ทหาร ครู จากการศึกษาวิจัยนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบอาชีพที่ผู้ชายประกอบได้ทั้งหมด ดังนี้

1) อาชีพล่าสัตว์ คือ อาชีพล่าสัตว์ป่าไปขาย เช่น กวาง เสือ ผู้ที่ทำอาชีพนี้จะเรียกว่านายพราน

2) อาชีพคนตัดฟืน คือ อาชีพที่ออกไปตัดไม้ในป่าหรือบนภูเขาแล้วเอามาทำเป็นฟืนขาย

3) อาชีพพ่อค้าแร่ คือ อาชีพแบกสินค้าน้ำแร่ขายตามหมู่บ้าน เช่น เกลือ น้ำมันสมุนไพร ผ้าย

4) อาชีพเกษตรกรรม คือ อาชีพทำนาหรือเพาะปลูกพืชพันธุ์ต่าง ๆ รวมไปถึง การเลี้ยงสัตว์และการทำประมงด้วย²

5) อาชีพครูหรือสุนจรง คือ อาชีพที่สอนหนังสือให้กับเด็ก ๆ

6) อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการปกครองบ้านเมือง คือ อาชีพที่เป็นผู้นำหรือคอยดูแลบ้านเมืองให้อยู่ในความสงบ เช่น กษัตริย์ เจ้าเมือง อีบัง (ผู้ช่วยเจ้าเมือง) นาจล (ทหารประจำหมู่บ้าน)

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบว่ากลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ เป็นกลวิธีที่สามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้ชายในชุดความคิดลักษณะอาชีพของผู้ชายได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึง อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้ชาย ด้วยตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงลักษณะอาชีพของผู้ชายในสังคม

ตัวอย่างที่ 33

나무꾼은 다른 날과 마찬가지로 지게를 지고 산으로 나무를 하러 갔어
namuk'unin talin nalgwa matc'angatcilo tçigelh tçigo sanilo namulh haljo katsc
คนตัดฟันแบกซิกแล้วขึ้นเขาเพื่อไปตัดฟันเหมือนกับวันอื่น ๆ

(เรื่อง เทพธิดากับคนตัดฟัน หน้า 62)

จากตัวอย่างที่ 33 มีการใช้คำศัพท์ “แบกซิกแล้วขึ้นเขาเพื่อไปตัดฟัน” เพื่อแสดงให้เห็นภาพการทำงานและอาชีพของผู้ชายในสังคม คำว่า ซิก (지게 /tçige/) หมายถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการขนส่งแบบดั้งเดิมของเกาหลี มักทำมาจากไม้ ใช้บรรทุกสัมภาระบนหลัง จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงกิจวัตรประจำวันของคนตัดฟัน โดยที่เขาจะออกจากบ้านทุกวันพร้อมกับซิกเพื่อไปตัดไม้บนภูเขา เมื่อตัดไม้เสร็จแล้วก็ใส่ไว้ในซิกและแบกลงจากภูเขาเพื่อกลับบ้าน สิ่งนี้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพการใช้แรงในการทำงานและประกอบอาชีพของผู้ชายในสังคมเกาหลีได้เป็นอย่างดี

² เนื่องจากชาวเกาหลีใต้บริโภคข้าวเป็นหลัก อาชีพชาวนาจึงมีความสำคัญต่อสังคมมาก ส่วนสัตว์ที่นิยมเลี้ยงมักจะเป็น วัว ไก่ และหมู นอกจากนี้การมีพื้นที่เป็นคาบสมุทรทำให้ประเทศเกาหลีใต้ยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารทะเลอีกด้วย (เกียงอิน ปาร์ค, 2549 หน้า 47)

ตัวอย่างที่ 34

하루는 연오랑이 고기잡이를 나갔을 때야
halunin jcnolanj kogitcapilil nakatsil t'eja
วันหนึ่งในขณะที่ยอนโอรังออกไปจับปลา

(เรื่อง ยอนโอรังกับเซโอนยอ หน้า 192)

จากตัวอย่างที่ 34 มีการใช้คำศัพท์ “ออกไปจับปลา” เพื่อแสดงให้เห็นภาพการทำงานและอาชีพของผู้ชายในสังคม ในที่นี้การออกไปจับปลาเป็นลักษณะการทำงานของชาวประมง คือชาวประมงจะออกจากบ้านเพื่อไปจับปลาที่ทะเล จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ชายนั้นมักจะออกไปทำงานนอกบ้านเป็นหลัก

ตัวอย่างที่ 35

하루는 직녀가 베를 짜고 있는데 견우가 소를 물고 왔어
halunin tçinjnoga pelil tç'ago inninde kjcnuga solil mulgo watsc
วันหนึ่งในขณะที่ซิงนยอกำลังทอผ้าอยู่คยอนูก็ต้อนวัวมาหา

(เรื่อง หนุ่มเลี้ยงวัวกับสาวทอผ้า หน้า 212)

จากตัวอย่างที่ 35 มีการใช้คำศัพท์ “ต้อนวัวมาหา” เพื่อแสดงให้เห็นภาพลักษณะการทำงานและอาชีพของผู้ชายในสังคม ในที่นี้คือการเลี้ยงวัว ซึ่งเป็นลักษณะการทำงานของเกษตรกร โดยเกษตรกรจะออกจากบ้านเพื่อไปทำไร่นาหรือเลี้ยงสัตว์ทุกวัน จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นลักษณะอาชีพของผู้หญิงและผู้ชายในสังคมได้เป็นอย่างดี ซิงนยอกที่เป็นผู้หญิงจะทอผ้าอยู่บ้านในขณะที่คยอนูซึ่งเป็นผู้ชายจะทำงานเลี้ยงวัวอยู่ข้างนอก

1.2.1.2 หน้าที่ผู้ชายในฐานะสามี

ตามที่ได้กล่าวไปก่อนหน้านี้ถึงหลักความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลห้าประการ (오륜) ของลัทธิขงจื้อที่คนเกาหลีได้ยึดถือและปฏิบัติตามเรื่อยมา จะเห็นได้ว่าแนวคิดนี้เป็นตัวกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคนในสังคมเกาหลีอีกด้วย โดยหน้าที่ของผู้ชายในฐานะสามีนั้น คือการเป็นผู้นำและเป็นแรงงานหลักของครอบครัว ในทุกวันผู้ชายจำเป็นจะต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูคนในครอบครัว และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้ชายที่เป็นสามีนั้นต้องเป็นคนจิตใจดี มีคุณธรรม ต้องรักและซื่อสัตย์ต่อภรรยาของตนเอง

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบว่ากลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ และการใช้มูลบทเป็นกลวิธีที่สามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้ชายในชุดความคิดหน้าที่ผู้ชายในฐานะสามีได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึง อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้ชาย ด้วยตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ศัพท์เพื่อแสดงการกระทำของผู้ชายในฐานะสามี

ตัวอย่างที่ 36

신랑은 심심할 때는 마당도 쓸고 물도 길면서 하루하루 한가로이 지냈어.
sinlanŋin simsimhak t'enin madando s'ilgo muldo kilmjonsso haluhalu hangaloi
tçinetso

เวลาเบื่อ ๆ ไม่มีอะไรทำ สามีจะกวาดลานบ้านและตักน้ำจากบ่อ ใช้ชีวิตเรื่อยเปื่อยแบบนั้น
ทุกวัน

(เรื่อง หนุ่มยากจนกับตะขาบหนึ่งพันปี หน้า 14)

จากตัวอย่างที่ 36 มีการใช้คำศัพท์ “กวาดลานบ้านและตักน้ำจากบ่อ” ที่แสดงให้เห็นการกระทำของผู้ชาย ในที่นี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากที่หนุ่มยากจนได้มาอาศัยอยู่กับหญิงสาวที่เคยให้ที่พักแก่เขา โดยปกติแล้วชายหนุ่มมีอาชีพเป็นคนหาสมุนไพรในป่าและเมื่อหาได้ก็จะนำไปขายที่หมู่บ้าน แต่หากวันไหนที่อยู่บ้าน เขาก็ช่วยทำงานบ้านบ้าง เช่น การกวาดลานบ้านและตักน้ำจากบ่อ จะเห็นได้ว่างานบ้านนั้นเดิมทีเป็นงานของภรรยาที่เป็นผู้หญิง แต่หากเป็นงานบ้านที่สามีที่เป็นผู้ชายทำก็มักจะเป็นงานที่ใช้แรงและกำลังเป็นหลัก การที่สามีช่วยภรรยาทำงานบ้านบางครั่งนั้นสื่อให้เห็นถึงความรักใคร่ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสามีและภรรยา

ตัวอย่างที่ 37

삼 년 동안 함께 지낸 섹시를 죽일 순 없어
sam njon tonjan hamk'e tçinen seksilil tçukil sun cpsso

ไม่สามารถฆ่าภรรยาที่ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันมา 3 ปีได้ลงหรอก

(เรื่อง หนุ่มยากจนกับตะขาบหนึ่งพันปี หน้า 17)

ตัวอย่างที่ 37 มีการใช้คำศัพท์ “ไม่สามารถฆ่าภรรยา” เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรักที่สามีมีต่อภรรยา จากตัวอย่างข้างต้นมาจากนิทานเรื่องหนุ่มยากจนกับตะขาบหนึ่งพันปี ซึ่งในที่นี่เป็นคำพูดของหนุ่มยากจนหรือผู้ที่เป็นสามีได้กล่าวกับตัวเอง ก่อนหน้านั้นระหว่างที่เขากำลังเดินทางกลับบ้านหลังจากไปทำพิธีไหว้บรรพบุรุษให้คุณปู่ เขาก็ได้เจอกับวิญญาณของปู่ตัวเอง วิญญาณของปู่ได้บอกว่าภรรยาที่แต่งงานและอาศัยอยู่ด้วยในตอนนี้อยู่แล้วเป็นตะขาบพันปีที่แปลงกายมาเป็นมนุษย์หาใช่คนจริง ๆ ปู่บอกให้ชายหนุ่มฆ่าภรรยาที่เป็นตะขาบตัวนั้นเสีย สามีจึงรีบกลับบ้านและไปแอบดูภรรยา เขาพบว่าภรรยาของตนนั้นคือตะขาบแปลงกายมาจริง ๆ แต่เพราะความรักและความผูกพันของสามีภรรยา ทำให้เขาไม่สามารถฆ่าภรรยาที่อยู่ด้วยกันมา 3 ปีของตนเองได้ การใช้กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ข้างต้นเพื่อแสดงการกระทำของสามี ซึ่งสื่อให้ผู้อ่านเห็นถึงความรัก ความซื่อสัตย์ และความจงรักภักดีของสามีที่มีต่อภรรยา ซึ่งเป็นคุณธรรมสำคัญของผู้ชายในฐานะที่เป็นสามี

ตัวอย่างที่ 38

마음씨 착한 나무꾼을 신랑으로 맞게 된 걸 다행으로 여겼어
maims'i tɕʰakhan namuk'unil sinlanilo matge twen kol taheŋilo jɔgjoɕso
 ถือว่าโชคดีที่ได้รับคนตัดฟันจิตใจดีมาเป็นสามี

(เรื่อง เทพธิดากับคนตัดฟัน หน้า 66)

จากตัวอย่างที่ 38 มีการใช้คำศัพท์ “จิตใจดี” เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของสามี ตัวอย่างข้างต้นมาจากนิทานเรื่องเทพธิดากับคนตัดฟัน ในที่นี่ได้กล่าวถึงเทพธิดาจากสวรรค์ที่ลงมาอาบน้ำบนโลกมนุษย์ทุก ๆ วันพระจันทร์เต็มดวง ทว่าวันหนึ่งหลังจากที่อาบน้ำเสร็จและจะใส่ชุดปีกเพื่อบินกลับสวรรค์ ชุดของเธอกลับหายไป เธอร้องให้อยู่คนเดียวเพราะกลับสวรรค์ไม่ได้จนได้เจอกับคนตัดฟันจิตใจดี คนตัดฟันจึงพาเทพธิดากลับบ้านด้วย หลังจากนั้นเธอตัดสินใจแต่งงานกับเขาเพราะเธอไม่มีที่ไป จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าเทพธิดานั้นไม่ได้ต้องการจะแต่งงานกับคนตัดฟันแต่แรก แต่ด้วยเหตุผลบางอย่างเธอจึงต้องแต่งงานกับเขา ถึงกระนั้นก็ยังถือว่าเธอ “โชคดี” เพราะสามีที่เธอแต่งงานด้วยเป็นคน “จิตใจดี” สิ่งนี้สื่อให้เห็นถึงคุณลักษณะสามีที่ดีในทัศนคติของชาวเกาหลีใต้ว่าต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจดี

2) การใช้มูลบท

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการใช้มูลบทสามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้ชายในฐานะสามีได้ โดยการใช้มูลบทนั้นเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อถึงความรู้ความเข้าใจที่มีมาก่อน โดยที่ไม่ต้อง

กล่าวสิ่งนั้นออกมาตรง ๆ ทำให้เข้าใจได้โดยนัยว่ามีข้อความอื่น ๆ หรือมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นก่อนหน้านั้นแล้ว การใช้มุขบทนี้จะทำให้เห็นถึงอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ได้ โดยมีตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 39

농부가 집에 들어서자 아내가 반기며 말했어 “오늘도 고생이 많았죠. 어서 들어와 쉬세요”

noŋbuga tɕipe tilsoŋtɕa anega pangimjo malhetsɔ onildo kosenji manattɕjo ɔso tilwa swisjo

พอชาวบ้านกลับมาถึงบ้าน ภรรยาก็ต้อนรับอย่างดีใจและพูดว่า “วันนี้ก็ทำงานอย่างหนักอีกแล้วนะเจ้าคะ รีบเข้ามาพักสิเจ้าคะ”

(เรื่อง ชาวนาที่ทำให้โทแกบีเจอเรื่องยุ่งยาก หน้า 186)

จากตัวอย่างที่ 39 สื่อให้เห็นลักษณะอาชีพของผู้หญิงและผู้ชายในสังคมได้เป็นอย่างดีโดยอาศัยมุขบทในการตีความ โดยแสดงให้เห็นภาพของชาวนาผู้ชายออกจากบ้านเพื่อไปทำนาทุกวัน ส่วนภรรยาที่เป็นผู้หญิงนั้นจะทำงานบ้านอยู่ที่บ้านและคอยต้อนรับสามีกลับบ้านหลังทำงานเสร็จจากตัวอย่างข้างต้น แม้ว่าผู้รวบรวมนิทานพื้นบ้านจะไม่ได้กล่าวออกมาตรง ๆ แต่ผู้อ่านสามารถตีความได้ว่ามีเพียงผู้ชายเท่านั้นที่จะออกไปทำงานนอกบ้าน ส่วนผู้หญิงจะอยู่บ้านเพื่อทำงานบ้านและเมื่อสามีกลับมาหลังทำงานเสร็จก็ต้องคอยปรนนิบัติดูแลสามี

1.2.1.3 หน้าที่ของผู้ชายในฐานะลูกหลาน

หน้าที่สำคัญที่สุดของการเป็นลูกหลานคือการแสดงความกตัญญูต่อบิดามารดา รวมถึงญาติที่ล่วงลับไปแล้วด้วย อุดมพร อมรธรรม (2555, หน้า 22) ได้เรียบเรียงคำสอนของขงจื้อที่กล่าวถึงคุณสมบัติของบุตรกตัญญู 5 ประการไว้ดังนี้

- 1) ในยามปกติให้เคารพบิดามารดาอย่างเต็มที่
- 2) ในยามปรนนิบัติบิดามารดาควรเลี้ยงดูให้พวกท่านมีความสุขเบิกบานใจ
- 3) ในยามเจ็บป่วยให้ใส่ใจดูแลบิดามารดาอย่างใกล้ชิด
- 4) ในยามที่บิดามารดาถึงแก่กรรมให้จัดพิธีศพอย่างเหมาะสม
- 5) ในยามที่จัดพิธีเช่นไหว้ควรแสดงกิริยาเคารพนับถือเสมือนตอนที่บิดามารดายังมีชีวิตอยู่

มารดายังมีชีวิตอยู่

การดูแลบิดามารดาต้องทำให้พวกท่านสมบูรณ์ทั้งทางกายและทางใจ กล่าวคือ ต้องดูแลบิดามารดาให้อ่อนล้าบิตี กินอิ่มนอนหลับดี และคอยปรนนิบัติ เอาใจใส่พวกท่าน

ให้มีจิตใจที่เบิกบาน ลูกที่ดีไม่ควรทำให้บิดามารดาเสียใจหรือทุกข์ใจ ผู้ที่ปฏิบัติสิ่งเหล่านี้ได้จะถือว่าเป็นลูกหลานที่ดี

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบว่ากลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ และการใช้โครงสร้างประโยคเป็นกลวิธีที่สามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์ เรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้ชายในชุดความคิดหน้าที่ผู้ชายในฐานะลูกหลานได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยพบว่าตัวบทนิทานพื้นบ้านใช้กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่ออุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในเรื่อง บทบาทหน้าที่ของผู้ชายในฐานะลูกหลาน โดยมักจะนำเสนอภาพการเป็นลูกหลานที่ดีและไม่ดีผ่าน พฤติกรรมหรือการกระทำของตัวละครในนิทานพื้นบ้าน ซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

ก. การใช้ศัพท์เพื่อแสดงการกระทำของลูกหลานที่ดี

ตัวอย่างที่ 40

반쪽이는 큰 상을 받아 부모님을 모시고 오래오래 잘 살았다고 해
pantɔkinin k'in sanjil pada pumonimil mosigo oleole tɕal salatt'ago he
เจ้าครึ่งซีกได้รับรางวัลใหญ่ เลี้ยงดูพ่อแม่และมีชีวิตอยู่อย่างยาวนาน

(เรื่อง เจ้าครึ่งซีกผู้จับเสือ หน้า 103)

จากตัวอย่างที่ 40 มีการใช้คำศัพท์ “เลี้ยงดูพ่อแม่” เพื่อแสดงการกระทำที่ดีของลูกชายที่มีต่อพ่อแม่ ประโยคข้างต้นมาจากเรื่องเจ้าครึ่งซีกผู้จับเสือ ซึ่งเป็นตอนหลังจากเจ้าครึ่งซีกจับเสือได้และได้รับรางวัลใหญ่จากเจ้าเมือง เขาจึงนำเงินนั้นมาใช้เลี้ยงดูพ่อแม่ การกระทำของเจ้าครึ่งซีกสื่อให้เห็นถึงความกตัญญูของลูกที่มีต่อพ่อแม่ เมื่อลูกมีเงินหรือได้รับสิ่งดี ๆ ก็ควรนำไปให้พ่อแม่หรือเลี้ยงดูท่านด้วยสิ่งนั้นเพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณที่ท่านเลี้ยงดูเรามา ซึ่งกลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์นี้แสดงให้เห็นการกระทำของลูกที่ดีและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม และเป็นการชี้แนะให้ผู้อ่านคล้อยตามในอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ได้

ตัวอย่างที่ 41

아버지, 걱정 마세요. 제가 잘 해결해 드릴게요
abotɕi kɔktɕoŋ masejo tɕega tɕal hekjohe tililgejo
ท่านพ่ออย่าห่วงไปเลย ข้าจะแก้ปัญหาให้อย่างดีเองขอรับ

(เรื่อง ลูกชายแสนฉลาด หน้า 175)

จากตัวอย่างที่ 41 มีการใช้คำศัพท์ “จะแก้ปัญหาให้ตัวเองขอรับ” เพื่อแสดงการกระทำของลูกที่ดี ประโยคข้างต้นมาจากเรื่องลูกชายแสนฉลาด ซึ่งเป็นประโยคที่ลูกชายพูดกับพ่อหลังจากที่ทราบว่าพ่อนั้นลูกท่านเจ้าเมืองกลั่นแกล้งด้วยการสั่งให้ไปหาสตรอเบอร์รี่มาให้ แต่ในตอนนั้นเป็นช่วงกลางฤดูหนาวที่อากาศหนาวจัด ปลูกพืชพันธุ์ไม่ได้ พ่อจึงล้มป่วยเพราะคิดหนัก ไม่รู้จะหาสตรอเบอร์รี่จากไหนไปให้ท่านเจ้าเมือง ลูกชายเมื่อเห็นพ่อทุกข์ทรมานจึงเอ่ยปากช่วยแก้ไขปัญหานั้นเอง การที่ลูกชายได้ช่วยทำธุระของบิดาให้สำเร็จลุล่วงและทำให้บิดาไม่ต้องทุกข์ทรมานนั้นถือเป็นหน้าที่ของลูกชายทุกคนและยังแสดงถึงความกตัญญูของลูกที่มีต่อพ่อแม่อีกด้วย ซึ่งกลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์นี้แสดงให้เห็นถึงการกระทำของลูกที่ดีและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม และเป็นการชี้้นำให้ผู้อ่านคล้อยตามในอุดมการณ์ที่แฝงอยู่

ตัวอย่างที่ 42

돌아가신 할아버지의 제사에 다녀오려는 거였지

tolagasin halabotcie tcesae tanjcoljonin kojottci

เพื่อที่จะไปทำพิธีไหว้บรรพบุรุษของคุณปู่ที่เสียชีวิตไปแล้ว

(เรื่อง หนุมยอกจนกับตะขาบหนึ่งพันปี หน้า 14)

จากตัวอย่างที่ 42 มีการใช้คำศัพท์ “ไปทำพิธีไหว้บรรพบุรุษ” เพื่อแสดงการกระทำของลูกหลานที่ดี ประโยคข้างต้นมาจากเรื่องหนุมยอกจนกับตะขาบหนึ่งพันปี ซึ่งเป็นตอนที่ชายหนุ่มได้รับข่าวว่าให้กลับไปที่บ้านเกิดเพื่อทำพิธีไหว้บรรพบุรุษของคุณปู่ พิธีไหว้บรรพบุรุษถือเป็นพิธีที่สำคัญมาก พิธีหนึ่งในสังคมเกาหลีใต้ พิธีนี้จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงและแสดงความเคารพต่อคนในครอบครัวที่เสียชีวิตไปแล้ว ถือเป็นกรกระทำที่แสดงถึงความกตัญญูของลูกหลานผู้สืบเชื้อสายวงศ์ตระกูล และเป็นการชี้้นำให้ผู้อ่านปฏิบัติตามกรกระทำนี้ เพราะการทำพิธีไหว้บรรพบุรุษให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่ลูกหลานที่ดีควรปฏิบัติ

ข. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำของลูกหลานที่ไม่ดี

ตัวอย่างที่ 43

동생에게 집안 살림을 모두 떨맡기고 말이야

tonsenege tcipan sallimil modu t'olmatkigo malija

โยนภาระเลี้ยงดูครอบครัวทั้งหมดให้น้อง

(เรื่อง ตะบองของโทแกปี หน้า 44)

จากตัวอย่างที่ 43 มีการใช้คำศัพท์ “โยนภาระเลี้ยงดูครอบครัว” เพื่อแสดงถึงพฤติกรรมของลูกที่ไม่ดี โดยปกติแล้วลูกชายคนโตในสังคมเกาหลีจะมีหน้าที่เลี้ยงดูและรับผิดชอบครอบครัวต่อจากพ่อ หากลูกชายคนโตโตพอที่จะทำงานได้แล้วก็จะกลายเป็นแรงงานหลักของครอบครัว จากตัวอย่างข้างต้นกล่าวถึงครอบครัวหนึ่งที่มีลูกชายสองคน แต่ลูกชายคนโตนั้นเป็นคนเกียจคร้านไม่ยอมทำงาน ทำให้ภาระเลี้ยงดูครอบครัวจึงอยู่ที่น้องชายคนเล็กแทน การใช้กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์นี้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพการกระทำของลูกที่ไม่ดีโดยผ่านการกระทำของตัวละครในเรื่อง และเป็นการชี้แนะว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรปฏิบัติตาม

ตัวอย่างที่ 44

충각은 차츰 부모님의 잔소리가 귀찮고 짜증스러웠어
 tɕʰonggakin tɕʰatɕʰim pumonime tɕansoliga kwitɕʰankʰo tɕʰatɕʰinsɿlowwɔtso
 ชายหนุ่มค่อย ๆ เริ่มรู้สึกว่เสียงบ่นของพ่อแม่ก็นำรำคาญและนำหงุดหงิด

(เรื่อง คนเกียจคร้านกลายเป็นวัว หน้า 56)

จากตัวอย่างที่ 44 มีการใช้คำศัพท์ “รู้สึกว่เสียงบ่นของพ่อแม่ก็นำรำคาญและนำหงุดหงิด” เพื่อแสดงถึงพฤติกรรมของลูกที่ไม่ดี จากตัวอย่างข้างต้นกล่าวถึงชายหนุ่มคนหนึ่งที่มีนิสัยเกียจคร้าน แม้จะถึงวัยที่โตพอจะทำงานได้แล้วแต่ก็ยังไม่ออกไปหางานทำ เอาแต่นอนเล่นอยู่ในห้อง และให้พ่อแม่ที่มีอายุมากแล้วเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัวแทน เมื่อพ่อแม่ดูว่าเขาที่ทำตัวแบบนั้น เขาก็จะรู้สึกรำคาญและหงุดหงิด พฤติกรรมดังกล่าวของชายหนุ่มถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะลูกที่ดีในทัศนคติของชาวเกาหลีใต้ คือ ลูกที่เชื่อฟังพ่อแม่ ไม่ทำให้พ่อแม่เป็นทุกข์ และเลี้ยงดู ตอบแทนบุญคุณ เมื่อพวกเขาแก่ชรา ยิ่งไปกว่านั้น หลังจากที่ลูกพ่อแม่ดูว่าเขาทำตัวแบบนั้นหลังจากออกจากบ้านเขาได้เจอกับชายชราคนหนึ่ง และถูกชายชราลอบให้กลายเป็นวัว นำไปขาย และโดนใช้แรงงานอย่างหนัก ท้ายที่สุดเขารู้สึกผิด อีกทั้งยังคิดว่าสิ่งที่ตัวเองทำนั้นไม่ดี และตอนนี้เขากำลังถูกลงโทษอยู่เพราะทำพฤติกรรมไม่ดีเหล่านั้น สิ่งที่เกิดขึ้นกับชายหนุ่มแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการเป็นลูกที่ไม่ดีได้อย่างชัดเจน

2) การใช้คำแสดงทัศนภาวะ

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำแสดงทัศนภาวะเพื่อสื่ออารมณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม โดยการใช้คำแสดงทัศนภาวะนี้จะทำให้เห็นถึงทัศนคติและมุมมองของคนในสังคมที่มีต่อผู้ชายในฐานะที่เป็นลูกหลานได้ และมีจุดประสงค์

เพื่อชี้นำให้คนในสังคมคล้อยตามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีเรื่องของการเป็นลูกหลานที่ดีและไม่ดี ด้วยตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 45

어머니 아버지께 가져다 드려야지
omoni abotɕik'e katɕjɔda tiljɔjatɕi
ต้องเอาไปให้พ่อแม่สิ

(เรื่อง ตะบองของโทแกบี หน้า 44)

จากตัวอย่างที่ 45 มีการใช้ทำแสดงทัศนภาวะ “ต้อง” ร่วมกับคำที่แสดงการกระทำของลูกที่ดีอย่าง “เอาไปให้พ่อแม่” ประโยคข้างต้นเป็นคำพูดของน้องชายในเรื่องตะบองของโทแกบี โดยเรื่องนี้กล่าวถึงครอบครัวหนึ่งที่มีฐานะยากจนมาก แม้กระทั่งข้าวก็ยังไม่มีกินครบสามมื้อ วันหนึ่งน้องชายขึ้นเขาเพื่อไปตัดไม้ ระหว่างทางเขาได้ยินเสียงบางอย่างหล่น เมื่อลองหาดูจึงพบถั่วเฮเซลนัตสุกตกอยู่ที่พื้น เขาจึงคิดว่าต้องนำถั่วเฮเซลนัตนั้นไปให้พ่อแม่ การกระทำของน้องชายแสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของลูกชายที่ดี นั่นคือ มีความกตัญญู เลี้ยงดูพ่อแม่เพื่อตอบแทนบุญคุณ เมื่อได้ของที่ดีมาก็ควรนำไปให้พ่อแม่ก่อนเหมือนที่น้องชายในเรื่องที่มีความคิดจะนำถั่วเฮเซลนัตไปให้พ่อกับแม่แทนที่จะเก็บไว้กินเอง ดังนั้นการใช้คำแสดงทัศนภาวะนี้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและตั้งใจของน้องชายซึ่งทำให้ผู้อ่านเห็นว่าการกระทำในลักษณะนี้คือการกระทำของลูกที่ดี

3) การใช้โครงสร้างประโยค

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้โครงสร้างประโยคขัดแย้งเพื่อสื่อถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม โดยการใช้ประโยคขัดแย้งนี้จะทำให้เห็นถึงการกระทำที่ดีและไม่ดีของผู้ชายในสังคมในฐานะที่เป็นลูกหลาน ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ประโยคขัดแย้ง

ตัวอย่างที่ 46

동생은 나무를 해다 팔아 늙은 부모님을 모셨지만 게으른데다가 욕심도 많은 형은 낮잠만 늘어져 잤어

tonsenin namulil heda p'ala nilgin pumonimil mosjɔttɕiman keilindedaga joksimdo manin hjɔŋin nattɕamman nilɕɔɕ tɕatsɔ

น้องชายตัดฟันแล้วเอาไปขายนำเงินมาเลี้ยงพ่อแม่ที่แก่เฒ่า แต่พี่ชายที่เกียจคร้านแล้วยังโลกมากเอาแต่ขยายเวลานอนกลางวัน

(เรื่อง ตะบองของโทแกบี หน้า 44)

จากตัวอย่างที่ 46 มีการใช้โครงสร้างประโยคขัดแย้ง โดยมีคำว่า “แต่” เชื่อมประโยคสองประโยคเพื่อแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของลูกที่ดีและไม่ดี ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องตะบองของโทแกปีซึ่งเป็นเรื่องที่กล่าวถึงครอบครัวยากจนครอบครัวหนึ่งที่มีลูกชายสองคน ลูกชายคนโตมีนิสัยเกียจคร้าน ไม่ยอมทำงาน ภาระการเลี้ยงดูครอบครัวจึงตกมาอยู่ที่น้องชายคนเล็กแทน การใช้โครงสร้างประโยคขัดแย้งทำให้เห็นว่า การกระทำ “ตัดพินแล้วเอาไปขายนำเงินมาเลี้ยงพ่อแม่ที่แก่เฒ่า” ของน้องชายเป็นการกระทำของลูกที่ดี ส่วนการกระทำ “เกียจคร้านแล้วยังโลภมากเอาแต่ขยายเวลาตอนกลางวัน” ของพี่ชายเป็นการกระทำของลูกที่ไม่ดี การเปรียบเทียบให้เห็นถึงพฤติกรรมทั้งสองอย่างนี้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่าพฤติกรรมไหนดี ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง และพฤติกรรมไหนไม่ดี ไม่ควรปฏิบัติตาม

1.2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้หญิง

ประเทศเกาหลีได้นำลัทธิขงจื๊อมาใช้เป็นปรัชญาทางการเมืองเพื่อปกครองประเทศตั้งแต่สมัยโชซอน การนำหลักคิดของขงจื๊อเข้ามานี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระเบียบทางสังคมด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ระบบครอบครัว ระบบการศึกษา ส่งผลให้คนเกาหลีได้นั้นซึมซับและนำปรัชญาขงจื๊อมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไม่รู้ตัว (Mi Jeong Lee, 1998 อ้างอิงในวิลลาสินี พนานครทรัพย์, 2560 หน้า 301) โดยหลักคำสอนที่สำคัญของลัทธิขงจื๊อคือ 삼강오륜 /samganoljun/ หรือ สามหลักปฏิบัติตน ห้าหลักจริยธรรม ซึ่งเป็นหลักคำสอนที่กล่าวถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของคนในสังคม ทำให้สังคมเกิดการแบ่งแยกหน้าที่และการปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดระหว่างชายกับหญิง ด้วยเหตุนี้ทำให้สิทธิและสถานภาพของผู้หญิงในสังคมอยู่ต่ำกว่าผู้ชาย ยิ่งไปกว่านั้นการให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิงนี้ยังส่งผลต่อระบบครอบครัวของชาวเกาหลีใต้ด้วย กล่าวคือ ครอบครัวเกาหลีจะสืบสายตระกูลและทรัพย์สมบัติทางสายบิดา ให้ความสำคัญกับญาติฝั่งบิดามากกว่ามารดา และยังให้ความสำคัญกับบุตรชายมากกว่าบุตรสาว บุตรชายคนโตถือเป็นคนสำคัญของการสืบสายตระกูล ดังนั้นจึงได้รับสิทธิในการครอบครองทรัพย์สินของครอบครัว ส่วนบุตรสาวนั้นแทบจะไม่ได้ให้ความสำคัญเลย

ในสังคมเกาหลีสมัยก่อนมีเพียงผู้ชายเท่านั้นที่มีสิทธิเรียนในโรงเรียนและสอบราชการเพื่อขึ้นไปเป็นผู้ปกครองประเทศ ส่วนผู้หญิงจะไม่มีสิทธิได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการ แต่จะได้รับการสั่งสอนจากครอบครัวแทน สิ่งที่ผู้หญิงจะได้เรียนรู้คือความเชื่อที่ว่าอะไรที่ผู้หญิงควรทำและต้องทำ (Mi Jeong Lee, 1998 อ้างอิงในวิลลาสินี พนานครทรัพย์, 2560 หน้า 305) โดยนำหลักคำสอนของลัทธิขงจื๊อที่ว่า 삼종사덕 /samtongsadok/ หรือ การเชื่อฟัง 3 ประการและคุณธรรม 4 ประการมาเป็นหลักธรรมสอนหญิงที่ถือว่าเป็นบรรทัดฐานและธรรมเนียมปฏิบัติสำหรับสตรีเท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

삼중 คือ การเชื่อฟัง 3 ประการ เป็นการกล่าวถึงบุคคลที่ผู้หญิงต้องเชื่อฟัง ได้แก่ 1) เมื่อยังไม่ได้แต่งงานให้เคารพเชื่อฟังบิดา 2) เมื่อแต่งงานแล้วให้เคารพเชื่อฟังสามี และ 3) เมื่อสามีตายให้เคารพเชื่อฟังบุตรชาย ส่วน 사덕 คือ คุณธรรม 4 ประการที่ผู้หญิงต้องปฏิบัติ ได้แก่ 1) ต้องมีความประพฤติในเชิงศีลธรรม กล่าวคือ ผู้หญิงจะต้องเรียบร้อยและสงบเสงี่ยม รวมทั้งรักษาพรหมจรรย์และอยู่ในกฎเกณฑ์ 2) ต้องพูดจาสุภาพ ไม่พูดคำหยาบ และต้องคิดอย่างถ่วงก่อนพูดออกมา 3) ต้องวางกริยาท่าทางและการแสดงตัวให้เหมาะสม กล่าวคือ ต้องรักษาความสะอาดและแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย และ 4) ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี กล่าวคือ ต้องทำงานบ้านและดูแลครอบครัว รวมไปถึงแขกของครอบครัวด้วย

วิลาลีนี พนานครทรัพย์ (2560, หน้า 304) กล่าวว่า การแต่งงานของครอบครัวชาวเกาหลีนั้นเป็นลักษณะของการอาศัยอยู่กับครอบครัวฝ่ายสามี (Patrilocal) กล่าวคือหลังแต่งงานภรรยาต้องย้ายไปอยู่บ้านสามี มีหน้าที่ดูแลปรนนิบัติพ่อแม่ฝ่ายชาย และจะต้องเป็นลูกสะใภ้ที่ดีให้แก่ครอบครัวของฝ่ายชายด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างลูกสะใภ้และพ่อแม่สามีนี้สะท้อนถึงความมั่นคงและความกลมกลืนในชีวิตแต่งงานมากกว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวสามีภรรยาเอง

หน้าที่ของผู้หญิงก่อนแต่งงานนั้น คือ ต้องเป็นบุตรสาวที่เชื่อฟังพ่อแม่และช่วยพ่อแม่ทำงาน ทั้งงานบ้าน รวมไปถึงการทำงานเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ผู้หญิงมีหน้าที่รับผิดชอบทำงานบ้าน เช่น ซักผ้า เย็บผ้า ทำอาหาร ดังนั้นผู้หญิงที่ดีในทัศนคติของชาวเกาหลีได้คือคนที่เก่งด้านเย็บปักถักร้อย การทำอาหาร และงานบ้าน การทำงานบ้านถือเป็นเครื่องวัดความสามารถของผู้หญิง แถมยังเป็นวิธีหารายได้สำหรับผู้หญิงอีกด้วย หญิงชาวบ้านที่ทำงานบ้านเก่ง มักจะได้รับการว่าจ้างไปทำงานบ้านที่บ้านขุนนางหรือเศรษฐี เมื่อแต่งงานแล้วผู้หญิงจะถือว่าเป็นสมบัติของครอบครัวฝ่ายชาย โดยมีหน้าที่สำคัญคือต้องรับผิดชอบงานบ้าน และต้องเคารพเชื่อฟังสามี รวมไปถึงการเคารพและดูแลพ่อแม่สามีเสมือนพ่อแม่ของตนเองด้วย นอกจากนี้ยังต้องมีบุตรธิดาเพื่อสืบเชื้อสายวงศ์ตระกูล ต้องเป็นลูกสะใภ้ที่ทำให้ครอบครัวของสามีภาคภูมิใจ จนมีการเปรียบเทียบว่าหากบ้านไหนได้ลูกสะใภ้ที่ดีแสดงว่าบ้านนั้นได้รับโชคเหนือชั้น

บทบาทของผู้หญิงที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบว่ามีหลายบทบาท บทบาทที่พบมากที่สุดคือ ภรรยาและลูกสะใภ้ นอกจากนี้ยังพบว่ามีบทบาทเป็นแม่ ลูกสาว และหญิงชราอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ยังสอดแทรกค่านิยมและขนานนามคุณธรรมที่เกี่ยวกับหน้าที่ของผู้หญิงในแต่ละบทบาทเอาไว้ด้วย คุณธรรมเรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในส่วนของบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงสามารถแบ่งชุดความคิดย่อยได้เป็น 3 ชุดความคิด ได้แก่ 1) ลักษณะและหน้าที่ผู้หญิงในฐานะลูกสะใภ้ 2) หน้าที่ผู้หญิงในฐานะภรรยา และ 3) หน้าที่ผู้หญิงในฐานะลูกสาว โดยกลวิธีทางภาษาที่สื่อคุณธรรมเรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมมีรายละเอียดและตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.2.2.1 ลักษณะและหน้าที่ผู้หญิงในฐานะลูกสะใภ้

ประเพณีการแต่งงานแบบแต่งงานเข้าบ้านฝ่ายชายของชาวเกาหลีได้นั้นเป็นเสมือนการบีบให้ภรรยาจำยอมต้องอยู่ภายใต้อำนาจของสามีและครอบครัวสามี เมื่อแต่งงานแล้ว ผู้หญิงจะไม่ถูกนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวเดิม แต่จะถือเป็นสมบัติของครอบครัวสามี เดิมทีลัทธิขงจื้อนั้นให้ความสำคัญกับความกตัญญูอย่างที่สุด กล่าวได้ว่า ผู้หญิงนั้นหากยังไม่ได้แต่งงานต้องกตัญญูต่อพ่อแม่ และเมื่อแต่งงานแล้วก็ต้องกตัญญูต่อพ่อแม่สามี ดังนั้นหน้าที่สำคัญของลูกสะใภ้ที่แต่งงานเข้ามาอยู่ในบ้านครอบครัวฝ่ายชาย คือ การดูแลพ่อแม่สามีให้อยู่สุขสบาย ทั้งกายและใจ ต้องปรนนิบัติพ่อแม่สามีเหมือนกับที่ปฏิบัติต่อพ่อแม่ของตนเอง

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบว่ากลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์การอ้างส่วนใหญ่ และการใช้อุปลักษณ์เชิงภาพพจน์เป็นกลวิธีที่สามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในชุดความคิดลักษณะและหน้าที่ผู้หญิงในฐานะลูกสะใภ้ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้หญิง ด้วยตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ศัพท์เพื่อแสดงหน้าที่ของลูกสะใภ้และลักษณะของลูกสะใภ้ที่ดี

ตัวอย่างที่ 47

부모님은 신랑의 아내가 보내 준 돈으로 좋은 기와집에 살면서 행복하게 지내고 계셨지

pumonimn sinlange anega pone t̚un tonilo t̚oin kiwat̚cipe salmjonsɔ
henbokhage t̚inego kjesjɔt̚ɔ

คุณพ่อคุณแม่อาศัยอยู่บ้านมุงกระเบื้องอย่างดีที่สร้างด้วยเงินที่ภรรยาของเจ้าบ่าวใหม่ส่งมาให้และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

(เรื่อง หนุมยอกจกกับตะขาบหนึ่งพันปี หน้า 14)

ตัวอย่างที่ 47 มาจากเรื่องหนุมยอกจกกับตะขาบหนึ่งพันปี ซึ่งได้กล่าวถึงครอบครัวของฝ่ายสามีที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังคามุงกระเบื้องที่สร้างขึ้นจากเงินของลูกสะใภ้ โดยปกติแล้วลักษณะบ้านชาวเกาหลีสมัยก่อนจะมีอยู่ 2 รูปแบบด้วยกันคือ บ้านแบบหลังคามุงกระเบื้อง (기와집 /kiwat̚cip/) และบ้านหลังคามุงฟาง (초가집 /t̚ɔgat̚cip/) ซึ่งบ้านแบบหลังคามุงกระเบื้องนี้มักจะเป็นบ้านของขุนนางหรือเศรษฐี ส่วนบ้านหลังคามุงฟางจะเป็นบ้านของคนทั่วไป ตัวอย่างดังกล่าวมีการเลือกใช้คำศัพท์ที่ว่า “ด้วยเงินที่ภรรยาของเจ้าบ่าวใหม่ส่งมาให้” เพื่อแสดงให้เห็นถึง

การกระทำของลูกสะใภ้ที่ใช้เงินของตนเองสร้างบ้านให้พ่อแม่สามี ดังนั้นการที่ได้อยู่ในบ้านหลังคามุงกระเบื้องอย่างดีนี้ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความรักและการเอาใจใส่ของลูกสะใภ้ที่มีต่อพ่อแม่สามี สิ่งนี้สื่อให้เห็นหน้าที่ของลูกสะใภ้ที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การดูแลพ่อแม่สามีเสมือนเป็นพ่อแม่ของตนเอง และยังเป็นการเน้นย้ำความคิดที่ว่าหากได้ลูกสะใภ้ที่ดี พ่อแม่สามีก็จะได้รับแต่สิ่งดี ๆ และชีวิตก็จะมีแต่ความสุขด้วย

ตัวอย่างที่ 48

신랑의 딸에 색시는 정성껏 제사 음식을 마련해 한 보따리 가득 싸 주었어
sinlange male seksin in tɕɔŋsɔŋk' ɔt tɕesa imsikil maljɔnhɛ han pot'ali kadik s'a tɕuotso
ตามที่สามีพูด ภรรยาจัดเตรียมอาหารที่ใช้ในพิธีไหว้บรรพบุรุษอย่างทุ่มเทเอาใจใส่และเอาห่อ

ผ้าโพกจาก 1 ห่อที่เต็มไปด้วยอาหารให้ไป

(เรื่อง หนุ่มยากจนกับตะขาบหนึ่งพันปี หน้า 14)

ตัวอย่างที่ 48 มาจากเรื่องหนุ่มยากจนกับตะขาบหนึ่งพันปี ซึ่งกล่าวถึงตอนที่สามีได้รับข่าวว่าต้องกลับบ้านเกิดไปทำพิธีไหว้บรรพบุรุษให้คุณปู่ผู้ล่วงลับไปแล้ว ภรรยาจึง “จัดเตรียมอาหารที่ใช้ในพิธีไหว้บรรพบุรุษอย่างทุ่มเทเอาใจใส่” การกระทำนี้ของภรรยาแสดงให้เห็นถึงความรักและความเคารพที่ลูกสะใภ้มีต่อครอบครัวบ้านสามี เมื่อแต่งงานเข้าบ้านสามีแล้วจะถือว่าลูกสะใภ้เป็นคนในครอบครัวของบ้านสามี และจะต้องดูแลปรนนิบัติพ่อแม่ของสามีเปรียบเสมือนพ่อแม่ของตนเอง ยิ่งไปกว่านั้นลูกสะใภ้ยังเป็นแรงงานหลักในการจัดงานพิธีต่าง ๆ ของสามีด้วย อย่างเช่นในตัวอย่างข้างต้นที่ลูกสะใภ้จะต้องเป็นคนทำอาหารที่ใช้ในพิธีไหว้บรรพบุรุษของคุณปู่ของสามี ดังนั้นกลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์นี้แสดงให้เห็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของการเป็นลูกสะใภ้ นั่นคือการรักและเคารพคนในครอบครัวสามี ต้องดูแลครอบครัวของสามีเสมือนครอบครัวแท้ ๆ ของตนเอง

ตัวอย่างที่ 49

며느리는 바느질 솜씨는 물론 요리 솜씨 또한 좋았어
mjɔnɪlin in panitɕil soms'in in mollon joli soms'i t'ohan tɕoatso

ลูกสะใภ้ นั้นแน่นอนว่ามีฝีมือด้านการเย็บปักถักร้อยอยู่แล้วและมีฝีมือด้านการทำอาหารด้วย

(เรื่อง ลูกสะใภ้จอมผายลม หน้า 38)

จากตัวอย่างที่ 49 มีการใช้คำศัพท์เพื่อแสดงถึงลักษณะของลูกสะใภ้ที่ดี ได้แก่ “มีฝีมือด้านการเย็บปักถักร้อย” และ “มีฝีมือด้านการทำอาหาร” เมื่อถึงเวลาที่พ่อแม่หาภรรยาให้ลูกชายจะพิจารณาจากคุณสมบัติทั้งสองอย่างนี้เป็นสำคัญ ฝีมือด้านการเย็บปักถักร้อยและมีฝีมือด้าน

การทำอาหารของผู้หญิงนั้นถือเป็นทักษะงานบ้านงานเรือนระดับพื้นฐานที่ลูกสะใภ้ทุกคนควรมี การใช้กลวิธีนี้จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพลักษณะของลูกสะใภ้ที่ดีได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และทำให้ค่อยๆตามในชุดความคิดที่แฝงอยู่ได้

ตัวอย่างที่ 50

부자 영감은 기특한 셋째 며느리에 게 곳간 열쇠를 주었다
putca jɔŋgamin kitʰikhan settɕ'ɛ mjɔnɰliege kotgan jolswe tɕuott'anda
เศรษฐีเฒ่าให้กุญแจยังข้าวแก่ลูกสะใภ้คนที่ 3 ที่นำภาคภูมิใจ

(เรื่อง เมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ด หน้า 89)

จากตัวอย่างที่ 50 มีการใช้คำศัพท์ว่า “ลูกสะใภ้ที่น่าภาคภูมิใจ” เพื่อแสดงลักษณะของลูกสะใภ้ที่ดี ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องเมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ด ซึ่งกล่าวถึงตอนที่พ่อสามีให้เมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ดแก่ลูกสะใภ้ทั้งสามคนเพื่อทดสอบไหวพริบและความเฉลียวฉลาด จนกระทั่งเมื่อจบการแข่งขัน ลูกสะใภ้คนที่สามนั้นใช้ความเฉลียวฉลาดและมีไหวพริบของตนเองทำให้เมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ดกลายเป็นไร่นาที่กว้างใหญ่ได้ พ่อสามีจึงให้กุญแจยังข้าวแก่ลูกสะใภ้คนที่สามเป็นรางวัล และยังคงกล่าวชื่นชมอีกว่าลูกสะใภ้คนที่สามนี้เป็นลูกสะใภ้ที่ตนเองนั้นภาคภูมิใจ กลวิธีการใช้คำศัพท์นี้แสดงให้เห็นลักษณะของลูกสะใภ้ที่ดีได้ชัดเจน กล่าวคือ ลูกสะใภ้ที่ดีจะต้องใช้สติปัญญาและไหวพริบที่ดีทำให้พ่อแม่สามีภาคภูมิใจ

2) การอ้างส่วนใหญ่

จากการศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่า การเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายอ้างถึงบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมสามารถสื่อให้เห็นว่าบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมนั้นมีความคิดทัศนคติและการกระทำแบบไหน โดยการใช้กลวิธีอ้างส่วนใหญ่นี้จะทำให้ผู้อ่านค่อยๆตามและยอมรับในอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ไปด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 51

신랑은 말할 것도 없고, 시아버지, 시어머니 모두 며느리가 마음에 속 들었어
sinlanɰin malhal ktɕdo opkʰo siabotɕi siɕmɔni modu mjɔnɰliga maime s'ok tilɕtsɔ
ไม่เพียงแต่สามี แต่ทั้งพ่อสามีและแม่สามีก็เช่นกัน ทุกคนต่างก็ถูกใจลูกสะใภ้เป็นอย่างมาก

(เรื่อง ลูกสะใภ้จอมพยายลม หน้า 38)

ตัวอย่างที่ 51 มีการใช้คำว่า “ทุกคนต่างก็” ซึ่งเป็นกลวิธีทางภาษาที่ใช้คำอ้างถึงบุคคลส่วนใหญ่ในครอบครัว ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องลูกสะใภ้จอมผายลม ที่ได้กล่าวถึงครอบครัวของตาแก่คิมที่ได้รับลูกสะใภ้คนใหม่เข้ามาในครอบครัว ลูกสะใภ้คนนั้นมีน้ำมีนวลน่ามองราวกับดอกโบตั๋น ลักษณะภายนอกแบบนี้ของลูกสะใภ้ทำให้ทุกคนในครอบครัวฝ่ายชาย ทั้งตัวสามีและพ่อแม่สามีเอง ต่างก็ชื่นชอบ ดังนั้นการใช้กลวิธีการอ้างส่วนใหญ่นี้สื่อให้เห็นว่าผู้คนในสังคมส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อลักษณะภายนอกของลูกสะใภ้อย่างไร และจะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามในชุดความคิดเกี่ยวกับลักษณะของลูกสะใภ้ที่ดีได้ง่ายมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 52

이웃 사람들은 모두 부러워 했지

iut salamdɪln modu pulwɔhettɕi

เพื่อนบ้านทุกคนต่างพากันอิจฉา

(เรื่อง ลูกสะใภ้จอมผายลม หน้า 38)

ตัวอย่างที่ 52 มีการใช้คำว่า “เพื่อนบ้านทุกคนต่าง” ซึ่งเป็นกลวิธีทางภาษาที่ใช้คำอ้างถึงบุคคลส่วนใหญ่ในสังคม ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องลูกสะใภ้จอมผายลม ซึ่งเป็นตอนที่กล่าวถึงคุณสมบัติของลูกสะใภ้คนใหม่ที่ตาแก่คิมเพิ่งรับเข้ามาในครอบครัว ลูกสะใภ้คนนี้นั้นมีรูปร่างหน้าตาที่มีน้ำมีนวล น่ามองราวกับดอกโบตั๋น และยังมีฝีมือด้านการเย็บปักถักร้อยและด้านการทำอาหารอีกด้วย ซึ่งคุณสมบัติที่กล่าวไปนี้เป็นคุณสมบัติที่ลูกสะใภ้ทุกคนควรมี ดังนั้นเมื่อตาแก่คิมได้รับลูกสะใภ้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ ชาวบ้านทุกคนเลยต่างพากันอิจฉา การอ้างส่วนใหญ่เป็นกลวิธีที่สื่อให้เห็นว่าผู้คนในสังคมส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อคุณสมบัติของลูกสะใภ้อย่างไร และจะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามในชุดความคิดเกี่ยวกับลักษณะของลูกสะใภ้ที่ดีได้ง่ายมากขึ้น

3) การใช้อุปสรรคเชิงภาพพจน์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่าการใช้กลวิธีทางภาษาอย่างการใช้อุปสรรคเชิงภาพพจน์สามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในฐานะลูกสะใภ้ได้ โดยการใช้อุปสรรคเชิงภาพพจน์นี้เป็นการนำคุณสมบัติบางประการที่มีร่วมกันหรือคล้ายคลึงกันของของ 2 สิ่งมาเปรียบเทียบกัน ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 53

며느리는 모란꽃처럼 몽실몽실 탐스러웠지
 mjonhlinin molank'ottɕ'wɔlɔm monsilmonsil t'hamsilbwottɕi
 ลูกสะใภ้วบนามองราวกับดอกโบตั๋น

(เรื่อง ลูกสะใภ้จอมพาลยม หน้า 38)

ตัวอย่างที่ 53 เป็นการใช้อุปลักษณะเชิงภาพพจน์ที่กล่าวเปรียบเทียบลักษณะของผู้หญิงกับดอกไม้ โดยตัวอย่างข้างต้นได้กล่าวถึงลักษณะรูปร่างภายนอกของลูกสะใภ้ว่าเป็นคนรูปร่างจ้ำม่ำ มีน้ำมีนวล และมีแก้มสีแดงระเรื่อ ซึ่งมีการเปรียบเทียบลักษณะของลูกสะใภ้ดังกล่าวว่าเหมือนกับดอกโบตั๋น การใช้อุปลักษณะเชิงภาพพจน์จะสะท้อนให้เห็นระบบคิดของผู้ใช้ภาษาต่อสิ่งนั้นได้ ในที่นี้ต้องการสื่อให้ผู้อ่านเห็นลักษณะภายนอกของผู้หญิงที่สังคมให้การยอมรับว่าดี และหากบุคคลใดก็ตามมีลักษณะดังกล่าวจะถูกพ่อแม่สามีเลือกให้มาเป็นลูกสะใภ้

ตัวอย่างที่ 54

이웃 사람들은 모두 복덩이가 들어왔다며
 iut salamdɪn modu pokdɔŋiga tilwatt'amjɔ
 เพื่อนบ้านทุกคนต่างบอกว่ามีโชคเหนือชั้นเข้ามา (ที่บ้าน)

(เรื่อง ลูกสะใภ้จอมพาลยม หน้า 38)

ตัวอย่างที่ 54 เป็นการใช้อุปลักษณะเชิงภาพพจน์ที่กล่าวเปรียบเทียบลูกสะใภ้ที่ติดกับโชคเหนือชั้น โดยตัวอย่างข้างต้นได้กล่าวถึงลักษณะรูปร่างหน้าตาและคุณสมบัติของลูกสะใภ้ว่าเป็นคนมีน้ำมีนวล นามองราวกับดอกโบตั๋น และยังมีฝีมือด้านการเย็บปักถักร้อยและด้านการทำอาหารอีกด้วย ดังนั้นจึงมีการเปรียบเทียบลูกสะใภ้ที่มีลักษณะและคุณสมบัติตามที่กล่าวไปข้างต้นว่าเป็น “โชคเหนือชั้น” หรือ โชคใหญ่เหนือกว่าใคร ๆ หากบ้านไหนที่ได้สะใภ้ลักษณะนี้แต่งเข้าบ้านก็จะถือว่าได้รับโชคเข้าบ้านด้วย การใช้อุปลักษณะเชิงภาพพจน์นี้สื่อให้เห็นถึงภาพของลูกสะใภ้ในอุดมคติ และเป็นกลวิธีที่ทำให้ผู้อ่านคล้อยตามเกี่ยวกับชุดความคิดเรื่องลูกสะใภ้ได้ง่าย

1.2.2.2 หน้าที่ผู้หญิงในฐานะภรรยา

ฮย็อนนา มุน (2560, หน้า 20) กล่าวว่าในความคิดของชาวเกาหลีใต้ นั้น การแต่งงานไม่ใช่เรื่องส่วนตัวแต่เป็นเรื่องระหว่างครอบครัว ผู้หญิงในสมัยก่อนจะไม่สามารถออกจากบ้านได้ตามอำเภอใจ ถ้าออกนอกบ้านก็ต้องหาผ้าคลุมยาวมาปิดบังใบหน้า และผู้หญิงจะไม่สามารถก้าวขึ้นมาอยู่ในสังคมของชนชั้นปกครองได้ กล่าวได้ว่าสิทธิของผู้หญิงถูกลดทอนเป็นอย่างมาก ดังนั้น

การแต่งงานของผู้หญิงในสมัยก่อนจึงถูกจัดขึ้นเพื่อวงศ์ตระกูลและจะต้องแต่งงานกับคนที่ครอบครัวกำหนดให้เท่านั้นไม่มีสิทธิเลือกคู่ครองเอง

ตามหลักคำสอน 3 หลักปฏิบัติตน 5 หลักจริยธรรม (삼강오륜) ของขงจื้อที่ได้กล่าวไปก่อนหน้านี้ ทำให้สังคมเคร่งครัดในการแบ่งแยกระหว่างชายและหญิงเป็นอย่างมาก และกำหนดให้สามีมีสิทธิเหนือกว่าภรรยา โดยสิ่งหนึ่งที่ทำให้เห็นชัดในเรื่องการแบ่งแยกนี้คือสถาปัตยกรรมของที่พักอาศัย อีอีฮโยแจ (Lee Lee Hyo Jae, 2003 หน้า 112 อ้างอิงใน Hyun Ah Moon 2560, หน้า 22-23) กล่าวถึงรูปแบบเคหสถานของชนชั้นยงบัน หรือ ชนชั้นสูงไว้ว่าบ้านนั้นจะแบ่งเป็นเรือนภายในและเรือนรับรองอย่างชัดเจน เรือนภายในจะเป็นพื้นที่สำหรับสตรี ส่วนเรือนรับรองเป็นพื้นที่สำหรับบุรุษ โดยมีรั้วและประตูแบ่งเขตไว้อย่างชัดเจน สิ่งนี้ทำให้เห็นถึงการแบ่งแยกพื้นที่และแบ่งแยกงานระหว่างสามีและภรรยาชาวเกาหลีได้ กล่าวคือ ภรยานั้นต้องอยู่แต่ในบ้านไม่ได้รับอนุญาตให้ออกไปข้างนอกได้ มีหน้าที่รับผิดชอบทำงานบ้าน รวมไปถึงการทำอาหารให้คนในครอบครัวทานและการเย็บเสื้อผ้าของคนในครอบครัวด้วย ส่วนสามีนั้นมีหน้าที่ออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรยานั้นจะต้องรักใคร่กลมเกลียวและคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภรรยาต้องเคารพนับถือสามี ส่วนสามีก็ต้องซื่อสัตย์และปฏิบัติกับภรรยาอย่างมีคุณธรรม

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบว่าการเลือกใช้คำศัพท์การใช้คำแสดงทัศนภาวะ และการใช้มูลบทเป็นกลวิธีที่สามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในชุดความคิดหน้าที่ผู้หญิงในฐานะภรรยาได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้กลวิธีเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในฐานะภรรยา ด้วยตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ศัพท์เพื่อแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำของภรรยา

ตัวอย่างที่ 55

섹시는 신랑에 게 무릎을 꿇고 공손히 절했어
 seksin in sinlanjege multipil k'ink'ho konsonhi tcolhetsa
 ภรรยาคุกเข่าและคำนับสามีอย่างสุภาพ

(เรื่อง หมู่หมาจกกับตะขาบหนึ่งพันปี หน้า 19)

ในตัวอย่างที่ 55 มีการใช้คำศัพท์ที่ว่า “คุณเขาและค่านับอย่างสุภาพ” เพื่อแสดงการกระทำของผู้หญิงในฐานะภรรยา ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องหนุ่มยากจนกับตะขาบหนึ่งพันปี ซึ่งเป็นเรื่องราวของตะขาบตนหนึ่งที่แปลงกายเป็นคนเพื่อรอแก้แค้นให้สามีของตนเองที่ถูกงูใหญ่ฆ่า ต่อมาตะขาบตนนั้นได้แต่งงานกับชายหนุ่มยากจนคนหนึ่ง ใช้ชีวิตเป็นสามีภรรยาด้วยกันนานถึง 3 ปี จนกระทั่งวันหนึ่งความจริงก็ปรากฏว่าภรณยานั้นเป็นตะขาบแปลงกายมา สามีจึงรับปากว่าจะช่วยฆ่างูใหญ่เพื่อแก้แค้นให้สามีคนก่อนของตะขาบด้วย และทั้งสองก็ฆ่างูใหญ่ได้สำเร็จ หลังจากนั้นภรรยาที่เป็นตะขาบจึงคุกเข่าค่านับต่อสามีเป็นครั้งสุดท้ายและจากไป การคุกเข่าค่านับอย่างสุภาพของภรณยานี้เป็นการกระทำที่สื่อให้เห็นถึงการให้ความเคารพและนับถือสามีของตนเอง ซึ่งถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้หญิงในฐานะภรรยา กลวิธีการใช้คำศัพท์เพื่อแสดงพฤติกรรมนี้จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนและคล้อยตามในอุดมการณ์หน้าที่ของผู้หญิงในฐานะภรรยาได้

ตัวอย่างที่ 56

아들딸을 낳고 아주 잘 살았다

adil't'alil nak'ho atcu tcal salatt'e

ให้กำเนิดลูกชายลูกสาวและใช้ชีวิตอย่างดีมาก

(เรื่อง ลูกสะใภ้จอมผายลม หน้า 43)

จากตัวอย่างที่ 56 มีการใช้คำศัพท์ที่ว่า “ให้กำเนิดลูกชายลูกสาว” เพื่อแสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของผู้หญิงในฐานะภรรยา ตัวอย่างข้างต้นมาจากนิทานเรื่องลูกสะใภ้จอมผายลม ในที่นี้เป็นตอนที่กล่าวถึงลูกสะใภ้หลังจากที่แต่งงานและเข้ามาอยู่ในบ้านของสามีแล้วเธอได้ให้กำเนิดลูกชายและลูกสาว หลังจากมีลูกแล้วเธอก็ใช้ชีวิตอยู่กับลูก ๆ อย่างมีความสุข ตัวอย่างที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการให้กำเนิดบุตรและธิดาถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้หญิงที่เป็นภรรยา เพราะการให้กำเนิดบุตรธิดาหมายถึงการทำให้วงศ์ตระกูลนี้มีอยู่ต่อไป ดังนั้นผู้หญิงเมื่อแต่งงานเป็นภรรยาแล้วก็ควรที่จะมีร่างกายแข็งแรงและพร้อมที่จะให้กำเนิดเด็กเพื่อสืบเชื้อสายวงศ์ตระกูลด้วยถึงจะนับว่าเป็นภรรยาที่ดีและมีคุณสมบัติที่เพียบพร้อม

2) การเลือกใช้ทัศนภาวะ

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบที่มีการใช้คำแสดงทัศนภาวะเพื่อสื่ออุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม โดยการใช้คำแสดงทัศนภาวะนี้จะทำให้เห็นถึงทัศนคติและมุมมองของคนในสังคมที่มีต่อผู้หญิงในฐานะภรรยาได้ และเพื่อเป็นการชี้้นำให้คนในสังคมคล้อยตามในอุดมการณ์นี้ได้ ด้วยตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 57

아낙은 아이를 낳아 대를 이어야 하잖소

anakin ailil naa telil ija hatcanso

ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วต้องให้กำเนิดบุตรธิดาทำให้เชื้อสายได้สืบทอดต่อไป

(เรื่อง หมู่บ้านแสนสำราญ หน้า 210)

จากตัวอย่างที่ 57 มีการใช้คำแสดงทัศนภาวะ “ต้อง” ร่วมกับกริยา “ให้กำเนิดบุตรธิดา” เพื่อแสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของผู้หญิงในฐานะภรรยา การใช้คำแสดงทัศนภาวะนี้เป็นการบอกมุมมองและทัศนคติของผู้พูดได้ จากตัวอย่างข้างต้นการใช้คำแสดงทัศนภาวะสามารถสื่อให้เห็นถึงทัศนคติของชาวเกาหลีใต้ที่มีต่อผู้หญิงในฐานะภรยานั้นคือเมื่อแต่งงานแล้วจำเป็นที่จะต้องมีบุตรหรือธิดาเพื่อสืบเชื้อสายของวงศ์ตระกูลให้มีอยู่ต่อไป สิ่งนี้ถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของผู้หญิงที่แต่งงานแล้วทุกคน ดังนั้นการใช้กลวิธีนี้จะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามในชุดอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ได้ง่าย

3) การใช้มูลบท

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการใช้มูลบทสามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในฐานะภรรยาได้ โดยการใช้มูลบทนี้เป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อถึงความรู้ความเข้าใจที่มีมาก่อน โดยที่ไม่ต้องกล่าวสิ่งนั้นออกมาตรง ๆ ทำให้เข้าใจได้โดยนัยว่ามีข้อความอื่น หรือมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นก่อนหน้านั้นแล้ว การใช้มูลบทนี้จะทำให้เห็นถึงอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ได้ โดยมีตัวอย่างตามต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 58

가끔 마을에 다녀올 때면 보고 들은 세상 이야기를 색시에 게 들려주었지

kak'im maile tanjcol t'emjcn pogo tilin sesan ijagilil seksiege tiljotcucttci

ถ้าบางเวลาทีออกไปที่หมู่บ้าน เขาก็จะนำเรื่องราวของโลกที่ได้ยินมาเล่าให้ภรรยาฟัง

(เรื่อง หมู่บ้านจนกับตะขาบหนึ่งพันปี หน้า 14)

การใช้มูลบทเพื่อตีความในตัวอย่าง 58 สื่อให้เห็นบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในฐานะภรรยาได้เป็นอย่างดี จากตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องหมู่บ้านจนกับตะขาบหนึ่งพันปี ซึ่งเป็นตอนที่หลังจากแต่งงานกันแล้ว สามีจะออกไปทำงานนอกบ้าน บางครั้งก็จะแวะเวียนไปเที่ยวเล่นในหมู่บ้านบ้าง ส่วนภรยานั้นจะต้องอยู่บ้านเท่านั้น ไม่สามารถออกไปไหนได้ เมื่อสามีกลับบ้านมาจึงค่อยนำเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้ยินมาเล่าให้ภรรยาฟังอีกครั้งหนึ่ง การใช้มูลบทนี้แสดงให้เห็นภาพของสามีที่ออกไปข้างนอก และภาพของภรรยาที่อยู่แต่ในบ้าน แม้ว่าในนิทานพื้นบ้านจะไม่ได้กล่าวออกมาตรง ๆ

แต่ผู้อ่านสามารถตีความได้ว่ามีเพียงผู้ชายเท่านั้นที่สามารถออกไปทำงานหรือเที่ยวเล่นข้างนอกบ้านได้ ส่วนผู้หญิงจะต้องอยู่เพียงในบ้านเพื่อทำงานบ้านและดูแลสามีกับลูกเท่านั้น

1.2.2.3 หน้าที่ผู้หญิงในฐานะลูกสาว

ตามที่กล่าวไปก่อนหน้านี้เกี่ยวกับคำสอนของลัทธิขงจื้อที่กล่าวถึงความกตัญญูว่าการกตัญญูต่อบิดามารดาเป็นคุณธรรมที่สำคัญที่สุด ขงจื้อยังกล่าวถึงเรื่องความกตัญญูของลูกที่มีต่อพ่อแม่ไว้อีกว่า ยามที่บิดามารดายังมีชีวิตอยู่ให้ปรนนิบัติดูแลด้วยความเคารพ เมื่อพวktanล่วงลับไปแล้วให้เช่นไหว้ด้วยความอาลัย ผู้ที่ทำแบบนี้ได้ถือว่าเป็นลูกที่กตัญญู (อุดมพร อมรธรรม, 2555, หน้า 26) ดังนั้นผู้หญิงในฐานะลูกสาวที่ยังไม่แต่งงานออกเรือนจะมีหน้าที่ทำงานหาเลี้ยงครอบครัว เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ไม่ทำให้พวktanทุกข์ใจ รวมไปถึงการปรนนิบัติดูแลพ่อแม่ให้อยู่สุขสบายด้วย

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบว่ากลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์และการใช้โครงสร้างประโยคเป็นกลวิธีที่สามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในชุดความคิดหน้าที่ผู้หญิงในฐานะลูกสาวได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้หญิง ด้วยตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ศัพท์เพื่อแสดงการกระทำของลูกสาว

ตัวอย่างที่ 59

떡진 아가씨는 홀어머니와 마을 어귀에서 주먹을 하고 있었지

toktcin agas'inin holbomniwa maih okwieso tcamokil hago itsottci

แม่นางต็อกจินเปิดโรงเตี๊ยมกับแม่ที่เป็นแม่มาอยู่หน้าทางเข้าหมู่บ้าน

(เรื่อง ยุงข้าวในปรโลก หน้า 81)

การเลือกใช้คำศัพท์ในตัวอย่างที่ 59 แสดงให้เห็นถึงการกระทำของลูกสาวที่ดีในทัศนคติของชาวเกาหลีใต้ จากตัวอย่างข้างต้นได้กล่าวถึงแม่นางต็อกจิน ซึ่งเป็นลูกสาวที่ยังไม่ได้แต่งงานของแม่มาคนหนึ่ง การใช้คำศัพท์ที่แสดงการกระทำ “เปิดโรงเตี๊ยมกับแม่ที่เป็นแม่มา” ของแม่นางต็อกจินแสดงนั้นต้องการสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของการเป็นลูกคือการทำงานเพื่อช่วยพ่อแม่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัว และการกระทำดังกล่าวยังสื่อถึงความกตัญญูของลูกอีกด้วย ว่าลูกที่ยัง

ไม่ได้แต่งงานและช่วยพ่อแม่ทำงานหาเลี้ยงครอบครัวนี้ถือเป็นลูกที่กตัญญู ซึ่งความกตัญญูนี้ยังเป็นคุณธรรมที่คนเกาหลีใต้ให้ความสำคัญมากอีกด้วย ดังนั้นกลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพว่าลูกที่ดีในอุดมคติเป็นอย่างไร และเมื่อผู้อ่านที่เป็นเด็กหรือเยาวชนได้รับสารทางอุดมการณ์นี้ก็จะคล้อยตามและยอมรับในชุดความคิดดังกล่าวไปโดยปริยาย

2) การใช้โครงสร้างประโยค

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้โครงสร้างประโยคเงื่อนไขเพื่อสื่อถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม ซึ่งการใช้ประโยคเงื่อนไขนี้จะกล่าวถึงเงื่อนไขและผลลัพธ์ของการกระทำนั้น เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและคล้อยตามอุดมการณ์นั้นได้ด้วยตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ประโยคเงื่อนไข

ตัวอย่างที่ 60

처녀가 없으면 잔살림은 누가 하겠소
 tɕʰɔnjɔga ɔpsimjɔn tɕansallimɔn nugu haɕtso
 หากไม่มีสาวโสดแล้วใครจะหาเลี้ยงครอบครัว

(เรื่อง หมู่บ้านแสนสำราญ หน้า 210)

การใช้โครงสร้างประโยคจากตัวอย่างที่ 60 แสดงให้เห็นถึงเงื่อนไขและผลลัพธ์ที่จะเกิดตามมา ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องหมู่บ้านแสนสำราญ ซึ่งเป็นตอนที่ข้าราชการของราชามังกรมาจับตัวคนในหมู่บ้านแสนสำราญเพื่อพาไปพบราชามังกรในเมืองบาดาล ผู้คนในหมู่บ้านนั้นต่างก็เสนอตัวเองให้ไปเป็นของเซ่นไหว้ แม้กระทั่งผู้หญิงที่ยังไม่แต่งงานนี้ด้วย แต่คนอื่นในหมู่บ้านก็ปฏิเสธข้อเสนอนี้ด้วยการใช้ประโยคเงื่อนไขแสดงเหตุผลว่า “หากไม่มีสาวโสด” ผลลัพธ์ที่ตามมาคือ “ใครจะคนหาเลี้ยงครอบครัว” สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของลูกสาวที่ยังไม่แต่งงานและอาศัยอยู่กับครอบครัว นั่นคือ การช่วยครอบครัวทำงานหาเลี้ยงชีพ

1.2.3 หน้าที่ของพ่อแม่

หลักปรัชญาที่สำคัญอย่างหนึ่งของลัทธิขงจื๊อคือการที่เชื่อว่าธาตุแท้ดั้งเดิมของมนุษย์นั้นดีงาม การที่มนุษย์มีทั้งคนดีและคนเลวเป็นเพราะสภาพแวดล้อมและการศึกษา เพราะฉะนั้นการที่จะทำให้มนุษย์เป็นคนดีได้จะต้องเน้นที่การศึกษาของเยาวชน (ทองแถม นาถจำนง และปรกรณ์

ลิมปนูสรณ์, 2551, หน้า 61) ดังนั้นภาระหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของบิดามารดาคือการเลี้ยงดูบุตรธิดาให้มีสุขภาพแข็งแรงและต้องอบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรมให้ลูกเป็นคนดี ไม่กระทำความชั่ว ยิ่งไปกว่านั้นอีกหน้าที่หนึ่งที่สำคัญของพ่อแม่ คือการหาผู้ครองที่ดีให้ลูก เพราะการแต่งงานของลูกนั้นจะส่งผลต่อการสืบเชื้อสายวงศ์ตระกูลและเมื่อแต่งงานแล้วทางครอบครัวก็จะได้แรงงานที่หาเลี้ยงครอบครัวเพิ่มเติม ดังนั้นพ่อแม่จึงต้องเป็นผู้คัดเลือกผู้ครองให้แก่ลูก ๆ เพื่อเลือกลูกสะใภ้และลูกเขยที่มีคุณสมบัติเพียบพร้อมและดีที่สุด กล่าวได้ว่า การแต่งงานของชาวเกาหลีใต้โดยเฉพาะในสมัยก่อน การแต่งงานนั้นไม่ใช่เพียงเรื่องของคนสองคน แต่จะนับว่าเป็นเรื่องของครอบครัวสองครอบครัวก็ได้

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้พบว่ากลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์เป็นกลวิธีที่สามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมในเรื่องหน้าที่ของผู้ที่เป็นพ่อแม่ ด้วยตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ศัพท์เพื่อแสดงการกระทำของพ่อแม่

ตัวอย่างที่ 61

김 첨지가 며느리를 맞았어
kim tɕʰomtɕiga mjɔnʰilil matɕatsɔ
ตาแก่คีมีรับลูกสะใภ้เข้ามาเป็นคนในครอบครัว

(เรื่อง ลูกสะใภ้จอมผายลม หน้า 38)

ตัวอย่างที่ 62

부자 영감은 세 아들을 장가보내 며느리가 셋 있었어
putɕa jɔŋgamɪn se adilil tɕangabone mjɔnʰiliga set itsɔtsɔ
ท่านเศรษฐีเฒ่าส่งลูกชาย 3 คนแต่งงานและมีลูกสะใภ้ 3 คน

(เรื่อง เมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ด หน้า 84)

ตัวอย่างที่ 63

직녀의 나이가 차자 하늘나라 임금님은 소 모는 일을 하는 견우를 신랑으로 삼았어
tɕinŋjɔe naiga tɕʰatɕa hanʰnala imŋimnimɪn so monin ilil hanin kjonulil sinlanŋilo samatsɔ
หลังจากที่ชึงนยอายุถึงเกณฑ์ที่จะแต่งงาน พระราชาแห่งสวรรค์จึงกำหนดให้คยอนูที่ทำงานเป็นคนไล่ต้อนวัวเป็นเจ้าบ่าว

(เรื่อง หมูมเลี้ยงวัวกับสาวทอผ้า หน้า 212)

การใช้คำศัพท์ “รับลูกสะใภ้เข้ามาเป็นคนในครอบครัว” ในตัวอย่างที่ 61 “ส่งลูกชายแต่งงาน” ในตัวอย่างที่ 62 และ “กำหนดให้เป็นเจ้าบ่าว” ในตัวอย่างที่ 63 แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของพ่อแม่ นั่นคือการหาคู่ครองให้แก่บุตรและธิดาของตนเอง ก่อนแต่งงานนั้นลูกถือว่าอยู่ในความดูแลของพ่อแม่ ดังนั้นพ่อแม่จึงเป็นคนที่เลือกสรรคู่ครองให้แก่ลูก และจะคัดเลือกผู้ที่ดีและมีคุณสมบัติเพียงพอร่วมให้เข้ามาเป็นคนในครอบครัว สิ่งนี้สื่อให้เห็นว่านอกจากคู่บ่าวสาวที่จะต้องแต่งงานกันแล้ว บุคคลที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการแต่งงานคือพ่อแม่ของคู่บ่าวสาว

1.3 อุดมการณ์เรื่องครอบครัว

แนวคิดของชาวเกาหลีใต้ในยุคปัจจุบันส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากลัทธิขงจื้อเป็นหลัก ลัทธิขงจื้อให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวมากที่สุด ครอบครัวนั้นเป็นหน่วยประกอบที่เล็กที่สุดของสังคมและยังเป็นรากฐานที่สำคัญของสังคมอีกด้วย สังคมเกาหลีใต้เป็นสังคมที่เน้นการพึ่งพาอาศัยกันของคนในครอบครัว ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศชาติบ้านเมืองเกิดมาจากความรักใคร่กลมเกลียวกันของคนในครอบครัว (อุดมพร อมรธรรม, 2555, หน้า 42) ดังนั้นสิ่งสำคัญที่สุดคือการให้ความรัก ความเอาใจใส่ และให้ความสำคัญกับคนในครอบครัว ทั้งพ่อ แม่ พี่ น้อง รวมไปถึงญาติ ๆ ในวงศ์ตระกูลและบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว นอกจากครอบครัวของตนเอง บุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกันก็ถือว่าเป็นครอบครัวเดียวกันด้วย เพราะคนเกาหลีใต้มีแนวคิดที่ว่า ประเทศคือบ้าน คนในประเทศเดียวกันจึงเป็นเสมือนคนในครอบครัวเดียวกัน

ในงานวิจัยนี้พบชุดความคิดย่อย 3 ชุดความคิดที่เกี่ยวกับอุดมการณ์เรื่องครอบครัว ได้แก่ 1) ทุกคนต้องแต่งงานและมีครอบครัว 2) คนในครอบครัวเดียวกันต้องรักใคร่กลมเกลียวและคอยช่วยเหลือกัน และ 3) คนในสังคมเดียวกันเปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน โดยกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์มีรายละเอียดและตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.3.1 ต้องแต่งงานและมีครอบครัวจึงจะมีความสุข

ตามข้อมูลสถิติจากเอกสารของ 2002 International Social Survey Program และเอกสารการสำรวจสังคมเกาหลีใต้โดยรวมปี 2003 ได้นำเสนอผลสำรวจเกี่ยวกับทัศนคติการแต่งงานของประชากรในประเทศต่าง ๆ ด้วยคำถามที่ว่า “โดยมากแล้วผู้ที่สมรสแล้วมีความสุขมากกว่าผู้ที่ยังไม่ได้สมรสหรือไม่” จากผลสำรวจพบว่าชาวเกาหลีใต้มีทัศนคติดั้งเดิมเกี่ยวกับการสมรสอยู่ในระดับที่สูง กล่าวคือ คนส่วนใหญ่ในสังคมยังคงคิดว่าผู้ที่แต่งงานจะมีความสุขกว่าผู้ที่ไม่ได้แต่งงาน (ศิษุ อิน, 2559, หน้า 115-116) สิ่งที่แสดงถึงความสำเร็จในชีวิตได้อย่างหนึ่ง คือการแต่งงาน คนที่แต่งงานมีครอบครัวและมีลูกหลานสืบสกุล ถือว่าเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต และชีวิตจะมีแต่ความสุข ส่วนผู้ที่ไม่ได้แต่งงาน จะพบเจอแต่ความยากลำบากเพราะต้องทำงานหา

เลี้ยงตนเอง ชีวิตจะไม่มีความสุขและเหมือนขาดบางสิ่งบางอย่างไป ไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงผู้ที่แต่งงานแล้วแต่ไม่มีลูกหลานด้วย เพราะเมื่อแก่ตัวลงไปก็จะมีคนคอยดูแล แม้ว่าจะแต่งงานแล้วแต่หากไม่มีลูกหลานถือว่าชีวิตยังไม่ประสบความสำเร็จ จากการศึกษาพบว่าการเลือกใช้คำศัพท์เป็นกลวิธีที่สื่ออุดมการณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องครอบครัวในชุดความคิดที่ว่าต้องแต่งงานและมีครอบครัวถึงจะมีความสุข ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงลักษณะของผู้ที่แต่งงานและผู้ที่ไม่แต่งงาน

ตัวอย่างที่ 64

소원이라고? 글썄, 섹시를 얻어 장가를 들면 좋겠지만...

sowonolago kilse seksilil cwdo tçangalil tilmjon tçokettçiman

ความปรารถนาฉันหรือ ไม่รู้สิ หากได้ภรรยาแต่งงานด้วยก็คงจะดี...

(เรื่อง เทพธิดากับคนตัดฟัน หน้า 65)

จากตัวอย่างที่ 64 ประโยค “หากได้ภรรยาแต่งงานด้วยก็คงจะดี” ข้างต้นเป็นคำพูดของคนตัดฟันในเรื่องเทพธิดากับคนตัดฟัน ซึ่งเป็นตอนที่คนตัดฟันช่วยกวางไว้จากการตามล่าของนายพราน กวางจึงให้พรเป็นการตอบแทนบุญคุณนั้น คนตัดฟันจึงได้กล่าวว่าความปรารถนาของเขาคือการแต่งงาน คำตอบของคนตัดฟันนี้แสดงให้เห็นว่าเขาให้ความสำคัญกับการแต่งงานเป็นอย่างมาก สิ่งที่ในชีวิตนี้ต้องทำให้ได้คือการแต่งงาน ซึ่งความคิดของคนตัดฟันยังสะท้อนให้เห็นความคิดของชาวเกาหลีใต้ด้วยว่าในความคิดของชาวเกาหลีใต้การแต่งงานคือสิ่งที่สำคัญที่สุด และอาจจะสำคัญกว่าเงินทองหรือหน้าที่การงานก็ได้ คนที่ได้แต่งงานนั้นจะถือว่าเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต

ตัวอย่างที่ 65

한일로 올라간 나무꾼은 사랑하는 아내와 아이들을 만나서 행복하게 잘 살았다

hanillo ollagan namuk'unin salanhanin anewa aidilil mannasw henbokhage tçal salatt'anda

คนตัดฟันที่ขึ้นไปบนสวรรค์ได้พบกับภรรยาและลูก ๆ ที่รัก และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

(เรื่อง เทพธิดากับคนตัดฟัน หน้า 69)

ตัวอย่างที่ 65 มีการใช้คำว่า “ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข” เพื่อแสดงลักษณะและสภาพของครอบครัวที่อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน ตัวอย่างข้างต้นมาจากตอนที่นางฟ้าที่กลายเป็นภรรยาคนตัดฟืนได้รู้ความจริงว่าสามีตนเองเป็นคนนำชุดปีกไปซ่อน เมื่อนางฟ้าได้ชุดปีกกลับมาจึงสวมชุดและบินกลับไปบนสวรรค์พร้อมกับลูก ๆ คนตัดฟืนจึงได้ขึ้นสวรรค์เพื่อไปตามหาลูกและภรรยาตนเอง เมื่อพบกันแล้วจึงใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ลักษณะของคนตัดฟืนและครอบครัวทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นภาพว่าการมีครอบครัวและการได้อยู่ด้วยกันกับครอบครัวนั้นจะทำให้ชีวิตมีความสุข

ตัวอย่างที่ 66

그 뒤로 할아버지와 할머니는 손자와 함께 오래오래 행복하게 잘 살았다
ki twilo halabotciwa halmcninin sontcawa hamk'e olcölc henbokhage tcal salatt'e
หลังจากนั้นคุณปู่กับคุณย่าก็ใช้ชีวิตอยู่กับหลานชายอย่างมีความสุขไปนานแสนนาน

(เรื่อง เนินเขาสามปี หน้า 95)

ตัวอย่างที่ 66 มีการใช้คำว่า “ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขไปนานแสนนาน” เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะและสภาพของคนในสังคมที่ใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัว ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องเนินเขาสามปี ซึ่งเป็นเรื่องที่กล่าวถึงคุณปู่คนหนึ่งที่ถูกกรรมเนินเขาสามปี เหตุที่เรียกเนินเขาสามปีนี้เพราะมีความเชื่อกันว่าหากใครหล่มบริเวณเนินเขา นี้จะมีชีวิตอยู่ได้อีกเพียงสามปีนั่นเอง เมื่อกลับมาบ้านหลานชายเห็นคุณปู่เป็นทุกข์เกี่ยวกับเรื่องนี้จึงเสนอขึ้นมาว่าถ้าอย่างนั้นก็ให้คุณปู่ลี้ลงจากเนินเขาสามปีนั้นอีกหลายรอบจะได้มีชีวิตอยู่ได้มากกว่าสามปี หลังจากนั้นคุณปู่ก็ใช้ชีวิตอย่างดีเรื่อยมากับครอบครัวของเขา จากกลวิธีการใช้คำศัพท์ข้างต้นทำให้ผู้อ่านเห็นภาพว่าหากใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวแล้วชีวิตก็จะมีมีความสุขและสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างยาวนาน

ตัวอย่างที่ 67

할머니는 개와 돼지를 기르며 외로움을 달랬지
halmcninin kewa twetcihil kilimjo weloumil tallettci
คุณย่าเลี้ยงสุนัขและหมูไว้ช่วยคลายเหงา

(เรื่อง หมูชื่อจจา หน้า 142)

ตัวอย่างที่ 68

하루는 할머니가 뜰에 나무를 뜯으러 나가고
halunin halmcniga tile namulil t'inilc nagago
วันหนึ่งคุณย่าออกไปที่ไร่เพื่อเก็บผัก

(เรื่อง หมูชื่อจจา หน้า 142)

จากตัวอย่างที่ 67 ตัวอย่างที่ 68 มาจากนิทานเรื่องหมู้อัจฉาที่ได้กล่าวถึงลักษณะของคุณย่าที่เป็นตัวละครหลักของเรื่อง โดยมีการใช้คำศัพท์ว่า “ช่วยคลายเหงา” เพื่อแสดงสภาพของคนที่ไม่มีความรอบค้วว่าต้องอยู่คนเดียวอย่างโดดเดี่ยว ดังนั้นจึงต้องเลี้ยงสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ ไว้เพื่อช่วยคลายเหงา และมีการใช้คำศัพท์ว่า “ออกไปที่ไร่เพื่อเก็บผัก” เพื่อแสดงสภาพของผู้ที่ไม่มีลูกหลานว่าคนเหล่านั้นแม้จะอายุมากแล้วแต่ก็ต้องออกไปทำงานเพื่อหาเลี้ยงตนเอง จากตัวอย่างข้างต้นจะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพของผู้ที่ไม่แต่งงานหรือไม่มีครอบครัวได้อย่างชัดเจน ซึ่งสิ่งนี้จะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามชุดความคิดที่ว่าต้องแต่งงานมีครอบครัว ชีวิตถึงจะดีและมีความสุข

ตัวอย่างที่ 69

어머니는 날마다 고개 너머 마을에 품팔이 일을 하러 다녔지
 omwinin nalmada koge nomo maile p^hump^hali ilil halw tanjottci
 ทุก ๆ วันแม่จะไปหมู่บ้านบนภูเขาฝั่งตรงข้ามเพื่อรับจ้างทำงาน

(เรื่อง สองพี่น้องที่กลายเป็นพระอาทิตย์และพระจันทร์ หน้า 224)

จากตัวอย่างที่ 69 มีการใช้คำศัพท์ว่า “ไปหมู่บ้านบนภูเขาฝั่งตรงข้ามเพื่อรับจ้างทำงาน” เพื่อแสดงให้เห็นสภาพของคนในสังคมที่ไม่มีคู่ครอง โดยปกติแล้วในสังคมเกาหลีผู้ชายจะเป็นแรงงานหลักของครอบครัว จะเป็นคนที่ออกไปทำงานหาเงินนอกบ้าน หากแต่งงานแล้วสามีจะออกไปทำงานนอกบ้านและภรรยาจะอยู่เพียงในบ้านและมีหน้าที่รับผิดชอบทำงานบ้านเท่านั้น แต่ตัวอย่างข้างต้นได้กล่าวถึงแม่ ซึ่งเป็นผู้หญิงที่แต่งงานแล้วแต่ไม่มีคู่ครองว่ายังจะต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัวแทนสามีของตนเอง สิ่งนี้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจได้ว่าผู้ที่ไม่มีความรอบค้วในชีวิตก็จะลำบาก ต้องทำงานเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัวตนเอง

1.3.2 คนในครอบครัวเดียวกันต้องรักใคร่กลมเกลียวกัน

อุดมพร อมรธรรม (2555, หน้า 42) ได้อธิบายเกี่ยวกับคุณธรรม “ดี” หรือความเคารพใคร่และปรองดองระหว่างญาติมิตร พี่น้อง ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักคุณธรรมที่สำคัญของขงจื้อไว้ว่า การเคารพใคร่ปรองดองกันระหว่างญาติพี่น้องจะช่วยคุ้มครองป้องกันภัยและทำให้เกิดแต่ความสุข ความรักใคร่ปรองดองนี้สามารถเกิดขึ้นได้จากสถาบันที่เล็กที่สุดอย่างครอบครัว มนุษย์ที่รวมตัวกันอย่างเข้มแข็งและกลมเกลียวย่อมต้านทานภัยพิบัติที่จะเกิดแก่หมู่ของตนเองได้ ดังนั้นความรักใคร่กลมเกลียวกันของสมาชิกในครอบครัวถือเป็นคุณธรรมที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง ที่ทุกคนในสังคมต่างก็ยึดถือและปฏิบัติ จากการศึกษาพบว่าการเลือกใช้คำศัพท์และการเลือกใช้โครงสร้างประโยคเป็นกลวิธีที่สื่ออุดมการณ์นี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องครอบครัวในชุดความคิดที่ว่าคนในครอบครัวเดียวกันต้องรักใคร่กลมเกลียวกัน ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำที่สื่อถึงความรักของคนในครอบครัว

ตัวอย่างที่ 70

둘은 알콩달콩 재미나게 살았지
tulil alk^hondalk^hon t̚ɛminage salatt̚ɕi
ทั้งสองคนอยู่ด้วยกันอย่างสนุกสนานรักใคร่กลมเกลียว

(เรื่อง หนุ่มอยากจนกับตะขาบหนึ่งพันปี หน้า 13)

ตัวอย่างที่ 71

연오랑과 세오녀는 하루하루를 정답고 행복하게 지냈어
wnolangwa seonjonin haruharulil t̚ɛndapgo hɛnbokhage t̚ɕinets̚o
ยอนโอรังกับเซโอนยอใช้ชีวิตในแต่ละวันอย่างรักใคร่และมีความสุข

(เรื่อง ยอนโอรังกับเซโอนยอ หน้า 197)

จากตัวอย่างที่ 70 และตัวอย่างที่ 71 มีการใช้คำศัพท์ที่ว่า “รักใคร่กลมเกลียว” และ “อย่างรักใคร่และมีความสุข” เพื่อแสดงลักษณะของครอบครัวที่ดีในสังคม โดยตัวอย่างข้างต้นได้กล่าวถึงความรักใคร่กลมเกลียวกันของสามีภรรยา ซึ่งการรักใคร่กลมเกลียวกันนี้เป็นสิ่งที่คนในครอบครัวเดียวกันควรมี เมื่อคนในครอบครัวเดียวกันมีความรักและห่วงใยให้แก่กันและกัน ชีวิตในแต่ละวันก็จะมีแต่ความสุข กลวิธีการใช้คำศัพท์นี้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนและยังเป็นการย้ำเตือนผู้อ่านอีกด้วยว่าคนในครอบครัวเดียวกันควรรักใคร่กัน

2) การใช้โครงสร้างประโยค

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่าการใช้โครงสร้างประโยคเป็นเหตุเป็นผลและประโยคขัดแย้งเพื่อสื่อถึงอุดมการณ์เรื่องครอบครัว ซึ่งการใช้ประโยคเป็นเหตุเป็นผลนี้จะกล่าวถึงเหตุและผลของการกระทำนั้น ส่วนประโยคขัดแย้งจะแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งหรือความแตกต่างกันระหว่างฐานะครอบครัวที่ยากจนและการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งสองกลวิธีดังกล่าวจะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและคล้อยตามชุดความคิดที่ว่าคนในครอบครัวเดียวกันต้องรักใคร่กลมเกลียวกัน ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ประโยคเป็นเหตุเป็นผล

ตัวอย่างที่ 72

부부는 마음이 곱고 정답게 잘 지내서 마을 사람들의 부러움을 샀지
pubunin maimi kopgo t̄ɔŋdapge t̄ɕal t̄ɕines̄ɔ maɪ salamd̄ɦle pulumil satt̄ɕi
เพราะสามีภรรยา**มีจิตใจดีและอยู่อย่างรักใคร่กัน** คนในหมู่บ้านจึงเกิดความอิจฉา

(เรื่อง ยอนโอรังกับเซโอนยอ หน้า 192)

จากตัวอย่างที่ 72 มีการใช้โครงสร้างประโยคแบบเป็นเหตุเป็นผลที่ว่า “เพราะ...จึง...” เพื่อแสดงให้เห็นถึงเหตุและผลของการกระทำของคนในสังคม ตัวอย่างข้างต้นสื่อให้เห็นว่าลักษณะของครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวรักใคร่ปรองดองกันนั้นเป็นลักษณะที่ทุกคนในสังคมต้องการ เมื่อเห็นครอบครัวใดก็ตามที่มีลักษณะแบบนั้นชาวบ้านคนอื่น ๆ จะเกิดความอิจฉาและต้องการให้ครอบครัวของตัวเองเป็นแบบนั้นเช่นกัน การใช้โครงสร้างประโยคแบบเป็นเหตุเป็นผลนี้จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและคล้อยตามชุดความคิดเรื่องการรักกันของคนในครอบครัวเดียวกันได้ง่ายมากขึ้น

ข. การใช้ประโยคขัดแย้ง

ตัวอย่างที่ 73

가난한 살림이지만 오순도순 정답게 지냈지
kananhan sallimit̄ɕiman osundosun t̄ɔŋdapge t̄ɕinett̄ɕi
แม้ว่าจะมีฐานะยากจน**แต่ก็ใช้ชีวิตอย่างอ่อนน้อมและรักใคร่กัน**

(เรื่อง บ่อน้ำอ่อนเยาว์ หน้า 116)

ตัวอย่างที่ 74

살림은 넉넉하지 않았지만 오순도순 행복했지
sallim̄in noknokhat̄ɕl anatt̄ɕiman osundosun henbokhett̄ɕi
แม้ว่าฐานะทางบ้านจะไม่ได้พอมือพอกิน**แต่ก็มีความสุข รักใคร่กลมเกลียวกัน**

(เรื่อง นกที่มีห้าหางห้าจะงอยปาก หน้า 178)

จากตัวอย่างที่ 73 และตัวอย่างที่ 74 มีการใช้โครงสร้างประโยคขัดแย้งคำว่า “แต่” เพื่อเชื่อมประโยคสองประโยคที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำหรือลักษณะของคนในสังคมที่ขัดแย้งกัน จากตัวอย่างข้างต้นกล่าวถึงคนในสังคมที่มีฐานะยากจน โดยทั่วไปแล้วชีวิตของคนจนนั้นมักจะไม่ค่อย

ดีเพราะความเป็นอยู่ที่ขัดสน ด้วยเหตุนี้ชีวิตคนจนจึงมักมีแต่ความทุกข์ แต่ในนิทานเกาหลีได้นำเสนอว่าคนจนก็มีความสุขได้หากคนในครอบครัวรักใคร่และปรองดองกัน ตัวอย่างข้างต้นสื่อให้เห็นว่าชาวเกาหลีใต้ให้ความสำคัญกับความรักและความปรองดองของคนในครอบครัวเป็นอย่างมาก สิ่งนี้เป็นการย้ำเตือนผู้อ่านว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการรักกันของคนในครอบครัว และสร้างภาพให้แก่ผู้อ่านเห็นว่าครอบครัวใดก็ตามที่มีคนในครอบครัวรักใคร่ปรองดองกันแล้วแม้จะมีฐานะยากจนแต่ชีวิตก็มีความสุขได้

1.3.3 คนในสังคมเดียวกันเปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน

สังคมของเกาหลีใต้ในสมัยก่อนมีแนวคิดที่ว่าประเทศคือบ้าน และให้คำนิยามกษัตริย์หรือจักรพรรดิที่ครองราชย์อยู่ในขณะนั้นว่าดำรงฐานะเป็นบิดาของประชาชนมากกว่าการเป็นผู้นำประเทศ ในภาษาเกาหลีคำว่า “ประเทศ” คือ 국가 /kukka/ ซึ่งเป็นการนำคำว่า 국 /kuk/ ที่หมายถึง ชาติ และ 가 /ka/ ที่หมายถึงบ้านหรือครอบครัว มารวมกัน ดังนั้นกษัตริย์จึงเป็นเพียงหัวหน้าครอบครัวเท่านั้น ไม่ใช่ตัวแทนทางสถาบันทางสังคมใด ๆ (Choi Joon Shik, 2016, หน้า 165) ด้วยเหตุนี้ชาวเกาหลีใต้จึงมักจะเรียกคนอื่น ๆ ในสังคมที่ไม่ได้รู้จักด้วยคำเรียกที่ใช้เรียกคนในครอบครัว ยกตัวอย่างเช่น เรียกผู้ชายที่มีอายุที่เพิ่งเจอกันครั้งแรกบนรถไฟใต้ดินว่า 아저씨 /atcs'i/ ที่แปลว่า ลุง หรือเรียกหญิงชราที่ขายของให้ว่า 할머니 /halmoni/ ที่แปลว่า ย่าหรือยาย ซึ่งทั้งสองคำนี้เป็นคำที่ใช้เรียกคนในครอบครัว

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องครอบครัวในชุดความคิดที่ว่าคนในสังคมเดียวกันเปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำเรียกญาติในคำเรียกขาน

ตัวอย่างที่ 75

할아버지, 무얼 만들고 계세요?
 halabotci muol maldilgo kjesejo
 คุณปู่ทำอะไรรอยู่หรือขอรับ

(เรื่อง คนเกียจคร้านกลายเป็นวัว หน้า 56)

ตัวอย่างที่ 76

이웃집 할머니
iuttɕip halmɔni
คุณย่าในหมู่บ้าน

(เรื่อง ใครจะได้กินต็อก หน้า 202)

จากตัวอย่างที่ 75 มีการใช้คำว่า 할아버지 (คุณปู่) เรียกชายชราที่เพิ่งเจอกันข้างถนนครั้งแรก ซึ่งคำนี้เป็นคนที่ใช้เรียกปู่ตนเอง และตัวอย่างที่ 76 มีการใช้คำว่า 할머니 (คุณย่า) เรียกหญิงชราที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน แต่ไม่ใช่ย่าแท้ ๆ ของตนเอง ซึ่งจะเห็นได้ว่าทั้งสองคำนี้เป็นคำที่ใช้เรียกคนในครอบครัว แต่ในสังคมเกาหลีใต้สามารถใช้คำเหล่านี้เรียกผู้อื่นในสังคมได้

2) การใช้อุปลักษณเชิงภาพพจน์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่าการใช้กลวิธีทางภาษาอย่างการใช้อุปลักษณเชิงภาพพจน์สามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เรื่องครอบครัวได้ โดยการใช้อุปลักษณเชิงภาพพจน์นี้เป็นการนำสิ่งที่มีร่วมกันหรือคล้ายคลึงกันของของ 2 สิ่งมาเปรียบเทียบกัน ในชุดความคิดนี้นักกลวิธีการใช้อุปลักษณเชิงภาพพจน์มานำเสนออุดมการณ์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นของคนในสังคมที่เปรียบเสมือนคนในครอบครัว ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 77

영리한 머슴과 친형제처럼 잘 살았다고 해
joŋŋihan mɔsimgwa tɕ^hinhjɔntɕetɕ^hɔlɔm tɕal salatt'ago he
อยู่อย่างสุขสบายดีกับบ่าวรับใช้ชายที่เป็นเหมือนพี่น้องแท้ ๆ

(เรื่อง วิญญาณเรื่องเล่า หน้า 11)

จากตัวอย่างที่ 77 ใช้อุปลักษณเชิงภาพพจน์กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจ้านายและบ่าวรับใช้ว่าทั้งสองคนสนิทสนมกันมากจนเป็นเหมือนพี่น้องที่มาจากครอบครัวเดียวกัน แม้ว่าความจริงแล้วทั้งสองคนจะไม่มี ความเกี่ยวข้องกันทางสายเลือดก็ตาม นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงบ่าวรับใช้ที่คอยดูแลปรนนิบัติเจ้านายอย่างดีอยู่เสมอ แม้กระทั่งตอนที่เจ้านายถูกวางแผนฆ่า เขาก็พยายามช่วยชีวิตเจ้านายให้รอดจากการถูกบงการด้วย ส่วนเจ้านายเองก็เอ็นดู และรู้สึกขอบคุณบ่าวรับใช้ที่ช่วยเหลือตนเองมาตลอดเช่นกัน กล่าวได้ว่า เนื่องจากความสัมพันธ์ของทั้งสองคนนั้นดีต่อกันมาก จึงนำความสัมพันธ์นี้มาเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องแท้ ๆ ซึ่งพี่น้องที่เกิดในครอบครัว

เดียวกันมักจะรัก ห่วงใย และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในทัศนคติของชาวเกาหลีใต้แล้วแม้ไม่ใช่คนในครอบครัวเดียวกันหรือมีสายเลือดเดียวกัน แต่หากมีความใกล้ชิดหรือสนิทสนมกันมากก็สามารถนับว่าเป็นพี่น้องแท้ ๆ กันได้

1.4 อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส

เดือนเพ็ญ เด่นจรัส (2556, หน้า 100-101) ได้สรุปใจความคำสอนของลัทธิขงจื๊อเกี่ยวกับเรื่องความอาวุโสไว้ว่า การเคารพผู้อาวุโสเป็นบุญกุศลทั้งของรัฐและของประชากรราษฎร เพราะแต่ก่อนมาแล้วทั้งนักปราชญ์และกษัตริย์ล้วนแต่เคารพและยกย่องผู้มีคุณธรรมและผู้สูงอายุ ผู้อาวุโสคือผู้เฒ่าผู้แก่ที่ผ่านประสบการณ์มายาวนาน เป็นบุคคลสำคัญรองจากผู้บังเกิดเกล้าของเรา ความรู้และความดีของพวกเขาเหล่านั้นเป็นสิ่งที่คนรุ่นหลังควรนำมาใช้เป็นบทเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับความอาวุโสในเกาหลีใต้มีรากฐานมาจากลัทธิขงจื๊อเกียงอิน ปาร์ค (2549, หน้า 32) กล่าวว่าหลักคุณธรรมที่สำคัญของขงจื๊ออย่างหนึ่ง คือ ‘孝 /hjo/’ หมายถึง ความกตัญญูของลูกที่มีต่อพ่อแม่ และ ‘礼 /tce/’ หมายถึง ความนอบน้อมถ่อมตนของน้องชายที่มีต่อพี่ชาย สิ่งนี้รวมไปถึงท่าทีของผู้น้อยที่มีต่อผู้ใหญ่ด้วย ดังนั้นคนเกาหลีใต้ที่ได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื๊อ จึงมีแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมว่า ผู้ที่เป็นลูกต้องกตัญญูต่อพ่อแม่ และพ่อแม่ก็ต้องรักลูกเช่นกัน น้องชายต้องต้องปฏิบัติต่อพี่ชายอย่างสุภาพเรียบร้อย ส่วนพี่ชายนั้นก็จะต้องดูแลน้องอย่างดี คุณธรรมสองอย่างนี้ถือเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต การเจริญเติบโต รวมไปถึงความมั่นคงในชีวิตด้วย เรียกได้ว่าเป็นสิ่งที่คนเกาหลีใต้อึดถือปฏิบัติต่อกันเรื่อยมา ส่งผลให้ในปัจจุบันนี้คนเกาหลีใตียังคงให้ความสำคัญและตระหนักอยู่เสมอในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และผู้น้อย เนื่องจากระดับความอาวุโสนี้จะเป็นตัวกำหนดภาษาและการวางตัวของแต่ละคน สิ่งที่ใช้วัดระดับความอาวุโสคือ สถานภาพทางสังคมของแต่ละบุคคล ซึ่งสถานภาพทางสังคม หมายถึง ตำแหน่งของบุคคลในสังคม มีทั้งสถานภาพที่มีมาแต่กำเนิด เช่น เพศ อายุ สถานภาพที่ได้มาจากการเป็นสมาชิกในครอบครัว เช่น เป็นพ่อ เป็นพี่ชายคนโต และสถานภาพโดยความสามารถของบุคคล ที่ได้มาจากการใช้ความรู้หรือความสามารถ เช่น การเป็นครู เป็นตำรวจ โดยสถานภาพทางสังคมที่ถูกนำมาใช้วัดระดับความอาวุโสสมักจะเป็นอายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยพบว่าชุดความคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ความอาวุโสนั้นมีชุดความคิดเพียงชุดเดียว ได้แก่ ต้องเคารพผู้ที่อาวุโสกว่าตนเองเสมอ โดยกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์มีรายละเอียดและตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.4.1 ต้องเคารพผู้ที่อาวุโสกว่าตนเองเสมอ

ตามที่กล่าวไปข้างต้น สังคมเกาหลีเป็นสังคมที่ยังคงยึดติดกับระบบอาวุโสเป็นอย่างมาก โดยสิ่งที่สะท้อนให้เห็นระบบคิดเกี่ยวกับเรื่องความอาวุโสได้ดีที่สุดคือเรื่องของการใช้ภาษา เอกลักษณะที่เด่นชัดอย่างหนึ่งของภาษาเกาหลี คือ การใช้รูปภาษาแสดงการให้เกียรติ (Honorifics) ในภาษาเกาหลีจะแบ่งระดับการใช้ภาษาออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ ได้แก่ ภาษาสุภาพ (존댓말 /tɕondɛnmal/) และภาษาแบบเป็นกันเอง (반말 /panmal/) พจนานุกรมสำหรับผู้เรียนภาษาเกาหลี-ไทย ของเว็บไซต์สถาบันภาษาเกาหลีแห่งชาติ ได้นิยามความหมายของ ภาษาสุภาพ (존댓말) ไว้ว่า หมายถึง คำพูดสุภาพที่ใช้พูดยกย่องบุคคลหรือสิ่งของ ส่วนภาษาแบบเป็นกันเอง (반말) นั้นได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง คำที่ใช้พูดลดสถานะผู้ที่มีอายุหรือสถานะน้อยกว่าตนเอง ซึ่งเป็นคำที่ใช้ได้ง่ายและไม่เป็นทางการ ใช้ในกรณีที่สนิทสนมกันมากหรือไม่ทราบความสัมพันธ์ที่ชัดเจน การเลือกใช้คำและวิภัตติปัจจัยรูปสุภาพนี้จะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังเป็นสำคัญ กล่าวคือ ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟังจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบภาษาที่ใช้ในการสนทนา โดยผู้ที่มีอายุมากกว่าหรืออาวุโสกว่าจะใช้ภาษาระดับเป็นกันเอง เวลาพูดกับผู้น้อย ส่วนผู้ที่อายุน้อยกว่าหรืออาวุโสน้อยกว่าจะต้องใช้ภาษาระดับสุภาพเสมอเพื่อแสดงถึงการเคารพและยกย่อง

จากการศึกษาพบว่าการเลือกใช้คำศัพท์และการใช้คำและวิภัตติปัจจัยรูปสุภาพเป็นกลวิธีที่สื่ออุดมการณ์เรื่องอาวุโส โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงชุดความคิดที่ว่าต้องเคารพผู้ที่อาวุโสกว่าตนเองเสมอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่สื่อถึงความอ่อนน้อมและถ่อมตนของผู้น้อย

ตัวอย่างที่ 78

자라가 점잖게 물었지
 tɕalaga tɕomtɕange mulottɕi
 ตะพาบถามอย่างสุภาพ

(เรื่อง นิทานพยอลจูบู หน้า 74)

จากตัวอย่างที่ 78 คำว่า “อย่างสุภาพ” เป็นส่วนขยายของกริยา “ถาม” ซึ่งเป็นกริยาที่
 ตะพาบกระทำต่อกระต่าย ในที่นี้ กระต่ายและตะพาบเพิ่งเจอกันครั้งแรก ทว่าตะพาบได้ทราบมาก่อน
 แล้วว่ากระต่ายนั้นเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงบนบก หรือกล่าวได้ว่ากระต่ายคือผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่า
 ตะพาบ ดังนั้นตะพาบต้องยกย่องและให้ความเคารพต่อกระต่าย จึงได้ทำการถามอย่างสุภาพและ
 นอบน้อม

ตัวอย่างที่ 79

농부는 머리를 조아리며 송아지를 바쳤어
 nonbunin mlilil tcoalimjɔ sonatɕilil patɕʰwɔtso
 ชาวนาก้มศีรษะและถวายนมวัวให้

(เรื่อง หัวไชเท้าแลกกับลูกวัว หน้า 127)

จากตัวอย่างที่ 79 การใช้คำว่า “ก้มศีรษะ” ซึ่งเป็นกริยาที่ชาวนาได้ทำต่อเจ้าเมืองนั้นแสดงให้เห็นถึง
 เห็นถึงการนอบน้อมถ่อมตนของผู้มีต่อผู้ใหญ่ หากดูตามความหมายอย่างละเอียดของคำว่า
 조아리다 /tcoalida/ จะหมายถึง กริยาการก้มศีรษะจนหน้าผากแทบจะติดพื้นเพื่อแสดงถึง
 การเคารพหรือการอ่อนน้อม นอกจากนี้ยังใช้คำว่า 바쳤어 /patɕʰwɔtso/ ซึ่งมีรากศัพท์มาจาก
 คำกริยา 바치다 /patɕʰida/ ที่หมายถึง “ถวาย” คำนี้เป็นคำกริยาที่ใช้เฉพาะเวลามอบสิ่งของให้กับ
 ผู้ที่อยู่ในระดับสูงกว่าเท่านั้น และเนื่องจากเจ้าเมืองถือว่าเป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคม ทั้งยศและ
 ตำแหน่งสูงกว่าชาวนา ดังนั้นชาวนาจึงจำเป็นที่จะต้องแสดงความเคารพและทำตัวให้นอบน้อมถ่อม
 ตนต่อเจ้าเมืองอยู่เสมอ

2) การใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพ

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำและ
 วิภัติปัจจัยรูปสุภาพเพื่อสื่อถึงอุดมการณ์เรื่องความอาวุโสในชุดความคิดที่ว่าต้องเคารพผู้ที่อาวุโสกว่า
 ตนเองเสมอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำนามและการเติมวิภัติปัจจัยหลังคำนาม

ตัวอย่างที่ 80

아버님, 제가 따 드리겠습니다
 abonim tɕega t'a tiligogetsimnida
 คุณพ่อคะ ข้าจะเด็ดให้เองเจ้าคะ

(เรื่อง ลูกสะใภ้จอมพาล หน้า 43)

จากตัวอย่างที่ 80 คำว่า “คุณพ่อ หรือ 아버지 /abɔnim/” เป็นคำสุภาพที่ใช้เรียกหรือกล่าวถึงพ่อของสามีหรือพ่อของภรรยา จากตัวอย่างเป็นบทสนทนาระหว่างลูกสะใภ้และพ่อสามี ซึ่งพ่อสามีถือเป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าลูกสะใภ้ ดังนั้นเพื่อแสดงถึงการเคารพนับถือ ลูกสะใภ้จึงเรียกพ่อสามีว่า 아버지 /abɔnim/

ตัวอย่างที่ 81

토 선생을 모셔 가려고 왔습니다
tʰo sɔnsɛŋɯl mosjɔ kaljɔgo watsimnida
มาเพื่อมารับท่านกระต่ายไป

(เรื่อง นิทานพอลจูบู หน้า 74)

จากตัวอย่างที่ 81 เดิมทีคำว่า 선생 /sɔnsɛŋ/ มีหลายความหมาย ความหมายที่หนึ่ง หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพทางด้านการสอน ความหมายที่สอง หมายถึง ผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ หรือความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และความหมายที่สาม คือเป็นคำที่ใช้ติดกับนามสกุลหรือตำแหน่งเพื่อแสดงการยกย่องบุคคลนั้น ส่วนคำว่า 선생 /sɔnsɛŋ/ ที่ปรากฏในตัวอย่างข้างต้น เป็นบทสนทนาระหว่างตะพาบและกระต่าย ซึ่งตะพาบได้เรียกกระต่ายว่า 토 선생 /tʰo sɔnsɛŋ/ มาจากคำว่า 토끼 /tʰokʰi/ ที่แปลว่า กระต่าย และ 선생 /sɔnsɛŋ/ ที่ใช้ในความหมายที่สาม คือใช้ติดกับคำว่ากระต่ายเพื่อแสดงการยกย่องบุคคลนั้น ดังนั้น เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าตะพาบเคารพ และให้เกียรติกระต่ายจึงเรียกกระต่ายว่า “ท่านกระต่าย”

ตัวอย่างที่ 82

훈장님, 다락방에 올라가 꼴을 드시는 거지요?
huncanɲim talakbaje ollaga kʰulɯl tisinin kotɕijo
ท่านอาจารย์ขึ้นไปบนห้องใต้หลังคาแล้วกินน้ำผึ้งใช่ไหมขอรับ

(เรื่อง โถน้ำผึ้งของท่านอาจารย์ หน้า 110)

จากตัวอย่างที่ 82 คำว่า “훈장님 /huncanɲim/” มาจากคำนาม 훈장 /huncan/ ที่หมายถึง อาจารย์ และวิภัติปัจจัย 님 /nim/” ซึ่งเป็นวิภัติปัจจัยที่ใช้เติมหลังคำนามเพื่อเพิ่มความหมายของคำว่ากรยกย่องหรือความเคารพ ดังนั้นคำนี้จึงเป็นคำสุภาพที่ใช้เรียกอาจารย์ผู้สอนหนังสือให้กับเด็ก ๆ ในสถาบันการศึกษาสมัยก่อน จากตัวอย่างข้างต้นเป็นบทสนทนาระหว่างลูกศิษย์และอาจารย์ ดังนั้นเพื่อแสดงถึงการยกย่องและเคารพ ลูกศิษย์จึงเรียกอาจารย์ว่า “ท่านอาจารย์”

ข. การใช้คำกริยารูปสุภาพและการเติมวิภัติปัจจัยหลังคำกริยา

ตัวอย่างที่ 83

할아버지, 무얼 만들고 계세요?
 halabotɕi muol mandilgo kjesejo
 คุณปู่ทำอะไรอยู่หรือขอรับ

(เรื่อง คนเกียจคร้านกลายเป็นวัว หน้า 56)

จากตัวอย่างที่ 83 คำว่า 계세요 /kjesejo/ มีรากศัพท์มาจากคำกริยา 계시다 /kjesida/ ซึ่งเป็นรูปสุภาพของคำว่า 있다 /itt'a/ ที่หมายถึง “อยู่” รวมกับวิภัติปัจจัย 세요 /sejo/ ที่เป็นการลงท้ายประโยคแบบสุภาพ ในที่นี้เป็นคำพูดของชายหนุ่มคนหนึ่งที่เคยถามกับชายที่พบเจอโดยบังเอิญ ชายชราที่มีอายุมากกว่าชายหนุ่มจึงนับว่าเป็นผู้อาวุโส ดังนั้นชายหนุ่มต้องใช้ภาษาในระดับสุภาพเวลาสนทนากับชายชราเพื่อแสดงถึงความเคารพและนับถือ

ตัวอย่างที่ 84

법씨 한 톨이 어떻게 되었는지 보여 드리고겠습니다
 pjops'i han th'oli ot'ok'he twestnɨntɕi pojo tɕiligogetsɨmnida
 จะแสดงให้เห็นว่าทำอะไรกับเมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ดนั้นบ้างเจ้าคะ

(เรื่อง เมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ด หน้า 86)

จากตัวอย่างที่ 84 คำว่า 보여 드리고겠습니다 /pojo tɕiligogetsɨmnida/ มีรากศัพท์มาจากคำกริยา 보여 드리다 /pojo tɕilida/ ซึ่งเป็นรูปสุภาพของคำว่า 보여 주다 /pojo tɕuda/ ที่หมายถึง “แสดงให้เห็น” รวมกับวิภัติปัจจัย 겠 /get/ ซึ่งเป็นวิภัติปัจจัยที่แสดงความตั้งใจของผู้พูด และวิภัติปัจจัย 습니다 /sɨmnida/ ที่เป็นการลงท้ายประโยคแบบสุภาพในระดับที่สุภาพมากที่สุด จากตัวอย่างข้างต้นเป็นบทสนทนาระหว่างลูกสะใภ้และพ่อสามี เนื่องจากพ่อสามีถือว่าเป็นผู้ที่อาวุโสกว่า ดังนั้นลูกสะใภ้จึงจำเป็นต้องใช้คำและการลงท้ายประโยคในรูปสุภาพอยู่เสมอเพื่อแสดงถึงการยกย่องและเคารพต่อพ่อสามี

ตัวอย่างที่ 85

사또께 이 무를 바치겠습니다
 sat'ok'e i mulil patɕ'higetsɨmnida
 ข้าขอถวายหัวไชเท้านี้แก่เจ้าเมืองขอรับ

(เรื่อง หัวไชเท้าแลกกับลูกวัว หน้า 124)

จากตัวอย่างที่ 85 คำว่า **마치겠습니다** /patɕʰigetɕsimnida/ มีรากศัพท์มาจากคำกริยา **마치다** /patɕʰida/ ที่หมายถึง “ถวายเป็น” ซึ่งเป็นคำกริยาที่ใช้เฉพาะเวลามอบสิ่งของให้กับผู้ที่อยู่ในระดับสูงกว่าเท่านั้น รวมกับวิภัติปัจจัย **겠** /get/ ซึ่งเป็นวิภัติปัจจัยที่แสดงความตั้งใจของผู้พูด และวิภัติปัจจัย **습니다** /simnida/ ที่เป็นการลงท้ายประโยคแบบสุภาพในระดับที่สุภาพมากที่สุด ในที่นี้เป็นบทสนทนาระหว่างชาวนาและเจ้าเมือง เนื่องจากชาวนาปลูกหัวไชเท้าขนาดใหญ่ได้และถือว่าเป็นสิ่งพิเศษอย่างหนึ่ง เขาจึงตั้งใจนำสิ่งที่ดีที่สุดนั้นมามอบให้แก่เจ้าเมือง เจ้าเมืองถือว่าเป็นผู้มีอำนาจมากที่สุดในเมือง ดังนั้นเวลาที่สนทนากันชาวนาผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าเจ้าเมืองจึงต้องใช้คำและการลงท้ายประโยคในรูปสุภาพเพื่อแสดงถึงการเคารพและยกย่อง

1.5 อุดมการณ์ทางการเมือง

อุดมการณ์ทางการเมืองที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้นำเสนอการสร้างภาพเมืองในอุดมคติที่ว่าด้วยการปฏิบัติตนของผู้นำและประชาชนในประเทศ จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยพบว่าชุดความคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นมี 2 ชุดความคิดย่อย ได้แก่ 1) ผู้นำที่ดีต้องปกครองบ้านเมืองอย่างสงบสุข ใช้เหตุผลในการตัดสิน ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และสามารถเป็นที่พึ่งให้แก่ประชาชนได้ และ 2) ประชาชนต้องรักใคร่และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่กันอย่างสงบสุข โดยกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์มีรายละเอียดและตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.5.1 ผู้นำที่ดีต้องปกครองบ้านเมืองอย่างสงบสุข ใช้เหตุผลในการตัดสิน ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และสามารถเป็นที่พึ่งให้แก่ประชาชนได้

ลัทธิขงจื้อได้สอนเกี่ยวกับหลักการปกครองบ้านเมืองไว้ว่าผู้ปกครองหรือนักการเมืองต้องอบรมคุณธรรมให้มีในตนเองก่อนแล้วถึงจะบริหารบ้านเมืองให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและทำให้บ้านเมืองสงบสุขได้ (เดือนเพ็ญ เด่นจรัส, 2556, หน้า 41) ดังนั้นเกาหลีได้นำแนวคิดของลัทธิมาใช้เป็นแนวทางในการปกครองบ้านเมืองและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตจึงมีความคิดเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำที่ดีหรือผู้นำในอุดมคติดังนี้ ผู้นำที่ดีควรปกครองบ้านเมืองอย่างสงบสุข ประชาชนไม่มีเรื่องเดือดร้อน อยู่กันอย่างสุขสบาย ผู้นำต้องใช้เหตุผลในการตัดสินใจและตัดสินอย่างเป็นธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่นทั้งผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชน นอกจากนี้หากประชาชนพบเจอปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ผู้นำต้องมีความสามารถที่จะช่วยแก้ไขปัญหาที่แทนประชาชนได้ ผลการศึกษาพบกลวิธีที่สื่ออุดมการณ์นี้ 2 กลวิธี ดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบกลวิธีทางภาษาที่ใช้การเลือกคำศัพท์เพื่อสื่อถึงอุดมการณ์ทางการเมือง ในชุดความคิดที่ว่าผู้นำที่ดีต้องปกครองบ้านเมืองอย่างสงบสุข ใช้เหตุผลในการตัดสิน ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และสามารถเป็นที่พึ่งให้แก่ประชาชนได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงพฤติกรรมหรือลักษณะของผู้นำที่ดี

ตัวอย่างที่ 86

연오랑은 대화국을 평화롭게 다스리며 사람들에게 존경을 받았지
jonolanin teh wagukil p^hoŋhwalopge tasilimjo salamdilege t̚congjonil patatt̚ci
ยอนโอรังปกครองเทศวากุกอย่างสงบสุขและได้รับการเคารพนับถือจากผู้คน

(เรื่อง ยอนโอรังกับเซโอนยอ หน้า 195)

ตัวอย่างที่ 86 มาจากนิทานเรื่องยอนโอรังกับเซโอนยอ ซึ่งเป็นเรื่องของยอนโอรังที่ลอยน้ำมาจากโชดหินและมาติดอยู่ที่เมือง ๆ หนึ่ง ชาวบ้านจึงเชื่อว่ายอนโอรังเป็นคนที่สวรรค์ส่งมาให้และแต่งตั้งให้ยอนโอรังเป็นราชาผู้ปกครองเมือง จากตัวอย่างข้างต้นมีการใช้คำศัพท์ที่ว่า “ปกครองอย่างสงบสุข” และ “ได้รับการเคารพนับถือ” เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะของผู้นำสังคมที่ดีว่าควรมีลักษณะอย่างไรบ้าง ผู้นำที่ดีในทัศนคติของคนเกาหลีได้นั้นคือผู้นำที่ปกครองบ้านเมืองให้อยู่ในความสงบสุข ประชาชนไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน หากทำได้แบบนี้ก็จะได้รับการนับถือจากประชาชนที่ตนปกครองอีกด้วย

ข. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงพฤติกรรมหรือลักษณะของผู้นำที่ไม่ดี

ตัวอย่างที่ 87

사또는 꺾한 트집을 잡아 사람들을 괴롭히고 옥에 가두거나 곤장 치는 일을 예사로 했지

sat'onin kwenhan t^hit̚cipil t̚capa salamdihil kwelophigo oke kadugona kont̚can t̚ci^hinin ihil jesalo hett̚ci

เจ้าเมืองคอยหาโอกาสจ้องจับผิดโดยไร้เหตุผล กลั่นแกล้งผู้คนและจับขังคุกไม่ก็เขี่ยนตีจนเป็นเรื่องปกติ

(เรื่อง ลูกชายแสนฉลาด หน้า 172)

จากตัวอย่างที่ 87 มีการใช้คำศัพท์เพื่อแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมหรือการกระทำของผู้นำในสังคม โดยมีการใช้คำว่า “จ้องจับผิดโดยไร้เหตุผล” “กลั่นแกล้ง” “จับขังคุก” และ “เขี่ยนตี” แสดงถึงลักษณะของผู้นำในสังคมที่ไม่ดีในความคิดของชาวเกาหลีใต้ กล่าวคือผู้นำที่ไม่ดีนั้น คือ ผู้นำที่ตัดสินเรื่องต่าง ๆ อย่างไม่เป็นธรรม มักจะใช้กำลังหรืออารมณ์ของตนเองในการตัดสินปัญหามากกว่าเหตุผล กลวิธีการใช้คำศัพท์นี้จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าผู้นำที่มีลักษณะดังกล่าวจะไม่ใช่ที่รักและนับถือของประชาชน

2) การใช้โครงสร้างประโยค

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ นอกจากการเลือกใช้คำศัพท์แล้ว ผู้วิจัยยังพบกลวิธีทางภาษาอีกหนึ่งกลวิธีคือ การใช้โครงสร้างประโยคเป็นเหตุเป็นผลเพื่อสื่อถึงอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งการใช้ประโยคเป็นเหตุเป็นผลนี้จะกล่าวถึงเหตุและผลของการกระทำนั้น เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและคล้อยตามชุดความคิดที่ว่าผู้นำที่ดีต้องปกครองบ้านเมืองอย่างสงบสุข ใช้เหตุผลในการตัดสิน ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และสามารถเป็นที่พึ่งให้แก่ประชาชนได้ ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้ประโยคเป็นเหตุเป็นผล

ตัวอย่างที่ 88

이렇게 훌륭한 송아지를 얻은 건 다 사또 덕입니다
ilge hulljunhan sonatçilil ctin kon ta sat'o tçikimnida
ได้ลูกวัวที่ดีงามขนาดนี้เป็นเพราะพระคุณของเจ้าเมืองขอรับ

(เรื่อง หัวโซเท้าแลกกับลูกวัว หน้า 127)

ตัวอย่างที่ 89

쉽게 해결이 나지 않자, 넷은 마을 사또를 찾아갔어
swipge hegjoli natçil antça netin maɪl sat'oil tç'attçagatsɔ
เพราะแก้ปัญหามาได้ง่าย ๆ ทั้ง 4 คนจึงไปพบเจ้าเมือง

(เรื่อง ใครต้องเป็นคนชดใช้ค่าไถ่ หน้า 153)

จากตัวอย่างที่ 88 และตัวอย่างที่ 89 มีการใช้โครงสร้างประโยคเป็นเหตุเป็นผล เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้นำที่มีต่อประชาชน โดยในตัวอย่างที่ 88 มีการชื่นชมผู้นำว่าการที่ตนนั้นได้รับผลผลิตที่ดีเป็นเพราะผู้นำปกครองและจัดการบ้านเมืองได้ดี ผลผลิตของชาวบ้านจึงมีคุณภาพที่ดีด้วย และในตัวอย่างที่ 89 แสดงให้เห็นว่า เมื่อประชาชนมีปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขด้วยตัวเองได้

ผู้นำจะต้องช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานั้นแทนประชาชน ดังนั้นผู้นำจึงต้องมีความสามารถและไหวพริบเพื่อพร้อมที่จะจัดการกับปัญหาหลาย ๆ อย่าง

1.5.2 ประชาชนต้องรักใคร่และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่กันอย่างสงบสุข

ชุดความคิดนี้นำเสนอลักษณะและการกระทำของประชาชนที่ดี กล่าวคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในสังคมเดียวกันต้องรักใคร่ปรองดอง คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขปราศจากเรื่องทะเลาะเบาะแว้ง ผลการศึกษาพบกลวิธีที่สื่ออุดมการณ์นี้ 2 กลวิธี ดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์สามารถสื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์ทางการเมืองในชุดความคิดที่ว่าประชาชนต้องรักใคร่และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่กันอย่างสงบสุข ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำหรือลักษณะของประชาชน

ตัวอย่างที่ 90

평화로운 마을 이야기가 용궁 나라에 까지 소문이 났어
p^hŋhwəloun mail ijagiga jonggung nalaek'atɕl somuni natsɔ
เรื่องราวของหมู่บ้านแสนสงบสุขได้แพร่กระจายไปจนถึงเมืองบาดาล

(เรื่อง หมู่บ้านแสนสำราญ หน้า 206)

ตัวอย่างที่ 91

용왕은 마을 사람들의 두터운 정에 감동하여
jonwanŋin mail salamdile tut^hɔun tɕɔŋe kamdonhajaɔ
เจ้าเมืองบาดาลประทับใจในความรักความผูกพันที่ลึกซึ้งของคนในหมู่บ้าน

(เรื่อง หมู่บ้านแสนสำราญ หน้า 211)

จากตัวอย่างที่ 90 และ 91 มีการใช้คำศัพท์ที่ว่า “สงบสุข” และ “ประทับใจในความรักความผูกพันที่ลึกซึ้ง” แสดงให้เห็นว่าประชาชนนั้นควรอยู่กันอย่างสงบสุข ไม่มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้ง และยังต้องรักใคร่กลมเกลียวกับคนในสังคมเดียวกันด้วย หากชุมชนไหนมีลักษณะเป็นอย่างไรก็ตาม ก็จะเป็นที่ชื่นชมของคนในสังคมอื่น ๆ ด้วย

2) การอ้างส่วนใหญ่

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบกลวิธีการอ้างส่วนใหญ่ โดยมีการเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายอ้างถึงบุคคลส่วนใหญ่ในสังคม เพื่อสื่อให้เห็นว่าบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมนั้นมีความคิด ทศนคติและการกระทำแบบใด โดยการใช้กลวิธีการอ้างส่วนใหญ่นี้จะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามและยอมรับในอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ไปด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 92

마을 사람들은 서로 도우며 정답게 살았지
 mai salamdil'in solo toumjo t'congdapge salott'ci
 คนในหมู่บ้านต่างก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและใช้ชีวิตอย่างรักใคร่กัน

(เรื่อง หมู่บ้านแสนสำราญ หน้า 206)

ตัวอย่างที่ 93

그 뒤로도 마을에는 웃음꽃이 끊이지 않았고 사람들은 정답고 즐겁게 사는 그 마을을 '재미네골' 이라 불렀어
 ki twilodo mailenin utimk'oti k'init'ci anatgo salamdil'in t'congdapgo t'cilgopge sanin ki mailil 't'ceminegol' ila pullot'o

หลังจากนั้นก็เช่นกัน ดอกไม้แห่งรอยยิ้มไม่เคยหมดไปจากหมู่บ้าน และเรียกหมู่บ้านที่ผู้คนต่างก็อยู่อย่างสุขสำราญและรักใคร่กันแห่งนั้นว่า ‘หมู่บ้านแสนสำราญ’

(เรื่อง หมู่บ้านแสนสำราญ หน้า 211)

จากตัวอย่างที่ 92 และ 93 พบว่ามีการใช้คำที่อ้างถึงบุคคลส่วนใหญ่ในสังคม ได้แก่ “คนในหมู่บ้านต่างก็” และ “ผู้คนต่างก็” ซึ่งสิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าคนในสังคมมีพฤติกรรม และการกระทำที่มุ่งไปในแนวทางเดียวกัน นั่นคือ ต้องคอยช่วยเหลือและรักใคร่กัน บ้านเมืองถึงจะน่าอยู่ และประชาชนก็จะมีความสุข

1.6 อุดมการณ์ปิตาธิปไตย

ปิตาธิปไตย (Patriarchy, 가부장제) หรือ ระบบสังคม “ชายเป็นใหญ่” เป็นระบบสังคมที่เพศชายจะเป็นผู้กุมอำนาจหลักในสังคม ให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศอื่น ๆ ผู้ชายเป็นใหญ่ที่สุดในบ้าน หรือเป็นผู้นำของครอบครัว รวมไปถึงบทบาทในด้านผู้นำทางการเมืองและการศึกษา อำนาจหน้าที่ทางศีลธรรม เอกสิทธิ์ทางสังคม และการควบคุมทรัพย์สิน เสนาะ เจริญพร (2548, หน้า 298-299) ได้กล่าวถึงความหมายของปิตาธิปไตยไว้ว่า ปิตาธิปไตย (patriarchy) หมายถึง วิธีคิดและ

แบบแผนที่สำคัญ ให้คุณค่า หรือ ให้อภิสิทธิ์แก่ผู้ชายมากกว่าผู้หญิง เดิมทีคำนี้หมายถึง “อำนาจของบิดา” แต่ในปัจจุบันนี้ความหมายได้กลายมาเป็น “ระบบชายเป็นใหญ่” ปิตาธิปไตยเป็นอำนาจที่แอบแฝงและคอยแทรกซึมอยู่ในชีวิตประจำวันของคนในสังคม และมีลักษณะเป็นโครงสร้างที่คอยควบคุมบทบาท พฤติกรรม รวมไปถึงความคิดของคนทุก ๆ เพศในสังคมอีกด้วย

รากฐานปิตาธิปไตยในสังคมเกาหลีมีที่มาจากลัทธิขงจื้อ เกาหลีนำคำสอนของลัทธิขงจื้อมาใช้เป็นหลักกรรมปฏิบัติตนในการใช้ชีวิต ตามแนวความคิดของลัทธิขงจื้อแล้วนั้น ผู้ชายเป็นตัวแทนแห่งสวรรค์ เป็นสิ่งที่สูงส่งและอยู่เหนือทุก ๆ อย่าง ผู้หญิงต้องเชื่อฟังผู้ชาย และคอยช่วยเหลือให้ผู้ชายสามารถดำเนินหลักการต่าง ๆ ของตัวเองได้อย่างสำเร็จ ขงจื้อมีหลักคำสอนสำคัญที่ต้องปฏิบัติตามคือ 3 หลักปฏิบัติตน 5 หลักจริยธรรม (삼강오륜) หมายถึง หลักคุณธรรมพื้นฐานสามประการ และจริยธรรมห้าประการที่ต้องยึดถือปฏิบัติ หนึ่งในนั้นได้แก่ ภรรยาต้องนับถือสามี (부위부강) และ มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างสามีภรรยา (부부유별) โดยผู้ชายจะทำงานนอกบ้าน และงานในบ้านเป็นงานของผู้หญิงเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีหลักธรรมที่สอนหญิงโดยเฉพาะที่เป็นบรรทัดฐานและธรรมเนียมปฏิบัติสำหรับสตรีเท่านั้น เรียกว่า การเชื่อฟัง 3 ประการและคุณธรรม 4 (삼중사덕) หลักธรรมนี้กล่าวว่า ผู้หญิงนั้นเมื่อยังไม่ได้แต่งงานให้เคารพเชื่อฟังบิดา เมื่อแต่งงานแล้วให้เคารพเชื่อฟังสามี และเมื่อสามีตายให้เคารพเชื่อฟังบุตรชาย จะเห็นได้ว่าหลักคำสอนเหล่านี้เป็นตัวกำหนดบทบาทของผู้หญิงและผู้ชายในสังคม ผู้ชายอยู่เหนือกว่าผู้หญิงเกือบทุกด้านและผู้หญิงจะเป็นฝ่ายถูกกดขี่

ปัจจุบันสังคมในเกาหลีได้ยังคงได้รับอิทธิพลจากปิตาธิปไตยอยู่ แม้ว่าบางส่วนโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่จะตระหนักรู้และเริ่มเปลี่ยนความคิด แต่ก็มีไม่น้อยที่ยังเห็นชอบกับความคิดเดิมและต่อต้านสิ่งใหม่ มีหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ เช่น กระแส MeToo ซึ่งเป็นแคมเปญรณรงค์ให้ยุติการล่วงละเมิดทางเพศและทวงความยุติธรรมให้แก่เพศหญิง เดิมทีกระแสนี้เริ่มขึ้นที่อเมริกา ต่อมาได้ขยายวงกว้างมาถึงในหลาย ๆ ประเทศ รวมไปถึงประเทศเกาหลีใต้ด้วย ในงานวิจัยนี้ ชุดความคิดย่อยที่พบเกี่ยวกับอุดมการณ์ปิตาธิปไตยมีทั้งหมด 2 ชุดความคิด ได้แก่ 1) พิธีไหว้บรรพบุรุษ และ 2) ผู้ชายเป็นตัวแทนแห่งสวรรค์และเป็นผู้นำของสังคมในหลาย ๆ ด้าน โดยกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์มีรายละเอียดและตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.6.1 พิธีไหว้บรรพบุรุษ

พิธีไหว้บรรพบุรุษหรือพิธีเซ่นไหว้ดวงวิญญาณในสังคมเกาหลีใต้เป็นธรรมเนียมที่มีมาอย่างยาวนาน แม้กระทั่งปัจจุบันนี้ก็ยังคงทำสืบทอดกันมาเรื่อย ๆ แต่อาจจะจะมีรูปแบบที่แตกต่างไปจากอดีตบ้าง พิธีไหว้บรรพบุรุษนี้จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงคนในครอบครัวที่เสียชีวิตไปแล้ว สิ่งสำคัญของพิธีคือการเซ่นไหว้ด้วยอาหารและเครื่องดื่ม และต้องโค้งคำนับเพื่อแสดงความเคารพ เว็บไซต์

Encyclopedia of Korean Folk Culture (한국민속대백과사전) ได้กล่าวว่า พิธีไหว้บรรพบุรุษตามแนวคิดของลัทธิขงจื๊อจะประกอบพิธีไหว้บรรพบุรุษให้แก่บรรพบุรุษ 4 รุ่น (사대봉사 /sadebonsa/, 四代奉祀) ได้แก่ รุ่นเทียด รุ่นทวด รุ่นปู่ และรุ่นพ่อแม่ สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ ผู้ที่ประกอบพิธีไหว้บรรพบุรุษต้องเป็นลูกชายคนโตของบ้าน ปัจจุบันอาจเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามสถานการณ์ของแต่ละบ้าน เช่น ลูกหลานของลูกสาวเป็นคนจัดพิธี หรือ ภรรยาของลูกชายคนโตที่เสียชีวิตไปแล้วเป็นคนจัดพิธี เป็นต้น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี สำนักข่าว MBCNEWS และ ChannelA News ได้รายงานว่ามีคดีที่ยังมีกฎหมายกำหนดไว้ว่าให้สิทธิในการทำพิธีไหว้บรรพบุรุษแก่ลูกชายคนโตหรือหลานชายก่อน ทว่าในปี ค.ศ. 2023 ศาลฎีกาแห่งเกาหลีใต้ (The Supreme Court of Korea) ได้มีการปรับเปลี่ยนกฎหมายใหม่ โดยกำหนดว่าผู้ที่รับผิดชอบในการทำพิธีไหว้บรรพบุรุษให้ลำดับความสำคัญตามอายุไม่ใช่เพศ

พิธีไหว้บรรพบุรุษของชาวเกาหลีใต้สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดนิยมบุตรชายที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคม หลังจากที่ได้รับลัทธิขงจื๊อเข้ามา ทำให้ชาวเกาหลีใต้มีการจัดระบบการใช้ชีวิตใหม่ โดยใช้ชีวิตตามหลักคำสอนของลัทธิขงจื๊อเป็นหลัก หนึ่งในหลักการของลัทธิขงจื๊อที่ชาวเกาหลีใต้ปฏิบัติตามคือ หลักการการสืบเชื้อสายด้วยเพศชายเป็นหลัก หรือเรียกว่าแนวคิดนิยมบุตรชายก็ได้ ซึ่งแนวคิดนิยมบุตรชายของชาวเกาหลีใต้นั้นไม่ได้หมายถึงว่าต้องมีบุตรชายจำนวนมาก ทว่าแต่ละบ้านนั้นจำเป็นต้องมีบุตรชายอย่างน้อย 1 คนเพื่อสืบทอดเชื้อสายของวงศ์ตระกูล เมื่อมีบุตรชายสืบทอดเชื้อสายแล้วบุตรชายคนนั้นมีหน้าที่สำคัญคือจะต้องเซ่นไหว้บุพการี รวมไปถึงบรรพบุรุษของตนเองด้วย ด้วยเหตุนี้ กล่าวได้ว่าสังคมเกาหลีใต้นั้นให้คุณค่าแก่บุตรชายมากกว่าบุตรสาว ผลการศึกษาพบกลวิธีที่สื่ออุดมการณ์นี้ได้แก่ ดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์ปิตาธิปไตยในชุดความคิดพิธีไหว้บรรพบุรุษ ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์ที่กล่าวอ้างถึงเพศชายกับกิจกรรมที่เพศชายเท่านั้นทำได้

ตัวอย่างที่ 94

돌아가신 할아버지의 제사에 다녀오려는 거였지
tolagasin halabotcie tcesae tanjcoljonin kojottci
เพื่อที่จะไปทำพิธีไหว้บรรพบุรุษของคุณปู่ที่เสียชีวิตไปแล้ว

(เรื่อง เสือกกับนักพนัน หน้า 106)

ตัวอย่างที่ 95

아버님 제사에 쓰려던 닷냥

abonim tcesae s'ljot'on tat njan

เงิน 5 นยงที่ว่าเอาไวใช้ในพิธีไหว้บรรพบุรุษของคุณพ่อ

(เรื่อง เสือกกับนักพเนจร หน้า 106)

จากตัวอย่างที่ 94 และตัวอย่างที่ 95 มีการใช้คำศัพท์คำว่า 제사 (tcesae, พิธีไหว้บรรพบุรุษ) ร่วมกับคำศัพท์ที่หมายถึงเพศชายอย่าง 할아버지 (halabotci, คุณปู่) และ 아버지 (abonim, คุณพ่อ) แม้ว่าทั้งสองตัวอย่างข้างต้นจะมาจากนิทานคนละเรื่องกัน แต่ตัวละครที่ต้องเป็นผู้ทำพิธีไหว้บรรพบุรุษของทั้งสองเรื่อง คือ ลูกชาย สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าในสังคมเกาหลีใต้ได้ให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่จะทำพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษให้แก่บรรพชนได้ต้องเป็นเพศชาย ที่สำคัญคือต้องเป็นลูกชายคนโตของครอบครัวด้วย และพิธีไหว้บรรพบุรุษนี้มักจะทำให้แก่บรรพบุรุษของบ้านฝั่งผู้ชายเท่านั้น กล่าวคือ ทำพิธีไหว้บรรพบุรุษของพ่อและทำพิธีไหว้บรรพบุรุษของปู่ (พ่อของพ่อ) แต่จะไม่ได้ทำพิธีไหว้บรรพบุรุษของตา (พ่อของแม่)

1.6.2 ผู้ชายเป็นตัวแทนแห่งสวรรค์และเป็นผู้นำของสังคมในหลาย ๆ ด้าน

ลักษณะสังคมที่เป็นปิตาธิปไตยอย่างประเทศเกาหลีใต้นั้นจะมีแนวคิดที่ว่าผู้ชายที่มีฐานะเป็นพ่อและสามีเปรียบได้กับท้องฟ้า ส่วนผู้หญิงที่มีฐานะเป็นแม่และภรรยาถูกเปรียบเป็นผืนดิน แสดงให้เห็นถึงบทบาทในสังคมของผู้หญิงและผู้ชายที่ฝ่ายหญิงนั้นต้องอยู่ใต้บังคับบัญชาของฝ่ายชาย โดยผู้ชายมีบทบาทและทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีเกียรติและสูงศักดิ์ เป็นแรงงานหลักที่คอยหาเลี้ยงครอบครัวและเป็นผู้ดูแลทรัพย์สินของครอบครัว ส่วนผู้หญิงนั้นจะถือว่าเป็นเพียงสมบัติของผู้ชายเท่านั้น นอกจากผู้ชายจะมีบทบาทเป็นผู้นำในครอบครัวแล้ว ในด้านการเมืองการปกครองรวมไปถึงด้านการศึกษาที่เช่นกัน ในสมัยก่อนมีเพียงผู้ชายเท่านั้นที่สามารถเรียนหนังสือได้ การเรียนในสมัยนั้นจะเรียนการเขียนอักษรจีนและเนื้อหาที่เรียนก็มักจะเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเกือบทั้งหมด ทำให้ผู้ที่อ่านออกเขียนได้มีเพียงผู้ชายเท่านั้น ส่งผลให้เมื่อมีการสอบเข้ารับราชการจึงมีเพียงผู้ชายเท่านั้นที่สามารถเข้าสอบได้และมีเพียงผู้ชายเท่านั้นที่สามารถทำงานรับราชการของแผ่นดินได้ ส่วนผู้หญิงนั้นไม่ได้รับโอกาสให้เรียนหนังสือ แต่จะเรียนเกี่ยวกับงานบ้านงานเรือนแทน เช่น การทำอาหาร งานเย็บปักถักร้อย เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น หลังจากที่ตั้งงานแล้ว ผู้หญิงก็จะมีหน้าที่เพียงทำงานบ้าน และดูแลสามีและลูกเท่านั้น ไม่สามารถประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ กล่าวได้ว่าผู้ที่เป็นผู้นำในสังคมหลาย ๆ ด้าน ส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ชายเกือบจะทั้งหมด ผลการศึกษาพบกลวิธีที่สื่ออุดมการณ์นี้ได้แก่ ดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์ปิตาธิปไตยในชุดความคิดเรื่องที่ว่าผู้ชายเป็นผู้นำของสังคมในหลาย ๆ ด้าน ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำศัพท์กล่าวถึงผู้ชายที่สื่อว่าผู้ชายเป็นตัวแทนแห่งสวรรค์

ตัวอย่างที่ 96

ㅇㅇ

jonwan

ราชามังกร

(เรื่อง นิทานพยอลจูบุ หน้า 70)

จากตัวอย่างที่ 96 คำว่า ㅇㅇ /jonwan/ นั้นเป็นคำที่ใช้กล่าวถึงกษัตริย์ผู้อาศัยอยู่ในทะเลและปกครองน้ำกับสิ่งมีชีวิตที่อยู่ใต้น้ำหรือที่ ๆ เรียกว่าเมืองบาดาล และผู้คนยังนับถือราชามังกรว่าเป็นเทพเจ้าแห่งสายน้ำอีกด้วย ภาพของราชามังกรในความคิดของชาวเกาหลีนั้นคือผู้ชราที่มีผมและหนวดยาวสีขาว ซึ่งคำนี้มาจากอักษรจีน (龍王) ที่ว่า 龍王 โดย 龍 หมายถึง มังกร และ 王 หมายถึง กษัตริย์ หากดูตามความหมายอย่างละเอียดของตัวอักษร 王 แล้ว คำนี้หมายถึง ผู้ปกครองโลกในนามของสวรรค์หรือบุตรของพระเจ้า สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความคิดของชาวเกาหลีใต้ที่ว่ากษัตริย์เป็นตัวแทนแห่งสวรรค์และผู้ที่จะเป็นกษัตริย์ได้มีเพียงผู้ที่เป็นเพศชายเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 97

ㅇㅇ

imgimnim

พระราชา, กษัตริย์

(เรื่อง หมู่บ้านแสนสำราญ หน้า 212)

จากตัวอย่างที่ 97 คำว่า ㅇㅇ /imgimnim/ มาจาก ㅇㅇ ที่หมายถึงพระราชา, กษัตริย์หรือพระเจ้าแผ่นดิน และ -ㅇ ที่ป็นวิภัติปัจจัยแสดงการยกย่อง คำนี้ใช้เรียกผู้ปกครองประเทศที่มีระบอบการปกครองแบบมีกษัตริย์เป็นประมุข ชาวเกาหลีใต้มีแนวคิดที่ว่า เพศชายคือผู้ที่มาจากสวรรค์และกษัตริย์คือผู้ที่ปกครองโลกในนามของสวรรค์ ดังนั้นผู้ที่จะขึ้นเป็นกษัตริย์ปกครองบ้านเมืองได้จำเป็นต้องเป็นเพศชายเท่านั้น

ข. การใช้คำศัพท์เรียกอาชีพที่ผู้ชายเท่านั้นสามารถทำได้

ตัวอย่างที่ 98

훈장님
huntɕaŋnim
ท่านอาจารย์, ท่านฮุนจัง

(เรื่อง เสื่อกับนักพนเนจร หน้า 106)

จากตัวอย่างที่ 98 คำว่า 훈장님 /huntɕaŋnim/ เป็นคำที่ใช้เรียกอาชีพของคนในสังคม หมายถึง อาจารย์ ในสมัยโชซอนนั้น สถานที่ที่ใช้สอนหนังสือเด็ก ๆ จะเรียกว่า 서당 /sodan/ หรือ สำนักเรียนอักษรจีน อาจารย์ที่สอนในสำนักเรียกว่า 훈장 /huntɕaŋ/ หรือ 학구 /hakgu/ ซึ่งผู้ที่จะเป็นอาจารย์ได้ต้องเป็นผู้ชายเท่านั้น และผู้ที่มาเรียนได้ก็ต้องเป็นเด็กผู้ชาย แสดงให้เห็นว่ามีเพียงผู้ชายเท่านั้นที่สามารถเป็นผู้นำในด้านการศึกษาได้

ตัวอย่างที่ 99

사또
sat'o
เจ้าเมือง

(เรื่อง เสื่อกับนักพนเนจร หน้า 106)

จากตัวอย่างที่ 99 คำว่า 사또 /sat'o/ หมายถึง เจ้าเมืองหรือนายอำเภอ เป็นคำที่ใช้เรียกประชาชนหรือข้าราชการชั้นผู้น้อยที่ปกครองเมืองหรืออำเภอของตนเอง ซึ่งผู้ที่จะมาเป็นเจ้าเมืองได้นั้นต้องเป็นเพศชายเสมอ ในสมัยก่อน เพศชายเป็นเพศเดียวที่มีสิทธิ์ทำหน้าที่เป็นผู้นำชุมชนและปกครองบ้านเมือง รวมไปถึงการประกอบอาชีพข้าราชการก็เช่นเดียวกัน เพราะเพศชายเป็นเพศเดียวที่ได้เรียนหนังสือเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในขณะที่เพศหญิงนั้นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับงานบ้านและเย็บปักถักร้อย

1.7 อุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม

ฮอฟสตีด (Hofstede, 1997, หน้า 50) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม (Collectivism) ไว้ว่า วัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมจะให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของกลุ่มอยู่เหนือผลประโยชน์ของตัวเอง ส่วนใหญ่แล้วจะพบวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมในสังคมที่มีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย เมื่อโตขึ้นเด็ก ๆ ในครอบครัวเรียนรู้ที่จะคิดว่าตัวเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม 'พวกเรา (We)' และจะแตกต่างกัน

จากกลุ่ม ‘พวกเขา (They)’ กลุ่มอื่น ๆ ที่มีอยู่ในสังคมอีกมากมาย นอกจากนี้ยังมีความคิดที่ว่ากลุ่ม ‘พวกเรา’ นี้เป็นสิ่งที่สร้างตัวตนให้แก่คนในกลุ่ม และเป็นสิ่งคุ้มครองที่มั่นคงเพียงอย่างเดียวที่ใช้ต่อสู้กับความยากลำบากในชีวิตได้ ดังนั้นความจงรักภักดีต่อกลุ่มถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งและการทำลายความจงรักภักดีนี้จึงเป็นสิ่งที่เลวร้ายที่สุดเช่นกัน ในงานวิจัยนี้พบชุดอุดมการณ์เกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม 2 ชุดความคิดย่อย ได้แก่ 1) การเป็นพวกเรา และ 2) การเสียสละตนเองเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม โดยกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์มีรายละเอียดและตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.7.1 การเป็นพวกเรา

วัฒนธรรมเกาหลีใต้มีลักษณะที่เป็นวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมที่เห็นได้อย่างชัดเจน วัฒนธรรมหนึ่ง คนในสังคมให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่องคนใน (กลุ่ม) และคนนอก (กลุ่ม) กล่าวคือ เมื่อคนเกาหลีใต้ให้ความสำคัญกับของสิ่งไหนหรือบุคคลใด มักจะปรากฏการใช้คำสรรพนาม “우리 /uli/ พวกเรา” ร่วมกับคำนามนั้น ๆ ยกตัวอย่างเช่น คำว่า 우리 나라 /uli nala/ โดยทั่วไปเวลาคนเกาหลีใต้พูดถึงประเทศของตัวเองมักจะใช้คำว่า 우리 나라 /uli nala/ ที่หมายถึง ประเทศของพวกเรา มากกว่าการพูดชื่อประเทศอย่างคำว่า 대한민국 /tehanminkuk/ หรือ สาธารณรัฐเกาหลี เกาหลีใต้มีแนวคิดที่ว่าประเทศนั้นคือบ้าน เขตประเทศคือรั้วบ้าน ดังนั้นคนในประเทศเดียวกันจึงเป็น “พวกเรา” และคนที่อยู่นอกประเทศเป็น “พวกเขา” เมื่อประเทศคือบ้าน คนในประเทศจึงเปรียบดังครอบครัวของตนเองเช่นกัน ดังนั้นชาวเกาหลีใต้จึงให้ความสำคัญกับชาติและคนในชาติเดียวกันเป็นอย่างมาก การใช้คำว่า “พวกเรา” ร่วมกับคำศัพท์อื่นนี้เป็นการสร้างคุณค่าและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มตัวเองที่เห็นได้อย่างชัดเจนของชาวเกาหลีใต้ เมื่อของสิ่งไหนหรือคนใดถูกรวมเป็น “พวกเรา” ของชาวเกาหลีใต้แล้ว แสดงว่าสิ่งนั้นหรือคนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ และจะได้รับการปฏิบัติอย่างดีจากกลุ่มด้วย จากการศึกษาพบกลวิธีที่สื่ออุดมการณ์นี้ 1 กลวิธี ดังนี้

1) การเลือกใช้คำศัพท์

จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมในชุดความคิดเรื่องการเป็นพวกเรา ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การใช้คำว่า “พวกเรา” หรือ “ของพวกเรา”

ตัวอย่างที่ 100

우리 어머니 못 보셨어요?

uli omwoni mot posjotswo

เห็นแม่ของพวกเราบ้างไหมขอรับ

(เรื่อง นกที่มีท่าทางท่าจะงอยปาก หน้า 178)

จากตัวอย่างที่ 100 ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเกาหลีใต้มีระบบความคิดเกี่ยวกับเรื่องถึงคนในและคนนอก ในบริบทนี้คำว่า “แม่ของพวกเรา” นั้นหมายถึงแม่ของผู้พูดเพียงคนเดียว ไม่ใช่หมายถึงแม่ของผู้พูดและแม่ของผู้ฟังแต่อย่างใด ในขณะที่ผู้พูดคิดว่า “แม่” นั้นเป็นพวกตัวเอง ดังนั้นเวลากล่าวถึงแม่ของตัวเองจึงใช้คำว่า “แม่ของพวกเรา” แทนคำว่า “แม่ของฉัน” สิ่งนี้ทำให้เราเห็นถึงอุดมการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมได้เป็นอย่างดี

1.7.2 การเสียสละตนเองเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม

ตามที่ฮอฟสตีต (Hofstede, 1997, หน้า 50) ได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมจะให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของกลุ่มอยู่เหนือผลประโยชน์ของตัวเอง ดังนั้นคนในสังคมวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมนี้จึงมักจะเห็นประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนส่วนตนเสมอ สามารถเสียสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมได้ และจะรู้สึกภาคภูมิใจหากตนเองสามารถทำประโยชน์ให้แก่กลุ่มได้ จากการศึกษาพบกลวิธีที่สื่ออุดมการณ์นี้ 2 กลวิธี ดังนี้

1) การใช้คำแสดงทัศนภาวะ

จากการศึกษาดัชนีบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้สื่ออุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม โดยใช้คำแสดงทัศนภาวะเพื่อแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ มุมมอง หรือ จุดยืนของผู้พูดต่อสิ่งที่ได้กล่าวในประโยค และเพื่อเป็นการชี้แนะให้ผู้อ่านคล้อยตามในจุดยืนนั้นด้วย ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 101

부락장은 자기가 제물로 가겠다고 했어
pulaktcaŋin tcaŋiga tcaemullo kagett'ago hetsa
หัวหน้าหมู่บ้านบอกว่าเขาจะไปเป็นของเซ่นไหว้เอง

(เรื่อง หมู่บ้านแสนส่าราญ หน้า 206)

ตัวอย่างที่ 102

목수 일이야 다른 사람이 해도 되니 제가 가겠습니다
moksu ilija talin salami hedo tweni tcaega kagetsimnida
งานของช่างไม้ให้คนอื่นทำก็ได้ เพราะงั้นข้าจะไปเอง

(เรื่อง หมู่บ้านแสนส่าราญ หน้า 208)

จากตัวอย่างที่ 101 และตัวอย่างที่ 102 มีการใช้คำแสดงทัศนภาวะ “จะ” เพื่อแสดงความตั้งใจและความมุ่งมั่นของผู้พูด โดยตัวอย่างข้างต้นที่กล่าวมานี้เป็นคำพูดของคนในหมู่บ้านแสนสำราญที่กำลังถูกข้าราชการของราชามังกรจับตัวไปยังเมืองบาดาล ผู้คนในหมู่บ้านนั้นต่างก็เสนอตัวเองให้ไปเป็นของเช่นไฉน สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าคนในหมู่บ้านนั้นให้ความสำคัญกับกลุ่มของตนเองเป็นอย่างมากและพร้อมที่จะเสียสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้เสมอ

2) การอ้างส่วนใหญ่

จากการศึกษาพบว่า มีการเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายอ้างอิงถึงบุคคลส่วนใหญ่ในสังคม คำเหล่านี้สื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมนั้นมีความคิดและการกระทำแบบไหน ซึ่งการใช้กลวิธีการอ้างส่วนใหญ่นี้จะทำให้อ่านคล้อยตามและยอมรับในอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ไปด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 103

마을 사람들은 서로 자기가 가야 한다며 실랑이를 벌였어
 mail salamdil'in solo tçagiga kaja handamjon sillanilil poljotso
 ผู้คนในหมู่บ้านต่างก็บอกว่าตัวเองต้องเป็นคนไปและเริ่มทะเลาะกัน

(เรื่อง หมู่บ้านแสนสำราญ หน้า 210)

จากตัวอย่างที่ 103 มีการใช้คำว่า “ผู้คนในหมู่บ้าน” ซึ่งเป็นการอ้างถึงคนส่วนใหญ่ในสังคม แสดงให้เห็นว่าทุกคนในสังคมต่างก็พร้อมที่จะเสียสละตนเองเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของคนส่วนมากในหมู่บ้าน การเสียสละนี้เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องทำได้และพร้อมทำอย่างสมัครใจ กลวิธีการอ้างถึงส่วนใหญ่นี้จึงทำให้อ่านคล้อยตามได้ว่าการเสียผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นเรื่องที่ทุกคนในสังคมพึงกระทำ

สรุป

ผลการศึกษาอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน โดยอุดมการณ์ที่พบทั้งหมดมี 7 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม อุดมการณ์เรื่องครอบครัว อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส อุดมการณ์ทางการเมือง อุดมการณ์ปีศาจปีศาจ และอุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม ซึ่งอุดมการณ์เหล่านี้ถูกผลิตซ้ำและถ่ายทอดไปยังผู้อ่านที่เป็นเด็กและเยาวชนในสังคมโดยผ่านกลวิธีทางภาษาที่หลากหลาย กลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ในงานวิจัยนี้มีทั้งสิ้น 7 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้โครงสร้างประโยค การใช้มูลบท การอ้างส่วนใหญ่ และการใช้อุปลักษณ์เชิงภาพพจน์ ผลการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นความหลากหลายของอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในตัวบทนิทานพื้นบ้าน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการใช้กลวิธีทางภาษาที่หลากหลายเพื่อสื่ออุดมการณ์ไปถึงผู้อ่านด้วย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์กับวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม

แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995) ได้เสนอว่า วาทกรรมประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ตัวบท (Text) วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) และวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) ดังนั้นในส่วนนี้ผู้วิจัยจะศึกษาวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมของหนังสือนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้โดยใช้กรอบการวิเคราะห์ตามแนวคิดชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารของโฮมส์ (Hymes, 1974) เพื่อให้เห็นกระบวนการผลิตและกระจายตัวบท และกระบวนการบริโภคนิยมและตีความตัวบท โดยผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบของการสื่อสารตามแนวคิดชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร กระบวนการผลิตและกระจายตัวบท และกระบวนการบริโภคนิยมและตีความตัวบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 องค์ประกอบของการสื่อสารตามแนวคิดชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร

โฮมส์ (Hymes, 1974, อ้างอิงในอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2556 หน้า 182) ได้เสนอองค์ประกอบของการสื่อสารตามแนวคิดชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารไว้ 8 ประการ ซึ่งสรุปเป็นคำย่อว่า SPEAKING โดยตัวอักษรแต่ละตัวเป็นอักษรต้นขององค์ประกอบที่ต้องวิเคราะห์ ดังนี้ S-Setting/Scene (กาลเทศะ/ฉาก) P-Participants (ผู้ร่วมเหตุการณ์) E-Ends (จุดหมาย) A-Act Sequence (การลำดับวัจนกรรม) K-Key (กุญแจ) I-Instrumentalities (เครื่องมือ) N-Norm of Interaction and Interpretation (บรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ) และ G-Genre (ประเภทการสื่อสาร) ผลการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 Setting/Scene (กาลเทศะ/ฉาก)

กาลเทศะ หมายถึง เวลาและสถานที่ที่เป็นสภาวะแวดล้อมทางกายภาพของเหตุการณ์การสื่อสาร ส่วนฉาก หมายถึง สภาวะแวดล้อมที่เป็นนามธรรม เป็นสิ่งสมมติหรือมีผลทางด้านจิตใจ สำหรับวาทกรรมในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ สถานะที่เหตุการณ์การสื่อสารคือ สังคมเกาหลีใต้ โดยมีหนังสือนิทานพื้นบ้านที่ถูกผลิต ตีพิมพ์ และจัดจำหน่ายในประเทศเกาหลีใต้เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการสื่อสารระหว่างผู้รวบรวมนิทานและผู้อ่าน

ในส่วนของเวลาที่เกิดเหตุการณ์การสื่อสารสามารถพิจารณาได้จากช่วงเวลาในการตีพิมพ์หนังสือนิทานพื้นบ้านเหล่านี้ ได้แก่ ช่วงเวลาตั้งแต่การตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2554 จนกระทั่งการตีพิมพ์ครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2562 ช่วงเวลาดังกล่าวนี้อันทั้งสังคมเกาหลีและสังคมโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในหลาย ๆ ด้าน ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่ทั้งนี้ยังคงมีการผลิตซ้ำตัวบทและเผยแพร่ในนิทานพื้นบ้านนี้ในสังคมเกาหลีใต้อย่างต่อเนื่อง กล่าวได้ว่า ผู้อ่านยังคงได้รับสารที่แฝงไว้ซึ่งอุดมการณ์ที่ถูกถ่ายทอดและส่งต่อกันมาอย่างสม่ำเสมอ

2.1.2 Participants (ผู้ร่วมเหตุการณ์)

ผู้ร่วมเหตุการณ์ หมายถึง ผู้พูด-ผู้ฟัง หรือ ผู้ส่งสาร-ผู้รับสาร จากการศึกษาสถานการณ์การสื่อสารของนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ พบว่ามีผู้ร่วมเหตุการณ์ทั้งหมด 3 ฝ่าย ได้แก่ ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร และผู้ร่วมเหตุการณ์อื่น ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้ส่งสาร ได้แก่ ผู้รวบรวมนิทานพื้นบ้าน ซึ่งผู้รวบรวมนิทานพื้นบ้านนี้จะถ่ายทอดนิทานพื้นบ้านที่ถูกเล่าสืบต่อกันมาออกมาให้อยู่ในรูปภาษาเขียน

2) ผู้รับสาร ได้แก่ เด็กชาวเกาหลีใต้ โดยเฉพาะเด็กระดับชั้นประถมศึกษาขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือนิทานพื้นบ้านนี้ถูกจำหน่ายตามร้านหนังสือทั่วไปในสังคมเกาหลีใต้ ทำให้ประชากรกลุ่มอื่น ๆ สามารถเข้าถึงตัวบทนี้ได้เช่นกัน ดังนั้นอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในนิทานพื้นบ้านนี้จึงสามารถเผยแพร่ไปสู่สังคมในวงกว้างได้

3) ผู้ร่วมเหตุการณ์อื่น ๆ ได้แก่ บุคคลที่อยู่รอบข้างเด็ก ๆ เหล่านั้น สามารถเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือครู เป็นต้น ซึ่งผู้ร่วมเหตุการณ์นี้อาจจะเป็นผู้ที่อ่านนิทานพื้นบ้านให้เด็ก ๆ ฟัง หรือเป็นผู้ที่นำนิทานพื้นบ้านนี้ไปใช้สอนเด็ก ๆ

2.1.3 Ends (จุดหมาย)

จุดหมาย หมายถึง เป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้ร่วมเหตุการณ์คาดหวังว่าจะได้ในการสื่อสาร นิทานพื้นบ้านนั้นมีหน้าที่หลายลักษณะ หนึ่งในนั้นคือการให้ความบันเทิง กล่าวคือจะเน้นให้ความสนุกสนานแก่ผู้ร่วมเหตุการณ์ แต่หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วจุดมุ่งหมายหลักของนิทานพื้นบ้านคือการใช้เรื่องเล่าเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังชุดความคิดและอุดมการณ์ต่าง ๆ เพื่ออบรมสั่งสอนและหล่อหลอมเด็กในสังคมมีคุณลักษณะที่ดีตามบรรทัดฐานของสังคม

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้พบว่าจุดมุ่งหมายสำคัญของตัวบทนิทานพื้นบ้านคือการผลิตซ้ำอุดมการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและทัศนคติของคนในสังคมเกาหลีใต้ เช่น การแฝงซึ่งอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมที่เสนอภาพของการเป็นคนดีและไม่ดีให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน โดยมีกล่าวถึงลักษณะของคนดีและไม่ดีและจุดจบของคนเหล่านั้นเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นภาพและเข้าใจผลของการกระทำได้มากขึ้น หรืออุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมที่ส่วนใหญ่แล้วจะแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของคนในสังคมที่มีต่อเพศชายและเพศหญิง สิ่งนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นในสังคมได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่ารัฐบาลของประเทศเกาหลีใต้ยังได้ประโยชน์จากการผลิตและจำหน่ายตัวบทนี้ด้วยในทางอ้อม เนื่องจากผู้อ่านนิทานพื้นบ้านที่ได้รับสารซึ่งแฝงอยู่ในตัวบทจะถูกปลูกฝังลักษณะบางประการที่เอื้อต่อการจัดระเบียบสังคมของรัฐบาล สิ่งนี้นับว่าเป็นจุดมุ่งหมายหนึ่งของเหตุการณ์การสื่อสาร

2.1.4 Act Sequence (การลำดับวัจนกรรม)

การลำดับวัจนกรรม หมายถึง รูปแบบและเนื้อหาของเหตุการณ์การสื่อสาร ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้โครงสร้างของนิทานพื้นบ้านมาวิเคราะห์ตัวบทเพื่อพิจารณาการลำดับวัจนกรรมของนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ แม้ว่าจะไม่มีองค์ประกอบใดของนิทานที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าใช้เพื่อถ่ายทอดอุดมการณ์ไปสู่ผู้อ่าน แต่การวิเคราะห์โครงสร้างนิทานจะทำให้เห็นว่าตัวบทนั้นมีการแทรกชุดความคิดหรืออุดมการณ์บางอย่างไว้อย่างแยบยลและแนบเนียนโดยผ่านองค์ประกอบเหล่านี้ ซึ่งอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านมักแฝงอยู่ในเนื้อเรื่องโดยจะสามารถเห็นได้ผ่านการกระทำของตัวละครและบทสนทนาของตัวละคร

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์โครงสร้างของนิทานพื้นบ้านเกาหลี โดยประยุกต์จากการวิเคราะห์นิทานไทดำของ อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา (2559) ซึ่งแบ่งโครงสร้างของนิทานออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การดำเนินเรื่อง (foregrounding) และการเป็นพื้นหลัง (backgrounding) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.4.1 การดำเนินเรื่อง

การดำเนินเรื่องประกอบด้วยประพจน์ (proposition) ที่เป็นเหตุการณ์ต่อเนื่องกัน ซึ่งการดำเนินเรื่องที่เป็นเหตุการณ์ต่อเนื่องนี้มี 2 ลักษณะ ได้แก่ ต่อเนื่องตามลำดับเวลา และต่อเนื่องตามเหตุและผลซึ่งลักษณะนี้ก็เป็นลำดับเวลาด้วยเช่นกัน

1) การดำเนินเรื่องตามลำดับเวลา

การดำเนินเรื่องตามลำดับเวลาในนิทานเกาหลีนั้นมักมีการเชื่อมความด้วยวิภัติปัจจัย คำ หรือวลีที่บ่งลำดับเวลา

ตัวอย่างที่ 104

그리고는 눈물을 흘리며 나그네에게 애원했어

kiligonin nunmulil hillimjo nagineege ewonhetsa

หลังจากนั้น (เสื่อ) น้ำตาไหลและอ้อนวอนต่อนักพเนจร

(เรื่อง เสื่อกับนักพเนจร หน้า 109)

จากตัวอย่างที่ 104 มีการใช้คำว่า “หลังจากนั้น” เพื่อแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ที่เกิดในประโยคนี้เกิดขึ้นทีหลังและก่อนหน้านั้นมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นก่อนแล้ว ซึ่งการใช้คำเชื่อมประโยคจะแสดงให้เห็นว่าการดำเนินเรื่องในนิทานเป็นแบบตามลำดับเวลา ประโยคข้างต้นมาจากเรื่องเสื่อกับนักพเนจร ซึ่งเป็นตอนที่เสื่อตกลงไปในหลุมพรางที่ชาวบ้านขุดไว้ เมื่อมีนักพเนจรเดินผ่านมาแถวนี้

มันจึงร้องขอความช่วยเหลือ นักพเนจรจึงช่วยเสื่อ แต่เมื่อออกมาได้เสื่อก็จะจับนักพเนจรกินทันที ในตอนนั้นเองมีกระต่ายตัวหนึ่งเดินผ่านมา นักพเนจรจึงขอให้กระต่ายช่วยตัดสิน กระต่ายจึงขอให้เล่าเหตุการณ์ให้ฟังและบอกว่าควรเริ่มตั้งแต่แรกว่าเรื่องเป็นมาอย่างไร เจ้าเสื่อจึงกระโดดลงหลุมตามเดิม กระต่ายต่อว่าเสื่อที่ไม่รู้บุญคุณ และเชิญให้นักพเนจรออกเดินทางต่อ ตอนนี้องที่เจ้าเสื่อเพิ่งเข้าใจกลวงของเจ้ากระต่ายจึงร้องไห้และอ้อนวอนนักพเนจรให้ช่วยชีวิตตนอีกครั้งหนึ่ง แต่นักพเนจรไม่หลงกลอีกเป็นครั้งที่สอง เขาทำเป็นไม่ได้ยินและรีบเดินจากไปตามทางที่มาอย่างรวดเร็ว

2) การดำเนินเรื่องตามเหตุและผล

การดำเนินเรื่องตามเหตุและผลในนิทานเกาหลีจะมีเหตุการณ์เกิดเรียงต่อเนื่องกันตามลำดับเวลาด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงมักมีวิภัติปัจจัย คำ หรือวลีที่ใช้บ่งในลักษณะเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 105

다리 하나를 더 선물로 받아 네 개가 되었지. 그래서 요즘도 오줌을 놀 때면 한쪽 다리를 드는 거래

tali hanalil to sonmullo pada ne kega twesttci kilesa jotc̄imdo otc̄umil nol t'emjon hantc̄'ok talilil tinin kole

(สุนัข) ได้รับขาอีกหนึ่งข้างเป็นของขวัญจึงทำให้มีขาสี่ข้าง ดังนั้นในปัจจุบันนี้ก็เช่นกันเวลาที่ปัสสาวะก็จะยกขาข้างหนึ่งขึ้น

(เรื่อง เหตุผลที่จมูกของหมูแบน หน้า 31)

จากตัวอย่างที่ 105 มีการใช้คำว่า “ดังนั้น” เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นสองเหตุการณ์ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของประโยคหลังเป็นผลของประโยคหน้า ซึ่งการใช้คำเชื่อมประโยคนี้จะแสดงให้เห็นว่าการดำเนินเรื่องในนิทานเป็นแบบเรียงตามลำดับเหตุและผล ประโยคข้างต้นมาจากเรื่องเหตุผลที่จมูกของหมูแบน เป็นเรื่องราวของพวกสัตว์ได้แก่ หมู ไก่ และสุนัข ที่ถูกพระราชทานแห่งสวรรค์สั่งให้ลงไปช่วยเหลือพวกมนุษย์บนโลก สัตว์ทั้งสามจึงลงมาที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง เจ้าหมูภาคภูมิใจในจมูกที่แสนงดงามของตนเองเลยทำเสียงร้องอู๊ด ๆ เพียงอย่างเดียวไม่ทำงานอย่างอื่น เจ้าไก่ที่แสนใจดีทุก ๆ เข้าจะส่งเสียงร้อง “เอ้กอีเอ้กเอ้ก! เอ้กอีเอ้กเอ้ก!” อย่างดังเพื่อปลุกพวกมนุษย์ไปทำงาน ส่วนเจ้าสุนัขนั้นตั้งมั่นว่าตนเองจะตั้งใจทำงานมากกว่าไก่และหมู จึงคอยเฝ้าดูแลบ้านในยามวิกาล ไม่ยอมหลับยอมนอน เมื่อเวลาผ่านไปพระราชทานแห่งสวรรค์จึงเรียกสัตว์ทั้งสามมาถามไถ่ เมื่อพระราชทานรู้ว่าเจ้าหมูทำตัวเกียจคร้าน วัน ๆ เอาแต่กินกับนอนจึงลงโทษโดยการตัดจมูกหมูออกจนแบนราบ ไก่ที่ทำหน้าที่อย่างขยันขันแข็งได้รับรางวัลเป็นหงอนสีแดงประดับอยู่บนหัว และสุดท้ายเจ้า

สุนัขที่เดิมมีเพียง 3 ขา ได้รับของขวัญเป็นขาเพิ่มอีกข้างหนึ่ง จนกลายเป็นขาสี่ขา ดังนั้นในปัจจุบันนี้ เวลาสุนัขจึงมักจะยกขาขึ้นข้างหนึ่ง เพราะกลัวว่าขาข้างที่สำคัญจะเปื้อนฉี่นั่นเอง

2.1.4.2 การเป็นพื้นหลัง

การเป็นพื้นหลัง หมายถึง การนำเสนอข้อมูลทั่วไปที่เสริมจากการดำเนินเรื่อง ซึ่งมี 3 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ ปรากฏก่อนการดำเนินเรื่อง ปรากฏระหว่างการดำเนินเรื่อง และ ปรากฏหลังการดำเนินเรื่อง โดยแต่ละลักษณะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) พื้นหลังก่อนการดำเนินเรื่อง

พื้นหลังก่อนดำเนินเรื่องมีหลายรูปแบบ เช่น การเกริ่นนำ หัวเรื่อง เหตุการณ์นำเรื่อง การบ่งจุดเริ่ม เป็นต้น จากการวิเคราะห์ตัวอย่างบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้นั้นพบพื้นหลังก่อนดำเนินเรื่องในรูปแบบของ “เหตุการณ์นำเรื่อง” เพียงเท่านั้น โดยเหตุการณ์นำเรื่องจะกล่าวถึงที่มาที่ไปซึ่งจะนำเสนอก่อนการดำเนินเรื่องนั่นเอง ตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 106

옛날 어느 고을에 심술 사나운 사또가 있었어
jennal onŋ koile simsul sanaun sat'oga itsots'o

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนายอำเภอที่โหดร้ายและชอบเอาแต่ใจตัวเองอยู่ที่หัวเมืองแห่งหนึ่ง

(เรื่อง ลูกชายแสนฉลาด หน้า 171)

จากตัวอย่างที่ 106 เป็นตอนต้นของเรื่องลูกชายแสนฉลาด ซึ่งเป็นเรื่องราวของนายอำเภอจิตใจเหี้ยมโหดและแสนดุร้ายคนหนึ่ง นายอำเภอมักก่อกวนชาวบ้านโดยไร้เหตุผล จับคนเข้าคุกหรือไม่ก็นำมาเขียนตีจนเป็นปกติ ไม่ว่าจะทำอะไรก็จะทำตามใจตัวเองเสมอ ทำให้ไพร่พลและชาวบ้านต่างก็ประสบปัญหาลำบากใจ วันหนึ่งนายอำเภอสั่งให้ทหารประจำหมู่บ้านไปหาสตรีโสธรให้กิน แต่ในขณะนั้นเป็นช่วงกลางฤดูหนาวที่แสนหนาวเหน็บซึ่งหาผลไม้กินได้ยาก เมื่อกลับมาบ้านแล้วนายทหารก็รู้สึกเป็นเป็นอย่างมากกว่าตนจะต้องถูกลงโทษ ลูกชายเห็นพ่อทุกข์ใจจึงอาสาช่วยแก้ปัญหาเอง สองวันต่อมาลูกชายได้เข้าพบนายอำเภอ นายอำเภอเมื่อไม่เห็นทหารที่ตนสั่งให้ไปเก็บสตรีโสธรก็โมโห ลูกชายจึงบอกว่าแท้จริงแล้วเมื่อวานนี้พ่อได้ขึ้นไปบนภูเขาเพื่อหาสตรีโสธร แต่โดนงูกัดจึงต้องนอนพักอยู่ นายอำเภอได้ยินจึงยิ่งโกรธมาก กลางฤดูหนาวแบบนี้จะไปมีงูได้อย่างไร ลูกชายรอคอยเวลาที่จะได้ตอบคำพูดของนายอำเภออยู่แล้วจึงกล่าวว่า หากไม่มีงูแล้วกลางฤดูหนาวเช่นนี้จะมีสตรีโสธรได้อย่างไร นายอำเภอพูดไม่ออกกับคำตอบที่ไม่สะทกสะท้านอะไรของลูกชาย กลายเป็นว่านายอำเภอเป็นผู้ตกหลุมพรางตัวเอง

2) พื้นหลังระหว่างการดำเนินเรื่อง

พื้นหลังระหว่างการดำเนินเรื่องในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้แบ่งได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ฉากและข้อมูลทั่วไป โดยรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

ก. ฉาก ซึ่งเป็นสถานที่ของเรื่องที่กำลังดำเนินอยู่ ยกตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 107

산골 마을에 할아버지와 할머니가 살았어
sangol maile halabotciwa halmoniga salatsa
ที่หมู่บ้านในหุบเขา มีคุณปู่กับคุณย่าอาศัยอยู่

(เรื่อง บ่อน้ำอ่อนเยาว์ หน้า 116)

จากตัวอย่างที่ 107 ฉากของเรื่อง คือ หมู่บ้านในหุบเขา นิทานเรื่องนี้เป็นเรื่องราวของคู่สามีภรรยาเฒ่าคู่หนึ่งที่มีฐานะยากจนแต่ทั้งสองก็รักและสนิทสนมกันเป็นอย่างมาก น่าเสียดายที่ทั้งคู่ไม่มีบุตรด้วยกันและมักจะรู้สึกเศร้าเสียใจอยู่เสมอ วันหนึ่งในขณะที่คุณปู่ขึ้นเขาเพื่อไปตัดฟืน จู่ ๆ ก็ได้ยินเสียงนกเขียวครามตัวหนึ่งมาร้องอยู่ใกล้ ๆ รู้ตัวอีกทีคุณปู่ก็เดินตามเจ้านกตัวนั้นเข้าไปในป่าลึก คุณปู่รู้สึกกระหายน้ำขึ้นมาจึงแวะกินน้ำที่บ่อน้ำซึมใสสะอาดแห่งหนึ่ง น้ำในบ่อน้ำมีรสชาติหวานอร่อยดื่มแล้วรู้สึกสดชื่น หลังจากดื่มน้ำในบ่อน้ำ ๆ คุณปู่ก็รู้สึกง่วงจึงไปนอนพักที่โขดหินข้าง ๆ บ่อน้ำ เมื่อตื่นขึ้นมาท้องฟ้าก็มืดแล้วคุณปู่จึงลงจากเขาเพื่อกลับบ้าน คุณย่าที่เห็นคุณปู่กลับมาบ้านก็ตกใจมากเพราะคนที่เดินเข้ามาไม่ใช่คุณปู่ แต่เป็นชายหนุ่มวัยรุ่นคนหนึ่ง เมื่อคุณปู่ส่องกระจกจึงได้เห็นว่าตัวเองนั้นอ่อนเยาว์ลง ไม่มีริ้วรอยและผมหงอกอีกต่อไป คุณปู่จึงเล่าเรื่องในป่าให้คุณย่าฟัง วันรุ่งขึ้นทั้งสองจึงพากันไปที่บ่อน้ำในป่าอีกครั้ง คราวนี้คุณย่าจึงลองดื่มน้ำจากบ่อน้ำ เมื่อดื่มแล้วรู้สึกง่วงจึงนอนพัก พอตื่นขึ้นมาคุณย่าก็กลายเป็นสาววัยรุ่นเหมือนกัน ชาวเรื่องบ่อน้ำอ่อนเยาว์แพร่สะพัดไปทั่วจนไปถึงหูของตาแก่จอมโลกที่หมู่บ้านข้าง ๆ เขาขึ้นเขาเพื่อไปดื่มน้ำที่บ่อน้ำแต่ผ่านไปหลายวันก็ยังไม่กลับลงมา จนวันหนึ่งคู่คุณตาคุณยายผู้อ่อนเยาว์ได้เดินผ่านไปที่บ่อน้ำและได้พบกับตาแก่จอมโลกที่ตอนนี้กลายเป็นเด็กทารกเพราะดื่มน้ำจากบ่อน้ำมากเกินไป ทั้งสองจึงพาเด็กกลับบ้านเพื่อเลี้ยงดูและใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างดีเรื่อยมา

ข. ข้อมูลทั่วไป ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดเป็นประจำอยู่ก่อนแล้วหรือเป็นข้อเท็จจริง ยกตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 108

어머니는 날마다 고개 너머 마을에 품팔이 일을 하러 다녔지

omninin nalmada kogε nɔmc maile p^hump^hali ilil halb tanjɔttɕi

ทุก ๆ วันแม่จะไปหมู่บ้านบนภูเขาฝั่งตรงข้ามเพื่อรับจ้างทำงาน

(เรื่อง สองพี่น้องที่กลายเป็นพระอาทิตย์และพระจันทร์ หน้า 224)

จากตัวอย่างที่ 108 ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวันของตัวละครในเรื่องว่า “ไปที่หมู่บ้านฝั่งตรงข้ามเพื่อรับจ้างทำงาน” นิทานเรื่องสองพี่น้องที่กลายเป็นพระอาทิตย์และพระจันทร์เป็นเรื่องราวของครอบครัวหนึ่งที่มีเพียงแม่และสองพี่น้องชายหญิง ทุก ๆ วันแม่จะไปหมู่บ้านบนภูเขาฝั่งตรงข้ามเพื่อรับจ้างทำงาน แม่เป็นห่วงที่ปล่อยให้ลูก ๆ อยู่บ้านกันตามลำพัง ดังนั้นในตอนเช้าก่อนที่จะออกจากบ้านทุกครั้งจึงไม่ลืมที่จะกำซับลูก ๆ ไว้ว่าไม่ว่าใครมาหากก็ตาม ให้ขอคู่มือก่อนว่าใช้มือแม่หรือไม่ ในคืนวันหนึ่งหลังจากทำงานเสร็จแม่ได้รับดอกมาตะกะร้าหนึ่งจึงนำกลับบ้าน ระหว่างทางเดินกลับบ้านได้เจอกับเจ้าเสือตัวใหญ่ที่ขอตอกกินจนตอกหมดตะกะร้า พอไม่เหลือตอกแล้วเจ้าเสือจึงจับแม่กินด้วย หลังจากนั้นเจ้าเสือจึงใส่ชุดของแม่และกลับบ้าน พอถึงบ้านจึงขอให้เด็ก ๆ เปิดประตูให้ แต่เด็ก ๆ คิดว่าไม่ใช่เสียงของแม่จึงขอคู่มือ เจ้าเสือเจาะกระดาดตรงประตูและยื่นมือที่เต็มไปด้วยขนเข้าไปให้ดู เมื่อสองพี่น้องรู้ว่า เป็นเสือจึงรีบวิ่งหนีและปีนขึ้นต้นไม้ที่ลานหลังบ้าน เจ้าเสือที่วิ่งตามหลังมาเมื่อเห็นสองพี่น้องอยู่ต้นไม้จึงถามว่าขึ้นไปได้อย่างไร พี่ชายหลอกเจ้าเสือว่าให้ทาน้ำมันงที่มือแล้วปีนขึ้นมา เจ้าเสือรีบวิ่งไปหาน้ำมันงมาทาที่เท้าแต่ปีนเท่าไรก็ปีนไม่ได้เพราะลื่น น้องสาวหัวเราะและเปลือยพุดออกมาว่าแค่เอาขวนมาจากต้นไม้แล้วค่อย ๆ ปีนขึ้นมาก็ได้แล้ว เจ้าเสือจึงทำตามคำพูดของน้องสาวและเริ่มปีนต้นไม้ขึ้นมาหาสองพี่น้อง สองพี่น้องตัวสั้นด้วยความตกใจจึงอธิษฐานต่อพระผู้เป็นเจ้าว่าหากต้องการช่วยชีวิตโปรดส่งเชือกที่แข็งแรงลงมา แต่ถ้าไม่ช่วยให้ส่งเชือกขาด ๆ ลงมา ทันใดนั้นเชือกที่แข็งแรงก็ค่อย ๆ ห้อยลงมาจากบนฟ้า สองพี่เกาะเชือกไว้แน่นและค่อย ๆ ลอยสูงขึ้นจนถึงบนฟ้า เมื่อเจ้าเสือเห็นดังนั้นจึงอธิษฐานต่อพระผู้เป็นเจ้าบ้างว่าโปรดส่งเชือกที่แข็งแรงให้ข้าด้วย ครั้งนี้ก็เช่นกันมีเชือกห้อยลงมาจากท้องฟ้า เจ้าเสือจับเชือกและเกาะไว้อย่างแน่นหนา ในตอนที่เจ้าเสือกำลังจะใช้มือตะบองสองพี่น้องเชือกที่เจ้าเสือเกาะอยู่เกิดขาดขึ้นมา มันเลยตกลงในไร่ข้าวโพด ส่วนสองพี่น้องได้ขึ้นไปบนฟ้าและพี่ชายได้กลายเป็นพระจันทร์ส่วนน้องสาวได้กลายเป็นพระอาทิตย์

3) พื้นหลังหลังการดำเนินเรื่อง

พื้นหลังหลังดำเนินเรื่องมีหลายรูปแบบ เช่น การสรุปความ การตีความ การให้ค่า และการบ่งจบเรื่อง เป็นต้น ในนิทานเกาหลีนั้นจะพบพื้นหลังหลังดำเนินเรื่องในรูปแบบของการสรุปความ การให้ค่า การตัดจบ และการจบแบบปลายเปิด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. การสรุปความ เป็นการสรุปผลของการดำเนินเรื่องตามที่ได้เล่ามา

ตัวอย่างที่ 109

총각은 부지런한 농부가 되어 부모님과 함께 오래오래 잘 살았다고 해
tɕʰongakɪn putɕilɔnhan nongbuga tweo pumonimgwa hamk'e oleole tɕal salatdago he
ชายหนุ่มกลายเป็นชาวนาที่ขยันขันแข็งและใช้ชีวิตอย่างดีอยู่กับพ่อแม่มานานแสนนาน

(เรื่อง คนเกียจคร้านกลายเป็นวัว หน้า 61)

จากตัวอย่างที่ 109 เป็นตอนจบของเรื่องคนเกียจคร้านกลายเป็นวัว ที่สรุปผลสุดท้ายของตัวละครหลักในเรื่องว่า “กลายเป็นชาวนาที่ขยันและใช้ชีวิตอยู่กับพ่อแม่” เรื่องนี้เป็นเรื่องราวของชายหนุ่มจอมเกียจคร้านคนหนึ่งที่ถูก ๆ วันเขาจะนอนกลิ้งไปกลิ้งมาอยู่ในห้อง ไม่ทำงานทำการอะไร วันหนึ่งชายหนุ่มเริ่มรู้สึกหงุดหงิดและรำคาญเสียงบ่นของพ่อแม่ เขาจึงออกจากบ้านไป ระหว่างทางเขาได้พบกับคุณปู่คนหนึ่งที่กำลังทำหน้าที่กักน้ำกรวดอยู่ ชายหนุ่มจึงขอลองใส่ดูบ้าง เมื่อชายหนุ่มใส่หน้ากากกรวดเขาแล้วก็ได้กลายเป็นวัวทันทีเพียงชั่วพริบตาเดียว หลังจากนั้นคุณปู่ลากวัวไปที่ตลาดและขายมันให้แก่ชาวนาคนหนึ่งและกำชับไว้ว่าห้ามให้วัวตัวนี้กินหญ้าที่เอาแต่เล่นอย่างเกียจคร้าน และอ่อนวอนต่อเจ้าป่าเจ้าเขาว่าหากได้เกิดใหม่อีกครั้งจะต้องตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ให้ได้ ตอนนั้นเองชายหนุ่มเห็นไร่นาไร่หญ้าเขียว ๆ จึงรีบวิ่งรากับลูกธนูพุ่งไปกัดกินหญ้าที่นั่น วัวจึงกลายเป็นร่างกลับมาเป็นคน ชายหนุ่มกลับมาที่บ้านและกลายเป็นชาวนาผู้ขยันขันแข็ง ใช้ชีวิตอยู่กับพ่อแม่อย่างมีความสุขเรื่อยมาเป็นเวลานาน

ข. การให้ค่า เป็นการวัดหรือตัดสินด้วยคำกริยาแสดงค่าหรือการใช้ประโยคที่แสดงให้เห็นถึงผลของการกระทำที่ดีและไม่ดี

ตัวอย่างที่ 110

겨우 도망친 욕심쟁이 형은 그 뒤로 욕심부리지 않고 동생과 사이 좋게 잘 지냈다고 해

kjɔu tomanɕʰin joksimtɕɛŋi hjoŋɪn kɪ twilo joksimbulitɕi ankʰo toŋsɛngwa
saitɕokʰe tɕal tɕinett'ago he

พี่ชายจอมโลภวิ่งหนีออกมาได้อย่างเฉียดฉิว หลังจากนั้นก็ละทิ้งความโลภและใช้ชีวิตอย่างมีความสุขกับน้องเรื่อยมา

(เรื่อง ตะบองของโทแกบี หน้า 49)

จากตัวอย่างที่ 110 เป็นตอนจบของเรื่องตะบองของโทแกบี โดยมีการใช้คำกริยา “ละทิ้ง ความโลภและใช้ชีวิตอย่างมีความสุข” เพื่อให้ค่าว่าความโลภนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี ควรทิ้งนิสัยแบบนั้นไป หากทำได้ชีวิตก็จะมีความสุข เรื่องนี้เป็นเรื่องราวของครอบครัวยากจนหนึ่งที่มีพ่อแม่แก่เฒ่าและลูกชายสองคน น้องชายนั้นจะขึ้นเขาไปตัดไม้ทุกวัน และนำไม้เหล่านั้นไปขายหาเงินมาเลี้ยงดูพ่อแม่ที่แก่เฒ่า ตรงข้ามกับพี่ชายแสนเกียจคร้านและโลภมากที่เอาแต่นอนตลอดทั้งวันและโยนภาระเลี้ยงดูครอบครัวให้น้องชายคนเดียว วันหนึ่งน้องชายเข้าป่าเพื่อไปตัดไม้เหมือนทุก ๆ วัน และเก็บผลเฮเซลนัตที่สุกกอมนำกินลูกหนึ่งได้จึงตั้งใจเอาไปฝากพ่อแม่ ระหว่างทางกลับบ้านท้องฟ้าก็เริ่มมีดล น้องชายจึงตัดสินใจนอนค้างที่บ้านร้างแห่งหนึ่ง ในขณะที่กำลังหลับไปได้พักใหญ่ ๆ ก็ได้ยินเสียงเอะอะโวยวายข้างนอก น้องชายจึงปีนขึ้นไปบนคานและแอบมองลงมา ปรากฏว่าเป็นเสียงของเป็นเหล่าโทแกบีที่กำลังเคาะตะบองเล่น น้องชายที่คอยมองดูอยู่เกิดหิวขึ้นมาจึงแกะผลเฮเซลนัตกิน แกะเปลือกดั่ง “ป๊อก” ให้พอดีกับเสียงตะบองเคาะบนพื้น แต่เหล่าโทแกบีที่หูดิพอได้ยินเสียงนั้นก็ตกใจทิ้งตะบองไว้และวิ่งหนีกันอย่างสับสนอลหม่าน น้องชายจึงเก็บตะบองไว้และกลายเป็นเศรษฐีผู้ร่ำรวย เพราะตะบองของโทแกบีสามารถเรียกเงินและทองได้ พี่ชายที่แสนเกียจคร้านและโลภมากรู้สึกอิจฉา น้องชายจนทนไม่ไหวจึงเข้าไปหาบ้านร้างในป่าและแอบอยู่บนคานเพื่อรอเหล่าโทแกบีมา พอดตกดึกเหล่าโทแกบีก็เข้ามาเล่นสนุกกันเหมือนเดิม พี่ชายแกะเปลือกผลเฮเซลนัตดั่ง “ป๊อก” แต่ทว่าคราวนี้เหล่าโทแกบีรู้ทันจึงจับพี่ชายที่แอบอยู่บนคานแล้วตืออย่างรุนแรง พี่ชายจอมโลภหนีออกมาได้อย่างเฉียดฉิว หลังจากนั้นพี่ชายจึงละทิ้งความโลภและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับน้องชาย อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขเรื่อยมา

ค. การตัดจบ เป็นการจบเรื่องอย่างอิสระ กล่าวคือ เมื่อดำเนินเรื่องมาถึงตอนหนึ่งก็ตัดจบเรื่องเลย

ตัวอย่างที่ 111

농부의 코끝에는 모기 물린 자국이 빨갱게 나 있었다
 nonbue k'ok'it'henin mogi mullin tçaguki p'algak'h'e na itsott'e
 มีรอยแดงที่ยุ่งกัตรงปลายจมูกของชวานา

(เรื่อง พัดสีแดง พัดสีน้ำเงิน หน้า 237)

จากตัวอย่างที่ 111 เป็นตอนจบของเรื่องพัดสีแดง พัดสีน้ำเงิน ที่เล่าเรื่องของชวานาผู้ยากจนมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงตอนหนึ่งได้ตัดจบเรื่องลงกระทันหัน นิทานเรื่องนี้เป็นเรื่องราวของชวานาผู้ยากจนคนหนึ่งที่ยังเฝ้าปลูกผ้าไหมตกอยู่ที่พื้นและในถุงผ้าไหมนั้นมีพัดสีแดงและพัดสีน้ำเงินอยู่ พัดทั้งสองนี้เป็นพัดมหัศจรรย์ หากพัดด้วยพัดสีแดงจุมูกจะค่อย ๆ ยาวขึ้น แต่หากพัดด้วยพัดสีน้ำเงิน

จุมูกจะค่อย ๆ หดสั้นลง วันหนึ่งข้าวสารที่บ้านของชวานาหมต เขาจึงไปหาเศรษฐีเฒ่าเพื่อขอยืมข้าวสารแต่เศรษฐีเฒ่าไม่ให้ ชวานาจึงแอบหยิบพัดสีแดงขึ้นมาพัดหลังจากนั้นจุมูกของเศรษฐีเฒ่าก็ค่อย ๆ ยาวขึ้น เขาตกใจและพยายามทำทุกวิถีทางแต่จุมูกก็ไม่ได้สั้นลงเลย ชวานาจึงทำที่เป็นแต่ซัพจรของเศรษฐีพร้อมกับค่อย ๆ โบกพัดสีฟ้าไปด้วยจุมูกของเศรษฐีก็กลับมาเป็นแบบเดิม เศรษฐีจึงให้ทรัพย์สมบัติเป็นการตอบแทน ชวานาจึงกลายเป็นเศรษฐีคนใหม่ เขามีเงินมากมายจนสามารถกินเล่นนอนเล่นได้อย่างสบายใจไปทั้งชีวิต วันหนึ่งชวานาสงสัยว่าหากพัดด้วยพัดสีแดงแล้วจุมูกจะยาวได้แค่ไหน ชวานาจึงพัดไปเรื่อย ๆ จนจุมูกยาวทะลุหลังคาและขึ้นไปถึงห้องครัวบนฟ้าซึ่งเป็นที่ที่เง็กเซียนฮ่องเต้พำนักอยู่ จุมูกที่ยาวเพื่อยนั้นโผล่ขึ้นมาในกองฟืนภายในห้องครัวและโดนนางกำนัลใช้เหล็กเขี่ยไฟเสียบ ชวานาตกใจจึงรีบหยิบพัดสีน้ำเงินขึ้นมาพัดทันที เมื่อเริ่มพัดด้วยพัดสีน้ำเงินจุมูกก็ค่อย ๆ หดลง และตัวของชวานาก็ลอยขึ้นไปบนฟ้า ในขณะที่นางกำนัลที่อยู่บนฟ้าก็ได้นำเหล็กเขี่ยไฟออกตัวของชวานาค่อย ๆ ตกลงจากสวรรค์ ตอนนั้นเองภรรยาของชวานาก็ได้เขย่าตัวปลุกเขาและตรงปลายจุมูกของชวานาก็มีรอยแดงที่ถูกยุ้งกัดปรากฏอยู่

ง. การจบแบบปลายเปิด เป็นการจบที่ชวนให้ผู้อ่านคิดต่อว่าเรื่องราวหลังจากนี้จะเป็นอย่างไร นิทานที่จบแบบปลายเปิดนี้ ในตอนท้ายของเรื่องมักจะมีตัวละครตัวหนึ่งจากไปและทิ้งให้อีกตัวละครอีกตัวต้องเผชิญหน้ากับปัญหานั้น ๆ เอง

ตัวอย่างที่ 112

토끼는 보물 자루를 둘리메고 짱충짱충 뛰어 사라졌다
t'ok'inin pomul tcalulil tullimego k'antɕhun'k'antɕhun t'wic salatɕott'a
กระต่ายหลอกสะพายถุงผ้าที่ใส่ทรัพย์สมบัติไว้และกระโดดกระโหยงกระเหิงหายไป

(เรื่อง นิทานพอลจูปู หน้า 77)

จากตัวอย่างที่ 112 เป็นตอนจบของเรื่องนิทานพอลจูปู ที่ไม่ได้กล่าวต่อว่าตะพาบทำอย่างไร หรือกระต่ายที่ได้ทรัพย์สมบัติแล้วไปที่ไหนต่อ ซึ่งการจบลักษณะนี้เป็นการจบเรื่องแบบปลายเปิด นิทานเรื่องนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับราชามังกรผู้ปกครองเมืองบาดาลที่ล้มป่วยหนักและไม่ว่าจะรักษาด้วยยาดีแค่ไหนก็ไม่หาย จนกระทั่งวันหนึ่งราชามังกรรู้ว่าตับของกระต่ายสามารถรักษาโรคของตนเองได้จึงสั่งให้ตะพาบขึ้นไปบนบกและตามหาตัวกระต่าย เมื่อตะพาบพบกระต่ายแล้วจึงออกอุบายพาตัวกระต่ายมายังเมืองบาดาล เมื่อมาถึงเมืองบาดาลกระต่ายก็ถูกจับมัดมือทั้งสองข้างทันที เขาจึงคิดว่าตนเองนั้นถูกหลอก ราชามังกรบอกกับกระต่ายว่าต้องการตับของกระต่ายมาใช้เป็นยารักษาโรค แต่กระต่ายตอบกลับว่าตอนนี้ตับของตนเองนั้นถูกซ่อนไว้ที่บ่อน้ำเพราะมีคนมากมายที่ต้องการมัน ราชามังกรจึงเอาทรัพย์สมบัติให้กระต่ายและสั่งให้ตะพาบพากระต่ายกลับขึ้นไปเอาตับ

ที่บนพื้นดินอีกครั้ง เมื่อถึงบนพื้นกระต่ายก็รีบกระโดดหนีไปพร้อมกับถุงผ้าที่บรรจุทรัพย์สมบัติไว้และไม่หันกลับมาอีก

2.1.5 Key (กุญแจ)

กุญแจ หมายถึง น้ำเสียง ท่าทาง อารมณ์ หรือสีสันทในการสื่อสาร สำหรับตัวบทนิทานพื้นบ้านนี้ส่วนใหญ่จะใช้น้ำเสียงแบบเป็นกันเอง เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ปฏิบัติตามหรือคิดตามอุดมการณ์ที่แฝงไว้ โดยที่ผู้อ่านจะไม่ได้รู้สึกวาทณ์ตนเองถูกบังคับให้ทำแบบนั้น กล่าวได้ว่าการใช้น้ำเสียงในลักษณะนี้จะทำให้การสอดแทรกอุดมการณ์ในเรื่องเป็นไปอย่างแนบเนียน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบว่าตัวบทนิทานพื้นบ้านนี้มักใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติผ่านการเล่าเรื่อง และผ่านเสียงหรือความคิดของตัวละครในเรื่อง ผู้รวบรวมนิทานสื่อสารกับผู้อ่านด้วยการใช้น้ำเสียงของวังวนลีลาแบบเป็นกันเองหรือสนิทสนม เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกเพลิดเพลินและสนุกสนานกับสารที่ตนเองได้รับ และยังทำให้ผู้อ่านสามารถคล้อยตามอุดมการณ์ที่แฝงไว้อย่างแนบเนียนได้โดยที่ผู้อ่านเองก็ไม่ทันรู้ตัว

2.1.6 Instrumentalities (เครื่องมือ)

เครื่องมือ หมายถึง การเลือกวิธีสื่อสารและการเลือกใช้วิธภาษา สำหรับเครื่องมือของนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้นั้นคือสื่อสิ่งพิมพ์ที่อยู่ในรูปแบบหนังสือ ซึ่งมีการผลิตและจัดจำหน่ายตามร้านหนังสือทั่วไปในสังคมเกาหลีใต้ นอกจากนี้ร้านหนังสือแล้วยังมีจำหน่ายตามเว็บไซต์ออนไลน์อีกหลายเว็บไซต์ ทั้งเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ เว็บไซต์ร้านหนังสือ รวมไปถึงเว็บไซต์ขายของทั่วไป ทำให้ตัวบทนี้ถูกแพร่กระจายอย่างกว้างขวาง คนในสังคมเกาหลีใต้แทบจะทุกคนสามารถเข้าถึงสิ่งนี้ได้ และระดับภาษาที่ใช้เป็นภาษามาตรฐานระดับสนทนาที่นำเสนอในรูปแบบของการเขียนและมีภาพประกอบเพื่อใช้ในการเล่าเรื่อง การใช้ภาษาระดับมาตรฐานนี้จะทำให้สามารถสื่อสารกับคนส่วนใหญ่ในสังคมเกาหลีใต้ได้ และง่ายต่อการที่ผู้อ่านจะได้รับสารนั้น ๆ อย่างครบถ้วน

2.1.7 Norm of Interaction and Interpretation (บรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ)

บรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของการพูดหรือการสื่อสารที่ผู้พูดใช้ปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟัง สิ่งเหล่านี้จะต้องตีความด้วยความรู้วัฒนธรรมของคนในสังคมนั้น ๆ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้พบว่าบรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์ (Norm of Interaction) เป็นการสื่อสารแบบทางเดียว โดยที่ผู้

รวบรวมซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารและผู้อ่านซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รับสารจะไม่ได้เห็นหน้าหรือมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง

และสำหรับบรรทัดฐานของการตีความ (Norm of Interpretation) นั้น หนังสือนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้นี้ถูกตีพิมพ์และจำหน่ายทั่วประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ ก็ยังคงมีการจำหน่ายอยู่ทั่วไปทั้งตามร้านหนังสือและร้านค้าออนไลน์ สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้คนในสังคมให้การยอมรับว่านิทานพื้นบ้านเหล่านี้เหมาะสมกับเกณฑ์มาตรฐานทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของชาวเกาหลีใต้ ซึ่งทำให้ชุดความคิดหรืออุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในนิทานพื้นบ้านถูกสืบทอดให้คงอยู่ต่อไปในสังคมได้อย่างแนบแน่นโดยที่ไม่มีข้อสงสัย และผู้อ่านเองก็รับสารเกี่ยวกับอุดมการณ์นั้นไปอย่างไม่รู้ตัว

2.1.8 Genre (ประเภทการสื่อสาร)

ประเภทการสื่อสาร หมายถึง ประเภทของถ้อยคำที่สื่อสาร นิทานพื้นบ้านนั้นจัดเป็นปริศนาประเภทเรื่องเล่า โดยปริศนาเรื่องเล่า (narrative discourse) หมายถึง ปริศนาที่เล่าเหตุการณ์เรียงต่อกันไปตามลำดับเวลา และมักจะมีตัวละครในเรื่อง เช่น นิทาน นิยาย เนื้อหาของนิทานพื้นบ้านส่วนใหญ่จะเป็นการเล่าเรื่องที่ให้ความบันเทิงเป็นหลัก บางเรื่องอาจจะมีรูปภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหาด้วย ทำให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานและความเพลิดเพลิน นิทานพื้นบ้านจึงเหมาะสมกับผู้อ่านทุกวัย โดยเฉพาะผู้อ่านวัยเด็ก

2.2 กระบวนการผลิตและกระจายตัวบท

ในงานวิจัยนี้ได้เลือกใช้ตัวบทจากหนังสือเรื่องนิทานพื้นบ้านสำหรับเด็กในหนังสือเรียน (교과서 전래동화) ซึ่งถูกผลิตโดยสำนักพิมพ์ MiraeN ซึ่งเป็นสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ที่มีประวัติการเปิดบริษัทมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2491 โดยสำนักพิมพ์นี้จะผลิตหนังสือเกี่ยวกับตำราเรียนและหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นหลัก นอกจากนี้ยังได้รับการไว้วางใจจากรัฐบาลให้ผลิตหนังสือเรียนให้แก่เด็กในสังคมเกาหลีใต้ด้วย ยิ่งไปกว่านั้นผู้รวบรวมนิทานพื้นบ้านคือ ชังกโย อี ซึ่งเป็นนักเขียนนิทานเด็กที่มีชื่อเสียงในประเทศเกาหลีใต้ โดยได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลและได้รับรางวัลทั้งระดับประเทศและระดับนานาชาติอีกมากมาย อาทิ รางวัล IBBY Honor List ในปี พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นรางวัลวรรณกรรมเด็กระดับนานาชาติที่จัดตั้งขึ้นโดย 80 ประเทศทั่วโลก

จากที่กล่าวไปข้างต้นจะเห็นได้ว่าทั้งผู้เรียบเรียงนิทานพื้นบ้านและสำนักพิมพ์ที่ผลิตหนังสือนิทานพื้นบ้านต่างก็เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในสังคมเกาหลีใต้อยู่แล้ว ดังนั้นจึงเป็นเรื่องง่ายที่คนในสังคมจะให้การยอมรับว่าตัวบทนี้มีคุณภาพ ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ สิ่งนี้แสดงให้เห็นได้ชัดอีกอย่างหนึ่งคือการที่ตัวบทถูกผลิตซ้ำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2562 นอกจากนี้หากพิจารณา

จุดประสงค์หลักของนิทานพื้นบ้านยังพบว่า แม้นิทานพื้นบ้านจะถูกผลิตขึ้นเพื่อความบันเทิงเป็นหลัก แต่อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือการผลิตซ้ำและถ่ายทอดอุดมการณ์ให้แก่เด็กและเยาวชนในสังคมด้วย

ส่วนการกระจายตัวบทนั้นพบว่านิทานพื้นบ้านนี้สามารถหาซื้อได้ตามร้านหนังสือทั่วไปในประเทศเกาหลีใต้และบนเว็บไซต์ออนไลน์อีกหลายเว็บไซต์ เช่น KYOBO, yes24, Aladin, coupang, interpark เป็นต้น ดังนั้นมิใช่เพียงคนในประเทศเกาหลีใต้เท่านั้นที่สามารถเข้าถึงตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ได้ แต่ชาวต่างชาติหรือชาวเกาหลีที่อาศัยอยู่ในประเทศอื่น ๆ ก็สามารถเข้าถึงตัวบทนี้ได้โดยการซื้อหนังสือผ่านร้านค้าออนไลน์ กล่าวได้ว่าตัวบทนิทานพื้นบ้านที่แฝงไว้ซึ่งอุดมการณ์นี้มีการแพร่กระจายเป็นวงกว้าง นอกจากนี้ลักษณะของตัวบทนิทานพื้นบ้านที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ทำให้การผลิตซ้ำได้อย่างไม่จำกัด นิทานพื้นบ้านจึงเป็นวาทกรรมที่สามารถเข้าถึงผู้คนทุกเพศทุกวัยและยังทำหน้าที่ส่งต่ออุดมการณ์ให้แก่บุคคลเหล่านั้นในสังคมได้

2.3 กระบวนการบริโภคและตีความตัวบท

ผู้บริโภคหรือผู้รับสารของตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ในงานวิจัยนี้ คือ เด็กในสังคมเกาหลีใต้ โดยเฉพาะเด็กระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีวัยและประสบการณ์น้อย จึงต้องอาศัยการเรียนรู้จากผู้ใหญ่ที่มีวัยและประสบการณ์มากกว่า อีกทั้งบทอ่านนิทานพื้นบ้านนี้ยังมีลักษณะที่อ่านง่าย เนื้อเรื่องสนุกสนาน ทำให้ได้รับความสนใจจากผู้อ่านที่เป็นเด็กได้ ดังนั้นเด็กที่ได้รับสารจากนิทานพื้นบ้านนี้จึง “เชื่อ” ชุดความคิดหรืออุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในตัวบทได้ และการตีความชุดความคิดหรืออุดมการณ์จะเป็นไปในลักษณะที่ผู้อ่านพร้อมจะทำความเข้าใจและปฏิบัติโดยไม่มีข้อโต้แย้ง กล่าวได้ว่าเมื่อเด็กในสังคมเกาหลีใต้รับสารจากตัวบทแล้วจะมีการถ่ายทอดอุดมการณ์ส่งผ่านไปยังเด็กโดยที่เด็กไม่ทันรู้ตัว เด็กจะยอมรับและเชื่อในอุดมการณ์นั้นไปเอง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์กับวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม

จากการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้กับวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมพบว่าบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่อยู่แวดล้อมตัวบทมีผลต่อการผลิตและสื่ออุดมการณ์ต่าง ๆ ในวาทกรรม ซึ่งในการศึกษาวิจัยนี้พบว่าความคิดหรือความเชื่อที่มีในสังคมเกาหลีได้มีอิทธิพลต่อการสื่ออุดมการณ์เป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหา 2 ส่วนได้แก่ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการสื่ออุดมการณ์ และผลของการสื่ออุดมการณ์สู่สังคม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการสื่ออุดมการณ์

แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995, อ้างอิงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, หน้า 42) ได้กล่าวไว้ว่า วาทกรรมประกอบสร้างสังคมและในขณะเดียวกันวาทกรรมก็ถูกกำหนดโดยสังคม วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ต้องแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับสังคมให้ได้ ดังนั้นนอกจากการวิเคราะห์ตัวบทแล้วการวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมจึงสำคัญไม่แพ้กัน ในการวิเคราะห์นี้จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมและสังคมวัฒนธรรมในลักษณะวิภาษกันได้ในงานวิจัยนี้พบว่าปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมมีผลต่อการสื่ออุดมการณ์ในสังคมเกาหลีได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ค่านิยมในสังคมเกาหลีใต้

การประเมินค่า (Value) และทัศนคติ (Attitude) เป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ดำรงระเบียบสังคม เพื่อดำรงไว้ซึ่งระเบียบสังคมแล้วทุกคนต้องมีความคิดที่เหมาะสมกับจริยธรรมหรือบรรทัดฐานของสังคมนั้น ๆ การประเมินค่าเป็นสิ่งที่ทำให้คนในสังคมรู้ว่าควรแสดงพฤติกรรมออกไปอย่างไรจึงจะดีและนำผลประโยชน์มาให้ตนเอง การประเมินค่ามีคุณสมบัติในการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นต่อไป ดังนั้น การประเมินค่าที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลจึงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่าย และคงอยู่อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน (คิซู อึน, 2559, หน้า 10-11) จึงกล่าวได้ว่า ค่านิยมในแต่ละสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในสังคมเป็นอย่างมาก ค่านิยมในสังคมเกาหลีใต้ล้วนแต่ได้รับอิทธิพลมาจากลัทธิขงจื๊อทั้งสิ้น เนื่องจากในสมัยโชซอนนั้นผู้ปกครองได้นำแนวคิดของลัทธิขงจื๊อมาใช้เป็นปรัชญาหลักทางการเมืองและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระเบียบทางสังคมด้านอื่น ๆ ด้วย กล่าวได้ว่าเป็นเวลานานแล้วที่คนเกาหลีใต้ซึมซับและนำปรัชญาขงจื๊อมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไม่รู้ตัว ซึ่งปรัชญาขงจื๊อนี้ส่งผลต่อความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของชาวเกาหลีใต้เป็นอย่างมาก

ในงานวิจัยนี้พบว่าค่านิยมที่มีในสังคมเกาหลีใต้ต่างก็ส่งผลต่ออุดมการณ์ที่สื่อผ่านนิทานพื้นบ้านเช่นเดียวกัน ซึ่งค่านิยมดังกล่าวประกอบไปด้วย ค่านิยมครอบครัว ค่านิยมชายเป็นใหญ่ และค่านิยมความอาวุโส ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 ค่านิยมครอบครัว

วิถีคิดของชาวเกาหลีใต้ยุคปัจจุบันโดยเฉพาะเรื่องครอบครัวนั้นมียุทธศาสตร์สำคัญมาจากยุคโซซอนที่นำลัทธิขงจื้อใหม่ (Neo-Confucianism) มาใช้เป็นปรัชญาการเมืองในการปกครองประเทศ แรกเริ่มในสมัยโซซอนตอนต้นปรัชญาขงจื้อนี้บังคับใช้ในกลุ่มชนชั้นยังบัน (ชนชั้นขุนนาง) เท่านั้น แต่ในช่วงโซซอนตอนปลายวิถีคิดและปรัชญาของลัทธิขงจื้อได้แทรกซึมเข้าไปสู่ทุกกลุ่มชนชั้นในสังคมเกาหลีใต้ (Peterson, 1983 อ้างอิงในวิลลาสิณี พนานครทรัพย์, 2560 หน้า 300-301) ซึ่งอิทธิพลของลัทธิขงจื้อได้ส่งผลต่อความคิดเรื่องครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัวเกาหลีเป็นอย่างมากเช่นกัน

คำสอนของลัทธิขงจื้อเชื่อว่า จักรวาลมีเพียงครอบครัวใหญ่เพียงครอบครัวเดียว ทุกสิ่งทุกอย่างจะมีความเกี่ยวข้องกันและมีลำดับสูง-ต่ำ โดยมีกฎ 삼강오륜 /samganoljun/ (สามหลักปฏิบัติตน ห้าหลักจริยธรรม) เป็นข้อบัญญัติสำคัญในการดำเนินชีวิต (ดำรงค์ ฐานดี, 2550) 삼강 หรือ สามหลักปฏิบัติตน เป็นหลักที่กล่าวถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของคนในสังคม ประกอบไปด้วย 1) ข้าราชบริพารต้องจงรักภักดีต่อกษัตริย์ 2) บุตรชายต้องนับถือบิดา และ 3) ภรรยาต้องนับถือสามี ส่วน 오륜 หรือ ห้าหลักจริยธรรม เป็นข้อปฏิบัติทางจริยธรรมที่คนในสังคมต้องปฏิบัติตาม ได้แก่ 1) ต้องมีความจงรักภักดีระหว่างข้าราชบริพารและกษัตริย์ 2) ต้องมีความรักใคร่ใกล้ชิดระหว่างบุตรชายและบิดา 3) ต้องมีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างสามีและภรรยา 4) ต้องมีลำดับความอาวุโสระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ และ 5) ต้องมีความเชื่อใจในหมู่เพื่อนฝูง การยึดถือหลักคำสอนนี้ทำให้ครอบครัวของชาวเกาหลีใต้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนความสัมพันธ์ของสมาชิกของครอบครัวที่พึงปฏิบัติต่อกันอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการเคารพนับถือและกตัญญูต่อบิดามารดาที่ถือว่าเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ทุกคนต้องมี

ด้วยเหตุที่ลัทธิขงจื้อให้ความสำคัญกับครอบครัวที่สุดดังนั้นการสร้างครอบครัวหรือการสมรสจึงมีความสำคัญไม่แพ้กัน ชาวเกาหลีใต้มีทัศนคติเกี่ยวกับการสมรสว่า สิ่งที่แสดงความสำเร็จอย่างหนึ่งของชีวิตได้คือการสมรส ผู้ที่แต่งงานถือว่าเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตเมื่อแต่งงานแล้วต้องมีลูกหลานเพื่อสืบเชื้อสายตระกูลด้วย ยิ่งไปกว่านั้นการสืบเชื้อสายตระกูลของชาวเกาหลีใต้สืบเชื้อสายด้วยเพศชายเป็นหลัก ดังนั้นควรให้กำเนิดบุตรที่เป็นเพศชายอย่างน้อยหนึ่งคนเพื่อให้วงศ์ตระกูลสามารถสืบต่อไปได้ หากกล่าวว่าผู้ที่แต่งงานมีลูกหลานคือผู้ที่ประสบความสำเร็จ

ในชีวิต ในทางตรงกันข้ามผู้ที่ไม่แต่งงานหรือแต่งงานแล้วแต่ไม่มีลูกหลานก็คือผู้ที่ไม่ประสบความสำเร็จนั่นเอง ดังนั้นการแต่งงานจึงเป็นหนึ่งในเป้าหมายชีวิตของชาวเกาหลีใต้ส่วนใหญ่

การแต่งงานไม่ได้เป็นเพียงเรื่องระหว่างบุคคลสองคน แต่เป็นการรวมกันระหว่างครอบครัวหนึ่งกับอีกครอบครัวหนึ่ง ดังนั้นบิดามารดาจึงมีส่วนในการเลือกคู่ครองให้แก่บุตรธิดาด้วย ในสมัยก่อนคู่สมรสของลูกจะถูกตัดสินใจโดยพ่อแม่ มีหลายครั้งที่การแต่งงานเป็นแบบคลุมถุงชน โดยที่เจ้าบ่าวและเจ้าสาวจะได้พบหน้ากันครั้งแรกในวันแต่งงาน แต่ในปัจจุบันนี้ทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองเปลี่ยนแปลงไปเป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น โดยผู้ที่แต่งงานสามารถเลือกคู่ครองได้เอง แต่ถึงอย่างนั้นบิดามารดาที่ยังคงมีส่วนในการให้คำแนะนำในการเลือกคู่ครองของบุตรธิดาบ้างบางครั้ง กล่าวคือบทบาทของบิดามารดาเปลี่ยนจากผู้กำหนดเป็นผู้ให้ความเห็นแทน (Mi Jeong Lee, 1998 อ้างอิงในวิลลาสินี พนานครทรัพย์, 2560 หน้า 319) การแต่งงานในวัฒนธรรมเกาหลีดั้งเดิมเป็นการแต่งงานเข้าครอบครัวฝ่ายชาย กล่าวคือ หลังจากแต่งงานแล้วภรรยาต้องไปอาศัยอยู่กับครอบครัวสามี ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วถือเป็นคนนอกของครอบครัวเดิมเพราะตนเองแต่งงานออกเรือนไป แต่จะไปเป็นสมาชิกในครอบครัวของสามีแทน ดังนั้นผู้หญิงที่แต่งงานแล้วจะต้องปฏิบัติตามให้เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับครอบครัวของสามี นอกจากนี้หน้าที่ของแต่ละบุคคลในครอบครัวยังถูกแบ่งแยกไว้อย่างชัดเจนด้วย ผู้ชายถือเป็นหัวหน้าครอบครัวมีหน้าที่ออกไปทำงานหาเงินนอกบ้าน ส่วนผู้หญิงมีหน้าที่รับผิดชอบงานในบ้านเป็นหลัก ทั้งทำอาหาร เย็บเสื้อผ้า ดูแลทำความสะอาดบ้าน เลี้ยงดูและสั่งสอนบุตรธิดา รวมไปถึงปรนนิบัติพ่อแม่สามีให้อยู่อย่างสุขสบาย

เมื่อพิจารณาอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้แล้วจะเห็นว่าค่านิยมครอบครัวมีผลต่อการสื่ออุดมการณ์เป็นอย่างมาก โดยในนิทานพื้นบ้านแทบจะทุกเรื่องมักสื่อให้เห็นภาพของครอบครัวหรือการแต่งงาน โดยมักปรากฏภาพบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลในครอบครัว ทั้งบทบาทหน้าที่ของผู้ชายที่เป็นผู้นำของครอบครัวและต้องออกไปทำงานนอกบ้าน บทบาทหน้าที่ของผู้หญิงที่อยู่แต่ในบ้านและรับผิดชอบดูแลงานในบ้าน รวมไปถึงบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ที่เป็นผู้กำหนดคู่ครองของลูก นอกจากนี้ยังเสนอภาพการเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่แต่งงานและผู้ที่ไม่แต่งงาน โดยภาพของผู้ที่แต่งงานมีลูกหลานมักจะเป็นภาพชีวิตที่มีความสุข ในทางตรงกันข้ามภาพของผู้ที่ไม่แต่งงานหรือแต่งงานแล้วแต่ไม่มีลูกหลานมักจะเป็นภาพชีวิตที่ยากลำบากหรือชีวิตที่มีแต่ความทุกข์ ค่านิยมดังกล่าวยังคงส่งผลกระทบต่อความคิดและทัศนคติของชาวเกาหลีใต้จนมาถึงปัจจุบันนี้ กล่าวได้ว่าผู้คนในสังคมเกาหลีใต้ยังคงให้ความสำคัญกับครอบครัวมากที่สุดและถือว่าการแต่งงานคือความสำเร็จอย่างหนึ่งในชีวิต นอกจากนี้การแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้ชายและผู้หญิงยังคงเป็นไปอย่างเคร่งครัด

3.1.2 ค่านิยมชายเป็นใหญ่

ระบบคิดเกี่ยวกับปิตาธิปไตย หรือชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) เป็นระบบสังคมที่เพศชายจะเป็นผู้กุมอำนาจหลักในสังคม กล่าวคือ จะให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศอื่น ๆ ค่านิยมชายเป็นใหญ่ในสังคมเกาหลีใต้มีรากฐานมาจากลัทธิขงจื้อและเป็นแนวคิดที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมเกาหลีใต้มาอย่างยาวนาน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้นั้นมักจะแบ่งแยกผู้หญิงและผู้ชายออกจากกันอย่างชัดเจน โดยมักจะสื่อภาพของผู้หญิงด้วยภาพของ “แม่” “ภรรยา” “ลูกสะใภ้” และ “ลูกสาว” ที่ทำหน้าที่ดูแลบ้านและความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว ภาพที่สื่อของผู้หญิงมักเป็นผู้ที่อ่อนแอ บอบบาง และมีพื้นที่จำกัดอยู่เฉพาะในบ้าน ในขณะที่ภาพของผู้ชายมักถูกสื่อด้วยภาพของ “พ่อ” “สามี” และ “ลูกชาย” ซึ่งเป็นผู้ที่มีพลังกำลัง แข็งแรง ออกไปทำงานนอกบ้าน มีหน้าที่หาเลี้ยงครอบครัว และพื้นที่ของผู้ชายมักจะเป็นพื้นที่นอกบ้าน เช่น ในป่า ในหมู่บ้าน โรงเรียน ผู้ชายนั้นสามารถเดินทางไปได้โดยพื้นที่ไม่ได้ถูกจำกัดให้อยู่แต่ในบ้านอย่างเช่นกับผู้หญิง นอกจากนี้สิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจนอย่างหนึ่งคือภาพของผู้ชายที่เป็นผู้นำ และผู้หญิงที่เป็นผู้ตาม กล่าวคือ ภาพผู้ชายที่นำเสนอในนิทานพื้นบ้านส่วนใหญ่มักจะเป็นภาพผู้นำสังคม เช่น พระราชานายอำเภอ ครู หรือผู้นำครอบครัว เช่น พ่อ ปู่ ลูกชายคนโต ซึ่งสิ่งนี้สื่อให้เห็นว่าผู้ชายเป็นผู้นำ ผู้ริเริ่ม ผู้ปกครอง หรือผู้กระทำการต่าง ๆ แก่ผู้อื่น และมีอำนาจในการตัดสินใจ ส่วนภาพของผู้หญิงที่ถูกนำเสนอในนิทานพื้นบ้านส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ตามหรือผู้ที่รอรับผลประโยชน์จากผู้ชาย และไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง

การสื่อความคิดเกี่ยวกับผู้ชายและผู้หญิงในนิทานพื้นบ้านดังกล่าวเป็นสื่อภาพของผู้ชายและผู้หญิงในมุมมองที่จำกัดและไม่เป็นกลาง กล่าวคือ พื้นที่และกิจกรรมของผู้หญิงถูกจำกัดอยู่เพียงในบ้าน ในทางตรงกันข้ามพื้นที่และกิจกรรมของผู้ชายกลับอิสระมากกว่า ผู้ชายมักจะได้รับบทบาทให้เป็นผู้นำสังคมหรือผู้นำครอบครัว แต่ผู้หญิงนั้นต้องรับบทบาทเป็นผู้รับหรือผู้ตาม ความคิดดังกล่าวนี้เป็นการให้ค่าและให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าผู้หญิง ส่งผลให้เพศชายมักจะได้รับอภิสิทธิ์ที่เหนือกว่าเพศหญิงอยู่เสมอ กล่าวได้ว่าความคิดเหล่านี้ต่างก็ได้รับอิทธิพลมาจากค่านิยมชายเป็นใหญ่ในสังคมเกาหลีใต้ทั้งสิ้น

3.1.3 ค่านิยมความอาวุโส

ค่านิยมความอาวุโสในสังคมเกาหลีใต้ปัจจุบันนี้ยังคงเป็นสิ่งที่ชาวเกาหลีใต้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยค่านิยมความอาวุโสนี้มีรากฐานมาจากคำสอนของลัทธิขงจื๊อที่ว่าด้วยหลักคุณธรรม ‘孝 /hjo/’ หมายถึง ความกตัญญูของลูกที่มีต่อพ่อแม่ และ ‘礼 /tce/’ หมายถึง ความนอบน้อมถ่อมตนของน้องชายที่มีต่อพี่ชาย สิ่งนี้ส่งผลต่อแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมโดยตรง โดยสังคมเกาหลีใต้นั้นมีการกำหนดระดับของ “ผู้ใหญ่” และ “ผู้น้อย” อย่างชัดเจน และยังมีแบ่งขอบเขตระหว่างสองระดับนี้อย่างเคร่งครัด ค่านิยมความอาวุโสในสังคมเกาหลีใต้เน้นให้ความสำคัญกับการเคารพและเชื่อฟังผู้ที่อาวุโสกว่า กล่าวได้ว่า ระหว่างผู้ใหญ่และผู้น้อยนั้นจะต้องมีลำดับก่อนหลังหรือระดับสูงต่ำเสมอ สิ่งที่เป็นเครื่องวัดระดับของการเป็นผู้ใหญ่และผู้น้อยนั้นมักเป็นอายุและตำแหน่งในหน้าที่การงาน เวลาที่คนเกาหลีใต้เจอกันครั้งแรก คำถามที่ต้องถามซึ่งกันและกันคือ “คุณอายุเท่าไร” เพื่อที่ต้องการทราบว่าใครอายุมากกว่าและใครอายุน้อยกว่า ซึ่งการถามอายุนี้ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะภาษาเกาหลีมีรูปแสดงการให้เกียรติ (Honorifics) ดังนั้นหากทราบอายุของอีกฝ่ายแล้วจะทำให้สามารถเลือกใช้ระดับภาษาในการสนทนาได้ถูกต้อง นั่นคือ เมื่อผู้น้อยพูดกับผู้ใหญ่ต้องใช้รูปสุภาพเสมอ แต่ผู้ใหญ่ก็สามารถใช้ภาษาแบบเป็นกันเองกับผู้น้อยได้

นอกจากอายุแล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ใช้เพื่อวัดระดับอาวุโสด้วย เช่น ประสบการณ์ ตำแหน่งหรือยศ มีอีกหลายแควดวงสังคมในเกาหลีใต้ที่ถามข้อมูลส่วนอื่น ๆ นอกจากการถามอายุเพื่อวัดระดับความอาวุโสของคู่สนทนา เช่น กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยมักจะถามเลขประจำตัวนักศึกษาเพื่อดูว่าใครเข้าเรียนก่อน ใครเข้าเรียนหลัง ในกลุ่มทหารจะถามเลขประจำตัวทหาร เพราะเลขประจำตัวทหารนี้ปรากฏปีที่เข้าประจำการอยู่ด้วย ดังนั้นการถามเลขประจำตัวทหารจะทำให้ทราบว่าใครเข้ากรมมาก่อนกัน และในกลุ่มพนักงานบริษัทจะถามปีที่เข้าทำงานเพื่อดูว่าใครมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่ากัน ส่วนในเรื่องการถามอายุนั้น ไม่เพียงแต่ถามอายุหรือปีเกิด แต่บางครั้งอาจจะถามไปถึงเดือนที่เกิดด้วย เพื่อหาว่าใครอาวุโสกว่าใคร ด้วยเหตุนี้ค่านิยมความอาวุโสจึงเป็นสิ่งที่สังคมเกาหลีใต้ยึดถือและปฏิบัติสืบต่อกันมาโดยทั่วไป

เมื่อพิจารณาอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้แล้วจะเห็นว่า การให้ค่าและความสำคัญกับความมีอาวุโสดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการสื่ออุดมการณ์เป็นอย่างมาก โดยในนิทานพื้นบ้านนั้นมักสื่อภาพของผู้ใหญ่ด้วยภาพของพ่อแม่ ปู่ พี่ชาย และมักสื่อภาพของผู้น้อยด้วยภาพของลูก หลาน น้องชาย โดยมักปรากฏในลักษณะที่ว่าลูกต้องเชื่อฟังพ่อแม่ หรือน้องชายต้องเคารพพี่ชาย ซึ่งภาพของการกระทำเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และผู้น้อยและการปฏิบัติตัวของแต่ละบุคคลได้อย่างชัดเจน ภาพของผู้น้อยที่ต้องเคารพและเชื่อฟังผู้ใหญ่สะท้อนให้เห็นถึงการเชื่อมั่นในตัวของผู้ใหญ่ ซึ่งในสังคมเกาหลีใต้นั้นมีความคิดว่าผู้ใหญ่ถือว่าเป็นผู้ที่มีวิญญูและประสบการณ์มากกว่าผู้น้อย ดังนั้นการให้ความเคารพแก่ผู้ใหญ่จึงเป็นสิ่งที่ผู้น้อยทุกคนควรปฏิบัติ

3.2 ผลของการสื่ออุดมการณ์สู่สังคม

วาทกรรมนิทานพื้นบ้านนี้ได้แพร่หลายไปยังเด็ก ๆ และเยาวชนทั่วไปในประเทศเกาหลีใต้ ดังนั้นผลของการสื่ออุดมการณ์เหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิด พฤติกรรมและการกระทำของเด็ก และเยาวชนในสังคมซึ่งเป็นผู้รับสารนั้น กล่าวคือ วาทกรรมนิทานพื้นบ้านนี้ เป็นสิ่งที่ใช้กำหนดความคิดเกี่ยวกับ “การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม” และ “บทบาทและหน้าที่ของคนในสังคม” เพื่อเอื้อประโยชน์ให้รัฐสามารถจัดระเบียบสังคมได้ง่ายขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 การนิยามความหมายและลักษณะของ “สมาชิกที่ดี” ของสังคมเกาหลีใต้

เมื่อพิจารณาอุดมการณ์ต่าง ๆ ที่ตัวบทนิทานพื้นบ้านต้องการสื่อไปยังผู้อ่านแล้ว พบว่าอุดมการณ์เหล่านี้พยายามแสดงให้เห็นถึงภาพและนิยามความหมายของสมาชิกที่ดีของสังคม โดยใช้ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน ทั้งด้านการกระทำ การใช้วาจา รวมไปถึงความคิดและสติปัญญาสื่อให้เห็นว่าลักษณะหรือพฤติกรรมใดมีคุณค่า เป็นสิ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติ และลักษณะหรือพฤติกรรมใดไม่มีคุณค่า เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ควรปฏิบัติ

อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้สื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพสมาชิกที่ดีและไม่ดีของสังคม โดยสมาชิกที่ดีของสังคมต้องเป็นคนรู้จักกตัญญูทั้งต่อบุพการีผู้ให้กำเนิดและผู้มีพระคุณที่ให้การช่วยเหลือ หากมีผู้ใดทำร้ายตนหรือครอบครัวต้องจัดการเอาคืนผู้นั้นให้ได้ ต้องขยันและทำงานอย่างหนัก ต้องมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่คนอื่น ๆ ในสังคม ต้องมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีไหวพริบบรรเทาทุกข์ของผู้อื่น และต้องมีความกล้าหาญ ไม่เกรงกลัวที่จะเผชิญหน้ากับอันตรายใด ๆ ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นคือลักษณะของการกระทำที่สังคมให้ค่าว่าดี และนิยามว่าผู้ที่มีลักษณะดังกล่าวคือผู้ที่เป็น “สมาชิกที่ดี” ของสังคม ในทางตรงกันข้ามหากเป็นผู้ที่อิจฉาริษยาคนอื่นจนตัวเองเกิดความโลภ และเป็นผู้ที่เกียจคร้าน ไม่ทำงานทำการ เอาแต่นอนและเที่ยวเล่น จะถือเป็นลักษณะของการกระทำที่สังคมให้ค่าว่าไม่ดี และนิยามว่าผู้ที่มีลักษณะดังกล่าวคือผู้ที่เป็น “สมาชิกที่ไม่ดี” ของสังคม

นอกจากอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมยังมีอุดมการณ์อื่น ๆ ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านสื่อภาพของสมาชิกที่ดีในมิติอื่น ๆ ไปสู่ผู้อ่านเช่นกัน ได้แก่ อุดมการณ์เรื่องความอาวุโสและอุดมการณ์ทางการเมือง กล่าวคือ อุดมการณ์เรื่องความอาวุโสจะแสดงภาพของผู้น้อยที่ต้องเคารพนับถือผู้ใหญ่ แสดงออกโดยผ่านท่าทางและการใช้ภาษา ส่วนอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นจะแสดงภาพของผู้นำที่ปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์สุขของประเทศและประชาชนเป็นหลัก และภาพของประชาชนที่ดีที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่กันอย่างสงบสุขไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน

การนิยามความหมายและลักษณะสมาชิกที่ดีของสังคมดังกล่าวนี้ เมื่อถ่ายทอดผ่านนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ที่เล่าสืบต่อกันมาอย่างยาวนานแล้วถือว่าเป็นวาทกรรมที่มีอำนาจ มีความ

นำเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคมส่วนใหญ่ ซึ่งการใช้ตัวบทนิทานพื้นบ้านเพื่อสื่ออุดมการณ์ โดยผ่านกลวิธีทางภาษาที่หลากหลายนี้ส่งผลต่อความคิดและพฤติกรรมของเด็ก ๆ ในสังคมเกาหลีได้เป็นอย่างมาก

3.2.2 กำหนดบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมเกาหลีใต้

นอกจากการนิยามความหมายและลักษณะของสมาชิกที่ดีในสังคมแล้ว อุดมการณ์ต่าง ๆ ที่ตัวบทนิทานพื้นบ้านสื่อไปถึงผู้อ่านนั้นยังส่งผลต่อการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคนในสังคมเกาหลีใต้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทและหน้าที่ของชาย-หญิง ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละเพศว่าควรมีบทบาทและปฏิบัติอย่างไรให้เหมาะสมกับเพศของตนเอง สิ่งนี้มีรากฐานมาจากกฎ 삼강오륜 /samganoljun/ หรือที่เรียกว่าสามหลักปฏิบัติตน ห้าหลักจริยธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมสำคัญของลัทธิขงจื้อที่กล่าวถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของคนในสังคม เมื่อคนในสังคมเกาหลีใต้นำหลักธรรมนี้มาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันทำให้สังคมเกิดการแบ่งแยกหน้าที่และการปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดระหว่างชายกับหญิง

บทบาทของเพศชายที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านนั้นมักเป็นบทบาทของการเป็นผู้นำ ทั้งการผู้นำครอบครัวและผู้นำประเทศ มีหน้าที่หลักคือปกป้องและดูแลผู้ตาม ซึ่งตัวบทนิทานพื้นบ้านนี้ได้นำเสนอภาพของ “สามี” ที่เป็นแรงงานหลักของครอบครัว มีพลังและแข็งแรง มีหน้าที่ออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูคนในบ้าน มีคุณธรรม รักและซื่อสัตย์ต่อภรรยาของตนเอง นอกจากนี้ยังมีภาพของ “ลูกชายหรือหลานชาย” ที่นอกจากออกไปทำงานนอกบ้านแล้วยังมีหน้าที่ที่สำคัญคือคอยเลี้ยงดูพ่อแม่ที่แก่ชรา รวมไปถึงเป็นผู้จัดทำพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษให้แก่ญาติที่ล่วงลับไปแล้วด้วย และภาพของผู้นำด้านการปกครองของประเทศอย่างกษัตริย์ เจ้าเมือง หรือครู เป็นต้น ในขณะที่บทบาทของเพศหญิงที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านนั้นมักเป็นบทบาทของผู้ตามและมีความอ่อนโยน ซึ่งตัวบทนิทานพื้นบ้านนี้ได้นำเสนอภาพว่าผู้หญิงเป็น “แม่” “ภรรยา” และ “ลูกสะใภ้” มีหน้าที่ดูแลความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว เช่น ดูแลด้านอาหารการกิน ดูแลด้านการเย็บปักถักร้อย รับผิดชอบงานบ้านทั้งหมด ปรนนิบัติดูแลพ่อแม่สามี และเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนบุตรธิดาให้เป็นคนดี

อุดมการณ์ที่กล่าวข้างต้นเป็นตัวกำหนดบทบาทและพื้นที่ของผู้หญิงและผู้ชายในสังคม กล่าวคือ บทบาทและพื้นที่ของผู้หญิงถูกกำหนดให้อยู่เพียงในบ้าน ซึ่งแตกต่างจากเพศชายที่สังคมคาดหวังให้แสดงบทบาทในพื้นที่นอกบ้านเป็นส่วนใหญ่ ในสมัยก่อนผู้หญิงถือว่าเป็นเพียงสมบัติอย่างหนึ่งของผู้ชายเท่านั้น ต้องดูแลรับใช้และเชื่อฟังผู้ชายทุกช่วงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรม “เชื่อฟังสาม” อันได้แก่ เมื่อยังไม่ได้แต่งงานให้เคารพเชื่อฟังบิดา เมื่อแต่งงานแล้วให้เคารพเชื่อฟังสามี และเมื่อสามีตายให้เคารพเชื่อฟังบุตรชาย ผู้หญิงไม่ได้รับอนุญาตให้เรียนหนังสือหรือตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง แม้แต่พื้นที่ของครอบครัวเช่น “บ้าน” เป็นสิ่งที่ใช้แบ่งแยกระหว่างชายหญิง

ได้อย่างชัดเจนที่สุด โครงสร้างบ้านเกาหลีโบราณจะแบ่งแยกพื้นที่ระหว่างชาย-หญิงโดยมีรั้วกั้นไว้ อย่างชัดเจน เรียกทั้งสองส่วนนี้ว่าเรือนภายในและเรือนรับรอง พื้นที่ของผู้หญิงถูกจำกัดให้อยู่แต่เรือน ภายในซึ่งจะมีห้องครัวเป็นส่วนหลัก และห้องครัวถือเป็นเขตต้องห้ามของผู้ชาย ในขณะที่พื้นที่ของผู้ชายนั้นกว้างขวางและมีอิสระมากกว่าผู้หญิง เมื่อพื้นที่ของทั้งสองเพศถูกแบ่งแยกไว้อย่างชัดเจน เช่นนี้จึงส่งผลให้หน้าที่ของผู้หญิงและผู้ชายแตกต่างกันด้วย กล่าวคือบทบาท หน้าที่ และพื้นที่ของผู้หญิงถูกจำกัดให้อยู่เพียงในบ้าน ส่วนบทบาท หน้าที่ และพื้นที่นอกบ้านทั้งหมดอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ชาย ทั้งเรื่องการเมือง การศึกษา การค้าขาย หรืองานภายนอกด้านอื่น ๆ สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นค่านิยมในสังคมที่เอื้อประโยชน์ทางอำนาจให้แก่เพศชายมีอภิสิทธิ์เหนือกว่าเพศหญิงทุกประการ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงจะถูกจำกัดให้อยู่แต่ในบ้านดังที่กล่าวไปข้างต้น แต่สิ่งนี้มีได้บังคับใช้กับผู้หญิงทุกชนชั้น ส่วนใหญ่แล้วจะเข้มงวดกับผู้หญิงในตระกูลชนชั้นสูงหรือชนชั้นขุนนางมากกว่า หากเป็นผู้หญิงชาวบ้านทั่วไปหรือผู้หญิงที่มีฐานะยากจนก็จำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว เช่น การรับจ้างทำงานบ้าน การทำไร่นา การเป็นคนทรงเจ้า (무당 /mudan/) หรือการเป็นนางโลม (기생 /kisen/) ซึ่งอาชีพคนทรงเจ้าและนางโลมนั้นถือเป็นคนชนชั้นต่ำ และจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมโดยเด็ดขาดแม้ว่าผู้หญิงเหล่านั้นจะมีความสามารถหรือหาเงินได้เป็นจำนวนมากก็ตาม สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าสังคมมักให้การยอมรับและชมเชยผู้หญิงที่มีสถานภาพเป็นแม่บ้าน มีหน้าที่ทำงานบ้าน ดูแลรับใช้สามีและพ่อแม่สามีอย่างจงรักภักดีมากกว่าผู้หญิงที่ทำงานนอกบ้าน (แคเนียล ทิวดอร์, 2560, หน้า 438) นอกจากนี้ยังมีคำที่ใช้กล่าวถึงผู้หญิงโดยเฉพาะอย่างคำว่า 훈모양처 /hjonmojangtɕʰw/ มีความหมายว่า แม่ที่เฉลียวฉลาดและภรรยาที่จิตใจดี สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าสังคมจะให้การยอมรับและยกย่องผู้หญิงในฐานะที่เป็น “แม่” และ “ภรรยา” เพียงเท่านั้น ซึ่งทั้งสองบทบาทนี้ต่างก็มีสถานะที่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของเพศชายทั้งสิ้น

ผู้วิจัยเห็นว่าการที่นิทานพื้นบ้านสื่อภาพของผู้หญิงและผู้ชายให้มีลักษณะดังกล่าว นั้นเป็นเสมือนกรอบที่ใช้กำหนดบทบาทและแนวทางในการปฏิบัติของเพศชายและเพศหญิงในสังคม ผู้อ่านที่เป็นเด็กจะถูกอำนาจของวาทกรรมนี้หล่อหลอมให้ทำตามอุดมการณ์ที่ได้รับโดยไร้ข้อสงสัย กล่าวได้ว่าอาจเกิดเป็นการตอกย้ำความคิดเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมทางเพศในสังคมเกาหลีได้ให้คงอยู่ต่อไปได้

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาที่สื่ออุดมการณ์และอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้ ผู้วิจัยศึกษาตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995) โดยใช้กรอบมิติทั้งสามของวาทกรรม (the three dimensional framework) และใช้ผลการวิจัยภาพสะท้อนสังคมเกาหลีใต้ของเกียงอิน ปาร์ค (2549) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ร่วมด้วย โดยในงานวิจัยนี้วิเคราะห์ทั้งสามส่วนของกรอบมิติทั้งสามของวาทกรรม ได้แก่ ตัวบท (text) วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม (discourse practice) และวิธีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม (socio-cultural practice) เพื่อให้เห็นถึงภาษาและอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน นอกจากนี้ในการวิเคราะห์ตัวบทยังใช้เกณฑ์จัดแบ่งกลวิธีทางภาษาในข้อความของจันทิมา อังคพณิชกิจ (2557) ร่วมกับกลวิธีทางภาษาที่ใช้สื่ออุดมการณ์ของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) และอุมาวัลย์ ชีซัง (2555) เป็นทางแนวทางในการวิเคราะห์ และเนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นตัวบทภาษาเกาหลี จึงมีการเพิ่มกลวิธีการใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพ เพื่อให้เหมาะสมกับภาษาเกาหลีซึ่งเป็นภาษาที่มีการใช้รูปแสดงการให้เกียรติ (Honorifics)

ผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ผู้วิจัยมีสมมติฐานในการวิจัย 2 ประการ ได้แก่ 1) กลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้มีหลายกลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การเลือกใช้ประโยค และการใช้กลวิธีทางวาทศิลป์ และ 2) อุดมการณ์ที่สื่อในนิทานพื้นบ้านสำหรับเด็กภาษาเกาหลี คือ อุดมการณ์ลัทธิขงจื้อ อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้นับในสังคม อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม อุดมการณ์ปีศาจปีศาจ อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส และอุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม จากการศึกษาวิเคราะห์ตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้นั้นพบกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ทั้งหมด 7 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้โครงสร้างประโยค การใช้มูลบท การอ้างส่วนใหญ่ และการใช้อุปลักษณ์เชิงภาพพจน์ ซึ่งกลวิธีทางภาษาที่หลากหลายนี้ผลิตซ้ำอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้มาอย่างยาวนาน นอกจากนี้ผลการศึกษาพบอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านทั้งหมด 7 อุดมการณ์ด้วยกัน ได้แก่ อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม อุดมการณ์เรื่องครอบครัว อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส อุดมการณ์ทาง

การเมือง อุดมการณ์ปีตาธิปไตย และอุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม ทั้งนี้สามารถสรุปกลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 7 แสดงผลสรุปกลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้

อุดมการณ์ที่ปรากฏ ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้	กลวิธีการใช้ภาษา						
	การเลือกใช้คำศัพท์	การใช้คำและวิภัติปัจจัยรูป	การใช้คำแสดงทัศนภาวะ	การใช้โครงสร้างประโยค	การใช้มูลบท	การอ้างส่วนใหญ่	การใช้อุปลักษณเชิงภาพพจน์
1. อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม							
1.1 สิ่งที่ควรปฏิบัติในสังคม							
1.1.1 รู้จักกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ	✓		✓				
1.1.2 ขยันและทำงานอย่างหนัก	✓		✓			✓	
1.1.3 มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	✓			✓		✓	
1.1.4 ฉลาด มีไหวพริบ	✓						
1.1.5 มีความกล้าหาญ	✓						
1.2 สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในสังคม							
1.2.1 อิจฉาริษยาผู้อื่นจนตัวเองเกิดความโลภ	✓		✓	✓			
1.2.2 เกียจคร้าน	✓			✓			
2. อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม							
2.1 บทบาทหน้าที่ของผู้ชาย							
2.1.1 ลักษณะอาชีพของผู้ชาย	✓						
2.1.2 หน้าที่ผู้ชายในฐานะสามี	✓				✓		
2.1.3 หน้าที่ของผู้ชายในฐานะลูกหลาน	✓		✓	✓			
2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้หญิง							
2.2.1 ลักษณะและหน้าที่ผู้หญิงในฐานะ ลูกสะใภ้	✓					✓	✓

อุดมการณ์ที่ปรากฏ ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้	กลวิธีการใช้ภาษา					
	การเลือกใช้คำศัพท์	การใช้คำและวิภัติปัจจัยรูป	การใช้คำแสดงทัศนภาวะ	การใช้โครงสร้างประโยค	การใช้มูลบท	การอ้างส่วนใหญ่
2.2.2 หน้าที่อยู่หญิงในฐานะภรรยา	✓		✓		✓	
2.2.3 หน้าที่อยู่หญิงในฐานะลูกสาว	✓			✓		
2.3 บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่	✓					
3. อุดมการณ์เรื่องครอบครัว						
3.1 ต้องแต่งงานและมีครอบครัวจึงจะมีความสุข	✓					
3.2 คนในครอบครัวเดียวกันต้องรักใคร่กลมเกลียวกัน	✓			✓		
3.3 คนในสังคมเดียวกันเปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน	✓					✓
4. อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส						
4.1 ต้องเคารพผู้ที่อาวุโสกว่าตนเองเสมอ	✓	✓				
5. อุดมการณ์ทางการเมือง						
5.1 ผู้นำที่ดีต้องปกครองบ้านเมืองอย่างสงบสุข ใช้เหตุผลในการตัดสิน ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และสามารถเป็นที่พึ่งให้แก่ประชาชนได้	✓			✓		
5.2 ประชาชนต้องรักใคร่และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่กันอย่างสงบสุข	✓					✓
6. อุดมการณ์ปิตาธิปไตย						
6.1 พิธีไหว้บรรพบุรุษ	✓					
6.2 ผู้ชายเป็นตัวแทนแห่งสวรรค์และเป็นผู้นำของสังคมในหลาย ๆ ด้าน	✓					
7. อุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม						
7.1 การเป็นพวกเรา	✓					
7.2 การเสียสละตนเองเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม			✓			✓

จากตารางข้างต้นแสดงอุดมการณ์และชุดความคิดย่อยทั้งหมดที่พบในตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ รวมไปถึงแสดงให้เห็นกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ด้วย ผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมติฐานของงานวิจัยนี้ กล่าวคือ ตัวบทนิทานพื้นบ้านมีการใช้กลวิธีทางภาษาที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงอุดมการณ์ต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ ซึ่งอุดมการณ์เหล่านี้จะถูกผลิตซ้ำและถ่ายทอดไปยังผู้อ่านที่เป็นเด็กและเยาวชนในสังคม ผู้วิจัยจะนำเสนอผลสรุปการวิจัยเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ กลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ อุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ และความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์กับวิถีปฏิบัติทางวัฒนธรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม โดยแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อสื่ออุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลี

จากการวิเคราะห์ตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ทั้ง 36 เรื่อง พบกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ทั้งหมด 7 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้โครงสร้างประโยค การใช้มูลบท การอ้างส่วนใหญ่ และการใช้อุปลักษณ์เชิงภาพพจน์ โดยกลวิธีที่พบมากที่สุดคือการเลือกใช้คำศัพท์ ซึ่งพบว่ามีการใช้คำศัพท์เพื่อแสดงการกระทำและสภาพของคนในสังคม และการใช้คำเรียกขานเพื่อเรียกบุคคลในสังคม รองลงมาคือกลวิธีการใช้โครงสร้างประโยค ซึ่งในงานวิจัยนี้พบการใช้โครงสร้างที่ประกอบด้วยประโยคเป็นเหตุเป็นผลกัน การใช้ประโยคเงื่อนไข และการใช้ประโยคขัดแย้ง สำหรับกลวิธีทางภาษาอื่น ๆ สามารถเรียงตามความถี่ที่พบได้ดังนี้ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพ การอ้างส่วนใหญ่ การใช้อุปลักษณ์เชิงภาพพจน์ และการใช้มูลบท

2. อุดมการณ์ที่พบในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้

ผลการศึกษาศึกษาวิเคราะห์อุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ พบอุดมการณ์ทั้งหมด 7 อุดมการณ์ โดยเรียงตามความถี่ที่ปรากฏได้ดังนี้ อุดมการณ์ที่พบมากที่สุด คือ อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม รองลงมาคืออุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมและอุดมการณ์เรื่องครอบครัว สำหรับอุดมการณ์ที่พบถัดมา ได้แก่ อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส อุดมการณ์ทางการเมือง อุดมการณ์ปีศาจปีศาจ และอุดมการณ์ที่พบน้อยที่สุด คือ อุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม ซึ่งแต่ละอุดมการณ์ยังพบชุดความคิดย่อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม แบ่งออกเป็น 2 ชุดความคิดหลัก คือ สิ่งที่ควรปฏิบัติในสังคมและสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในสังคม ซึ่งสิ่งที่ควรปฏิบัติในสังคมประกอบไปด้วยชุดความคิดย่อย 5 ชุดความคิด ได้แก่ รู้จักกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ขยันและทำงานอย่างหนัก มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ต้องฉลาด มีไหวพริบ และมีความกล้าหาญ ส่วนสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในสังคมประกอบไปด้วยชุดความคิดย่อย 2 ชุดความคิด ได้แก่ อัจฉาริชยาผู้อื่นจนตัวเองเกิดความโลภ และเกียจคร้าน

2) **อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม** แบ่งออกเป็น 3 ชุดความคิดหลัก คือ บทบาทหน้าที่ของผู้ชาย บทบาทหน้าที่ของผู้หญิง และบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ ซึ่งบทบาทหน้าที่ของผู้ชายประกอบไปด้วยชุดความคิดย่อย 3 ชุดความคิด ได้แก่ ลักษณะอาชีพของผู้ชาย หน้าที่ผู้ชายในฐานะสามี และหน้าที่ของผู้ชายในฐานะลูกหลาน ส่วนบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงประกอบไปด้วยชุดความคิดย่อย 3 ชุดความคิด ได้แก่ ลักษณะและหน้าที่ผู้หญิงในฐานะลูกสะใภ้ หน้าที่ผู้หญิงในฐานะภรรยา และหน้าที่ผู้หญิงในฐานะลูกสาว

3) **อุดมการณ์เรื่องครอบครัว** ประกอบไปด้วยชุดความคิดย่อย 3 ชุดความคิด ได้แก่ ต้องแต่งงานและมีครอบครัวจึงจะมีความสุข คนในครอบครัวเดียวกันต้องรักใคร่กลมเกลียวกัน และคนในสังคมเดียวกันเปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน

4) **อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส** ประกอบไปด้วยชุดความคิดย่อย 1 ชุดความคิด ได้แก่ ต้องเคารพผู้ที่อาวุโสกว่าตนเองเสมอ

5) **อุดมการณ์ทางการเมือง** ประกอบไปด้วยชุดความคิดย่อย 2 ชุดความคิด ได้แก่ ผู้นำที่ดีต้องปกครองบ้านเมืองอย่างสงบสุข ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และสามารถเป็นที่พึ่งให้แก่ประชาชนได้ และประชาชนต้องรักใคร่และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่กันอย่างสงบสุข

6) **อุดมการณ์ปิตาธิปไตย** ประกอบไปด้วยชุดความคิดย่อย 2 ชุดความคิด ได้แก่ พิธีไหว้บรรพบุรุษ และผู้ชายเป็นตัวแทนแห่งสวรรค์และเป็นผู้นำของสังคมในหลาย ๆ ด้าน

7) **อุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม** ประกอบไปด้วยชุดความคิดย่อย 2 ชุดความคิด ได้แก่ การเป็นพวกเรา และการเสียสละตนเองเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์กับวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม

นอกจากการวิเคราะห์ตัวบทแล้ว ผู้วิจัยยังศึกษาวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมด้วยตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995)

เพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์ที่อยู่ในตัวบทและบริบทอื่น ๆ โดยศึกษาวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมของหนังสือนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้โดยใช้กรอบการวิเคราะห์ตามแนวคิดชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารของไฮม์ส์ (Hymes, 1974, อ้างอิงในอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2556 หน้า 182) เพื่อให้เห็นกระบวนการผลิตและกระจายตัวบท และกระบวนการบริโภคนิยมและตีความตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า นิทานพื้นบ้านเป็นวาทกรรมซึ่งสอดแทรกไปด้วยอุดมการณ์ต่าง ๆ ไว้มากมายที่ถูกผลิตซ้ำและถ่ายทอดมาอย่างยาวนานในสังคม นิทานพื้นบ้านนี้เดิมทีถูกเล่าแบบปากต่อปาก จนกระทั่งกลายมาเป็นการจดบันทึก ปัจจุบันนี้ได้ถูกผลิตออกมาเป็นหนังสือและมีการเผยแพร่อยู่ทั่วไปในสังคม ตัวบทที่นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้เป็นหนังสือนิทานพื้นบ้านที่รวบรวมขึ้นโดยนักเขียนวรรณกรรมเด็กที่มีชื่อเสียง และยังคงผลิตขึ้นโดยสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงเช่นกัน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องง่ายที่คนในสังคมจะให้การยอมรับว่าตัวบทนี้มีคุณภาพ ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ยิ่งไปกว่านั้นแล้วตัวบทยังถูกผลิตซ้ำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2562 ปัจจุบันถูกตีพิมพ์ซ้ำถึง 12 ครั้ง ตัวบทนี้ถูกจำหน่ายตามร้านหนังสือทั่วไปในประเทศเกาหลีใต้ อีกทั้งยังจำหน่ายบนเว็บไซต์ออนไลน์อีกหลายเว็บไซต์ด้วย ดังนั้นกล่าวได้ว่าตัวบทนิทานพื้นบ้านที่แฝงไว้ซึ่งอุดมการณ์นี้มีการแพร่กระจายเป็นวงกว้างที่คนทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงได้ง่าย สิ่งนี้แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าแม้หนังสือนิทานพื้นบ้านจะถูกผลิตขึ้นเพื่อความบันเทิงเป็นหลัก แต่อีกทางหนึ่งนั้นก็เพื่อการผลิตซ้ำและถ่ายทอดอุดมการณ์ให้แก่เด็กและเยาวชนในสังคมด้วย เนื่องจากนิทานพื้นบ้านมีลักษณะเป็นบทอ่านง่าย เนื้อเรื่องสนุกสนาน ดังนั้นผู้บริโภคหลักหรือผู้รับสารส่วนใหญ่ที่เป็นเด็กจึงให้ความสนใจตัวบทนี้ได้ เมื่อเด็กได้รับสารจากนิทานพื้นบ้านก็จะรับและเชื่ออุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในตัวบทนั้นไปเองโดยไม่มีข้อโต้แย้ง

สำหรับการวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมนั้นแสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านมีส่วนสัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม หรือกล่าวได้ว่าบริบทที่อยู่แวดล้อมตัวบทมีผลต่อการผลิตและสื่ออุดมการณ์ต่าง ๆ ในวาทกรรมนั่นเอง ค่านิยมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการสื่ออุดมการณ์ในสังคมเกาหลีใต้ ซึ่งค่านิยมในสังคมเกาหลีใต้ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากลัทธิขงจื้อ เดิมทีชาวเกาหลีใต้นำแนวคิดของลัทธิขงจื้อมาใช้เป็นปรัชญาทางการเมืองเพียงเท่านั้น แต่เมื่อเวลาผ่านไปชาวเกาหลีใต้ได้นำแนวคิดขงจื้อนี้มาเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตด้วย ทำให้แนวคิดลัทธิขงจื้อส่งผลต่อความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของชาวเกาหลีใต้เป็นอย่างมากจนถึงปัจจุบัน ซึ่งความคิด ความเชื่อ และค่านิยมเหล่านี้ต่างก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในสังคมเช่นเดียวกัน อุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านนั้นก็ได้รับอิทธิพลจากค่านิยมในสังคมเกาหลีใต้หลายประการ ได้แก่ ค่านิยมครอบครัว ค่านิยมชายเป็นใหญ่ และค่านิยมความอาวุโส ในขณะที่เดียวกันผลของการสื่ออุดมการณ์เหล่านี้ก็ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิด พฤติกรรมและการกระทำของคนในสังคมด้วย กล่าวได้ว่าวาทกรรมนิทานพื้นบ้านที่ถูกผลิตและเผยแพร่ไปยังเด็กและเยาวชนทั่วไปในประเทศเกาหลีใต้เป็นสิ่งที่

ใช้กำหนดความคิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และบทบาทและหน้าที่ของคนในสังคมได้เป็นอย่างดี ยิ่งไปกว่านั้นผลของการสื่ออุดมการณ์ดังกล่าวยังเอื้อประโยชน์ให้แก่รัฐในการจัดระเบียบสังคม และควบคุมคนในสังคมอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ นิทานพื้นบ้านจึงถือเป็นวาทกรรมที่มีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก กล่าวคือ วาทกรรมนิทานพื้นบ้านนี้ได้รับอิทธิพลจากความคิด ความเชื่อ และค่านิยมที่มีอยู่ในสังคมเกาหลีใต้ แต่ในขณะเดียวกันก็ผลิตซ้ำและส่งต่อความคิด ความเชื่อ และค่านิยมเหล่านี้ให้คงอยู่ในสังคมเกาหลีใต้เรื่อยมา ดังนั้น นิทานพื้นบ้านจึงมิใช่ทำหน้าที่เป็นเพียงเรื่องเล่าเพื่อความบันเทิงเท่านั้นแต่นิทานพื้นบ้านยังเป็นสารทางอุดมการณ์ที่คอยตอกย้ำสื่อความคิดต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมหรือการกระทำของคนในสังคมเกาหลีใต้

โดยสรุปแล้วการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ในครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นและยืนยันได้อย่างชัดเจนว่านิทานพื้นบ้านที่เล่าสืบต่อกันมาอย่างยาวนานมิได้เป็นเพียงสื่อที่สร้างความบันเทิงให้แก่คนในสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นสารทางอุดมการณ์ที่มีอิทธิพลต่อผู้อ่านและสังคม อุดมการณ์เหล่านี้ถูกผลิตซ้ำและเผยแพร่อย่างต่อเนื่องอยู่ในสังคมมาอย่างยาวนาน ยิ่งไปกว่านั้นรัฐบาลของประเทศเกาหลีใต้ยังได้ประโยชน์จากการผลิตซ้ำตัวบทนี้ในทางอ้อมด้วย เนื่องจากผู้อ่านนิทานพื้นบ้านที่ได้รับสารซึ่งแฝงอยู่ในตัวบทจะถูกปลูกฝังลักษณะบางประการที่เอื้อต่อการจัดระเบียบสังคมของรัฐ

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาษาและอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ทั้งหมด 36 เรื่องแล้วนั้นสามารถสรุปผลการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในตัวบทและอุดมการณ์ที่พบในตัวบทได้ตามที่กล่าวไปข้างต้น และในหัวข้ออภิปรายผลนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการอภิปรายผลออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ความเหมือนและความแตกต่างด้านกลวิธีทางภาษากับงานวิจัยที่ผ่านมา ความเหมือนและความแตกต่างของอุดมการณ์ที่พบกับงานวิจัยที่ผ่านมา และสภาพสังคมเกาหลีปัจจุบันกับอุดมการณ์ที่พบ โดยแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความเหมือนและความแตกต่างด้านกลวิธีทางภาษากับงานวิจัยที่ผ่านมา

จากการทบทวนวรรณกรรมในงานวิจัยที่ผ่านมาที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาษาและอุดมการณ์ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์พบว่ากลวิธีทางภาษาที่พบในงานวิจัยนี้คล้ายคลึงกับการศึกษาหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) และการศึกษาเรื่องเล่าสำหรับเด็กในหนังสือวันเด็กแห่งชาติของอุมาวัลย์ ชีซัง (2555) กล่าวคือ งานวิจัยนี้วิเคราะห์ตัวบทโดยใช้กลวิธีทางภาษาที่ประกอบด้วยการเลือกใช้คำศัพท์ การเลือกใช้โครงสร้างประโยค การใช้คำแสดงทัศนภาวะ และการอ้างถึงส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับกลวิธีทางภาษาในตัวบทที่วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ใช้วิเคราะห์ตัวบทประเภทหนังสือเรียนภาษาไทย และในงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับกลวิธีทางภาษาที่พบในงานวิจัยของ

อุมาวัลย์ ซีซังที่วิเคราะห์เรื่องเล่าสำหรับเด็ก ซึ่งมีการใช้กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ การเลือกใช้โครงสร้างประโยค การใช้มูลบท และการใช้อุปสรรคเพื่อวิเคราะห์ตัวบท ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่ากลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์เป็นกลวิธีที่พบมากที่สุดของทั้งสามงานวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้รับสารหลักของทั้งสามงานวิจัย คือ เด็กและเยาวชน ดังนั้นการใช้กลวิธีทางภาษาอย่างการเลือกใช้คำศัพท์ที่มักจะใช้เพื่อแสดงการกระทำหรือพฤติกรรมของตัวละคร เป็นวิธีที่จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนและไม่ซับซ้อน ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้อ่านยอมรับและเชื่อในอุดมการณ์ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อได้ง่ายยิ่งขึ้น นอกจากนี้เนื่องจากงานวิจัยนี้ใช้บริบททางสังคมเกาหลีใต้ในการวิเคราะห์จึงพบกลวิธีทางภาษาที่แตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมาที่เป็นบริบทสังคมไทย ได้แก่ กลวิธีการใช้คำและวิภัติปัจจัยรูปสุภาพ อย่างไรก็ตามผลการศึกษางานวิจัยทั้งสามฉบับนี้ต่างก็แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์ได้อย่างชัดเจนว่าภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ถ่ายทอดอุดมการณ์ในสังคมที่มีประสิทธิภาพมากแม้ว่ากลวิธีทางภาษาที่ใช้จะแตกต่างกันไปตามบริบททางสังคม

2. ความเหมือนและความแตกต่างของอุดมการณ์ที่พบกับงานวิจัยที่ผ่านมา

ผู้วิจัยพบว่าหากนำอุดมการณ์ที่พบในงานวิจัยนี้มาพิจารณาร่วมกับผลการศึกษานางสาวเรียนรายวิชาภาษาไทยของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) และผลการศึกษารื่องเล่าสำหรับเด็กในหนังสือวันเด็กแห่งชาติของอุมาวัลย์ ซีซัง (2555) พบว่าการนำเสนออุดมการณ์มีทั้งส่วนที่สอดคล้องกันเพราะกลุ่มผู้รับสารหลักของอุดมการณ์คือเด็กในสังคม และส่วนที่ต่างกันเนื่องจากบริบททางสังคมเกาหลีใต้และสังคมไทยต่างกัน โดยอุดมการณ์ที่สอดคล้องกันนั้นจะเป็นอุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม ซึ่งจะเสนอภาพของการเป็นคนดีและไม่ดีในสังคม และอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมที่มีการสื่อภาพบทบาทและหน้าที่ของชาย-หญิงในสังคมเป็นหลัก ส่วนอุดมการณ์ที่ต่างกันนั้น ได้แก่ อุดมการณ์เรื่องครอบครัว อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส อุดมการณ์ทางการเมือง อุดมการณ์พิทักษ์ชาติ และอุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม ซึ่งอุดมการณ์เหล่านี้ล้วนเป็นผลมาจากแนวคิดของลัทธิขงจื้อใหม่ (Neo-Confucianism) ที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมเกาหลีใต้มาอย่างยาวนาน โดยผู้วิจัยจะอธิบายรายละเอียดของอุดมการณ์แต่ละอุดมการณ์ดังนี้

2.1 อุดมการณ์ที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา

จากการศึกษาพบว่าในงานวิจัยนี้มีอุดมการณ์ที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาทั้งหมด 5 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส อุดมการณ์ทางการเมือง และอุดมการณ์พิทักษ์ชาติ

1) อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม

การศึกษาหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) และ การศึกษาเรื่องเล่าสำหรับเด็กในหนังสือวันเด็กแห่งชาติของอุมาวัลย์ ชีซ่าง (2555) รวมไปถึง การศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้ครั้งนี้ต่างก็พบอุดมการณ์ที่สื่อภาพของการเป็นเด็กดีหรือคนดีใน สังคม โดยมักจะสื่อภาพเหล่านั้นผ่านการกระทำของตัวละคร อย่างไรก็ตามเนื่องจากบริบททางสังคมที่ แตกต่างกันไปและตัวบทเป็นคนละประเภทกัน งานวิจัยทั้งสามฉบับนี้จึงมีชุดความคิดย่อยที่แตกต่าง กันไปบ้าง กล่าวคือ มีการใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีลักษณะใดบ้างที่นับว่าเป็นคนดี และคนไม่ดีของสังคม โดยการกระทำหรือลักษณะที่ใช้นิยามการเป็นเด็กดีหรือคนดีที่ทั้งสามงานวิจัยมี ร่วมกัน ได้แก่ กตัญญูต่อพ่อแม่และผู้มีพระคุณ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีน้ำใจ และขยันหมั่นเพียร ส่วนการ กระทำหรือลักษณะที่พบในงานวิจัยที่ผ่านมาแต่ไม่พบในงานวิจัยนี้เนื่องจากบริบททางสังคมที่แตกต่าง กัน เช่น ประหยัดอดออม ตั้งใจเรียน ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ นับถือศาสนา และจงรักภักดีต่อ พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้แม้ว่าชุดความคิดย่อยจะแตกต่างกัน แต่ทั้งสามงานวิจัยต่างก็แสดงให้เห็นว่า อุดมการณ์เรื่องการปฏิบัติตนดังกล่าวเป็นเสมือนเครื่องมือที่ใช้กำหนดพฤติกรรมและการกระทำของ คนในสังคมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นิยามการเป็นคนดีและไม่ดี และยังปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึง ประสงค์ให้แก่เด็กในสังคมเพื่อที่จะเตรียมเด็กให้กลายเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

2) อุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม

ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้อย่างอุดมการณ์เรื่องบทบาทหน้าที่ของคนใน สังคมนั้นมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) และในเรื่องเล่าสำหรับเด็กของอุมาวัลย์ ชีซ่าง (2555) เช่นกัน ในงานวิจัยที่ผ่านมาทั้งสองฉบับนี้ได้ กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของหญิงและชายที่ทำให้เห็นภาพความเป็นหญิงและความเป็นชายในอุดมคติ ของสังคมไทย ซึ่งตรงกับงานวิจัยนี้ที่มีการนำเสนอภาพความเป็นหญิงและความเป็นชายในอุดมคติ ของเกาหลีใต้ แม้ว่าจะงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นจะมีบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน แต่ผลการวิจัย นั้นกลับคล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก โดยงานวิจัยทั้งหมดนี้สื่อชุดความคิดที่ว่าผู้หญิงกับผู้ชายนั้น แตกต่างกันทั้งทางกายภาพและสถานะทางสังคม และผู้ชายเป็นเพศที่มีอำนาจมากกว่าผู้หญิงในหลาย ๆ ด้าน นอกจากนี้ยังมีการสร้างภาพในอุดมคติว่าผู้หญิงคือแม่และแม่บ้าน ในขณะที่ผู้ชายคือผู้นำและ เป็นแรงงานหลักในการหาเลี้ยงครอบครัว อย่างไรก็ตามในงานวิจัยนี้นอกจากจะแสดงให้เห็นถึง บทบาทของหญิงและชายในสังคมแล้ว ยังนำเสนอชุดความคิดย่อยที่กล่าวถึงหน้าที่ของผู้หญิงและ ผู้ชายในแต่ละบทบาทด้วย เช่น บทบาทหน้าที่ของผู้ชายในฐานะสามีที่ต้องรักและซื่อสัตย์ต่อภรรยา ตนเอง บทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในฐานะลูกสะใภ้ที่ต้องดูแลพ่อแม่สามีให้ดีเสมือนเป็นพ่อแม่ของตน และบทบาทของผู้หญิงและผู้ชายในฐานะพ่อแม่ที่ต้องหาคุ้มครองให้ลูก กล่าวได้ว่าผลการศึกษาของทั้ง

สามงานวิจัยนี้ต่างก็แสดงให้เห็นถึงการแบ่งแยกชายหญิงที่ชัดเจนโดยใช้บทบาทและหน้าที่เป็นตัวกำหนด ซึ่งบทบาทและหน้าที่เหล่านี้ยังสะท้อนความไม่เท่าเทียมทางเพศในสังคมไทยและสังคมเกาหลีใต้อีกด้วย

3) อุดมการณ์เรื่องความอาวุโส

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากย์ก่อนหน้า ผู้วิจัยพบว่าผลการศึกษาอุดมการณ์เรื่องความอาวุโสในงานวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาอุดมการณ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ในหนังสือเรียนภาษาไทยของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) และในงานวิจัยเรื่องเล่าสำหรับเด็กในหนังสือวันเด็กแห่งชาติของอุมาวัลย์ ชีซ้าง (2555) งานวิจัยที่ผ่านมาทั้งสองฉบับนำเสนอชุดความคิดที่ว่าเด็กกับผู้ใหญ่นั้นแตกต่างกัน โดยที่ผู้ใหญ่เป็นผู้มีอำนาจและสถานภาพสูงกว่าเด็ก เด็กคือผู้ต้องประสบการณ์และเอื้ออำนาจให้ผู้ใหญ่ในการแนะนำเรื่องต่าง ๆ แก่เด็ก นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องอุดมการณ์อาวุโสของรมย์ธีรา ศิริพงศ์วรกุล (2555) ที่ใช้ตัวบทในการวิเคราะห์เป็นวรรณกรรมการ์ตูนสำหรับเด็กด้วย งานวิจัยของรมย์ธีราแสดงให้เห็นการกระทำและผลของการกระทำที่แตกต่างกันของเด็กที่เคารพผู้ใหญ่และเด็กที่ไม่เคารพผู้ใหญ่ กล่าวคือ เด็กที่เคารพผู้ใหญ่จะได้รับความรักและความเอ็นดูจากผู้ใหญ่ นำไปสู่การได้รับโอกาสดี ๆ ในชีวิต ในทางตรงกันข้าม หากเด็กที่ไม่เคารพผู้ใหญ่ มักจะไม่ใช่ที่รักของคนอื่น และยังถูกสังคมลงโทษสังคมอีกด้วย แม้ว่าในงานวิจัยที่ผ่านมาจะเน้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่เป็นหลัก แต่ในงานวิจัยนี้เน้นแสดงความสัมพันธ์ของผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสมากกว่าและผู้น้อยหรือผู้อาวุโสน้อยกว่า ซึ่งความอาวุโสในสังคมเกาหลีใต้นั้นนอกจากใช้อายุเป็นตัววัดระดับแล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ใช้วัดระดับด้วย เช่น ประสบการณ์ ตำแหน่งหรือยศ ในงานวิจัยนี้นำเสนอชุดความคิดที่ว่าผู้น้อยต้องเคารพผู้ที่อาวุโสกว่าตนเองเสมอโดยผ่านภาพการกระทำของตัวละคร เช่น น้องชายที่ถือเป็นผู้ที่ต้องเคารพและเชื่อฟังพี่ชายที่ถือเป็นผู้ใหญ่กว่า หรือทหารประจำหมู่บ้านที่ตำแหน่งต่ำกว่าต้องเคารพและทำตามคำสั่งของเจ้าเมืองผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่า นอกจากนี้เนื่องจากบริบททางสังคมที่แตกต่างกันทำให้ชุดความคิดของงานวิจัยทั้งหมดข้างต้นมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่งานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาต่างก็แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และผู้น้อยได้อย่างชัดเจน มีการนำเสนอภาพของผู้ใหญ่ที่มักจะมีอำนาจเหนือกว่าผู้น้อยอยู่เสมอ และอุดมการณ์เรื่องความอาวุโสนี้ยังใช้เป็นตัวกำหนดการกระทำหรือพฤติกรรมของผู้น้อยที่ต้องปฏิบัติต่อผู้ใหญ่อีกด้วย สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่าทั้งสังคมไทยและสังคมเกาหลีใต้ต่างก็ให้ความสำคัญกับความอาวุโสเป็นอย่างมาก และเป็นการเน้นย้ำว่าสังคมทั้งสองสังคมนี้ยังเชื่อมั่นในตัวผู้ใหญ่และมอบอำนาจให้ผู้ใหญ่ตัดสินใจในหลาย ๆ เรื่องอีกด้วย

4) อุดมการณ์ทางการเมือง

สำหรับอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้อย่างอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) และเรื่องเล่าสำหรับเด็กของอุมาวัลย์ ชีซ้าง (2555) เช่นกัน จากการศึกษาของงานวิจัยที่ผ่านมาทั้งสองฉบับและงานวิจัยนี้พบว่ามี การนำเสนอชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับประชาชนและรัฐ ทั้งนี้มีบางประเด็นที่แตกต่างกันเล็กน้อย โดยอุดมการณ์รัฐกับประชาชนในงานวิจัยของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ได้นำเสนอชุดความคิดที่ว่าเจ้าหน้าที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน และยิ่งสื่อภาพของรัฐและเจ้าหน้าที่รัฐให้มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งของตนได้อย่างสมบูรณ์เพื่อประโยชน์สุขของชาติและประชาชน เป็นมิตรที่ดีของประชาชน และเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ที่มีสถานภาพสูงกว่าและเป็นที่เคารพของประชาชน และผลการศึกษาของอุมาวัลย์ ชีซ้างนั้นพบอุดมการณ์เกี่ยวกับการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ ที่มีชุดความคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความสัมพันธ์ของคนในชาติ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ความคิด ได้แก่ มุมมองของประชาชนและมุมมองของรัฐบาล ในมุมมองของประชาชนนั้นคือต้องแสดงความรักต่อชาติบ้านเมือง เช่น ซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินเกิด ทำตัวให้เป็นประโยชน์ สำนึกในบุญคุณของบ้านเมือง และช่วยทำให้บ้านเมืองเจริญก้าวหน้า เป็นต้น ส่วนในมุมมองของรัฐบาล คือ รัฐบาลต้องเอาใจใส่ดูแลประชาชนอย่างดีในทุกเรื่อง อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าผลการศึกษาของงานวิจัยที่ผ่านมาสอดคล้องกับงานวิจัยนี้เป็นอย่างมาก กล่าวคือ อุดมการณ์ทางการเมืองที่พบในงานวิจัยนี้มีชุดความคิดย่อย 2 ชุดความคิดที่กล่าวในมุมมองของรัฐและมุมมองของประชาชนเช่นกัน แต่ในงานวิจัยนี้จะเน้นกล่าวถึงตัวผู้นำของรัฐมากกว่า โดยนำเสนอความคิดที่ว่าผู้นำที่ดีต้องปกครองบ้านเมืองอย่างสงบสุข ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และสามารถเป็นที่พึ่งให้แก่ประชาชนได้ ในขณะที่มุมมองของของประชาชนนั้นจะนำเสนอความคิดที่ว่าคนในชาติเดียวกันต้องรักและคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และอยู่กันอย่างสงบสุข แม้ว่าชุดความคิดย่อยของทั้งสามงานวิจัยจะแตกต่างกันเล็กน้อยเนื่องจากบริบททางสังคมที่ต่างกัน แต่ผลการวิจัยของทั้งสามงานนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทและหน้าที่รัฐกับประชาชนเช่นเดียวกัน โดยรัฐนั้นต้องดูแลและให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนอย่างดีที่สุด ส่วนประชาชนก็ต้องตอบแทนด้วยการทำประโยชน์ให้แก่รัฐ

5) อุดมการณ์ปีศาจปีศาจ

จากการศึกษาของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากย์ก่อนหน้า ผู้วิจัยพบว่าผลการศึกษาอุดมการณ์ปีศาจปีศาจที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้นั้นมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาวรรณกรรมล้านนาของวัชรินทร์ แก่นจันทร์ (2555) งานวิจัยก่อนหน้าแสดงให้เห็นว่าในสังคมล้านนาผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่าผู้หญิง โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาที่ภรรยาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำพูดของสามี และงานวิจัยนี้ยังชี้ให้เห็นว่าเพศชายมักจะมองเพศ

หญิงเป็นเพียงวัตถุทางเพศ (Sex Object) เท่านั้น นอกจากนี้แม้ว่าในงานวิจัยหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) และ ในงานวิจัยเรื่องเล่าสำหรับเด็กในหนังสือวันเด็กแห่งชาติของอุมาวัลย์ ชีซ่าง (2555) จะไม่ได้พบอุดมการณ์ปีตาธิปไตยเหมือนในงานวิจัยนี้ แต่ทั้งสองงานวิจัยก็พบชุดความคิดที่ถือว่าผู้ชายมีอำนาจมากกว่าผู้หญิงในสังคมไทย ซึ่งชุดความคิดนี้จัดอยู่ในอุดมการณ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของชาย-หญิง ทั้งนี้จากการศึกษาตัวบทนิทานพื้นบ้านเกาหลีได้พบว่า อุดมการณ์ปีตาธิปไตยหรือชายเป็นใหญ่ของเกาหลีใต้นี้ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดของลัทธิขงจื้อ กล่าวคือ ตามแนวคิดของขงจื้อ ผู้ชายถือเป็นตัวแทนแห่งสวรรค์ เป็นสิ่งที่สูงส่งและอยู่เหนือทุก ๆ อย่าง ส่วนผู้หญิงจะมีสถานะต่ำกว่าผู้ชาย ต้องเชื่อฟังผู้ชาย และคอยช่วยเหลือให้ผู้ชายสามารถดำเนินหลักการต่าง ๆ ของตัวเองได้อย่างสำเร็จ ซึ่งในงานวิจัยนี้พบชุดความคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ปีตาธิปไตยทั้งหมด 2 ชุดความคิด ได้แก่ ทำพิธีไหว้บรรพบุรุษให้บรรพบุรุษชายเท่านั้น และผู้ชายเป็นตัวแทนแห่งสวรรค์และเป็นผู้นำของสังคมในหลาย ๆ ด้าน กล่าวได้ว่าชุดความคิดเหล่านี้ต่างก็เป็นผลมาจากหลักคำสอนของขงจื้อทั้งสิ้น สังคมเกาหลีใต้นั้นนำแนวคิดของลัทธิขงจื้อเหล่านี้มาใช้เป็นตัวกำหนดบทบาทของผู้หญิงและผู้ชายในสังคม ซึ่งเป็นสังคมที่ให้อภิสิทธิ์ผู้ชายอยู่เหนือกว่าผู้หญิงเกือบทุกด้าน และผู้หญิงจะเป็นฝ่ายถูกกดขี่

2.2 อุดมการณ์ที่แตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมา

จากการศึกษาพบว่าในงานวิจัยนี้มีอุดมการณ์ที่แตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมาทั้งหมด 2 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์เรื่องครอบครัวและอุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม

1) อุดมการณ์เรื่องครอบครัว

อุดมการณ์เรื่องครอบครัวที่พบในงานวิจัยนี้ไม่พบในงานวิจัยที่ผ่านมา เนื่องจากบริบททางสังคมไทยและสังคมเกาหลีใต้ที่มีความแตกต่างกัน จากที่ได้กล่าวไปก่อนหน้านี้ว่า ความคิดและความเชื่อในสังคมเกาหลีใต้นั้นล้วนมีรากฐานมาจากแนวคิดลัทธิขงจื้อทั้งสิ้น และแนวคิดขงจื้อนี้ให้ความสำคัญกับครอบครัวมากที่สุด โดยมีแนวคิดที่ว่าครอบครัวคือหน่วยประกอบที่เล็กที่สุดของสังคมและยังเป็นรากฐานที่สำคัญของสังคมอีกด้วย ดังนั้นการพึ่งพาอาศัยและรักใคร่กลมเกลียวกันของคนในครอบครัวจะทำให้ประเทศชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ในงานวิจัยที่ใช้ตัวบทเป็นเรื่องเล่าสำหรับเด็กในหนังสือวันเด็กแห่งชาติของอุมาวัลย์ ชีซ่าง (2555) แม้จะมีการกล่าวถึงความรักครอบครัวอยู่บ้าง แต่จะเป็นในลักษณะที่ว่าความรักความอบอุ่นในครอบครัวนั้นเกิดจากการกระทำบางอย่าง เช่น เพราะขยันและอดออม ครอบครัวจึงมีความสุขและอบอุ่น ซึ่งชุดความคิดนี้จะเน้นสื่อถึงการปฏิบัติตนในเรื่องความขยันและประหยัดอดออมมากกว่า ส่วนในงานวิจัยนี้พบชุดความคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ครอบครัวทั้งหมด 3 ชุดความคิด ได้แก่ ทุกคนต้องแต่งงานและมีครอบครัว คนใน

ครอบครัวเดียวกันต้องรักใคร่กลมเกลียวและคอยช่วยเหลือกัน และคนในสังคมเดียวกันเปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน แน่แน่นอนว่าการแต่งงานเป็นขั้นตอนเริ่มต้นของการสร้างครอบครัว ดังนั้น การแต่งงานจึงมีความสำคัญมากเช่นในสังคมเกาหลีใต้ ยิ่งไปกว่านั้นนิทานพื้นบ้านหลายเรื่องมักจะสื่อให้เห็นภาพของครอบครัวหรือการแต่งงานอีกด้วย โดยนำเสนอว่า ผู้ที่แต่งงานมีลูกหลานชีวิตจะมีความสุข แต่ผู้ที่ไม่แต่งงานหรือแต่งงานแล้วแต่ไม่มีลูกหลานชีวิตจะยากลำบากหรือชีวิตจะมีแต่ความทุกข์ อุดมการณ์และชุดความคิดเกี่ยวกับครอบครัวที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าผู้คนในสังคมเกาหลีใต้อย่างยิ่งคงให้ความสำคัญกับครอบครัวมากที่สุดและถือว่าการแต่งงานคือความสำเร็จอย่างหนึ่งในชีวิต

2) อุดมการณ์เรื่องวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม

สำหรับอุดมการณ์วัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมที่พบในงานวิจัยนี้มีชุดความคิดย่อยทั้งหมด 2 ชุดความคิด ได้แก่ การเป็นพวกเรา และการเสียสละตนเองเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม ซึ่งวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมจะให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของกลุ่มอยู่เหนือผลประโยชน์ของตัวเอง และมีการแบ่งแยก “พวกเขา” และ “พวกเรา” อีกด้วย จากการวิเคราะห์หัวข้อนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้พบว่า สังคมเกาหลีใต้เป็นอีกสังคมหนึ่งที่มีความสำคัญกับเรื่องการแบ่งกลุ่มของพวกเราและพวกเขา กล่าวคือ ปัจจุบันนี้สังคมเกาหลีใต้อย่างปรากฏแนวคิดเรื่องคนใน (กลุ่ม) และคนนอก (กลุ่ม) อยู่โดยผ่านการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ซึ่งสิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ การใช้คำสรรพนาม “우리 /uli/ พวกเรา” ร่วมกับคำนามอื่นเพื่อแสดงถึงการยอมรับสิ่งนั้นว่าเป็นพวกของตนเอง เช่น “우리 어머니 /uli omoni/ แม่ของผม” เป็นต้น โดยคำนี้เดิมที่มีความหมายว่า “แม่ของพวกเรา” แต่ในที่นี้เนื่องจากผู้พูดนับว่าแม่คือพวกของตนเอง จึงใช้คำศัพท์ “แม่” ร่วมกับคำศัพท์ “พวกเรา” แทนที่จะเป็น “나의 어머니 /nae omoni/ แม่ของผม” ยิ่งไปกว่านั้นในงานวิจัยนี้ยังนำเสนอภาพการกระทำของคนในกลุ่มที่ยอมเสียสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และจะรู้สึกภาคภูมิใจหากตนเองสามารถทำประโยชน์ให้แก่กลุ่มได้ กล่าวได้ว่าอุดมการณ์วัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมนี้ส่งผลต่อความสามัคคีของคนในชาติไม่มากนักน้อย ในขณะที่เดียวกันก็เป็นเสมือนการปลุกฝังให้คนในชาติเกิดความรู้สึกรักประเทศชาติบ้านเมืองของตนเอง และยอมเสียสละผลประโยชน์ของตนเองเพื่อประเทศชาติได้

3. สภาพสังคมเกาหลีปัจจุบันกับอุดมการณ์ที่พบ

จากการศึกษาอุดมการณ์ในนิทานพื้นบ้านเกาหลีใต้พบว่านิทานพื้นบ้านนั้นสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องเล่าที่สืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนานกับสังคมและวัฒนธรรมของเกาหลีใต้ได้หลายแง่มุม ซึ่งอุดมการณ์เหล่านี้ไม่เพียงแต่แสดงถึงค่านิยมและความเชื่อที่เป็นรากฐาน

ของสังคมเกาหลีใต้เท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นว่าสังคมไชนีทานพื้นบ้านเหล่านี้เพื่อควบคุม และรักษา ความสมบูรณ์ของวัฒนธรรมและระเบียบสังคมของตนเองอีกด้วย

แนวคิดที่สำคัญและเป็นรากฐานของสังคมเกาหลีใต้ ได้แก่ แนวคิดของลัทธิขงจื๊อใหม่ (Neo-Confucianism) ที่มีมาตั้งแต่สมัยยุคโชซอน (ค.ศ. 1392 - ค.ศ. 1910) ซึ่งเป็นราชวงศ์ที่มีอายุ ยาวนานถึง 518 ปี แนวคิดของลัทธิขงจื๊อมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และวิถีคิดของชาวเกาหลีใต้ เป็นอย่างมาก ลัทธิขงจื๊อได้เสนอแนวคิดที่ว่าจักรวาลมีเพียงครอบครัวใหญ่เพียงครอบครัวเดียว ทุกสิ่งทุกอย่างจะมีความเกี่ยวข้องกันและมีลำดับสูง-ต่ำ โดยมีหลัก 삼강오륜 /samganoljun/ (สามหลักปฏิบัติตน ห้าหลักจริยธรรม) เป็นข้อบัญญัติสำคัญในการดำเนินชีวิต (ตำรงค์ ฐานดี, 2550) ซึ่งหลักนี้จะพูดถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของคนในสังคม และสิ่งนี้ถือเป็นตัวกำหนดบทบาทและ หน้าที่ของคนในสังคมเกาหลีใต้อีกว่าได้ โดยบทบาทของผู้ชายที่เป็นพ่อ สามี หรือลูกชาย จะมีหน้าที่ เป็นผู้นำครอบครัว เป็นแรงงานหลักของบ้าน และต้องออกไปทำงานนอกบ้านทุกวันเพื่อหาเงินมา เลี้ยงครอบครัว ส่วนผู้หญิงที่เป็นแม่ ภรรยา ลูกสะใภ้ หรือลูกสาว มีหน้าที่ดูแลบ้านและความเป็นอยู่ ของคนในครอบครัว ด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่นี้ทำให้สังคมเกาหลีใต้กลายเป็นสังคม พิตาธิปไตยที่ให้อำนาจแก่ผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ซึ่งหากพิจารณาจาก “พื้นที่” ที่สามารถทำกิจกรรม ต่าง ๆ ได้ทั้งของผู้ชายและผู้หญิง จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าพื้นที่ของผู้ชายมีอิสระและกว้างขวางกว่า กล่าวคือ ผู้ชายสามารถออกไปทำกิจกรรมที่หลากหลายนอกบ้านได้ ในขณะที่ผู้หญิงนั้นถูกจำกัดให้อยู่ เพียงในบ้านและทำงานบ้านเพียงเท่านั้น รั้วบ้านนี้จึงเปรียบเสมือนเส้นที่เอาไว้แบ่งแยกบทบาทและ หน้าที่ของผู้ชายและผู้หญิงในสังคม จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันชุดความคิดและอุดมการณ์เหล่านี้ก็ยังคง ปรากฏอยู่ในสังคมเกาหลีใต้เรื่อยมา อย่างไรก็ตามแม้ว่าปัจจุบันผู้หญิงจะสามารถออกไปทำกิจกรรมนอก บ้านได้ แต่ผู้หญิงก็ยังต้องรับผิดชอบเรื่องในบ้านด้วย นั่นหมายความว่านอกจากการออกไปทำงานหา เงินนอกบ้านแล้วเมื่อกลับมาบ้านก็ต้องทำงานบ้านด้วย สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงภาระหน้าที่ที่หนักอึ้งของ ผู้หญิง จนเกิดเป็นข้อถกเถียงกันของคนในสังคมว่าเนื่องจากสังคมที่เปลี่ยนไปในปัจจุบันนี้ หากผู้หญิง ออกไปทำงานนอกบ้านได้ ผู้ชายก็ทำงานบ้านได้เช่นกัน ความไม่เท่าเทียมดังกล่าวทำให้ปัจจุบันมีการ จัดตั้งองค์กรสิทธิสตรี หรือแคมเปญรณรงค์เกี่ยวกับสิทธิของสตรีเกิดขึ้นมากมาย ทว่ามีเพียงคนใน สังคมบางส่วนเท่านั้นที่ตระหนักรู้และเริ่มเปลี่ยนแปลงความคิด ยังมีคนไม่น้อยในประเทศเกาหลีใต้ที่ เห็นชอบกับความคิดเดิมและต่อต้านสิ่งใหม่ และยังมีผู้ให้การสนับสนุนสิทธิสตรีมากเท่าไร ก็จะมี ผู้ออกมาต่อต้านมากเท่านั้น จนบางครั้งอาจก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทและนำไปสู่อันตรายได้ ด้วยเหตุนี้จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าอุดมการณ์พิตาธิปไตยถูกฝังรากลึกอยู่ในสังคมเกาหลีใต้มาเป็นเวลานาน และส่งผลให้ความไม่เท่าเทียมทางเพศนี้ยังคงเป็นประเด็นทางสังคมที่เกาหลีใต้กำลังเผชิญและต้องหา ทางแก้ไขต่อไปเพื่อระงับความขัดแย้งในสังคม

นอกจากแนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมและปีตาธิปไตยแล้ว คำสอนของลัทธิขงจื้อยังส่งผลต่อการปฏิบัติตนของคนในสังคมด้วย ตามที่กล่าวไปข้างต้นว่าชาวเกาหลีได้นำ 삼강오륜 /samganoljun/ (สามหลักปฏิบัติตน ห้าหลักจริยธรรม) ซึ่งเป็นหลักธรรมสำคัญที่กล่าวถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของคนในสังคมมาเป็นข้อบัญญัติสำคัญในการดำเนินชีวิต ดังนั้นจึงส่งผลต่อระบบอาวุโสในสังคมด้วย กล่าวคือ สังคมเกาหลีได้เป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับลำดับอาวุโสเป็นอย่างมาก โดยผู้น้อยต้องเคารพผู้ที่อาวุโสกว่าตนเองเสมอ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่คนเกาหลีได้ปฏิบัติกันอย่างเคร่งครัด การแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ขึ้นนอกจากจะดูจากท่าทางสัมมาคารวะแล้ว ยังดูที่การใช้ระดับภาษาอีกด้วย โดยระดับภาษาที่กล่าวถึงนี้ หมายถึง ระดับของวิธีแสดงความรู้สึกต่อคู่สนทนา ซึ่งเป็นหนึ่งในรูปแบบสุภาพ (높임법)³ ของภาษาเกาหลี วิธีแสดงความรู้สึกต่อคู่สนทนาเป็นการใช้ภาษาเพื่อยกย่องบุคคลที่เรากำลังสนทนาอยู่ด้วย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ รูปแบบทางการ และรูปแบบไม่เป็นทางการ โดยรูปแบบทางการยังแบ่งได้อีก 4 ระดับ และรูปแบบไม่เป็นทางการแบ่งได้อีก 2 ระดับ จะเห็นได้ว่าการแบ่งระดับที่ค่อนข้างละเอียด สิ่งนี้แสดงให้เห็นได้เป็นอย่างดีว่าภาษาเกาหลีนั้นให้ความสำคัญกับระดับสุภาพมาก ดังนั้นผู้พูดจำเป็นต้องไตร่ตรองให้ดีว่าจะใช้ภาษาระดับไหนกับคู่สนทนา กล่าวได้ว่า การเลือกใช้ระดับภาษาให้เหมาะสมกับคู่สนทนาเป็นมารยาทขั้นพื้นฐานในสังคมเกาหลีได้ก็ว่าได้ หากผู้น้อยใช้ระดับภาษาที่ผิดกับผู้ที่อาวุโสกว่าจะถือว่าผู้น้อยไม่เคารพผู้อาวุโสและเป็นคนที่ไม่มีการมารยาท และในบางองค์กรนั้นจะถือเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจมาก

นอกจากนั้นหลักธรรมสามหลักปฏิบัติตน ห้าหลักจริยธรรมยังทำให้ชาวเกาหลีได้ให้ความสำคัญกับความกตัญญูเป็นอย่างมาก แน่แน่นอนว่าความกตัญญูที่มีต่อบิดามารดานั้นเป็นคุณธรรมที่สำคัญที่สุด แต่นอกจากกตัญญูต่อพ่อแม่แล้วยังต้องกตัญญูต่อผู้มีพระคุณด้วย ชาวเกาหลีได้เชื่อว่าหากใครช่วยเหลือหรือมีบุญคุณต่อเรา เราต้องตอบแทนบุญคุณเหล่านั้นให้ได้ สิ่งนี้ส่งผลต่อการทำพิธีไหว้บรรพบุรุษของชาวเกาหลีได้ด้วย เพราะมีความเชื่อว่าการทำพิธีไหว้บรรพบุรุษเป็นเสมือนการแสดงความกตัญญูของลูกหลานที่มีต่อบรรพชน หากลูกหลานทำพิธีไหว้บรรพบุรุษอย่างดีเหล่าบรรพชนก็จะคอยอวยพรให้ลูกหลานเจริญรุ่งเรือง มีชีวิตที่ดีและก้าวหน้า นอกจากความกตัญญูแล้วคุณธรรมที่สำคัญอีกข้อหนึ่งของลัทธิขงจื้อคือการมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ต้องมีเมตตาและช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากเสมอ สิ่งนี้รวมไปถึงการการเป็นผู้มีน้ำใจนี้ถือเป็นคนดี คุณธรรมถัดมาคือต้องฉลาด มีไหวพริบ สามารถเอาตัวรอดจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีคุณธรรมเรื่องความขยันและความเกียจคร้านอีกด้วย โดยชาวเกาหลีได้มีความเชื่อว่าการขยันจะได้รับรางวัล แต่ในทางตรงกันข้ามหากเกียจคร้านก็จะโดนลงโทษ ดังนั้นคนในสังคมจึงมักจะทำงานอย่าง

³ รายละเอียดของรูปแบบสุภาพ (높임법) ดูได้ในบทที่ 2

หนักเพราะเชื่อว่าหากทำแบบนั้นแล้วชีวิตของตนก็จะได้รับรางวัล หรือได้รับแต่สิ่งดี ๆ สมกับที่ทำงานอย่างหนักหน่วง

อย่างไรก็ตามที่กล่าวไปข้างต้นว่าลัทธิขงจื้อได้เสนอแนวคิดที่ว่าจักรวาลมีเพียงครอบครัวใหญ่เพียงครอบครัวเดียว ดังนั้นชาวเกาหลีได้จึงเชื่อว่าประเทศคือบ้าน เขตประเทศคือรั้วบ้าน คนในประเทศเดียวกันจึงถือว่าเป็นครอบครัวเดียวกันด้วย ความรักใคร่ปรองดองกันของคนในครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่ชาวเกาหลีให้ความสำคัญมาก ไม่ว่าจะเป็นความรักระหว่างพ่อแม่กับลูก ความรักระหว่างพี่กับน้อง ความรักระหว่างสามีภรรยา หรือความรักระหว่างคนในประเทศเดียวกันก็ตาม โดยชาวเกาหลีได้มีความคิดว่าหากเป็นครอบครัวเดียวกันแล้ว ถือเป็น “พวกเรา” หรือเป็นพวกพ้องเดียวกัน ดังนั้นจะต้องให้ความรักและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คนเกาหลีได้รักประเทศชาติของตนเองเป็นอย่างมาก เพราะคนในชาติคือครอบครัวของตนเอง

เมื่อนำผลการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยนี้มาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีของเกียงอิน ปาร์ค (2549) พบสภาพสังคมที่ปรากฏในงานวิจัยทั้งสองงานมีความคล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก เนื่องจากตัวบทที่ใช้วิเคราะห์คือนิทานพื้นบ้านเกาหลีเหมือนกัน งานวิจัยทั้งสองฉบับนี้แสดงให้เห็นวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนเกาหลี รวมไปถึงประเพณีและแนวคิดที่ส่วนใหญ่แล้วได้รับอิทธิพลมาจากลัทธิขงจื้อด้วย โดยแนวคิดที่สอดคล้องกัน เช่น แนวคิดเรื่องความกตัญญู แนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของหญิงและชาย แนวคิดครอบครัว หรือ ประเพณีไหว้บรรพบุรุษ ลัทธิขงจื้อนั้นมีอิทธิพลต่อสังคมเกาหลีเป็นอย่างมาก อาจเนื่องมาจากลัทธินี้ถูกนำมาใช้ในช่วงโชซอน ซึ่งเป็นยุคที่มีระยะเวลายาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์เกาหลี และแนวคิดขงจื้อนี้ไม่ใช่เพียงชนชั้นสูงเท่านั้นที่เคร่งครัด แต่ชาวบ้านทั่วไปก็ใช้เป็นแนวทางในการใช้ชีวิตด้วย กล่าวได้ว่า ทุกคน ทุกชนชั้นในสังคมเกาหลีในสมัยนั้นยึดถือและปฏิบัติตามแนวคิดของขงจื้อเป็นปกติทุกวันจนไม่สามารถแยกลัทธิขงจื้อออกจากชีวิตประจำวันได้ ทำให้ลัทธิขงจื้อถูกกลืนและกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของชาวเกาหลี และชาวเกาหลียังคงปฏิบัติและส่งต่อแนวคิดนั้นต่อกันเรื่อยมา ทั้งนี้งานวิจัยทั้งสองฉบับยังแสดงให้เห็นว่าแม้ปัจจุบันประเทศเกาหลีได้จะกลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและอาจได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมอื่นมาบ้าง แต่ประเพณี แนวคิด รวมไปถึงทัศนคติดั้งเดิมที่มีพื้นฐานมาจากลัทธิขงจื้อของชาวเกาหลีได้ยังคงพบเห็นเป็นปกติในสังคมปัจจุบันนี้ กล่าวได้ว่า ลัทธิขงจื้อนั้นฝังรากลึกลงในสังคมและยังฝังอยู่ในสายเลือดของชาวเกาหลีทุกคนด้วย

โดยสรุปแล้วงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าภาษาสามารถสื่อให้เห็นอุดมการณ์ในสังคมได้ โดยเฉพาะนิทานพื้นบ้านที่ประกอบสร้างขึ้นในสังคมถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดอุดมการณ์ได้เป็นอย่างดี และเนื่องจากผู้บริโภคหลักของนิทานพื้นบ้านคือเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นผู้ที่มีวัยและประสบการณ์น้อย จึงเป็นเรื่องง่ายที่ผู้อ่านจะรับและเชื่อในอุดมการณ์เหล่านั้นโดยไม่มีข้อโต้แย้ง กล่าวได้ว่าอุดมการณ์ที่สอดแทรกอยู่ในนิทานพื้นบ้านเหล่านี้มีส่วนช่วยในการปลูกฝัง

คุณลักษณะที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชนในสังคมเกาหลีใต้ ซึ่งเป็นผลดีต่อรัฐในการจัดระเบียบสังคมอีกด้วย อย่างไรก็ตาม อีกแง่มุมหนึ่งอุดมการณ์บางอย่างยังสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคมด้วย ซึ่งผู้อ่านที่มีวัยและประสบการณ์น้อยเมื่อรับสารแล้วก็จะยอมรับและเชื่อในอุดมการณ์ และมองเป็นเรื่องปกติโดยไม่ได้รับรู้ถึงความไม่เท่าเทียมนี้ การศึกษาทางทฤษฎีวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ในครั้งนี้จึงช่วยยืนยันได้ว่านิทานพื้นบ้านเป็นสารทางอุดมการณ์ ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นเรื่องเล่าสำหรับความบันเทิงเท่านั้น แต่นิทานพื้นบ้านยังเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการถ่ายทอดและส่งต่ออุดมการณ์ รวมไปถึงความคิดและความเชื่อที่สำคัญของสังคมเกาหลีใต้อีกด้วย โดยอุดมการณ์เหล่านี้ต่างก็มีอิทธิพลต่อผู้อ่านและสังคมเป็นอย่างมาก ยิ่งไปกว่านั้นอุดมการณ์ที่ถูกผลิตซ้ำและส่งต่อกันมาอย่างยาวนานนี้อาจถูกผลิตขึ้นโดยผู้ที่มีอำนาจในสังคม และผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมให้ไปในทิศทางเดียวกัน รวมไปถึงการปลูกฝังลักษณะบางประการที่เอื้อต่อการจัดระเบียบสังคมของรัฐด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. นอกจากนิทานพื้นบ้านแล้วยังมีตัวบทประเภทอื่นที่สามารถสื่ออุดมการณ์ได้ ดังนั้นเพื่อความหลากหลายควรศึกษาตัวบทประเภทอื่นด้วย เพื่อดูว่าประเภทของตัวบทมีผลต่อการสื่ออุดมการณ์ที่เหมือนหรือต่างกับตัวบทนิทานพื้นบ้านอย่างไรบ้าง
2. เนื่องจากปัจจุบันนี้ผู้ให้ความสนใจประเทศเกาหลีใต้เป็นอย่างมาก ทำให้ในประเทศเกาหลีใต้ได้มีการเรียนการสอนภาษาเกาหลีให้แก่ชาวต่างชาติมากขึ้น ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่าหนังสือเรียนภาษาเกาหลีที่ให้ชาวต่างชาติเรียนนั้นจะนำเสนอชุดความคิดและอุดมการณ์อะไรให้แก่ชาวต่างชาติบ้าง จะเหมือนหรือต่างกับชุดความคิดที่นำเสนอให้คนในสังคมเกาหลีเองหรือไม่
3. ผู้วิจัยเห็นว่าอุดมการณ์ในสังคมไทยและสังคมเกาหลีใต้สอดคล้องกันหลายประการ ดังนั้นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษาไทยและภาษาเกาหลีจะทำให้เห็นอุดมการณ์ ตลอดจนความคิดและความเชื่อที่เหมือนหรือต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

- Althusser, L. (1970). *Essays on Ideology*. London: Verso.
- Bascom, W. (1965). *Four Functions of Folklore In Alan Dundes (ed.), The Study of Folklore*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Brown, P and Levinson, S.C. (1987). *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- ChannelA News. (2023, May 11). *딸이 연장자면 제사 지낼 수 있다... '장남 제사' 관례 깨져*. Retrieved April 23, 2024 from <https://www.youtube.com/watch?v=jDSBe5I0su4&t=39s>
- Choi Joon Shik. (2016). *한국인은 왜 그럴까요?*. Seoul: Hawoo.
- Encyclopedia of Korean Folk Culture (한국민속대백과사전). (n.d.). *사대봉사 (四代奉祀)*. Retrieved April 23, 2024 from <https://folkency.nfm.go.kr/topic/detail/191?pageType=search&keyword=%EC%82%AC%EB%8C%80%EB%B4%89%EC%82%AC>
- Fairclough, N. (1989). *Language and Power*. London: Longman.
- Fairclough, N. (1995). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. London: Longman.
- Fairclough, N. (1995). *Media Discourse*. London: Arnold.
- Fairclough, N. (2000). *New Labour, New Language?*. London: Routledge.
- Fairclough, N. (2001). *Critical Discourse Analysis*. In A. McHoul and M. Rapley (eds.), *How to Analyse Talk in Institutional Setting*. London: Continuum.
- Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London: Routledge.
- Fairclough, N. (2013). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language (2 ed.)*. New York: Routledge.
- Fairclough, N and Chouliaraki, L. (1999). *Discourse in Late Modernity: Rethinking Critical Discourse Analysis*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Fairclough, N and Wodak, R. (1997). *Critical Discourse Analysis*. In T.A. van Dijk (ed.), *Discourse as Social Interaction*. London: Sage.

- Halliday, M.A.K. (1978). *Language as Social Semiotic*. London: Edward Arnold.
- Halliday, M.A.K. (2004). *An Introduction to Functional Grammar*. London: Hodder Arnold.
- Hofstede, G. (1997). *Cultures and organizations : software of the mind*. New York: McGraw-Hill.
- Hymes, D. (1974). *Foundations of Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*. Pennsylvania: University of Pennsylvania Press.
- International Social Survey Program (국제사회조사프로그램). (2001). 원자료.
- KBBY (Korean Board on Books for Young People). (n.d.). *IBBY Honour List 한국 추천작*. Retrieved 8 October 2023 from <https://kbbby.org/ibby-honour-list/>
- Lee Lee Hyo Jae. (2003). *조선조 사회와 가족: 신분상승과 가부장제 문화*. Seoul: Hanul.
- MBCNEWS. (2023, May 12). *제사는 누가?.. "남동생보다 누나가 우선*. Retrieved April 23, 2024 from <https://www.youtube.com/watch?v=XYfyMIPRgKQ>
- Mi Jeong Lee. (1998). *Woman's education, work and marriage in Korea*. Seoul: Seoul National University Press.
- Ministry of the Interior and Safety (행정안전부). (n.d.). *대한민국의 행정구역*. Retrieved February 12, 2024 from <https://www.laiis.go.kr/lips/mlo/wco/wholeCountryList.do>
- National Institute of Korean Language Republic of Korea (국립국어국원). (n.d.). *알고 싶은 한글*. Retrieved February 12, 2024 from <https://www.korean.go.kr/hangeul/principle/001.html>
- Peterson, M. (1983). *Woman without son: A Measure of Social Change in Yi dynasty Korea*. In Laurel Kendal and Mark Peterson (eds), *Korean Woman: View from the inner room*. New Haven: CT: Little Rock.
- Sang Kyo Lee. (2019). *교과서 전래동화*. (12 ed.). Seoul: MiraeN.
- Statistics Korea (통계청). (2017, Jan 3). *중교인구*. Retrieved February 12, 2024 from https://gsis.kwdi.re.kr/statHtml/statHtml.do?orgId=338&tblId=DT_1LGG011
- Statistics Korea (통계청). (n.d.). *인구상황판*. Retrieved February 12, 2024 from <https://kosis.kr/visual/populationKorea/PopulationDashBoardMain.do>
- Stubbs, M. (1983). *Discourse Analysis: The Sociolinguistic Analysis Of Natural Language*.

Chicago: University of Chicago Press.

Van Dijk, T.A. (1995). Discourse Semantics and Ideologies *Discourse and Society*, 6(2), 243-289.

Van Dijk, T.A. (2000). *Ideology : a multidisciplinary approach*. London: Sage.

Van Dijk, T.A. (2008). *Discourse and Context: A Sociocognitive Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

Van Dijk, T.A. (2008). *Discourse and Power*. Basingstoke: Palgrave Macmillian.

Van Dijk, T.A. (2009). *Critical Discourse Study: A Sociocognitive Approach*. In R. Wodak and M. Meyer (eds.), *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: Sage.

กฤษฎาภรณ์ หงส์ดามรงค์และจันทิมา เอี่ยมานนท์. (2549). *มองสังคมผ่านวาทกรรม*.

(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา แก้วเทพและคณะ. (2555). *สื่อเก่า-สื่อใหม่: ลัทธิอรรถาธิบาย อุดมการณ์ อุดมการณ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

กิ่งแก้ว อัตถากร. (2519). *คติชนวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: กรม.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2516). *คติชาวบ้าน*. อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงवास ประสาทธาตุการย์ (वास ประณี).

เกียงอิน ปาร์ค. (2549). *วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิษุ อิน. (2559). *ค่านิยมของชาวเกาหลีใต้*. (พรรณานิภา ซอง, แปล. พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จันทิมา อังคณิกกิจ. (2557). *การวิเคราะห์ข้อความ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชลธิชา บำรุงรักษ์. (2559). *ภาษาและภาษาศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์ : แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดำรงค์ ฐานดี. (2542). *เกาหลีวันนี้* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ศูนย์เกาหลีศึกษา ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ดำรงค์ ฐานดี. (2550). *ผู้หญิงในสังคมเกาหลี*. วารสารเสนาริบัติย์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง 56(1),

122-132.

ติญู ศรีนราวัฒน์. (2559). *ภาษาและภาษาศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เดือนเพ็ญ เต็มจรัส. (2556). *ปรัชญาขงจื้อ ฉบับกฎทองของขงจื้อ*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.

แดเนียล ทิวดอร์. (2560). *มหัศจรรย์เกาหลี : จากเก้าถ่านสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม* (ฐิติ
พงษ์ เหลืองอรุณเลิศ, แปล). กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส พับลิชชิง เฮาส์.

ทองแถม นาถจำนง และปกรณ์ ลิ้มปยุสรณ์. (2551). *ธรรมะขงจื้อ สอนคนให้เป็นคน*. กรุงเทพฯ:
ไบบิว.

ธีระพงศ์ เสรีสำราญ. (2555). *ภาพสะท้อนของสตรีเกาหลีจากการสร้างตัวละครนำหญิงในภาพยนตร์
ของคิม คี-ด็อก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประคอง นิมมานเหมินท์. (2545). *นิทานพื้นบ้านศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่
ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แผนที่ ภูเก็ต (Google Map). *แผนที่ประเทศไทยเกาหลีใต้*. สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2566 จาก
<https://www.google.com/maps/place/%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B5%E0%B9%83%E0%B8%95%E0%B9%89/@35.9794531,126.9453081,7.5z/data=!4m6!3m5!1s0x356455ebcb11ba9b:0x91249b00ba88db4b!8m2!3d35.907757!4d127.766922!16zL20vMDZxZDM?authuser=0&entry=ttu>

เพ็ญนภา คล้ายสิงห์โต. (2553). *อุดมการณ์ทางเพศสภาพในพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์
ไทย: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาวนา เพ็ชรพราย. (2563). *สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

รอรอง วงศ์โอบอ้อม. (2561). *ประวัติศาสตร์เกาหลี*. กรุงเทพฯ: ทอรัช.

รมย์ธีรา ศิริพงศ์วรกุล. (2555). *วรรณกรรมการ์ตูนสำหรับเด็กและการนำเสนอภาพอุดมการณ์ทาง
สังคม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รัญจวนธุ์ พูลศรี และคณะ. (2563). *ขงจื้อนิยมและอิทธิพลต่อสตรีในเกาหลีและเวียดนาม*. วารสารเงิน
ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 13(2), 397-420.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)*. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.

ราชบัณฑิตยสถาน. (ม.ป.ป.). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม
2563 จาก <https://dictionary.orst.go.th/>

- ฤทธิณันท์ เชื้อทองและรุจิระ โรจนประภายนต์. (2560). *ค่านิยม อุดมการณ์ และรูปแบบการสื่อสารที่แสดงถึงลักษณะทางวัฒนธรรมของคนไทย*. วารสารนิติภาษาและการสื่อสาร, 21(29), 110-143.
- วัชรินทร์ แก่นจันทร์. (2555). *อุดมการณ์ความเป็นอื่นในวรรณกรรมล้านนา*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, 1(2).
- วิลาสินี พนานครทรัพย์. (2560). *เกาหลีปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เกาหลีศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิสันต์ สุขวิสิทธิ์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503-2544 : การศึกษาตามแนวทฤษฎีวิเคราะห์เชิงวิพากษ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระชัย โขคมุกดา. (2555). *ประวัติศาสตร์เกาหลี : แผ่นดินแห่งความแตกแยกจากอดีตจนถึงปัจจุบัน*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ยิปซี.
- ศิราพร ณ ถลาง. (2557). *ทฤษฎีคติชนวิทยา : วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน-นิทานพื้นบ้าน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันภาษาเกาหลีแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *พจนานุกรมสำหรับผู้เรียนภาษาเกาหลี-ไทย ฉบับสถาบันภาษาเกาหลีแห่งชาติ*. สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2566 จาก <https://krdict.korean.go.kr/tha/mainAction>
- สุวดี นาสวัสดิ์. (2553). *ระบบการให้เกียรติที่สะท้อนจากคำสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 ในราชาศัพท์ไทย*. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 48: สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เสนาะ เจริญพร. (2548). *ผู้หญิงกับสังคม : ในวรรณกรรมไทยยุคทอง*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2556). *ภาษาศาสตร์สังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา. (2559). *อัตลักษณ์ ภูมิปัญญา และการสืบสานภาษาชาติพันธุ์ไทดำภาคเหนือตอนล่าง*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อุดมพร อมรรธรรม. (2555). *ยอดคุณธรรมของขงจื้อ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- อุมาวัลย์ ชีซ่าง. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในเรื่องเล่าสำหรับเด็กในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ พ.ศ. 2523 – 2553*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไอยดา กลิ่นอัน. (2563). *อุดมการณ์ในหนังสือเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ฮัยอนนา มุน. (2560). การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจเกาหลีและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัว
เกาหลี. (พรรณนิภา ซอง, แปล. พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

เรื่องย่อนิทาน 36 เรื่องที่ใช้ในการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้

1. วิญญาณเรื่องเล่า (이야기 귀신)

นานมาแล้วมีเด็กชายคนหนึ่งชอบฟังเรื่องเล่าต่าง ๆ เด็กชายคนนั้นมักจะฟังเพียงอย่างเดียวแต่ไม่เคยเล่าเรื่องให้ผู้อื่นฟังต่อเลย เมื่อฟังเสร็จก็จะนำเรื่องเล่าเหล่านั้นยัดใส่ถุงผ้าแล้วมัดไว้อย่างแน่นหนา บรรดาเรื่องเล่าจึงไม่สามารถออกมาข้างนอกได้ เมื่อเวลาผ่านไปหลายปีเรื่องเล่าที่ถูกยัดอยู่ในถุงผ้าก็กลายเป็นวิญญาณและเด็กชายก็โตเป็นหนุ่มเต็มวัย วันหนึ่งบ่าวรับใช้ผู้ฉลาดหลักแหลมได้เดินผ่านห้องของชายหนุ่มและได้ยินบรรดาวิญญาณเรื่องเล่าคุยกันว่ารู้สึกไม่พอใจที่ถูกจับมัดอยู่ในถุงเลยวางแผนจะแก้แค้นชายหนุ่มในวันแต่งงาน วิญญาณเรื่องเล่าตนหนึ่งจะแปลงกายเป็นลูกสาตีเคลือบยาพิษ อีกตนหนึ่งจะแปลงกายเป็นน้ำที่มีพิษ ส่วนอีกตนหนึ่งนั้นจะแปลงกายเป็นเบาะรองนั่งที่เต็มไปด้วยเข็ม เมื่อถึงวันแต่งงานบ่าวรับใช้ออกเดินทางติดตามเจ้าบ่าวไปที่บ้านเจ้าสาว ระหว่างทางบังเอิญเจอลูกสาตีนำกินห้อยอยู่บนต้น เจ้าบ่าวจึงสั่งบ่าวรับใช้ไปเก็บ แต่บ่าวรับใช้สร้างทำเป็นไม่ได้ยินและเดินจากไปเพราะรู้ว่าเป็นแผนของบรรดาวิญญาณเรื่องเล่า เมื่อเดินทางไปได้สักพักก็พบกับบ่อน้ำซึม ครั้นนี้ก็เช่นกัน ชายหนุ่มสั่งบ่าวรับใช้ให้ไปตักน้ำมา แต่บ่าวรับใช้ก็สร้างทำเป็นไม่ได้ยินคำสั่งเจ้านายและบอกว่าหนทางที่ต้องไปยังอีกยาวไกล จนกระทั่งมาถึงที่บ้านของเจ้าสาว เจ้าบ่าวที่ไม่รู้เรื่องรู้ราวอะไรกำลังจะนั่งบนเบาะรองนั่งที่เต็มไปด้วยเข็มนับพันเล่ม บ่าวรับใช้เห็นจึงรีบผลักเจ้าบ่าวด้วยแรงทั้งหมดที่มีและอธิบายเรื่องราวให้เจ้าบ่าวฟัง เมื่อเจ้าบ่าวได้ยินดังนั้นก็จึงปล่อยวิญญาณทั้งหลายที่อยู่ในถุงผ้าและใช้ชีวิตอย่างดีเรื่อยมากับบ่าวรับใช้แสนฉลาดที่เป็นเสมือนพี่น้องแท้ ๆ

2. หนุ่มยากจนกับตะขาบหนึ่งพันปี (가난한 청년과 천 년 묵은 지네)

มีชายหนุ่มโสดชุดสมุนไพรรักษาภัยอยู่ในหุบเขาลึก แม้ว่าชายหนุ่มจะชุดสมุนไพรรักษาภัยทุก ๆ วันแต่เขาก็ยังยากจนอยู่ดี อยู่มาวันหนึ่งในขณะที่เขากำลังชุดสมุนไพรรักษาภัยไปเรื่อย ๆ ฟ้าก็เริ่มมีดลลงอย่างไม่รู้ตัว ระหว่างที่ชายหนุ่มเดินเตร็ดเตร่อยู่บนภูเขา เขาเห็นแสงไฟจากบ้านที่อยู่ไกล ๆ หลังหนึ่งจึงเดินเข้าไปหาและขอพักอาศัยที่บ้านหลังนั้นหนึ่งคืน หญิงสาวสวยเจ้าของบ้านได้อนุญาตให้เขาพักและยังจัดเตรียมอาหารเย็นให้เขาด้วย เช้าวันต่อมาหญิงสาวเจ้าของบ้านเอ่ยปากชวนให้หนุ่มโสดอยู่กับเธอที่บ้านหลังนั้น ในระหว่างที่อยู่กับหญิงสาว เธอได้ขอให้เขาเล่าเรื่องราวสนุก ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกภายนอกให้ฟัง หลังจากนั้นชายหนุ่มจึงตัดสินใจแต่งงานและอยู่กับหญิงสาว จนเวลาล่วงเลยไปถึง 3 ปีทั้งสองคนต่างก็ใช้ชีวิตอย่างเพลิดเพลินและรักใคร่กันอย่างดีเรื่อยมา เวลาเบื่อ ๆ ไม่มีอะไรทำสามี

ก็จะกวาดลานบ้านและตักน้ำจากบ่อ เขาใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายผ่านไปวัน ๆ บางครั้งเวลาที่เขาลงไปที่หมู่บ้านก็จะนำเรื่องเล่าที่ได้เห็นและได้ยินมาเล่าให้ภรรยาฟังต่อ อยู่มาวันหนึ่งที่บ้านของสามีก็ได้เรียกให้เขากลับบ้านมาทำพิธีไหว้บรรพบุรุษแก่คุณปู่ที่เสียชีวิตไปแล้ว เมื่อได้ยินที่สามีบอกภรรยาจึงจัดเตรียมอาหารสำหรับพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษอย่างทุ่มเทเอาใจใส่ เธอทำอาหารมากมายจนเต็มห้องผ้าโพงากิ (ผ้าห่อของแบบโบราณของเกาหลี) สามีที่ไม่ได้กลับไปเยี่ยมบ้านนานแล้วได้พบกับพ่อแม่ที่คอยต้อนรับอย่างเบิกบานใจ พ่อกับแม่ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขอยู่ในบ้านที่มีหลังคามุงกระเบื้องอย่างดีที่สร้างขึ้นด้วยเงินที่ลูกสะใภ้ส่งมาให้ เมื่อทำพิธีไหว้บรรพบุรุษเสร็จสามีก็มุ่งหน้ากลับบ้าน ระหว่างทางเขาได้พบกับปู่ที่เสียชีวิตไปแล้ว บอกเขาว่าภรรยาที่อาศัยอยู่ด้วยตอนนี้ไม่ใช่คนแต่เป็นตะขาบอายุหนึ่งพันปีแปลงกายมา และให้เอาขี้บูหรี่มีที่พิษทาตัวเองหลังจากนั้นพันควันบูหรี่ใส่ตะขาบเพื่อฆ่ามัน เมื่อกลับถึงบ้าน สามีก็แอบเข้าบ้านโดยไม่ให้ภรรยารู้และค่อย ๆ แอบมองจากช่องประตูเข้าไปในห้องอย่างระมัดระวัง และได้เห็นว่าภรรยาของตนเองนั้นคือตะขาบแปลงกายมาจริง ๆ แต่เขาไม่สามารถฆ่าภรรยาที่อยู่กินกันมาสามปีได้ลง เขาจึงเล่าเรื่องราวที่พบเจอระหว่างทางกลับบ้านให้ภรรยาฟัง ภรรยาบอกว่าแท้จริงแล้วคุณปู่ที่เขาเห็นเป็นงูใหญ่อายุพันปีแปลงกายมาและมันเป็นคนที่ฆ่าสามี (คนก่อน) ของเธอ เธอใช้ชีวิตแบบปิดบังตัวตนเพื่อรอคอยวันที่ได้แก้แค้นศัตรู วันต่อมาเกิดการต่อสู้กันระหว่างงูใหญ่กับภรรยาที่เปลี่ยนร่างเป็นตะขาบ การต่อสู้เป็นไปอย่างน่าสยดสยอง ทันใดนั้น สามีเห็นว่าตะขาบกำลังจมนตรอกเขาจึงตะโกนร้องออกมาให้ตั้งจมนสุดเสียง ในขณะที่งูใหญ่ตกใจกับเสียงร้องอย่างกะทันหันและเผลอตัวหันหัวจ้องมองไปอย่างทิศทางของเสียง ตะขาบก็เอาขนงูใหญ่ได้สำเร็จ หลังจากแก้แค้นได้สำเร็จ ภรรยาที่คุกเข่าและคำนับสามีอย่างสุภาพเรียบร้อย และบอกว่าหากกลับไปที่บ้านจะพบกับงูหนึ่งตัว ให้ใช้สิ่งนั้นทำให้ชีวิตของสามีมีความสุข เมื่อพูดจบภรรยาที่หายวับไปราวกับควัน สามีกลับมาที่บ้านจึงได้พบว่าบ้านนั้นหายไปอย่างไร้ร่องรอย แต่กลับมีงูที่เต็มไปด้วยเหรียญเงินเหรียญทองปรากฏเด่นเป็นสง่าอยู่แทน ด้วยเงินเหล่านั้นทำให้สามีกลายเป็นเศรษฐีและใช้ชีวิตอย่างดีเป็นเวลานาน

3. พ่อค้าเกลือกับพ่อค้าน้ำมัน (소금 장수와 기름 장수)

นานมาแล้วมีพ่อค้าเกลือแสนกล้าหาญอยู่คนหนึ่ง วันหนึ่งพ่อค้าเกลือได้แวะพักที่โรงเตี๊ยม และได้ฟังเรื่องราวที่น่าตกใจว่ามีเสือโผล่มาบนเนินเขาหลังโรงเตี๊ยมและเสือตัวนั้นมาจับคนกินเป็นอาหาร เจ้าของโรงเตี๊ยมบอกว่าหากจะข้ามเขาละก็ต้องไปกันหลาย ๆ คน แล้วก็ให้แต่ละคนตีชิงกับแกว่งกวาดด้วย ถ้าทำแบบนั้นแล้วเสือจะไม่โผล่มาให้เห็น แต่พ่อค้าเกลือหัวเราะเยาะคำพูดของเจ้าของโรงเตี๊ยมและกล่าวว่าถ้าเสือโผล่มาเขาจะชกมันให้ล้มในหมัดเดียว หลังจากนั้นเขาได้ไปที่เนินเขานั้นคนเดียว เมื่อมาถึงสันเขาเจ้าเสือก็โผล่พรวดมาข้างหน้าและวิ่งเข้าไปพ่อค้าเกลืออย่างรวดเร็วราวกับสายฟ้า เสือกินพ่อค้าเกลือในคำเดียว หลังจากนั้นไม่นานพ่อค้าน้ำมันก็ปรากฏตัวขึ้นและโดน

เจ้าเสือจับกลิ่นลงท้องไปอีกคน พ่อค่าน้ำมันไหลไปตามหลอดอาหารและไปตกอยู่ที่ท้องของเสือ ในท้องของเสือมีพ่อค้าเกลือที่เข้าไปก่อนแล้วนั่งอยู่ ทั้งสองคนได้คุยกันและตัดสินใจว่าจะต้องออกไปจากท้องเสือให้ได้ พ่อค้าเกลือบอกให้พ่อค่าน้ำมันจุดไฟเพราะในท้องเสือมันมืดมาก พ่อค่าน้ำมันจึงหยิบตะเกียงออกมา เทน้ำมันลงไปและจุดไฟ ในตอนนั้นเองเจ้าเสือที่นอนคว่ำหน้าอยู่ก็ลุกพรวดพราดขึ้นมา ทำให้ตะเกียงล้มคว่ำและในท้องของเสือจึงเกิดไฟไหม้ขึ้น เจ้าเสือดกใจกลัวและวิ่งพล่านกระโดดโลดเต้นไปทั่ว พ่อค้าเกลือและพ่อค่าน้ำมันก็ตกอยู่ในสภาพเดียวกัน พวกเขา กำลังจะตายเพราะไฟไหม้ เจ้าเสือวิ่งไปที่ริมแม่น้ำและดื่มน้ำอย่างรวดเร็ว ตอนนี้พ่อค้าเกลือและพ่อค่าน้ำมันที่อยู่ในท้องเสือกำลังจะจมน้ำตาย พ่อค้าเกลือจึงเอาเกลือโรยที่ท้องของเสือเพื่อให้เสือปวดแสบปวดร้อน หลังจากที่พ่อค้าเกลือเอาเกลือจำนวนมากโรยที่ท้องของเสือจนทั่ว เจ้าเสือกก็แสบท้องและเจ็บปวดจนกระโดดหยิ่งเหยิงไปมา ทันใดนั้นมันก็เริ่มอ้วกเพื่อเอาสิ่งที่อยู่ในท้องออกมา เพราะแบบนี้เลยทำให้พ่อค้าเกลือและพ่อค่าน้ำมันหลุดออกมาข้างนอกได้ พ่อค้าเกลือและพ่อค่าน้ำมันจึงรีบวิ่งหนีไป ส่วนเจ้าเสือที่ตกใจวิ่งหนีไปจากตรงนั้นและไม่เคยมาปรากฏตัวให้เห็นอีกเลย

4. เหตุผลที่จุมูกของหมูแบน (돼지코가 납작한 이유)

นานมาแล้ว บนโลกนั้นมีเพียงพวกมนุษย์อาศัยอยู่ วันหนึ่งพระราชานแห่งท้องฟ้ามีรับสั่งให้หมูไก่อ และสุนัขลงไปช่วยเหลือพวกมนุษย์บนโลกและกล่าวว่าหากสัตว์ตัวไหนทำประโยชน์ที่ดีให้แก่พวกมนุษย์พระราชานจะดบรางวัลให้อย่างงาม หมู ไก่อ และสุนัขจึงลงจากฟ้ามาที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง เจ้าหมูภาคภูมิใจในจุมูกที่แสนงดงามของตนเอง เลยทำเสียงร้องอู๊ด ๆ เพียงอย่างเดียวไม่ทำงานอย่างอื่น เจ้าไก่ที่แสนใจดีทุก ๆ เข้าจะส่งเสียงร้อง “เอ้กอีเอ้กเอ้ก! เอ้กอีเอ้กเอ้ก!” อย่างดังเพื่อปลุกพวกมนุษย์มนุษย์ที่ถูกปลุกก็จะตื่นไปทำงานอย่างขยันขันแข็ง ส่วนเจ้าสุนัขนั้นตั้งมั่นว่าตนเองจะตั้งใจทำงานมากกว่าไก่และหมู จึงคอยเฝ้าดูแลบ้านในยามวิกาล ไม่ยอมหลับยอมนอน เวลาผ่านไปโดยไม่รู้ตัวคำสั่งของพระราชานแห่งท้องฟ้าก็ผ่านไป 1 ปีแล้ว พระราชานจึงเรียกหมู ไก่อ และสุนัขให้ขึ้นมาบนท้องฟ้าเพื่อถามไถ่ เมื่อพระราชานรู้ว่าเจ้าหมูทำตัวเกียจคร้าน วัน ๆ เอาแต่กินกับนอน จึงลงโทษโดยการตัดจุมูกหมูออกจนแบนราบ ไก่อ ที่ทำหน้าที่อย่างขยันขันแข็งได้รับรางวัลเป็นหงอนสีแดงประดับอยู่บนหัว และสุดท้ายเจ้าสุนัขที่เดิมมีเพียง 3 ขา ได้รับของขวัญเป็นขาเพิ่มอีกข้างหนึ่ง จนกลายเป็นขาสี่ขา ดังนั้นในปัจจุบันนี้เวลาสุนัขจึงมักยกขาขึ้นข้างหนึ่ง เพราะกลัวว่าขาข้างที่สำคัญจะเป็นของมันเอง

5. การจับหม้อหนึ่งตอก (떡시루 잡기)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วในฤดูใบไม้ผลิที่อากาศอบอุ่นวันหนึ่ง มีเสือกกับคางคกนั่งเรียงกันอยู่บนหิน เจ้าเสือกรู้สึกหิวจึงชวนคางคกทำซีรูต็อก (ตอกหนึ่งเตา) ทั้งสองกลับไปเอาข้าวสารที่บ้านและนำข้าวสารนั้นทำเป็นแป้งแล้วใส่หม้อ วางหม้อหนึ่งตอกลงบนเตาหลังจากนั้นจึงจุดไฟ เวลาผ่านไปไม่นาน

หม้อหนึ่งดอกก็มีไอน้ำพุ่งขึ้นมาและส่งกลิ่นหอมน่ากิน ในตอนนั้นเองเจ้าเสือจอมเจ้าเล่ห์ก็มีความคิดผุดขึ้นมาว่าอยากจะเก็บตอกไว้กินคนเดียว เขาจึงคิดแผนการขึ้นมา โดยเสนอให้แข่งกันจับหม้อหนึ่งดอกที่กลิ้งลงจากเขา หากใครจับได้ก่อนจะได้กินตอกทั้งหมด คางคกตกลงจะเล่นด้วยแต่ในใจนั้นรู้ทันแผนการของเจ้าเสือหมดแล้ว และเขาจะไม่ยอมเป็นคางคกที่ตกหลุมพรางเจ้าเสือเป็นแน่ เมื่อเริ่มการแข่งขัน หม้อหนึ่งดอกก็กลิ้งหลุน ๆ ลงมาจากเขา เสือและคางคกรีบวิ่งตามหม้อหนึ่งดอกลงมา เสือนั้นวิ่งอย่างรวดเร็วจับแทบพุ่งลงเขา ส่วนคางคกค่อย ๆ กระดืบไล่ตามมา ในขณะที่หม้อหนึ่งดอกกลิ้งลงจากเขา ตอกที่อยู่ข้างในกระเด็นออกมาข้างนอก เจ้าคางคกที่เห็นแบบนี้มันอดไม่ได้ที่จะหัวเราะเสียงดังและไล่เก็บกินตอกที่กลิ้งออกมาจากหม้อจนหมด เจ้าเสือที่เกือบจะจับหม้อหนึ่งดอกได้แล้วเห็นดังนั้นจึงตาเบิกโพรงด้วยความตกใจ เพราะในหม้อหนึ่งดอกไม่เหลือเศษตอกแม้แต่ชิ้นเดียว

6. ลูกสะใภ้จอมผายลม (방귀쟁이 며느리)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่งบนภูเขา ตาแก่คิมได้รับลูกสะใภ้คนใหม่เข้าบ้าน ลูกสะใภ้เป็นคนที่น่ามอง นุ่มนวลราวกับดอกโบตั๋น สามิไม่เคยต้องดูตาเธอ ทั้งพ่อสามิและแม่สามิต่างก็ถูกใจลูกสะใภ้คนนี้เป็นอย่างมาก ลูกสะใภ้มีฝีมือด้านการเย็บปักถักร้อยที่เป็นเลิศ อีกทั้งยังทำอาหารเก่งอีกด้วย เพื่อนบ้านทั้งหลายต่างพากันอิจฉาเพราะบ้านนี้ได้โชคเหนือชั้น 3 ปีผ่านไป อยู่มาวันหนึ่งสีหน้าที่แดงระเรื่อของลูกสะใภ้ก็ค่อย ๆ เริ่มเปลี่ยนเป็นสีเหลืองซีด ใบหน้าเริ่มขรุขระและหมองคล้ำลง เส้นผมหยาบกระด้าง เมื่อถึงเวลานอนก็จะส่งเสียงร้องครวญครางอย่างทุกข์ทรมาน สมาชิกครอบครัวของบ้านสามิต่างก็เป็นห่วงลูกสะใภ้กันทุกคน วันหนึ่งพ่อสามิจึงเฝ้าถามว่าลูกสะใภ้เจ็บป่วยตรงไหนหรือไม่ แต่ลูกสะใภ้ชินอายและตอบอย่างอ้อมก้อมว่าตั้งแต่ที่ย้ายเข้ามาอยู่บ้านสามิ เธอไม่สามารถพูดได้อย่างเต็มที่จึงเป็นโรคเกี่ยวกับลำไส้ พ่อสามิจึงอนุญาตให้ลูกสะใภ้ตัดได้อย่างสบายใจ ลูกสะใภ้ที่อันตดมาเป็นเวลานานก็เริ่มปล่อยตดออกมา “ปู้ดปู้ด! ปู้ดตด! ปู้ดปู้ด ปู้ดตดตด! ปู้ดปู้ด ปู้ดตดตด! ปู้ดตดตด!” เพราะตดที่รุนแรงของลูกสะใภ้ทำให้สมาชิกในครอบครัวหงายหลังไปกับลานบ้าน และกลิ้งออกนอกกำแพงไป สมาชิกในครอบครัวจึงไล่ลูกสะใภ้ออกจากบ้าน ระหว่างทางไปส่งลูกสะใภ้กลับบ้านเดิม พ่อสามิเห็นลูกสาวสี่สีเหลืองอร่ามจึงอยากจะกินลูกสาวสี่นั้น ลูกสะใภ้อาสาเก็บให้ โดยการใช้พลังตดของตัวเองตดใส่ต้นสาถิ่ ลูกสาวสี่จึงร่วงลงพื้น พ่อสามิเห็นว่าตดของลูกสะใภ้ก็เป็นตดที่ใช้โชคเหมือนกันน จึงพาลูกสะใภ้ที่เคยขับไล่ออกจากบ้านกลับมาอีกครั้ง หลังจากนั้นลูกสะใภ้ก็ตดได้ตามใจ ให้กำเนิดลูกสาวลูกชายและใช้ชีวิตอย่างดีเรื่อยมา

7. ตะบองของโทแกบี (도깨비 방망이)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีบิดามารดาแก่เฒ่าและสองพี่น้องอาศัยอยู่ เพราะฐานะที่บ้านยากจนจึงทำให้ต้องอดอาหารบ้างบางมื้อ น้องชายตัดไม้แล้วนำไปขายหาเงินมาเลี้ยงดูพ่อแม่ที่แก่เฒ่า แต่พี่ชายที่แสนเกียจคร้านและโลภมากเอาแต่นอนตลอดทั้งวัน โยนภาระเลี้ยงดูครอบครัวให้น้องชายคนเดียว วันหนึ่งน้องชายเข้าป่าเพื่อไปตัดไม้ตั้งเช่นทุก ๆ วัน และเก็บผลเฮเซลนัตที่สุกกอมน่ากินลูกหนึ่งได้จึงตั้งใจเอาไปฝากพ่อแม่ ระหว่างทางกลับบ้าน ท้องฟ้าก็เริ่มมีดลลง น้องชายจึงตัดสินใจนอนค้างที่บ้านร้างแห่งหนึ่ง ในขณะที่กำลังหลับไปได้พักใหญ่ ๆ ก็ได้ยินเสียงเอะอะโวยวายข้างนอก น้องชายจึงปีนขึ้นไปบนคานและมองลงมา เห็นเป็นเหล่าโทแกบีกำลังเคาะตะบองเล่น “เงินจงออกมา ตูบต๊บบ!” “ทองจงออกมา ตูบต๊บบ!” น้องชายที่คอยมองดูอยู่เกิดหิวขึ้นมา จึงแกะผลเฮเซลนัตกิน แกะเปลือกดัง “ป๊อก” ให้พอดีกับเสียงตะบองเคาะบนพื้น แต่เหล่าโทแกบีที่หูดิพได้ยินเสียงนั้นก็ตกใจ ทิ้งตะบองไว้และวิ่งหนีกันอย่างสับสนอลหม่าน น้องชายจึงเก็บตะบองไว้ และกลายเป็นเศรษฐีผู้ร่ำรวย พี่ชายที่แสนเกียจคร้านและโลภมากรู้สึกอิจฉาน้องชายจนทนไม่ไหวจึงเข้าไปหาบ้านร้างในป่า แอบอยู่บนคานเพื่อรอเหล่าโทแกบี พอตกติก เหล่าโทแกบีก็เข้ามาเล่นสนุกกันเหมือนกัน “เงินจงออกมา ตูบต๊บบ!” “ทองจงออกมา ตูบต๊บบ!” พี่ชายแกะเปลือกผลเฮเซลนัตดัง “ป๊อก” แต่ทว่าคราวนี้เหล่าโทแกบีรู้ทันจึงจับพี่ชายที่แอบอยู่บนคานแล้วตีอย่างรุนแรง พี่ชายจอมโลภหนีออกมาได้อย่างเฉียดฉิว หลังจากนั้นพี่ชายจึงละทิ้งความโลภและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับน้องชายอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขเรื่อยมา

8. คนขี้เหนียวกับคนขี้ตระหนี่ (자린고비와 달랑곰재기)

นานมาแล้วมีคนปูที่มีนิสัยขี้เหนียวมาก ๆ อยู่คนหนึ่ง ขี้เหนียวขนาดที่ว่าเขาจะไม่เสียเงินซื้อปลาสักตัว แต่ถ้าอยากกินแกงปลาขึ้นมา ก็จะเรียกคนขายปลาที่เร่ขายของผ่านหน้าบ้านแล้วทำที่เป็นเลือกปลาให้กลิ่นคาวปลาติดมือ หลังจากนั้นจึงเอาน้ำที่ล้างมือนั้นมาต้มกิน วันหนึ่งในขณะที่คนขี้เหนียวกำลังเปิดฝาไหหมักซีอิ๊ว ก็มีแมลงวันตัวหนึ่งบินมาเกาะที่ซีอิ๊วพอดีและมันก็บินจากไป คนขี้เหนียวไม่ยอมปล่อยให้แมลงวันตัวนั้นไปเฉย ๆ เขาไล่ตามแมลงวันไปไกลถึง 30 ลี พอจับได้แล้วก็ดูเอาซีอิ๊วจากตัวแมลงวันแล้วจึงปล่อยให้มันเป็นอิสระ ในหมู่บ้านของคนปูขี้เหนียวนั้นก็ยังมีคนปูขี้ตระหนี่อาศัยอยู่ คนปูขี้ตระหนี่เองก็ไม่ได้ขี้ตระหนี่แบบธรรมดา วันหนึ่งคนขี้เหนียวกับคนขี้ตระหนี่ต้องออกไปทำธุระนอกบ้าน ทั้งสองคนถอดรองเท้าและเดินไปตามถนนด้วยเท้าเปล่าเพราะกลัวว่าหากสวมรองเท้าเดินจะทำให้รองเท้าสึกได้ง่าย ขณะนั้นเองทั้งสองคนได้เดินมาพบกันโดยบังเอิญ เพราะกลัวจะเสียหน้าทั้งสองคนจึงรีบสวมรองเท้าทันที คนที่ตระหนี่สวมรองเท้าแล้วรีบเดินจากไป แต่คนขี้เหนียวยืนอยู่ตรงนั้นเฉย ๆ รอจนคนผ่านไปผ่านมาจนหมดจึงถอดรองเท้าแล้วเดินต่อ วันหนึ่งอากาศร้อนมาก คนขี้เหนียวและคนขี้ตระหนี่ได้เดินมาเจอกัน ในมือของทั้งคู่ถือพัดอยู่ คนขี้ตระหนี่นั้นกางพัดออกแค่ก่อน

เดียวและพัดบนใบหน้า เขาบอกว่าถ้าคลีฟต์ออกแค่ท่อนเดียวแบบนี้จะสามารถใช้พัดได้เป็นอีกสิบปีเลยทีเดียว แต่คนซีเหนียวได้ตอบกลับว่าเขานั้นคลีฟต์ออกหมดแต่จะไม่ใช่มือพัดพัดนั้นเด็ดขาด เขาจะถือพัดไว้เฉย ๆ และส่ายหัวของตนเองแทน เพราะกลัวว่าถ้าใช้มือพัดจะทำให้พัดพังเร็ว เมื่อได้ยินแบบนี้คนซีตระหนี่จึงยกมือขึ้นมาคารวะคนซีเหนียวและกล่าวว่า ข้าคงแพ้ท่านแล้ว

9. คนเกียจคร้านกลายเป็นวัว (소가 된 게으름뱅이)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีชายหนุ่มจอมเกียจคร้านคนหนึ่งอาศัยอยู่ในทุก ๆ วันชายหนุ่มมักจะนอนกลิ้งไปกลิ้งมาอยู่ในห้องอย่างเกียจคร้าน ชายหนุ่มหงุดหงิดและรำคาญเสียงบ่นที่เพิ่มขึ้นทีละนิดของพ่อแม่ จึงแอบหนีออกมาพร้อมกับผ้าห่มในตู้แล้วออกจากบ้านไป เมื่อเดินข้ามเขาไปหนึ่งลูกก็พบกระท่อมหลังหนึ่งอยู่ในหุบเขา ที่ลานหน้าบ้านมีคุณปู่คนหนึ่งกำลังทำหน้ากากวัวอยู่ ชายหนุ่มขอลองใส่คุณปู่จึงรีบสวมหน้ากากวัวให้ชายหนุ่มอย่างรวดเร็ว และหยิบหนังวัวที่กางอยู่คลุมหลังชายหนุ่ม ชั่วพริบตาเดียวชายหนุ่มก็กลายเป็นวัวตัวผู้ คุณปู่ลากเชือกจูงวัวและมุ่งหน้าไปตลาด ชายหนุ่มโดนลากจนคอจะหลุดจึงร้องไห้ออกมา แต่เสียงร้องไห้นั้นกลับได้ยินแค่ “มอ มอ” เพียงเท่านั้น คุณปู่ชายชายหนุ่มที่กลายเป็นวัวให้แก่ชวานาคนหนึ่งกำชับไว้ว่าห้ามให้วัวตัวนี้กินหัวไชเท้าเด็ดขาด ชายหนุ่มผู้กลายเป็นวัวที่โดนขายให้แก่ชวานาโดนใช้งานอย่างหนักจนเหมือนจะตาย เขาถูกพาไปที่ไร่และนาตั้งแต่เช้าจนถึงดึก จนล้มภาระหนัก ๆ หากยึดยาดเพียงนิดเดียวชวานาจะตีที่ก้นของวัวอย่างแรง ชายหนุ่มสำนึกได้ว่าตอนนี้กำลังรับบทลงโทษอยู่ ก่อนหน้านั้นพ่อแม่ของเขาทำงานหนัก แต่ตัวเองกลับเอาแต่เล่นอย่างเกียจคร้าน หากได้เกิดใหม่อีกครั้งจะต้องตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ให้ได้ ตอนนั้นเองชายหนุ่มเห็นไร่หัวไชเท้าอยู่ไกล ๆ จึงรีบวิ่งรากับลูกธนูพุ่งไปกัดกินหัวไชเท้า วัวจึงกลายเป็นคน ชายหนุ่มกลับมาที่บ้านและกลายเป็นชวานาผู้ขยันขันแข็ง ใช้ชีวิตอยู่กับพ่อแม่อย่างมีความสุขเรื่อยมาเป็นเวลานาน

10. เทพธิดากับคนตัดฟืน (나무꾼과 선녀)

ณ หมู่บ้านในหุบเขาลึกแสนลึกมีคนตัดฟืนผู้ยากจนอาศัยอยู่ ในแต่ละวันคนตัดฟืนก็จะออกไปตัดไม้ขายเพื่อประทังชีวิตตัวเอง จนกระทั่งวันหนึ่งคนตัดฟืนก็แบกซีเก (อุปกรณ์ที่ใช้บรรทุกแบกสัมภาระไว้บนหลัง) และขึ้นไปบนภูเขาเพื่อตัดไม้เหมือนทุก ๆ วัน เมื่อตัดไม้ได้กองหนึ่งจึงนั่งพักผ่อนอยู่ใต้เงาต้นไม้ ทันใดนั้นก็มีความสว่างหนึ่งวงนายพรานมาและร้องขอความช่วยเหลือ คนตัดฟืนจึงบอกให้กว้างไปซ่อนข้างหลังกองไม้ เมื่อนายพรานมาถามหาคนตัดฟืนก็ชี้บอกไปอีกทางหนึ่ง เมื่อปลอดภัยแล้วกว้างจึงตอบแทนบุญคุณโดยการให้คนตัดฟืนขอพรได้หนึ่งข้อ คนตัดฟืนบอกกว้างว่าตนนั้นอยากจะแต่งงานเต็มทีแล้ว กว้างจึงบอกว่าในคืนพระจันทร์เต็มดวงนางฟ้าบนสวรรค์มักจะลงมาอาบน้ำที่สระในหุบเขา ในขณะที่นางฟ้ากำลังอาบน้ำให้คนตัดฟืนแอบเอาชุดปักของนางฟ้าไปซ่อน

เมื่อนางฟ้าไม่มีชุดปีกก็จะกลับสวรรค์ไม่ได้และจะกลายมาเป็นภรรยาคนตัดฟืนแทน แต่ให้ระวังไว้อย่างหนึ่งคือห้ามคืนชุดปีกให้ก่อนที่จะมีลูกคนที่ 3 คนตัดฟืนพยักหน้ารับคำวาง หลังจากนั้นจึงรอคืนพระจันทร์เต็มดวงเพื่อที่จะเอาชุดปีกของนางฟ้าไปซ่อน นางฟ้าร้องไห้หนักมากเพราะกลับสวรรค์ไม่ได้ คนตัดฟืนจึงพานางฟ้ากลับบ้านของตนและแต่งงานเป็นสามีภรรยากันในทุก ๆ วันนางฟ้าก็ยังคงหวังที่จะกลับไปสวรรค์อยู่ จนกระทั่งคลอดลูกคนที่ 2 นางฟ้าก็กล่าวด้วยใบหน้าเศร้าสร้อยว่าตนนั้นอยากจะลองสวมชุดปีกอีกครั้ง คนตัดฟืนเมื่อเห็นภรรยาตัวเองเศร้าหมองก็คิดว่าคงไม่เป็นไรจึงคืนชุดปีกแก่นางฟ้า เมื่อนางฟ้าสวมชุดปีกแล้วก็กอดลูกทั้งสองคนและบินขึ้นฟ้าไป คนตัดฟืนจึงออกตามหากวางและเล่าเรื่องราวให้ฟัง กวางจึงบอกว่าเพราะนางฟ้าเคยทำชุดปีกหายหลังจากนั้นเวลาจะลงมาอาบน้ำที่สระน้ำจึงหย่อนถึงน้ำลงมาแทน เมื่อถึงวันพระจันทร์เต็มดวงคนตัดฟืนจึงรีบปีนขึ้นถึงน้ำที่หย่อนลงมาจากสวรรค์ เมื่อขึ้นไปบนฟ้าแล้วก็ได้พบกับภรรยาและลูก ๆ ของตน หลังจากนั้นก็ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขเรื่อยมา

11. นิทานพอลจูบู (별주부전)

เมื่อนานแสนนานมาแล้ว ยงวัง (ราชามังกรผู้ปกครองเมืองบาดาล) ล้มป่วยอย่างหนักแม้ว่าจะรักษาด้วยยาดีนานาชนิดก็ยังไม่หายสักที ได้แต่นอนรอความตายไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งมีนักบวชได้ให้คำแนะนำว่ามีสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ยงวังหายจากโรคนี้นี้ได้ สิ่งนั้นก็คือน้ำดื่บกระต่ายนั่นเอง เพราะว่ากระต่ายทานสมุนไพรหลากหลายชนิดที่ขึ้นในป่า ดื่บของกระต่ายจึงเป็นยารักษาโรคได้ดี เมื่อได้ฟังนักบวชพูดจบยงวังก็กังวลหนักว่าจะไปหาดื่บกระต่ายจากที่ไหนดี จึงเรียกให้ปลาหมึกยักษ์ วาฬ และตะพาบมาเข้าเฝ้า เมื่อปรึกษากันแล้วจึงตกลงให้ตะพาบน้ำเป็นคนไปหาดื่บกระต่ายมาให้ แต่ตะพานั้นไม่รู้ว่ากระต่ายหน้าตาเป็นอย่างไรเพราะไม่เคยเห็นมาก่อน ยงวังจึงวาดรูปกระต่ายที่มีหูยาวสองข้าง ขาหน้าสองข้างสั้นและขาหลังสองข้างยาว เมื่อได้รูปวาดแล้วตะพาบจึงมุ่งหน้าเดินทางไปบนพื้นดิน เดินเตร็ดเตร่อยู่ในป่าหลายวันหลายคืนจนกระทั่งได้พบกับสัตว์ตัวหนึ่งที่กระโดดเหยง ๆ ไปมา จึงรีบเข้าไปหาและถามอย่างสุภาพว่าใช่กระต่ายหรือไม่ เมื่อกระต่ายตอบว่าใช่ ตะพาบจึงแนะนำตัวว่าตัวเองนั้นมาจากเมืองบาดาล ซึ่งเป็นสถานที่ที่ประดับประดาเต็มไปด้วยปะการังและไข่มุก ทุก ๆ วันมักจะจัดงานเลี้ยงฉลอง กินและเล่นกันอย่างสนุกสนาน จึงอยากจะเชิญให้กระต่ายไปร่วมงานด้วย และยังบอกอีกว่ายงวังต้องการเสนอตำแหน่งขุนนางชั้นสูงให้แก่กระต่าย กระต่ายได้ยินดังนั้นก็ตอบตกลงทันทีเพราะทุกวันนี้ตัวเองนั้นได้กินแต่หญ้าและยังจะต้องคอยหลบ ๆ ซ่อน ๆ จากเจ้าเสืออีกด้วย กระต่ายจึงเกาะหลังตะพาบและเดินทางไปยังเมืองบาดาล เมื่อถึงวังของราชาเจ้ากระต่ายก็ถูกจับมัดมือทั้งสองข้างทันที มันจึงคิดว่าตัวเองนั้นโดนหลอกเข้าให้แล้ว ยงวังบอกกับเจ้ากระต่ายว่าต้องการดื่บของกระต่ายมาใช้เป็นยารักษาโรค กระต่ายได้ยินดังนั้นจึงออกอุบายว่ามีคนต้องการดื่บของตัวเอง

เยอะมาก จึงต้องเอาตัวไปซ่อนไว้ที่บ่อน้ำ ยงวังจึงสั่งให้ตะพาบพากระต่ายกลับขึ้นไปเอาตัวที่บนพื้นดินอีกครั้ง เมื่อถึงบนพื้นกระต่ายก็รีบกระโดดหนีไปและไม่หันกลับมาอีก

12. ยุ่งข่าวในปรโลก (저승에 있는 공간)

เรื่องราวนี้เกิดขึ้นที่เมืองยองอัม จังหวัดซอนลาโดในสมัยก่อน เจ้าเมืองของหมู่บ้านโดนยมทูตจับตัวไปบนสวรรค์ เจ้าเมืองที่หนุ่มรู้สึกเศร้าใจที่เขาตายตอนอายุน้อยจึงอ่อนน้อมต่อพญามราชให้ส่งเขากลับไปบนโลก พญามราชรู้สึกเวทนาจึงทำตามคำขอของเขา ระหว่างทางที่ยมทูตกำลังพาเจ้าเมืองกลับไปยังโลกตามคำสั่งของพญามราช ยมทูตโกรธที่เจ้าเมืองทำให้เขาเสียเวลาจึงบอกให้เจ้าเมืองนำข้าวสาร 300 กระสอบมามอบให้เขาก่อนแล้วจึงจะไปส่งที่โลก แต่ตอนนั้นเจ้าเมืองไม่มีเมล็ดข้าวสักเมล็ดเดียวเขาจึงถามยาทูตว่าจะหาข้าวได้จากไหน ยมทูตบอกว่า มนุษย์นั้นจะมียุ่งข่าวในปรโลกคนละหนึ่งที่อยู่แล้ว เวลาที่ทำความดีบนโลกจะส่งผลต่อยุ่งข่าวในปรโลกด้วย เจ้าเมืองจึงไปที่ยุ่งข่าวในปรโลกของตนเอง แต่กลับพบว่ายุ่งข่าวของตนนั้นมีฟางอยู่เพียงน้อยนิด ยมทูตตวาดเจ้าเมืองเสียงดังและบอกให้เขาไปยืมข้าวจากยุ่งข่าวของแม่นางด็อกจินที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกันกับเขา แทน ยุ่งข่าวในปรโลกของแม่นางด็อกจินนั้นเต็มไปด้วยกระสอบข้าวที่ทับถมกัน เจ้าเมืองจึงตั้งปณิธานไว้ว่าหากเขาได้กลับไปบนโลก เขาจะต้องขอใช้หนี้แก่แม่นางด็อกจินให้ได้ หลังจากนั้นเจ้าเมืองก็ได้กลับมายังโลกอีกครั้ง เขารีบออกตามหาแม่นางด็อกจิน และพบว่าแม่นางด็อกจินเปิดโรงเตี๊ยมกับแม่ที่เป็นแม่หม้ายอยู่หน้าทางเข้าหมู่บ้าน เจ้าเมืองจึงปลอมตัวเป็นช็อนปี (บัณฑิต) ที่แต่งตัวหอมช่อไปโรงเตี๊ยม เมื่อกินข้าวเสร็จแล้วเรียกเก็บเงิน เขาก็ตกใจที่ราคาของอาหารถูกมาก แม่นางด็อกจินบอกว่าตนนั้นไม่สามารถคิดราคาแพงกับคนจนได้ วันต่อมาเจ้าเมืองได้ไปที่โรงเตี๊ยมอีกครั้งเพื่อขอยืมเงิน แม่นางด็อกจิน และนางด็อกจินก็ให้ยืมเงินนั้นด้วยความเต็มใจ หลังจากนั้นสองวัน เจ้าเมืองได้บรรทุกข้าวสาร 300 กระสอบใส่เกวียนมาที่โรงเตี๊ยม และบอกแม่นางด็อกจินว่าเขามาคืนของที่ยืมไป แม้ตอนแรกแม่นางด็อกจินจะไม่เข้าใจสถานการณ์ แต่เจ้าเมืองบอกว่าเดี๋ยวหลังจากนี้ไปเธอก็จะได้อะไรหลังจากนั้นแม่นางด็อกจินกับแม่ได้ขายข้าวสารทั้งหมดและนำเงินที่ได้มาสร้างสะพานข้ามแม่น้ำหน้าหมู่บ้านเพื่อให้ผู้คนได้ข้ามไปมาได้สบายใจ ผู้คนจึงเรียกสะพานนั้นว่า “สะพานด็อกจิน”

13. เมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ด (벼씨 한 톨)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ หมู่บ้านบนภูเขาแห่งหนึ่งมีเศรษฐีเฒ่าผู้หนึ่งอาศัยอยู่ เศรษฐีเฒ่าจัดหาลูกสะใภ้ให้ลูกชายทั้ง 3 คน เขาดูแลเอาใจใส่ลูกสะใภ้ทั้ง 3 คนอย่างดีเสมอมา ลูกสะใภ้คนแรกเป็นคนเกียจคร้าน ลูกสะใภ้คนที่สองเป็นคนซุ่มซ่าม และลูกสะใภ้คนที่สามยังสาวและอ่อนเยาว์ เศรษฐีเฒ่าเป็นกังวลมากกว่าจะส่งมอบบุญแก่ยุ่งข่าวให้แก่ลูกสะใภ้คนไหนดี จึงทดสอบความสามารถของลูกสะใภ้โดยการให้เมล็ดข้าวคนละหนึ่งเมล็ดหลังจากนั้นค่อยมาเลือกคนที่จะได้บุญแก่ยุ่งข่าว

ลูกสะใภ้คนแรกขว้างเมล็ดข้าวทิ้ง ลูกสะใภ้คนที่สองนำเมล็ดข้าวที่ได้มาใส่ปากแล้วเคี้ยว และลูกสะใภ้คนที่สามรับเมล็ดข้าวมาและครุ่นคิดอย่างรอบคอบ ลูกสะใภ้คนที่สามนำเส้นด้ายแขวนไว้ที่กิ่งไม้กิ่งหนึ่ง และนำกิ่งไม้นั้นไปค้ำกระจาดแล้ววางไว้ที่ลานหน้าบ้าน หลังจากนั้นจึงเอาเมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ดวางไว้ข้างใน เพียงครู่เดียวก็มีนกกระจอกหนึ่งตัวบินพริบเข้ามา ลูกสะใภ้คนที่สามรีบดึงด้ายอย่างว่องไวและจับนกกระจอกมาได้ พอถึงวันที่มีตลาดนัด ลูกสะใภ้คนที่สามจึงนำนกกระจอกไปแลกเปลี่ยนลูกเจี๊ยบ ไข่เวลาไม่นาน เจ้าลูกเจี๊ยบก็กลายเป็นไก่ตัวเมียที่โตเต็มวัย ไก่ตัวเมียที่กลายเป็นแม่ไก่ได้ออกไข่ ไข่เหล่านั้นได้กลายเป็นลูกเจี๊ยบ ลูกสะใภ้จึงนำไก่ตัวเมียไปขายที่ตลาด และซื้อลูกหมูตัวอ้วนตุ๋นัยกลับมา เจ้าลูกหมูเติบโตอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นแม่หมู แม่หมูได้ให้กำเนิดลูกหมูทุก ๆ ปี ลูกสะใภ้คนที่สามนำลูกหมูไปขายและนำเงินไปซื้อลูกวัวมาหนึ่งตัว แม่วัวได้ให้กำเนิดลูกวัวอีกครั้ง วันหนึ่งเศรษฐีเฒ่าได้เรียกลูกสะใภ้ทั้งสามคนไปพบเพื่อสอบถามเรื่องเมล็ดข้าว เศรษฐีเฒ่าผิดหวังกับลูกสะใภ้สองคนแรกมาก ส่วนลูกสะใภ้คนที่สามนั้นพาเศรษฐีเฒ่าไปยังไร่นาที่กว้างใหญ่ แผลขยายออกไปอย่างไพศาล ลูกสะใภ้คนที่สามเล่าให้ฟังอย่างละเอียดถึงเรื่องราวเกี่ยวกับเมล็ดข้าวหนึ่งเมล็ดกลายมาเป็นไร่นาได้อย่างไร เศรษฐีเฒ่าจึงมอบบุญแจ่มยังข้าวให้แก่ลูกสะใภ้ที่นำขึ้นชมคนที่สาม

14. เนินเขาสามปี (삼 년 고개)

นานมาแล้วที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีคุณปู่ คุณย่า และหลานชายอาศัยอยู่ด้วยกัน วันหนึ่งคุณปู่ได้หกล้มตรงเนินเขาสามปี เหตุที่เรียกเนินเขาสามปีนี้เพราะมีความเชื่อกันว่าหากใครหกล้มบริเวณเนินเขานี้จะมีชีวิตอยู่ได้อีกเพียงสามปีนั่นเอง เพราะเป็นแบบนี้คุณปู่จึงระมัดระวังเป็นอย่างมากเวลาเดินผ่านเนินเขานี้ ทว่าจู่ ๆ ก็มีกระต่ายกระโดดโผล่ออกมาตรงหน้า คุณปู่ตกใจเป็นอย่างมากและล้มหน้าคว่ำลงไปกับพื้น แม้ว่าจะไม่ได้รับบาดเจ็บอะไรแต่คุณปู่ก็ไม่สามารถลุกขึ้นได้เป็นเวลาพักใหญ่ คุณปู่หน้าซีดเผือดด้วยความใจหาย และถอนหายใจเฮือกใหญ่ เขาคิดว่าหลังจากนี้ตนเองคงจะอยู่ได้ไม่เกินสามปีแน่ ๆ เมื่อกลับมาบ้านก็นอนซมเป็นทุกข์อยู่อย่างนั้น คุณย่าบอกให้คุณปู่กินยาเพื่อที่จะได้หาย แต่คุณปู่บอกว่าถึงจะกินยาไปกี่เท่านั้น ยังไงเขาก็อยู่ได้เพียงสามปี คุณย่ากับหลานชายตกใจจึงถามว่าคุณปู่เป็นอะไร คุณปู่จึงเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟัง หลานชายได้ฟังเรื่องราวแล้วได้เสนอขึ้นมาว่าถ้าอย่างนั้นก็ให้คุณปู่ลี้ลงจากเนินเขาสามปีนั้นอีกหลาย ๆ รอบจะได้มีชีวิตอยู่ได้มากกว่าสามปี ได้ฟังดังนั้นคุณปู่จึงกลับไปทีเนินเขาสามปีอีกครั้งและลี้ลงจากเขาหลายสิบบรอบ หลังจากนั้นคุณปู่ก็ใช้ชีวิตอย่างดีเรื่อยมากับครอบครัว

15. เจ้าครึ่งซีกผู้จับเสือ (호랑이를 잡은 반쪽이)

นานมาแล้วที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีพี่น้อง 3 คนอาศัยอยู่ คนโตและคนรองตัวสูงและหน้าตาดี ส่วนน้องคนที่สามนั้นแตกต่างออกไป น้องคนสุดท้องมีใบหน้าครึ่งเดียว ร่างกายก็มีแค่ครึ่งเดียว ชาวบ้านจึงพากันเรียกว่า “เจ้าครึ่งซีก” ในบรรดาพี่น้องทั้งสามคนเจ้าครึ่งซีกนั้นมีพลังกำลังมากที่สุด แต่มีกำลังเยอะไปก็เท่านั้นในเมื่อทั้งตัวมีแค่ซีกเดียว วันหนึ่งที่หมู่บ้านของเจ้าครึ่งซีกมีเสือบุกเข้ามาทำร้ายคน จับวัวและหมูกินเป็นอาหารแล้วก็ไป นายอำเภอเป็นกังวลมากจึงออกประกาศว่าหากใครก็ตามที่จับเสือได้จะให้รางวัลใหญ่แก่คนผู้นั้น พี่คนโตสนใจรางวัลจึงขึ้นเขาและเดินเตร็ดเตร่อยู่ทั้งวันจนเวลาล่วงเลยดึกตื่นจึงตัดสินใจพักแรมบ้านที่อยู่เดี่ยว ๆ กลางป่า เจ้าของบ้านเป็นชายชราที่มีผมและเคราที่ขาว เมื่อรู้ว่าพี่คนโตจะมาจับเสือชายชราจึงอนุญาตให้เข้าพักที่บ้านของเขาได้ สองวันต่อมาพี่ชายคนนั้นก็ถูกเสือฆ่าตาย แท้จริงแล้วชายชราเจ้าของบ้านนั้นคือเจ้าเสือแปลงกายมานั่นเอง หลายวันต่อมาเมื่อพี่ชายคนโตไม่กลับมา พี่คนรองจึงออกไปจับเสือบ้าง ครึ่งนี้ก็เช่นกันพี่คนรองเข้าไปในป่าจนดึกตื่นและได้แวะพักที่บ้านเดี่ยว ๆ กลางป่า รุ่งขึ้นก็โดนเจ้าเสือฆ่าตายเหมือนพี่คนโต เมื่อไม่ได้ข่าวคราวของพี่ชายทั้งสองคน เจ้าครึ่งซีกจึงออกเดินทางบ้างและได้เข้าพักที่บ้านของชายชรา เจ้าครึ่งซีกนั้นมักจะโดนรังแกอยู่เสมอ เขาจึงไม่ชอบนอนในห้องแต่จะลงไปนอนที่ใต้ถุนบ้านแทน กลางดึกคืนนั้นเจ้าครึ่งซีกสะดุ้งตื่นและได้รู้ความจริงว่าชายชราคือเสือแปลงกายมานั่นเอง เขาจึงรีบออกมาจากใต้ถุนบ้านและต่อสู้กับเจ้าเสือ ด้วยพลังกำลังที่เหลือสิ้นเจ้าครึ่งซีกจึงตอยที่กลางหน้าผากของเสืออย่างแรง จนเสือหมดสติ หลังจากนั้นเขาได้นำเจ้าเสือกลับมาที่หมู่บ้านและได้รับรางวัลใหญ่ เขานำรางวัลนั้นมาเลี้ยงดูพ่อแม่และใช้ชีวิตอย่างดีเรื่อยมา

16. เลือกับนักพนัน (호랑이와 나그네)

นานมาแล้วบนภูเขาในป่าลึก มีเสือตนหนึ่งมักจับผู้คนกินเป็นประจำ ชาวบ้านอยากจะกำจัดเจ้าเสือนิสัยไม่ดีตัวนี้เลยช่วยกันขุดหลุมไว้ตามทางที่เจ้าเสียมักจะเดินผ่าน จนวันหนึ่งเจ้าเสือเผลอตกลงไปในหลุม ในขณะที่ตัวมันเอง มีนักพนันเดินผ่านหลุมและได้ยินเสียงร้องคร่ำครวญของเจ้าเสือ เจ้าเสืออ่อนวอนขอให้นักพนันช่วยและสัญญาว่าชั่วชีวิตนี้จะไม่ลืมหอกแทนบุญคุณ นักพนันจึงช่วยเสือออกจากหลุม เมื่อออกมาข้างนอกได้เจ้าเสือก็นั่งจับนักพนันกินทันที นักพนันจึงกล่าวว่า ไหนบอกจะไม่ลืมหอกคุณ แต่เสืออ้างว่าหลุมนี้มนุษย์เป็นคนขุดเพราะฉะนั้นมันก็ต้องจับกินมนุษย์กิน นักพนันจึงยอมจึงหันไปถามต้นสนที่อยู่ข้าง ๆ ว่าเสือพูดถูกหรือไม่ แต่ต้นสนกล่าวว่ามนุษย์แล้ว ชอบตัดไม้ นักพนันจึงถามวัวที่ผ่านมามากครั้ง วัวกล่าวว่ามนุษย์แล้ว ชอบสั่งให้ทำงานหนักจนจะตายแล้ว สุดท้ายก็จับวัวกินเป็นอาหาร นักพนันจึงรีบถามกระต่ายที่เดินผ่านมาอีกครั้ง กระต่ายขอให้เล่าเหตุการณ์ให้ฟังและบอกว่าควรเริ่มตั้งแต่แรกว่าเรื่องเป็นมาอย่างไร เจ้าเสือจึงกระโดดลงหลุมตามเดิม กระต่ายต่อว่าเสือที่ไม่รู้บุญคุณ และเชิญให้นักพนันออกเดินทางต่อ ตอนนี้องที่เจ้าเสือเพิ่งเข้าใจกล

ลวงของเจ้ากระต่ายจึงร้องไห้และอ่อนวอนนักพนันให้ช่วยชีวิตตนอีกครั้งหนึ่ง แต่นักพนันไม่หลงกลอีกเป็นครั้งที่สอง เขาทำเป็นไม่ได้ยินและรีบเดินจากไปอย่างรวดเร็ว

17. โถงน้ำผึ้งของท่านอาจารย์ (훈장님의 꿀단지)

นานมาแล้ว ณ สำนักเรียนอักษรจีนที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ท่านอาจารย์ฮุนจางของสำนักนั้นมีนิสัยประหลาดอยู่อย่างหนึ่ง อาจารย์จะปล่อยให้เด็ก ๆ ท่อง “ท้องฟ้า ฟ้า늘 (อักษรเกาหลี) 寸 (อักษรจีน), พื้นดิน 땅 (อักษรเกาหลี) 寸 (อักษรจีน)” ในหนังสือเรียนตัวอักษรจีนพันตัว ในขณะที่อาจารย์ขึ้นไปบนห้องใต้หลังคา เด็ก ๆ ได้แต่แอบมองด้วยความสงสัย แท้จริงแล้วอาจารย์แอบขึ้นไปกินน้ำผึ้งอยู่ข้างบนนั้นคนเดียว วันหนึ่งด้วยความสงสัยจึงมีเด็กคนหนึ่งเอ่ยถามว่า ท่านอาจารย์ขึ้นไปบนนั้นแล้วกินน้ำผึ้งใช่ไหม แต่อาจารย์แกลังทำเป็นไม่รู้และบอกว่าน้ำผึ้งเป็นอาหารอันตรายต่อเด็ก ถ้าเด็กกินน้ำผึ้งจะตาย วันหนึ่งอาจารย์ต้องไปทำธุระในละแวกหมู่บ้าน จึงปล่อยให้เด็ก ๆ อ่านหนังสือกันตามลำพัง จู่ ๆ ก็มีเด็กคนหนึ่งยืนขึ้นและกล่าวชวนเพื่อน ๆ ให้ไปลองกินน้ำผึ้งบนห้องใต้หลังคาด้วยกัน เด็ก ๆ แบ่งกันกินทีละคำจนหมดโด หลังจากนั้นจึงคิดว่าต้องโดนอาจารย์ลงโทษด้วยไม้เรียวเป็นแน่ แต่แล้วก็มีเด็กคนหนึ่งบอกว่าเขาจะจัดการเอง เด็กคนนั้นเขวี้ยงจานฝนหมึกของท่านอาจารย์ลงพื้นจนแตกเป็นเศษเล็กเศษน้อย ซึ่งจานฝนหมึกนี้เป็นสิ่งที่อาจารย์รักและหวงแหนเป็นอย่างมาก เด็กคนนั้นนำโถงน้ำผึ้งที่หมดเกลี้ยงออกมาวางไว้ข้าง ๆ จานฝนหมึกที่แตก และเริ่มร้องไห้ ขณะนั้นเองอาจารย์กลับมาพอดี ได้เห็นจานฝนหมึกที่แตกก็ตกใจมาก แต่ตกใจยิ่งกว่าเมื่อเห็นโถงน้ำผึ้ง จึงเอ่ยถามว่าเกิดอะไรขึ้น เด็กที่ร้องไห้จึงบอกว่าเขาบังเอิญทำจานฝนหมึกของท่านอาจารย์แตกโดยไม่ได้ตั้งใจ และอยากจะไถ่โทษนั้นด้วยความตายจึงไปเอาโถงน้ำผึ้งมากินจนหมด แต่สุดท้ายแล้วก็ไม่ได้ตายสักที เมื่ออาจารย์ได้ยินดังนั้นก็พุดอะไรไม่ออก ได้แต่ทำปากแง็บ ๆ ด้วยความเสียดายน้ำผึ้ง

18. บ่อน้ำอ่อนเยาว์ (젊어지는 샘물)

เมื่ออดีตกาลนานมาแล้วที่หมู่บ้านบนภูเขาแห่งหนึ่งมีตายายคู่หนึ่งอาศัยอยู่ แม้ว่าจะยากจนแต่ทั้งสองก็รักและสนิทสนมกันเป็นอย่างมาก แต่น่าเสียดายที่ทั้งคู่ไม่มีบุตรด้วยกันเลยและรู้สึกเศร้าเสียใจอยู่เสมอ วันหนึ่งคุณตาได้ชวนเขาไปตัดฟืน จู่ ๆ ก็ได้ยินเสียงนกเขี้ยวครามหนึ่งมาร้องอยู่ใกล้ ๆ เมื่อมันเริ่มบินคุณตาจึงค่อย ๆ เดินเข้าไปหา จนรู้ตัวอีกทีก็เดินเจ้านกตัวนั้นเข้าไปในป่าลึก คุณตารู้สึกกระหายน้ำขึ้นมาจึงแวะกินน้ำที่บ่อน้ำซึมใสสะอาดแห่งหนึ่ง น้ำในบ่อน้ำมีรสชาติหวานอร่อยดื่มแล้วรู้สึกสดชื่นดังนั้นคุณตาจึงดื่มน้ำไปสองอีก แต่มีเรื่องน่าประหลาดใจเกิดขึ้น เมื่อดื่มน้ำในบ่อ จู่ ๆ คุณตาก็รู้สึกง่วงขึ้นมาจึงไปนอนพักที่โขดหินข้าง ๆ บ่อน้ำ เมื่อตื่นขึ้นมาอีกที่ท้องฟ้าก็มีหมอกแล้ว คุณตาจึงลงจากเขาเพื่อกลับบ้าน เมื่อถึงบ้านคุณตาก็ตรงไปหาคุณยาย แต่คุณยายตกใจมากเพราะคนที่เดินเข้ามาไม่ใช่คุณตา แต่เป็นชายหนุ่มวัยรุ่นคนหนึ่ง เมื่อคุณตาส่องกระจกจึงเห็นว่าตัวเองนั้นอ่อนเยาว์ลง ริ้ว

รอยหายไป ผมหงอกก็ไม่มีแล้วด้วย คุณตาจึงเล่าเรื่องในป่าให้คุณยายฟัง วันรุ่งขึ้นทั้งสองจึงพากันไปที่บ่อน้ำในป่าอีกครั้ง ครั่งนี้คุณยายลองตีมน้ำจากบ่อสองอีกบ้าง เมื่อตีมาแล้วรู้สึกง่วงจึงนอนพัก พอตื่นขึ้นมาคุณยายก็กลายเป็นสาววัยรุ่นเหมือนกัน ชาวเรื่องบ่อน้ำอ่อนเยาว์แพร่สะพัดไปทั่วจนไปถึงหูของตาแก่จอมโลกที่หมู่บ้านข้าง ๆ เขาขึ้นเขาเพื่อไปกินน้ำที่บ่อน้ำแต่ผ่านไปหลายวันก็ยังไม่กลับมา จนวันหนึ่งคุณตาคุณยายผู้อ่อนเยาว์ได้เดินผ่านไปที่บ่อน้ำและได้พบกับตาแก่จอมโลกที่ตอนนี้กลายเป็นเด็กทารกเพราะตีมน้ำจากบ่อมากเกินไป ทั้งสองจึงพาเด็กกลับบ้านเพื่อเลี้ยงดูและใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างดีเรื่อยมา

19. หัวไซเท้าแลกกับลูกวัว (송아지와 바꾼 무)

นานมาแล้ว ณ หมู่บ้านที่หัวเมืองแห่งหนึ่งมีชาวนาชาวไร่ผู้ขยันขันแข็งอาศัยอยู่ ชาวนาทำเกษตรกรรมตั้งแต่เช้าจนถึงดึกไม่ได้หยุดพัก ชาวบ้านต่างพากันพูดชื่นชมชาวนาจนน้ำลายแห้งจนกระทั่งปีหนึ่ง ชาวนาปลูกหัวไซเท้าอย่างตั้งใจและเอาใจใส่ จนหัวไซเท้าโตพรวดพรวดและออกผลขนาดใหญ่เท่ากับตัวคน เขาคิดว่าไม่สามารถกินหัวไซเท้าที่ดูดีขนาดนี้ได้จึงนำหัวไซเท้าขึ้นไปถวายเจ้าเมืองแทน เจ้าเมืองตกใจมากที่ชาวนาให้หัวไซเท้าอันล้ำค่าแก่เขา เจ้าเมืองจึงให้ลูกวัวกับชาวนาคนนั้นเป็นการตอบแทน ในหมู่บ้านยังมีชาวนาอีกคนหนึ่งที่มีนิสัยขี้ฉ้อฉลและโลภมาก ชาวนาคนโลภเห็นอย่างนั้นแล้วจึงเกิดอิจฉาขึ้นมา อยากได้อะไรก็เหมือนชาวนาผู้ขยันคนนั้นบ้าง เขาคิดว่าหากนำของที่ดึกว่าหัวไซเท้าไปถวายเจ้าเมืองบ้าง อาจจะได้รับทองหรือที่ดินเป็นการตอบแทนก็ได้ ดังนั้นชาวนาคนโลภจึงนำลูกวัวไปถวายเจ้าเมือง แต่เจ้าเมืองไม่มีของจะตอบแทนแล้ว จึงให้หัวไซเท้าขนาดใหญ่ของชาวนาคนขยันกลับมาแทน ชาวนาคนโลภจึงสูญเสียลูกวัวไปอย่างไร้ประโยชน์

20. ราคาของการตมกลืน (냄새 맡은 값)

นานแล้วมีบ้านคนจนและบ้านเศรษฐีตั้งอยู่ข้างกัน คนจนนั้นไม่ว่าเกิดอะไรขึ้นก็ตามจะแบ่งปันให้แก่คนไม่มีอยู่เสมอ เขาพูดไว้ว่าเราอดอาหารแค่ 3 วัน ดังนั้นควรแบ่งปันให้คนที่อดอาหาร 10 วันดีกว่า คนจนแม้ว่าจะยากจนแต่รอยยิ้มสดใสก็ไม่เคยหายไป แต่เศรษฐีนั้นกลับตรงกันข้าม เขามีนิสัยขี้เหนียวเป็นอย่างมาก และมักจะคิดว่าของทุกอย่าง ที่อยู่หรือเข้ามาในบ้านของเขาเป็นของเขาทั้งหมด แม้กระทั่งไก่ของคนอื่นที่เดินหาอาหารไปทั่วและได้เข้ามาในลานบ้านเศรษฐี เขาก็ไม่ยอมคืนไก่ให้เจ้าของ วันหนึ่งในขณะที่คนจนกำลังกลับบ้าน เขาได้กลิ่นปลาอย่างลอมมาจากบ้านของเศรษฐี เป็นกลิ่นที่หอมเย้ายวนใจจนเขาต้องกลิ่นน้ำลายดังเอือก แต่พอคิดได้ว่ามือเย็นวันนี้ของที่บ้านเป็นโจ๊ก เขาก็อยากตมกลิ่นปลานั้นให้เต็มปอดเลยปีนกำแพงบ้านเศรษฐี เศรษฐีเห็นดังนั้นรีบคว้าคอเสื้อคนจนให้ลงมาและคิดค่าตมกลิ่นปลาอย่างเป็นจำนวนเงิน 5 นยัง คนจนตกใจมาก เขาไม่เคยเห็นคนคิดราคาของการตมกลิ่นมาก่อน จึงกลับบ้านและได้เล่าเรื่องที่เจอมาให้ภรรยาฟัง ภรรยาบอกให้เขารีบเอาเงิน

ไปจ่ายในวันพรุ่งนี้ ไม่อย่างนั้นอาจจะต้องเสียดอกเบี้ยให้เศรษฐีอีก และคิดว่าคงต้องเอาเงิน 5 นยงที่เก็บไว้ใช้ทำพิธีไหว้บรรพบุรุษให้คุณพ่อมาใช้ก่อน ในตอนนั้นเองลูกชายของคนจนก็เข้ามาได้ยินและเสนอตัวว่าจะช่วยพ่อเอง เข้าวันรุ่งขึ้น ลูกชายคนจนนำเงิน 5 นยงไปที่บ้านเศรษฐีและบอกว่ามาจ่ายค่าตมกลืน ลูกชายไม่ได้ให้เงินเศรษฐีแต่เขย่าตมเงินให้มีเสียงดังกรู้งกรู้งและบอกว่าเขาได้จ่ายเงินแล้ว เศรษฐีโกรธมาก บอกให้ลูกชายรีบ ๆ ส่งเงินมาให้เขา แต่ลูกชายกล่าวว่า หากคิดราคาจากการตมกลืนปลา ถ้าอย่างนั้นเวลาจ่ายเงินก็ฟังจากเสียงเอาได้เช่นกัน เศรษฐีได้ยินดังนั้นก็รู้สึกอายจนพูดไม่ออก

21. เสื่อกับลูกพลับแห้ง (호랑이와 곶감)

นานมาแล้ว บนภูเขาในป่าลึกมีเสือตัวหนึ่งอาศัยอยู่ เมื่อถึงฤดูหนาวเจ้าเสือไม่สามารถหาอาหารกินได้จึงเดินเตร็ดเตร่ไปมาอยู่บนภูเขาผ่านไปหลายวันก็ยังไม่เห็นแม้แต่หนูสักตัว เจ้าเสือจึงค่อย ๆ ย่องเข้าไปในหมู่บ้านที่อยู่เชิงเขา เมื่อถึงบ้านหลังหนึ่งก็ได้ยินเสียงเด็กร้องไห้แว่วออกมา แม่ขู่ว่าแม่ว่ามาแล้วหยุดร้องเดี๋ยวนี้ แต่เด็กก็ยังไม่หยุด แม่จึงบอกอีกว่ามีเสือน่ากลัวอยู่ข้างนอกนะหยุดร้องเดี๋ยวนี้ เด็กกลับร้องไห้ด้วยเสียงที่ดังขึ้นกว่าเดิม จนกระทั่งแม่บอกว่า เอานี้ ลูกพลับแห้งหยุดร้องซะ พอพูดจบเด็กก็หยุดร้องให้ทันทีเหมือนก่อนหน้านี้ไม่เคยร้องไห้มาก่อน เจ้าเสือด่วนค้นหาด้วยความกลัวเพราะคิดว่ามีสิ่งที่น่ากลัวกว่าตนอีก และคิดว่าจะต้องรีบหนีก่อนที่เจ้าลูกพลับแห้งจะโผล่ออกมา อีกฝั่งหนึ่งของลานบ้านที่เจ้าเสือยืนอยู่มีคอกวัวอยู่ใกล้ ๆ มันจึงคิดว่าจะเข้าไปหลบลูกพลับแห้งอยู่ข้างในคอกวัวดีกว่า หลังจากนั้นไม่นานก็มีโจรขโมยวัวค้อย ๆ ย่องเข้ามาในคอกวัวเช่นกัน เพราะว่ามีตมมากเจ้าโจรเลยไม่ทันสังเกตว่ามีเสืออยู่ด้วย โจรคิดว่าเสือดือลูกวัวเลยขึ้นคร่อมแล้วจับตัวเสิวัว เจ้าเสือดกอกตกใจจนแทบจะเป็นลมเพราะคิดว่าโจรคือเจ้าลูกพลับแห้ง มันกลัวมากจึงเริ่มวิ่งในตอนนั้นเองที่เจ้าโจรได้รู้ว่าตัวเองกำลังขี้อยู่บนหลังเสิวัวไม่ใช่ลูกวัว จึงรัดคอเจ้าเสือและเกาะไว้อย่างแน่น เพราะถ้าหากเขาตกลงไปละก็ต้องตายแน่ ๆ ยิ่งเจ้าโจรรัดคอเจ้าเสือแรงเท่าใดเจ้าเสือกก็ยิ่งตกใจและวิ่งพรวดเพราะอยากจะทำเจ้าลูกพลับแห้งที่เกาะอยู่บนหลังออกไปให้ได้ เมื่อเสิวัวมาถึงใต้ต้นไม้ใหญ่ โจรก็รีบเกาะกิ่งไม้ไว้เพื่อเอาตัวรอด และคิดในใจว่าเกือบกลายเป็นอาหารของเสิวัวแล้ว ส่วนเจ้าเสือนั้นก็คิดว่าเกือบโดนเจ้าพลับแห้งจับซะแล้วเหมือนกัน หลังจากวันนั้นทั้งเสือทั้งโจรก็ไม่เคยปรากฏตัวที่หมู่บ้านอีกเลย

22. หมูขี้ฉ้อฉา (삼꾸러기 돼지)

นานมาแล้วที่หมู่บ้านบนภูเขาแห่งหนึ่งมีคุณยายที่อาศัยอยู่คนเดียว คุณยายเลี้ยงหมูและหมาไว้เป็นเพื่อนยามเหงา เมื่อคุณยายออกไปข้างนอกและกลับเจ้าหมานั้นก็จะกระดิกหางคอยต้อนรับทุกครั้ง ส่วนเจ้าหมูนั้นก็ได้รับการดูแลอย่างดีจนน้ำหนักเพิ่มขึ้นทุกวัน ๆ คุณยายรักและห่วงแหนพวกมันเป็นอย่างมาก จนกระทั่งวันหนึ่งคุณยายออกไปหาไม้และปล่อยให้หมากับหมูอยู่ที่บ้าน

ตามลำพัง เจ้าหมาารู้สึกเบื่อจึงคิดหาเรื่องแกล้งเจ้าหมา เจ้าหมาเดินไปที่เล้าหมูก็ก็นเห็นเจ้าหมูกำลังนอนหลับสบายอยู่จึงส่งเสียงเรียกปลุกให้ตื่นและกล่าวกับหมูก็กว่าเจ้าหมาผู้โง่เขลา ถ้ามีแขกมากก็ลุกขึ้นมา นั่งบ้างเถาะ เจ้าหมาเมินเฉยต่อคำพูดนั้นบอกเจ้าหมาว่าตนนั้นไม่ชอบเจ้าหมาเอาเสียเลยเพราะคุณยายเอาใจแต่เจ้าหมา ชอบให้ข้าวไม่กี่ข้าวกันหม้อแกงหมา แต่คืนเอน้ำที่ใช่แล้วมาให้หมูก็กินแถมยังไม่เคยพาเจ้าหม่ออกไปเที่ยวชมไร่นาเหมือนเจ้าหมาอีกต่างหาก เจ้าหมาจึงแย้งว่าเจ้าหมูนั่นวัน ๆ เอาแต่กินกับนอน ในขณะที่มันต้องคอยสอดส่องพวกขโมยตลอดทั้งคืนเพื่อให้คุณยายนอนหลับอย่างสบาย เจ้าหมูก็กินได้ยั้งตั้งนั้นจึงตั้งใจว่าตั้งแต่คืนนี้เป็นต้นไปจะต้องคอยจับตาดูขโมยบ้างเพราะอยากให้คุณยายเอ็นดูตนเองบ้าง คืนนั้นมันจึงร้อง “อู๊ด อู๊ด” ทั้งคืน เสียงร้องของมันทำให้คุณยายสะดุ้งตื่นด้วยความตกใจและคิดว่าเจ้าหมาตัวนี้ต้องป่วยแน่ ๆ รุ่งเช้าจึงเรียกหมอให้มาดูอาการ แต่เจ้าหมาเข้าใจผิดคิดว่าตัวเองดูแลบ้านได้ดี คุณยายจึงให้หม่อมามาตรวจร่างกายของตน วันต่อมามันจึงร้องเสียงดังขึ้นอีก คุณยายกังวลว่าเสียงร้องของมันจะทำให้เพื่อนบ้านตื่นเหมือนกันจึงนำมันไปขายที่ตลาด เจ้าหมูก็กินโลกที่อยากได้ความรักจากคุณยายมากเกินปึงโตนไล่ออกจากบ้าน

23. ใครต้องเป็นคนชดใช้ค่าฝ้าย (목화 값은 누가 물어야 하나)

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีพ่อค้าขายฝ้ายอยู่ 4 คน ทั้ง 4 คนรวมเงินคนละเท่า ๆ กันแล้วนำเงินไปซื้อฝ้ายตอนราคาต่ำเก็บไว้โนโกดัง แล้วค่อยเอาฝ้ายออกมาขายตอนราคาสูงเพื่อจะได้กำไรเยอะ ๆ โกดังเก็บฝ้ายมีขนาดใหญ่และแข็งแรง ไม่มีปัญหาอะไร จนกระทั่งวันหนึ่งมีหนูเข้ามาอยู่ในโกดังกลุ่มใหญ่ พวกหนูฉีบนฝ้ายและแย่งฝ้ายกันกินจนโกดางล หลังจากไตร่ตรองแล้วพ่อค้าทั้ง 4 คนจึงรวมเงินกันไปซื้อแมวมาหนึ่งตัว แล้วก็เกิดคำถามว่าใครเป็นเจ้าของแมวตัวนี้ จึงตัดสินใจว่าแบ่งกันคนละขา เพราะแต่ละคนก็ออกเงินเท่า ๆ กัน หลังจากนั้นแมวมาเลี้ยงก็ไม่เห็นพวกหนูอีกเลย วันหนึ่งแมวได้รับบาดเจ็บที่ขาและเดินกะเผลกกะเผลก เจ้าของขาที่เจ็บจึงพันขาแมวด้วยผ้าพันแผลที่ทาน้ำมัน หลังจากนั้นเจ้าแมวได้ไปนอนหน้าช่องใส่ฟืนเพื่อคลายหนาว และผ้าพันแผลที่ทาน้ำมันเกิดไฟติดขึ้นมา เจ้าแมวตกใจและวิ่งไปทั่วโกดัง ชั่วพริบตาเดียวไฟก็ไหม้ไปทั่วทั้งโกดัง หลังจากเหตุการณ์ไฟไหม้พ่อค้าทุกคนจึงมารวมตัวกัน พ่อค้า 3 คนไม่พอใจพ่อค้าที่เป็นเจ้าของขาแมวที่ได้รับบาดเจ็บ เพราะคิดว่าพ่อค้าคนนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้ไฟไหม้และบอกให้เขาชดใช้ค่าฝ้ายที่โดนไฟไหม้ไป พ่อค้าที่เป็นเจ้าของขาแมวที่ได้รับบาดเจ็บก็ไม่พอใจเช่นกัน เพราะเขาไม่ได้เป็นคนสั่งให้แมวทำแบบนี้ พ่อค้าทั้ง 4 คนทะเลาะกันเสียงดังอีกทีก็ เมื่อหาคนรับผิดชอบไม่ได้ พวกเขาจึงไปขอคำปรึกษาจากเจ้าเมือง เจ้าเมืองได้ตัดสินใจให้พ่อค้าทั้ง 3 คนจ่ายเงินให้กับพ่อค้าที่เป็นเจ้าของขาแมวที่ได้รับบาดเจ็บ เพราะเจ้าแมวนั้นวิ่งไปทั่วโกดังด้วยขาอีก 3 ขาที่แข็งแรงจนทำให้ไฟไหม้ทั่วโกดัง เมื่อได้ยินดังนั้นพ่อค้าทั้ง 3 คนก็พูดอะไรไม่ออก

24. โมหินที่ผลิตเกลือ (소금을 만드는 뱀돌)

เมื่อกาลนานมาแล้วมีพระราชินีได้ครอบครองโมหินวิเศษอยู่พระองค์หนึ่ง ไม่ว่าจะกล่าวอะไรก็ตามแค่พูดว่า ‘จงออกมา!’ กับโมหินแล้วสิ่งนั้นก็จะปรากฏออกมา เช่น ‘ข้าวสาร จงออกมา!’ ข้าวสารก็จะออกมา และเมื่อพูดว่า ‘ข้าวสาร จงหยุด!’ มันก็จะหยุด ถือว่าเป็นโมหินที่วิเศษมาก ผู้คนต่างก็นำไปกล่าวต่ออย่างน่าตื่นตะลึง จนเรื่องไปเข้าหูโจรขโมยของผู้นึงเข้า เจ้าโจรได้ยื่นถึงคุณสมบัติที่แสนวิเศษนั้นจึงลอบเข้าไปขโมยโมหินนี้จากในวัง เมื่อขโมยได้แล้วก็รีบลงเรือเพื่อที่จะหนีไปอยู่เมืองอื่น เจ้าโจรพายเรืออย่างเอาเป็นเอาตายจนเรือไปถึงกลางทะเลแล้วก็เกิดสงสัยว่าโมหินนี้เป็นของจริงใช่หรือไม่ จึงลองทดสอบดูโดยกล่าวว่า “เกลือ จงออกมา!” จบคำพูดของเจ้าโจรเกลือสีขาวก็ล้นทะลักออกมาจากโมหิน โจรเดินรำไปรอบ ๆ เรือพลางร้องตะโกนด้วยความดีใจ แต่ทว่าเกลื่อยังคงไหลออกมาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด น้ำหนักบนเรือเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนเรือจมลงไปด้านหนึ่ง เจ้าโจรตกใจเป็นอย่างมากและลืมนึกคำพูดที่ต้องพูดเมื่อต้องการหยุด เขาลองพูดหลายอย่างทั้ง “เกลือ ฮีบ!” “เกลือ พอได้แล้ว!” “เกลือ ลาก่อน!” แต่เข้าไปเสียแล้วเกลือล้นทะลักออกมาอย่างไม่ขาดสายจนเรือจมลงไปในน้ำ แม้กระทั่งทุกวันนี้เกลือนั้นก็ยังล้นออกมาเรื่อย ๆ ไม่มีวันหยุดอยู่ใต้ทะเลนั่นเอง

25. เชิญเข้ามา เชิญรับประทาน เชิญออกไป (오시오, 자시오, 가시오)

นานมาแล้วที่หมู่บ้านในเขาลึกของจังหวัดชุงชองโดมีนายอ้ออาศัยอยู่ นายอ้อตัดสินใจครั้งใหญ่ว่าจะออกเดินทางไปที่เมืองฮันยาง มีคนเคยพูดไว้ว่า “ฮันยางเป็นเมืองที่หากจะกระพริบตาให้กระพริบอย่างรวดเร็วไม่อย่างนั้นจะเสียจุมูกไปได้⁴” เขาเดินทางอย่างตั้งใจจนถึงเมืองฮันยางและใช้เวลาหมดไปกับการดูสิ่งที่น่าสนใจข้างทาง จนกระทั่งเขาเริ่มหิวและได้กลิ่นหอมหวานลอยมาจากหม้อต้มซุ๊ปเนื้อวัวที่ดูน่าอร่อยที่ตั้งอยู่หน้าโรงเตี๊ยม แต่นายอ้อไม่ยอมเสียเงินซื้อจึงคิดหาวิธีอื่น เขาเดินไปหาแม่ค้าที่ร้านขายของ ชี้ไปที่สิ่งหนึ่งและถามว่า สิ่งของคนนั้นสวมอยู่เรียกว่าอะไร แม่ค้าตอบว่า “เชิญเข้ามา” (พ้องเสียงกับคำว่ามันคือเสื้อผ้า) แม่ค้าคิดว่านายอ้อเป็นคนบ้านนอกแน่ ๆ เพราะแม้แต่เสื้อผ้ายังไม่รู้จัก หลังจากแม่ค้าพูดนายอ้อก็เข้าไปข้างในร้านทันที เมื่อเข้าไปแล้วเห็นกระจาดใส่เมล็ดสนวางอยู่จึงเดินเข้าไปชี้และถามว่าสิ่งนี้คืออะไร แม่ค้าตอบว่า “เชิญรับประทาน” (พ้องเสียงกับคำว่ามันคือเมล็ดสน) ได้ยินดังนั้นนายอ้อจึงกินเมล็ดสนอย่างบ้าคลั่ง แม่ค้าประหลาดใจและงุนงงเป็นอย่างมากและทำได้แค่มองดูเขากินจนหมด เมื่อกินอิ่มแล้ว คราวนี้นายอ้อชี้ไปที่หมวกปีกกว้างบนหัวตัวเองและถามว่าสิ่งนี้คืออะไร แม่ค้าตอบกลับมาว่า “เชิญออกไป” (พ้องเสียงกับคำว่ามันคือหมวกปีกกว้าง) สิ้นสุดคำของ

⁴ มาจากสำนวน “눈 뜨고 코 빼인다” เปรียบได้กับสำนวนไทย “เข้าเลื่อนอย่าลืมพรวด” หมายถึง ให้ระมัดระวังรอบคอบ อย่าประมาท

แม่ค้า นายอีก็รีบออกจากร้านพลางคิดไปด้วยว่า ใคร ๆ ต่างก็บอกว่าคนฮันยางเป็นคนฉลาด สงสัยจะเป็นแค่ข่าวลือไร้สาระเสียกระมัง

26. ชายชราเนื่องอก (혹부리 영감)

นานมาแล้วที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีคุณปู่ใจดีและชอบร้องเพลงคนหนึ่งอาศัยอยู่ ตรงคอของคุณปู่มีเนื่องอกขนาดใหญ่ห้อยอยู่ชาวบ้านจึงพากันเรียกคุณปู่ว่า ‘คุณปู่เนื่องอก’ วันหนึ่งคุณปู่ได้ขึ้นไปตัดไม้จนเวลาล่วงเลยถึงดึกคืน คุณปู่เดิมอย่างรุ่มง่ามไปตามทางที่มีดมิดจนหลงทาง จึงตัดสินใจแวะค้างที่กระท่อมผู้พั่งแห่งหนึ่งบนเขา ไม่ว่าจะทำอย่างไรก็นอนไม่หลับเพราะกลัวว่าสัตว์ป่าจะมาทำร้าย คุณปู่จึงร้องเพลงเสียงดัง จนเหล่าโทแกบีบังเอิญผ่านมาได้ยิน และถามว่าเสียงที่แสนไพเราะนั้นออกมาจากไหน คุณปู่หลอกว่าเสียงเพลงนั้นออกมาจากเนื่องอก ทำให้โทแกบีเอาเนื่องอกไปและให้ทองกลับมาแทน หลังจากนั้นคุณปู่เนื่องอกแสนร่ำรวยอีกคนหนึ่งได้ยินเรื่องราวนี้เข้าจึงอยากจะทำให้โทแกบีเอาเนื่องอกของตนออกและให้ทองกลับมาบ้าง ด้วยความโลภเขาจึงออกตามหาโทแกบีและร้องเพลงให้ฟัง แต่คราวนี้โทแกบีรู้ทัน แทนที่คุณปู่จะเอาเนื่องอกออกไปได้ เขากลับมีเนื่องอก 2 อันห้อยอยู่ที่คอแทน

27. ลูกชายแสนฉลาด (지혜로운 아들)

นานมาแล้ว มีนายอำเภอที่จิตใจร้ายกาจและแสนดุร้ายปกครองหัวเมือง ๆ หนึ่งอยู่ นายอำเภอมักไปก่อความชาวบ้านโดยไร้เหตุผล จับคนเข้าคุกหรือไม่ก็นำมาเขียนตีจนเป็นปกติ ไม่ว่าจะทำอะไรก็จะทำตามใจตัวเองเสมอ ทำให้ไพร่พลและชาวต่างชาติต่างก็ประสบปัญหาลำบากใจ วันหนึ่งนายอำเภอได้เรียกทหารประจำหมู่บ้านให้มาเข้าพบและสั่งให้ไปหาสตอเบอร์รี่สดมาให้กิน แต่ในขณะนั้นเป็นช่วงกลางฤดูหนาวที่แสนหนาวเหน็บซึ่งหาผลไม้กินได้ยาก เมื่อกลับมาบ้านแล้วนายทหารก็รู้สึกเป็นเป็นเป็นอย่างมาก หากหาสตอเบอร์รี่สดไม่ได้ก็ต้องโดนลงโทษเป็นแน่ ลูกชายเห็นพ่อทุกข์ใจจึงเอ่ยปากถาม เมื่อได้ทราบเรื่องจึงอาสาช่วยพ่อของเขาแก้ปัญหาเอง สองวันต่อมาลูกชายก็ได้เข้าพบนายอำเภอแต่เช้า นายอำเภอเมื่อไม่เห็นนายทหารที่ตนสั่งให้ไปเกี่ยสตอเบอร์รี่ก็โมโห ลูกชายจึงเอ่ยว่าแท้จริงแล้วเมื่อวานนี้ท่านพ่อได้ขึ้นไปบนภูเขาเพื่อหาสตอเบอร์รี่ แต่โดนงูกัดจึงต้องนอนพักอยู่ นายอำเภอได้ยินจึงยิ่งโกรธมาก กลางฤดูหนาวแบบนี้จะไปมีงูได้อย่างไร เจ้าลูกชายนี้โกหกตนแน่ ๆ ลูกชายรอคอยเวลาที่จะได้ตอบคำพูดของนายอำเภออยู่แล้วจึงกล่าวว่า หากไม่มีงูแล้วกลางฤดูหนาวแบบนี้มีสตอเบอร์รี่สดได้อย่างไร นายอำเภอพูดไม่ออกกับคำตอบที่ไม่สะทกสะท้านอะไรของลูกชาย นายอำเภอประสพกับเล่ห์เหลี่ยมของตนเอง หลังจากนั้นหากเห็นนายทหารกับลูกชาย นายอำเภอก็จะค่อย ๆ หลบ ไม่กล้าเผชิญหน้าอีก

28. นกที่มีห้าหางห้าจะงอยปาก (꿈지 닷 발 주둥이 닷 발)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ที่หมู่บ้านในหุบเขามีแม่และลูกชายอาศัยกันอยู่สองคน แม้ว่าความเป็นอยู่จะไม่ได้ดีเลิศ มีเพียงพอยู่พอกินแต่ทั้งสองก็อยู่ด้วยกันอย่างรักใคร่ วันหนึ่งหลังจากที่ลูกชายไปตัดฟืนกลับมา ก็พบว่าแม่ไม่อยู่บ้าน เขารีบออกไปถามชาวบ้านคนอื่นว่าเห็นแม่ของเขาไหม ชาวบ้านบอกว่า มีนกที่มีห้าหางห้าจะงอยปากมาที่นี่และจับแม่ของเขาไป ได้ยินดังนั้นลูกชายจึงเดินทางออกตามหาแม่ทันที เดินไปพักหนึ่งก็เจอกับไร่นาจ้างขวางที่มีชาวนา กำลังปลูกต้นกล้าอยู่ เขาได้เข้าไปถามชาวนา แต่ชาวนาบอกว่าต้องช่วยปลูกต้นกล้าจนหมดก่อนถึงจะบอก เมื่อเสร็จแล้ว ชาวนาได้ให้ขี้เถ้าที่เผลอมาจากฟางข้าวแก่เขาและบอกว่า นกที่มีห้าหางห้าจะงอยปากบินข้ามเขาไปแล้ว ลูกชายจึงเดินทางข้ามเขาอย่างขยันขันแข็ง จนถึงทางลาดเขาและได้พบกับคนที่กำลังกำจัดวัชพืชในสวนพริกอยู่ ลูกชายจึงเข้าไปช่วยและได้พริกป่นเป็นของตอบแทน คนนั้นบอกว่านกที่มีห้าหางห้าจะงอยปากบินข้ามเขาขนาดใหญ่ที่อยู่ใต้เมฆไปแล้ว ลูกชายจึงข้ามเขาขนาดใหญ่และได้พบกับนกกางเขนตัวหนึ่งที่กำลังทำรังนกออยู่ นกกางเขนบอกลูกชายว่าถ้าหาแมลงมาให้สักหนึ่งกระจาดแล้ว จะบอกว่านกที่มีห้าหางห้าจะงอยปากบินไปทางไหน ลูกชายจึงจับแมลงมาให้และได้กิ่งไม้แห้งที่ตายโดยฝังติดกับต้นไม้ใหญ่มาหนึ่งมัด นกกางเขนบอกว่านกที่มีห้าหางห้าจะงอยปากบินข้ามภูเขาหินไปแล้ว ลูกชายจึงข้ามภูเขาหินและได้พบกับกระรอก ลูกชายเก็บผลโอ๊กมาให้กระรอกและได้รับผักกระชับหนึ่งกำมือมาแทน กระรอกบอกว่านกที่มีห้าหางห้าจะงอยปากบินข้ามภูเขาแถววัลย์หนามไปแล้ว ใช้เวลาพักหนึ่งลูกชายก็มาถึงถ้ำหินที่อยู่ในป่าลึก เมื่อเข้าถ้ำไปแล้วก็เห็นแม่ของตนเองถูกขังอยู่ ประตูจะเปิดได้ก็ต่อเมื่อฆ่านกที่มีห้าหางห้าจะงอยปากตายเท่านั้น ลูกชายจึงนำขี้เถ้าไปโปรยไว้ที่ห้องในสุดของถ้ำ ropyพริกป่นที่ลานถ้ำ หวานผักกระชับทั่วห้องครัว และวางกิ่งไม้แห้งที่ช่องใส่ฟืนในห้องครัว ในที่สุดนกที่มีห้าหางห้าจะงอยปากก็กลับมา เจ้านกเมื่อเข้าไปในห้องก็หายท้องนอน ทันใดนั้นขี้เถ้าก็ลอยไปทั่วห้อง มันจึงออกมาที่ลานถ้ำและเจอกับพริกป่นที่ปลิวไปทั่ว มันจึงหนีไปห้องครัว แต่พื้นห้องครัวที่เต็มไปด้วยผักกระชับก็ทำให้มันไม่สบายตัว มันจึงเข้าไปนอนในหม้อเหล็กขนาดใหญ่ ลูกชายรออยู่สักพักแล้วเอาฝาไปปิดหม้อพร้อมกับยกหินหนักขึ้นไปวางทับฝาหม้อไว้ด้วย หลังจากนั้นจึงจุดไฟที่ช่องใส่ฟืน ที่แรกเจ้านกก็รู้สึกอบอุ่น แต่แล้วมันก็ค่อย ๆ ร้อนขึ้นจนถึงกระเสือกกระสน สุดท้ายมันก็ตาย หลังจากนกตายห้องซึ่งที่แม่อยู่ก็ค่อย ๆ เปิดออก หลังจากนั้นลูกชายที่กตัญญูก็อาศัยอยู่กับแม่อย่างดีเป็นเวลานาน

29. ชาวนาที่ทำให้โทแกบีเจอเรื่องยุ่งยาก (도깨비를 골탕 먹인 농부)

นานมาแล้วมีชาวนาผู้ขยันขันแข็งแรงกล้าที่เหลื่อมเยอะอยู่คนหนึ่ง ชาวนามักจะไถดินและกำจัดหินอยู่ที่บริเวณทางลาดเขาตลอดทั้งวันเพื่อที่จะเตรียมดินไว้ปลูกมันฝรั่ง ไกล ๆ กันนั่นเองมีโทแกบีอาศัยอยู่ในถ้ำ โทแกบีได้ยินเสียงจอบกระทบกับหินทั้งวันจนนอนไม่ได้ มันเลยตั้งใจจะลงโทษ

ชานา ทว่าชานาก็ทำงานโดยไม่หยุดพักเลยจนฟ้ามืดถึงเตรียมตัวกลับบ้าน เจ้าโทแกบิจิตใจชั่วร้าย ค่อย ๆ ตามชานาไปอย่างเงียบ ๆ พอชานาถึงบ้านก็เจอภรรยาออกมาต้อนรับด้วยความดีใจ เจ้าโทแกบิจิตใจดีใจมีความสุขเป็นอย่างมาก มันเลยอยากจะลงโทษชานาจนใจจะขาด คิดอยู่ครู่หนึ่ง เจ้าโทแกบิจิตใจดีใจจะนำหินที่ชานาขุดทั้งวันขึ้นไปวางบนถนน เพราะคิดว่าถ้าชานามาเห็นหินที่ตัวเองพยายามขุดทั้งวันหายไปจะต้องโมโหเป็นแน่ สองวันต่อมาชานาไปที่ไร่ตรงทางลาดเขา แล้วตกใจเป็นอย่างมากที่หินพวกนั้นถูกวางอยู่บนถนน เขาคิดในใจว่าต้องเป็นฝีมือของโทแกบิจิตใจเป็นแน่ เมื่อคิดอยู่สักพัก ชานาจึงพูดเสียงดังให้เจ้าโทแกบิจิตใจได้ยินว่า ดีจริงเชียวที่หินถูกนำออกไป ถ้าเป็นพวกขี้หมาหรือขี้วัวมาอยู่ในไร่นั้นก็คงจะแย่น่าดู หลังจากชานากลับไป เจ้าโทแกบิจิตใจก็นำขี้หมามาเทใส่ไร่จนเต็มไปหมด สองวันต่อมา ชานาก็ดีใจมากที่ไร่นั้นเปลี่ยนไปเป็นไร่น้ำขี้หมาแทน แต่สร้างทำเป็นเสียใจ คร่ำครวญว่าการเกษตรปีนี้คงจะแย่มากเพื่อหลอกให้โทแกบิจิตใจ เจ้าโทแกบิจิตใจเมื่อเห็นแบบนี้ก็คิดว่าตัวเองทำให้ชานาเจอเรื่องยุ่งยากแล้ว ทว่าฤดูหนาวปีนั้น ไร่ของชานากลับเต็มไปด้วยผลผลิตทางเกษตร เจ้าโทแกบิจิตใจที่เห็นก็รู้แล้วว่าตัวเองถูกหลอกเลยคิดที่จะแก้แค้นชานาอีก วันหนึ่งเจ้าโทแกบิจิตใจเห็นชานาถูกหนามของเปลือกผลเกล็ดที่ม้เท้า ตกตึกคั้นนั้นมันจึงเอาเปลือกผลเกล็ดไปวางไว้เต็มลานบ้านของชานา ชานาตื่นมาเห็นจึงพูดว่า พอติเลยจะได้เอาเปลือกไปทำเป็นพินไว้ในหน้าหนาวนี้ ถ้าเป็นลูกเกล็ดเปล่า ๆ คงแย่น่าดู เจ้าโทแกบิจิตใจที่แอบฟังอยู่ได้ยินดังนั้นก็แอบมาเปลี่ยนเปลือกผลเกล็ดให้เป็นลูกเกล็ดแทน เช้าวันต่อมาชานาจึงเก็บลูกเกล็ดเหล่านั้นไปขายที่ตลาดและกลายเป็นเศรษฐี ใช้ชีวิตอย่างดีเรื่อยมา

30. ยอนโอรังกับเซโอนยอ (연오랑과 세오녀)

ในสมัยซิลลา บริเวณริมทะเลฝั่งตะวันออกมียอนโอรังกับเซโอนยอคู่อาศัยอยู่ด้วยกัน ยอนโอรังผู้เป็นสามีเป็นชาวประมงที่จับปลาเก่ง ส่วนเซโอนยอผู้เป็นภรรยาเป็นมือด้านการทอผ้า คู่สามีภรรยามีจิตใจดี และอาศัยอยู่ด้วยกันด้วยความรักใคร่จนทำให้ชานาต่างก็อิจฉา วันหนึ่งยอนโอรังออกไปจับปลา เขานั่งจับปลาอยู่บริเวณโขดหินริมทะเล जू ๆ ก็มีเมฆดำหลังไหลเข้ามาทำให้สภาพอากาศแปรปรวน หลังจากนั้นไม่นานหินที่ยอนโอรังนั่งอยู่ก็เริ่มเคลื่อนไหวและเริ่มลอยไปตามทะเล ยอนโอรังทลุดฮวบ ร้องไห้สะอึกสะอื้นอยู่บนโขดหิน ทันใดนั้นก็มึเสียงจากสวรรค์ดังขึ้นมาว่า โขดหินจะเป็นคนนำทางให้เจ้า ไม่ต้องกังวลไป ยอนโอรังพลอยกลับไปครู่เดียว เมื่อตื่นขึ้นมาก็พบว่าในช่วงค่ำได้ผ่านไป แล้ว ตอนนี้ท้องฟ้าของทิศตะวันออกกำลังส่องแสงสว่าง เขาเริ่มมองเห็นแผ่นดินใหญ่ แต่ทว่ากลับไม่คุ้นเคยภาพที่เห็นตรงหน้าเลย เพราะระหว่างที่เขาหลับ โขดหินได้ลอยผ่านทิศตะวันออกไปแล้ว ถึงอย่างนั้นเขาก็คิดว่าแม้ไม่ใช่แผ่นดินที่ตนเคยอยู่ แต่ก็ต้องรักษาชีวิตของตนเองให้อยู่ที่นี่ให้ได้ เมื่อโขดหินลอยมาถึงฝั่ง เหล่าผู้ที่พูดภาษาประหลาดก็รู้กันเข้ามาหาเขาที่ชายฝั่ง ผู้คนต่างก็ให้การต้อนรับ ยอนโอรังที่ลอยมากับโขดหินอย่างดี ที่แห่งนั้นปัจจุบันนี้คือเทศวากุกหรือประเทศญี่ปุ่นนั่นเอง พวก

เขาคิดว่ายอนโอรังเป็นคนสูงส่งที่สวรรค์ส่งมาให้และยอมรับให้ยอนโอรังเป็นพระราชานแห่งเมืองแทฮวากุก หลังจากนั้นยอนโอรังก็ปกครองเมืองแทฮวากุกอย่างสงบสุขและได้รับการเคารพนับถือจากผู้คน ทว่าใต้จิตใจลึก ๆ แล้วยังคงคิดถึงเซโอนยออยู่ อีกฝากหนึ่ง หลังจากสามีหายไปในเซโอนยอกก็เที่ยวออกตามหาไปทั่ว แต่ไม่ว่าจะเรียกหาด้วยความหวังใฝ่เพียงใดก็หายอนโอรังไม่พบ เธอคิดว่าสามีคงตายไปแล้วจึงร้องไห้บนโขดหินจนสลบไป สองวันผ่านไป เซโอนยอตื่นขึ้นมาก็พบว่าโขดหินพาเธอมาอยู่ที่เมืองแทฮวากุก ผู้คนเห็นเซโอนยอแล้วก็คิดว่าเซโอนยอคือหญิงสาวที่สวรรค์ส่งให้มาเป็นคู่ครองของพระราชานคนใหม่ และยอมรับให้เซโอนยอเป็นพระราชานี่ ราวกับฝันไป ตอนนี้อยอนโอรังกับเซโอนยอได้กลับมาเป็นสามีภรรยาอีกครั้ง ทั้งคู่ใช้ชีวิตด้วยความรักใคร่และอยู่กันอย่างมีความสุข แต่ว่ามีเรื่องประหลาดเกิดขึ้น หลังจากที่ยอนโอรังกับเซโอนยอออกมาจากซิลลา พระอาทิตย์และพระจันทร์แห่งซิลลาก็ไม่เคยโผล่ออกมาให้เห็นอีกเลย ข้าราชการบริพาลของซิลลาคิดว่าเป็นเพราะจิตวิญญาณของพระอาทิตย์และพระจันทร์ย้ายไปอยู่ที่ประเทศตะวันออกแล้ว จึงทำให้ที่นี่ไม่พระอาทิตย์และพระจันทร์ พระราชานแห่งซิลลาจึงสั่งให้ข้าราชการบริพาลไปนำตัวทั้งสองคนกลับมา เมื่อไปถึงแทฮวากุกทั้งสองคนกล่าวว่า ไม่สามารถกลับไปได้เพราะนี่คือความตั้งใจของสวรรค์ แต่ให้นำผ้าไหมผืนนี้ไปทำพิธีบูชาแทน หลังจากกลับมาซิลลา ข้าราชการบริพาลได้นำผ้าไหมมาทำพิธีบูชาแล้วพระอาทิตย์และพระจันทร์ก็โผล่กลับขึ้นมาสว่างไสวเช่นเดิม

31. ใครจะได้กินต็อก (누가 떡을 먹을까)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีเด็ก 3 คนเป็นเพื่อนกัน 3 คนนั้น คือ เจ้าขี้มูกไหล เจ้าเกาแกรก ๆ และเจ้าตาสกปรก เจ้าขี้มูกไหลมักจะมีขี้มูกไหลอยู่ตลอดเวลาและชอบใช้แขนเสื้อเช็ดน้ำมูกทุกครั้งจนแขนเสื้อเป็นเงาวาว เจ้าเกาแกรก ๆ ชอบใช้เล็บเกาหัวจนโดนผิวหนังอยู่เป็นประจำ ส่วนเจ้าตาสกปรกมักจะมีขี้ตาติดตาอยู่เสมอ ทำให้มองเห็นไม่ชัด อยู่มาวันหนึ่งทั้งสามคนได้มานอนดูดาวด้วยกัน และเห็นว่าท้องฟ้าในหน้าร้อนนี้มีดาวส่องสว่างอยู่มากมายจนคล้ายกับมีคนมาโรยผงตอกทิ้งไว้ ในขณะนั้นเองคุณย่าในหมู่บ้านได้นำขี้ตอก (ตอกหนึ่งเตา) มาให้หนึ่งจาน ทว่าเจ้าเกาแกรก ๆ ได้เสนอให้มีการแข่งขันและคนที่ชนะจะได้ตอกทั้งหมดไปกิน โดยมีกติกาว่า ห้ามเช็ดขี้มูก ห้ามเกาหัว และห้ามขี้ตา ใครทำได้จะเป็นผู้ชนะ จากนั้นทั้งสามคนพากันมานั่งหน้าจานตอกและเริ่มการแข่งขัน เจ้าเกาแกรก ๆ แม้ว่าจะคันหัวเป็นอย่างมาก แต่อดทนไม่เกา ส่วนเจ้าขี้มูกไหล แม้ว่าจะมีขี้มูกไหลย้อยออกมาก็ไม่เช็ด ปล่อยให้ขี้มูกห้อยต่อแต่งอยู่อย่างนั้น และเจ้าตาสกปรก แม้ว่าจะคันตามาก แต่ก็กัดฟันกรรมแน่มไม่ยอมขี้ตา ทั้งสามคนพยายามอดทนเป็นอย่างมาก จนกระทั่งเวลาผ่านไปพักหนึ่ง เจ้าเกาแกรก ๆ เริ่มทนไม่ไหวจึงใช้คิอดูบายบางอย่างได้ เขาเริ่มเล่าเรื่องให้ฟังว่า “ไม่กี่วันก่อนระหว่างที่ขึ้นไปบนเขาเจอดวงแก้วใหญ่ด้วย ดวงแก้วนั้นมีเขางอกโผล่ออกมาตรงนี้...กับตรงนี้...” ขณะที่ทำมือเป็นเขาของดวงแก้ว เจ้าเกาแกรก ๆ ก็แอบเกาหัวด้วย เจ้าขี้มูกไหลพูดต่อว่า “ถ้าข้าเจอ

กวางตัวนั้น ข้าจะเอาธนูยิงมันเอง” พร้อมกับทำท่ายิงธนูและแอบใช้แขนเสื้อเช็ดน้ำมูกด้วย ส่วนเจ้า ตาสกปรกแสร้งทำเป็นโบกมือไปมาและแอบขยี้ตาพร้อมกับพูดว่า “ไม่ได้นะ ไม่ได้ จะเอาธนูไปยิงได้ อย่างไรก็ตาม” ลองเดาได้ไหม ท้ายที่สุดแล้วใครจะได้กินตอกกันแน่

32. หมูบ้านแสนสำราญ (재미네골)

ในมณฑลจี๋หลินของประเทศจีนมีชาวโซชื้อนอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ผู้คนในหมู่บ้านต่าง ก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่กันอย่างใกล้ชิดสนิทสนม เรื่องราวของหมู่บ้านแสนสงบนี้ไปได้ยินถึงหู ของราชามังกรแห่งเมืองบาดาลเข้า ราชามังกรจึงสั่งให้ข้าราชการบริพาลไปจับคนในหมู่บ้านมาเป็นของ เช่น ไห้วหนึ่งคน ข้าราชการบริพาลจึงไปที่หมู่บ้านและเล่าเรื่องราวให้ผู้นำหมู่บ้านฟัง ผู้นำหมู่บ้านไม่ยอม ทำให้ราชามังกรโกรธจึงเสนอตัวเองให้ไปเป็นของเช่นไห้ว ระหว่างทางกำลังไปเมืองบาดาลได้เจอกับ ช่างไม้ เมื่อช่างไม้ได้ยินเรื่องราวจากข้าราชการบริพาลกับผู้นำหมู่บ้านจึงเสนอตัวเองให้ไปเป็นของเช่นไห้ว แทน แต่ผู้นำหมู่บ้านก็ไม่ยอมจึงเกิดการถกเถียงกัน ระหว่างนั้นช่างตีเหล็กก็เผลอมาได้ยินเข้าก็เสนอ ตัวเองให้ไปเป็นของเช่นไห้วแทน หลังจากนั้นไม่นานช่างปั้นเครื่องดินเผา ชาวนา พวกผู้หญิงที่ แต่งงานแล้ว รวมไปถึงสาวโสดต่างก็มาได้ยินเรื่องราวและเสนอตัวเองให้ไปเป็นของเช่นไห้ว ในขณะที่ ทุกคนกำลังถกเถียงกันว่าต่างคนต่างก็ยอมเสียสละตนเองไปเป็นของเช่นไห้ว ข้าราชการบริพาลเห็นว่า เสียเวลานานแล้วจึงเลือกนำตัวสาวโสดไป ราชามังกรที่เห็นสาวโสดก็ตกใจเป็นอย่างมากและถาม ว่าไม่มีใครจะพามาแล้วหรือถึงได้นำตัวสาวโสดที่ยังไม่ได้แต่งงานมาแบบนี้ ข้าราชการบริพาลจึงเล่า เรื่องราวที่เกิดขึ้นให้ราชามังกรฟัง เมื่อได้ยินเรื่องราวทั้งหมดราชามังกรรู้สึกประทับใจความรักและ ผูกพันของคนในหมู่บ้านนี้มาก จึงรับสั่งให้ปล่อยตัวสาวโสดกลับไป หลังจากนั้นที่หมู่บ้านแห่งนี้ก็มีแต่ รอยยิ้มแสนอบอุ่น ผู้คนอยู่กันอย่างรักใคร่และมีความสุข จนเรียกชื่อหมู่บ้านนั้นว่า “หมู่บ้านแสน สำราญ”

33. หนุ่มเลี้ยงวัวกับสาวทอผ้า (견우와 직녀)

พระราชานางสวรรค์มีลูกสาวแสนสวยและจิตใจดีอยู่พระองค์หนึ่ง ลูกสาวคนนี้มีฝีมือในการ ทอผ้าที่สวยงามจึงมีนามว่าซิงนยอ เมื่อซิงนยออายุมากขึ้นพระราชานางจึงสั่งให้นางแต่งงานกับคยอนูที่เป็นคนเลี้ยงวัว คยอนูมักจะเลี้ยงดูวัวเป็นอย่างดีแถมคยอนูยังเป็นหนุ่มหล่ออีกด้วย วันหนึ่งในขณะที่ ซิงนยอกำลังทอผ้าอยู่ คยอนูก็ได้ขี่วัวผ่านมาและชวนซิงนยอไปเล่นที่ทุ่งหญ้า พระราชานางนั้นก็เฝ้ามอง อย่างเป็นห่วง วันต่อ ๆ มาก็เช่นกัน คยอนูกับซิงนยอก็ออกไปเที่ยวเล่นบนภูเขา พระราชานางไม่ได้จึง เรียกทั้งสองมาพบและสั่งให้ทั้งคู่ไปทำงานของตัวเองให้เสร็จ ซิงนยอที่มีจิตใจว่าวุ่นทอผ้าออกมาได้ไม่ ดีเท่าที่เคย แม้จะโดนพระราชานางตำหนิแต่ทั้งคู่ก็ยังเมินเฉยและพากันไปเล่นที่ลำธาร จนในที่สุด พระราชานางไม่ไหวจึงส่งงูพิษทั้งสองคนโดยการจับให้คยอนูไปอยู่ที่ฝั่งตะวันออกของทางช้างเผือก

และสงขิงนยอไปอยู่ที่ฝั่งตะวันตก ในหนึ่งปีทั้งคู่จะได้พบกันแค่ครั้งเดียวคือวันที่ 7 เดือน 7 เท่านั้น ทั้งคู่ร้องให้อ้อนวอนขอให้พระราชชายโกโทษแต่ก็ไม่เป็นผล คยอนูและซิงนยอต่างนับนิ้วรอวันที่จะได้พบกัน ในที่สุดวันที่ 7 เดือน 7 ก็มาถึง แต่ทางช้างเผือกนั้นช่างกว้างและยาวไกลจนไม่สามารถเดินไปหา กันได้ คยอนูและซิงนยอต่างก็ร้องไห้ด้วยความเสียใจ น้ำตาของทั้งสองคนไหลท่วมทาง ช้างเผือกเอ่อล้นตกลงมาบนโลก ฝนที่ตกหนักจนทำให้น้ำท่วมก็คือน้ำตาของทั้งคู่นั่นเอง นกกาและนก กางเขนรู้สึกสงสารจึงบินขึ้นไปบนสวรรค์ นำหิวมาชนต่อ ๆ กันจนกลายเป็นสะพานที่เอาไว้ใช้เดินข้าม ทางช้างเผือกที่เรียกว่าโอจ๊กโกโย คยอนูและซิงนยอต่างก็เดินบนสะพานจนในที่สุดทั้งคู่ก็ได้พบกันครั้ง ดั้งนั้นในวันที่ 7 เดือน 7 หรือวันเทศกาลซีซีซีแม้ว่าฝนจะตกบ้างแต่นั้นก็คือน้ำตาแห่งความปิติของคยอนูและซิงนยอที่ได้พบกัน ส่วนนกกาและนกกางเขนที่หัวถลอกก็เพราะเวลาคยอนูและซิงนยอเดิน บนสะพานจะต้องเหยียบหัวพวกนกเหล่านั้นนั่นเอง

34. การประลองพายลม (방귀 시합)

นานมาแล้วที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีคนชอบพายลมอยู่ 2 คน คนหนึ่งชื่อว่าจอมพายลมตัวโย่ง อีก คนหนึ่งชื่อว่าจอมพายลมตัวแคระ แรงพายลมของทั้งสองคนนั้นพูดไม่ออกเลยทีเดียว เมื่อจอมพายลม ตัวโย่งตด ลูกพลับที่อยู่บนต้นพลับถึงกับตกลงมา และเมื่อจอมพายลมตัวแคระตด นกที่บินอยู่ก็ตกลง มาเลยทีเดียว เมื่อใดก็ตามที่ทั้งสองคนพบกันก็มักจะอวดว่าแรงพายลมของตนนั้นแรงกว่าอีกคน จนกระทั่งวันหนึ่งทั้งสองจึงตกลงทำการประลองพายลมโดยการผลัดกันรับส่งครกไม้ด้วยแรงตด การ แข่งขันเป็นไปอย่างดุเดือดอย่างไม่มีใครยอมใคร ชาวบ้านต่างก็พากันจับตาดูการประลองครั้งนี้ จนกระทั่งเวลาล่วงเลยไปจนตีกตี้น ทั้งสองคนเริ่มหมดแรงจึงตกลงกันว่าจะตดให้ครกไม้ลอยไปให้สูง ที่สุด เมื่อรวมแรงพายลมของทั้งสองคนแล้วครกไม้ก็ลอยไปไกลจนถึงโลกแห่งดวงจันทร์ กลิ้งไปตกที่ กลางหุบเขา กระจายบนดวงจันทร์ผ่านมาเห็นครกไม้กำลังลอยไปลอยมาอยู่ก็ดีใจมากจึงเรียกพรรค พ้องมารวมตัวกันเพื่อทำตอกกิน หลังจากนั้นเป็นต้นมาเมื่อคืนที่พระจันทร์เต็มดวงเราก็จะเห็นว่าบน ดวงจันทร์มีกระต่ายกำลังตำเมล็ดข้าวในครกเพื่อใช้ทำตอกนั่นเอง

35. สองพี่น้องที่กลายเป็นพระอาทิตย์และพระจันทร์ (해와 달이 된 오누이)

นานมาแล้วที่กระท่อมในป่าลึกแห่งหนึ่งมีแม่มาลัยอาศัยอยู่กับลูกสาวและลูกชาย ทุก ๆ วัน แม่จะข้ามเขาไปรับจ้างทำงานในหมู่บ้าน แม่เป็นห่วงที่ปล่อยให้ลูก ๆ อยู่บ้านกันตามลำพัง ดังนั้นในตอนเช้าก่อนที่จะออกจากบ้านทุกครั้งจึงไม่ลืมที่จะกำข้าวลูก ๆ ไว้ว่าไม่ว่าใครมาหากก็ตาม ให้ขอคู่มือ ก่อนว่าไข่มือแม่หรือไม่ สองพี่น้องก็รับสัญญากับแม่อย่างดี ในคืนวันหนึ่ง หลังจากทำงานเสร็จแม่ ได้รับตอกมาตะกร้าหนึ่งจึงนำกลับบ้าน กว่าจะถึงบ้านจำเป็นต้องข้ามเขาหลายลูกในขณะที่กำลังข้าม เขา ลูกที่หนึ่งข้างหน้าแม่ปรากฏเจ้าเสือตัวใหญ่ตัวหนึ่ง เจ้าเสือบอกแม่ว่าถ้าให้ตอกสักชิ้นจะไม่จับกิน

ด้วยความกลัวแม่จึงหนีต้อออกมาจากตะกร้าหนึ่งชั้นและขว้างให้เสีย เจ้าเสือที่ได้รับต้อมากินก็ค่อย ๆ ถอยหลังเข้าหุบเขาเดินจากไป พอผ่านมาได้อีกหนึ่งเขา เจ้าเสือก็ปรากฏตัวขึ้นอีกและกล่าวแบบเดิมว่าถ้าให้ต้อสักชิ้นจะไม่จับกิน เมื่อเจ้าเสือปรากฏตัวแต่ละครั้ง แม่จะเอาต้อให้เสือครั้งละหนึ่งชิ้นจนในตะกร้าไม่เหลือต้อเลยสักชิ้น พอถึงเขาลูกสุดท้ายจึงไม่มีต้อเหลือแล้ว เจ้าเสือเลยจับแม่กินเป็นอาหาร และใส่เสื้อฮันบกกับกระโปรงของแม่กลับไปที่กระท่อมซึ่งมีสองพี่น้องอยู่ เด็ก ๆ ได้ยินเสียงแหบและกระด้างอยู่ข้างนอกประตูก็คิดว่าไม่ใช่เสียงของแม่ จึงขอมือ เจ้าเสือเจาะกระดาดตรงประตูและยื่นมือที่เต็มไปด้วยขนเข้าไปให้ดู เมื่อสองพี่น้องรู้ว่า เป็นเสือจึงรีบวิ่งหนีและปีนขึ้นต้นไม้ที่ลานหลังบ้าน เจ้าเสือที่วิ่งตามหลังมาเมื่อเห็นสองพี่น้องอยู่ต้นไม้จึงถามว่าขึ้นไปได้อย่างไร พี่ชายหลอกเจ้าเสือว่าให้น้ำมันงาที่มือแล้วปีนขึ้นมา เจ้าเสือรีบวิ่งไปหาน้ำมันงามาทาที่เท้าแต่ปีนเท่าไรก็ปีนไม่ได้เพราะลื่น น้องสาวหัวเราะและเปลือยอกออกมาว่าแค่เอาขวานมาจามต้นไม้แล้วค่อย ๆ ปีนขึ้นมาก็ได้แล้ว เจ้าเสือรีบหาขวานตามคำบอกกล่าวของน้องสาว มันใช้ขวานจามต้นไม้แล้วเริ่มปีนขึ้นไป สองพี่น้องตัวสั่นด้วยความตกใจ ทั้งสองจึงรวมมือทั้งสองข้างเพื่ออธิษฐานอย่างตั้งใจต่อพระผู้เป็นเจ้าว่าหากต้องการช่วยชีวิต โปรดส่งเชือกที่แข็งแรงลงมา แต่ถ้าหากท่านไม่ช่วยให้ส่งเชือกขาด ๆ ลงมา ทันใดนั้นเชือกที่แข็งแรงก็ค่อย ๆ ห้อยลงมาจากบนฟ้า สองพี่เกาะเชือกไว้แน่นและค่อย ๆ ลอยสูงขึ้นจนขึ้นไปถึงบนฟ้า เมื่อเจ้าเสือเห็นดังนั้นจึงอธิษฐานต่อพระผู้เป็นเจ้าบ้างว่าได้โปรดส่งเชือกที่แข็งแรงให้ช่วยด้วย ครั้นนี้ก็เช่นกันมีเชือกห้อยลงมาจากท้องฟ้า เจ้าเสือจับเชือกและเกาะไว้อย่างแน่นหนา ในตอนที่เจ้าเสือกำลังจะใช้มือจับสองพี่น้องเชือกที่เจ้าเสือเกาะอยู่เกิดขาดขึ้นมา มันเลยตกลงในไร่ข้าวโพด ส่วนสองพี่น้องที่ได้ขึ้นไปบนฟ้านั้น ตอนนีพี่ชายนั้นกลายเป็นพระจันทร์ส่วนน้องสาวกลายเป็นพระอาทิตย์ ทั้งสองต่างก็กำลังส่องแสงสว่างให้แก่โลกนั่นเอง

36. พตสีแดง พตสีน้ำเงิน (빨간 부채 파란 부채)

นานมาแล้ว ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีชาวนาผู้ยากจนอาศัยอยู่ วันหนึ่งระหว่างที่ชาวนากำลังเดิน เขาเห็นถุงผ้าไหมตกอยู่ที่พื้นในถุงผ้าไหมนั้นมีพตสีแดงและพตสีน้ำเงินอยู่ ชาวนาหยิบพตสีแดงออกมาพด ทว่าเกิดเรื่องประหลาดขึ้น เขานึกว่าจะได้รับลมเย็น ๆ แต่จุมุกของเขากลับค่อย ๆ ยาวขึ้น ชาวนาที่กำลังตกใจจึงหยิบพตสีน้ำเงินออกมาดู ทันใดนั้นจุมุกก็ค่อย ๆ หดกลับเป็นเหมือนเดิม ชาวนาพดด้วยพตสีแดงแล้วก็เปลี่ยนไปพดด้วยด้ายสีน้ำเงิน ทำอยู่แบบนั้นด้วยความตื่นเต้น เมื่อเวลาผ่านไป ชาวนาที่เหลือข้าวสารเพียงเล็กน้อยก็คิดว่าหากนำสิ่งนี้ไปหาอาหารได้ก็คงจะดี ชาวนาผู้ยากจนจึงไปหาเศรษฐีเฒ่าที่หมู่บ้านฝั่งตรงข้ามเพื่อขอยืมข้าวสารแต่เศรษฐีเฒ่าไม่ให้ ชาวนาจึงแอบหยิบพตสีแดงขึ้นมาแล้วค่อย ๆ พดโดยที่เศรษฐีไม่รู้ตัว หลังจากนั้นเศรษฐีเฒ่าเพิ่งมาสังเกตเห็นว่าจุมุกตัวเองค่อย ๆ ยาวขึ้น เขาตกใจและพยายามทำทุกวิถีทางแต่จุมุกก็ไม่ได้สั้นลงเลย ท้ายที่สุดเศรษฐีเฒ่าจึงตีประกาศว่าหากผู้ใดทำให้จุมุกของเขากลับเป็นแบบเดิมได้จะมอบสมบัติให้ครึ่งหนึ่ง ชาวนามาที่บ้านของเศรษฐี

เฒ่าและเตชะซีพจรของเขาพร้อมกับค่อย ๆ โบกพัดสีฟ้าไปด้วย จมูกของเศรษฐีเฒ่าก็กลับมาเป็นแบบเดิม ตามที่เคยกล่าวไว้ ชาวนาทำให้จมูกสั้นลงได้จึงได้รับสมบัติครึ่งหนึ่งและกลายเป็นเศรษฐีสามารถกินเล่น นอนเล่นได้อย่างสบายใจไปทั้งชีวิต ตอนนี้ชาวนาไม่ทำงานเอาอยู่เพื่อกินไปวัน ๆ วันหนึ่งชาวนาสงสัยว่าหากพัดด้วยพัดสีแดงแล้วจมูกจะยาวได้แค่ไหน ชาวนาจึงพัดไปเรื่อย ๆ จนจมูกยาวทะลุหลังคาและขึ้นไปถึงห้องครัวบนฟ้าซึ่งเป็นที่ที่เจ้ากษัตริย์องค์เต๋พำนักอยู่ จมูกที่ยาวเพื่อยนั้นโผล่ขึ้นมาในกองฟืนภายในห้องครัวและโดนนางกำนัลใช้เหล็กเขี่ยไฟเสียบ ชาวนาตกใจจึงรีบหยิบพัดสีน้ำเงินขึ้นมาพัดทันที เมื่อเริ่มพัดด้วยพัดสีน้ำเงินจมูกก็ค่อย ๆ หดลง และตัวของชาวนาจึงลอยขึ้นไปบนฟ้า ในขณะที่นางกำนัลที่อยู่บนฟ้าก็ได้นำเหล็กเขี่ยไฟออก ตัวของชาวนาค่อย ๆ ตกลงจากสวรรค์ ตอนนั้นเองภรรยาของชาวนาจึงได้เขย่าตัวปลุกเขาและตรงปลายจมูกของชาวนาจึงมีรอยแดงที่ถูกขูดกัดปรากฏอยู่

